

Ζ. Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜ. ΕΜ. ΑΛΕΞΙΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΧΟΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

18606

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ζ. Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Α' ΤΟΜΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΗΜ. ΕΜ. ΑΛΕΞΙΟΥ
ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΡ. 5—ΑΘΗΝΑΙ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ
ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΞΟΝΟΣ 1940—41
(Ιστορική άνασκόπησις τοῦ Ἐλληνοϊταλικοῦ καὶ Ἐλληνογερμανικοῦ Πολέμου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων ἐκθέσεων τῶν Μεράρχων).

ΣΧΟΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ:

1. ΧΑΙΡΕ, ΧΑΙΡ' ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Ἐθνικὴ ἐπιθεώρησις σὲ τρεῖς ἔκδόσεις (Ἐξηντλημένη).
2. Η ΧΡΥΣΗ ΝΕΡΑΙΔΑ. Δίπρακτη διπερετοῦλα.
3. Η ΜΑΡΟΥΛΙΩ. Μουσικὴ κωμῳδία.
4. Ο ΚΛΗΔΟΝΑΣ (ἢ Ἡ Θεία Νίτσα ἀπὸ τὴν Ἀγουλιντσα). Σειρὰ κωμικῶν σκέτες σὲ μιὰ πρᾶξι.
5. Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΓΙΟΡΙ. Γιαπωνέζικο μουσικό δραματάκι μονόπρακτο.
6. Η ΧΙΟΝΑΤΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΦΤΑ ΝΑΝΟΙ. Σκηνικὸ παραμύθι μονόπρακτο.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ἡ ἀναδημοσίευσις ἢ διασκευὴ τῶν ἔργων.
Γιὰ νὰ σαρασταθῆ δποιοδήποτε ἀπὸ αὐτὰ μὲ εἰσοδο διατιμημένη
εἶνε ἀπαραίτητη ἡ γραπτὴ ἄδεια τοῦ συγγραφέως (ἕδδος Ἀγορακρί-
του 43), σύμφωνα μὲ τὸν Νόμο, ΓΥΠΓ «Περὶ Πνευματικῆς Ἰδιο-
κτησίας».

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

(Ἐφημ. «ΕΣΤΙΑ»)

Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἡ στήλη αὐτὴ ἀσχολεῖται μὲ τὸ σχολικὸν θέατρον καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ καταγίνονται μὲ αὐτό. Δυστυχῶς, δὲν εἶνε πολλοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅσοι ἀσχολοῦνται μὲ τὸ εἰδος τοῦτο τοῦ λόγου, ἐνῷ, ἀντιστρόφως, εἶνε τόσον μεγάλη ἡ ἐπίδρασίς του εἰς τὴν παιδικὴν ψυχήν, παρόλας τὰς ἀντιγραμμάς μερικῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ἄλλα καὶ ἀπὸ τοὺς δλίγονυς αὐτοὺς πάλιν εἶνε ἀρκετοί, ποὺ τὸ παιδικὸν θέατρον καὶ, γενικότερον, τὴν παιδικὴν λογοτεχνίαν, τὰ βλέποντα μόνον ὡς ἔνα πόρον, πρᾶγμα ποὺ εἶνε ἰδιαιτέρως ἀξιοκατάκοριτον. Ἐνας ἀπὸ τοὺς καλοὺς ἐργάτας τῆς παιδικῆς λογοτεχνίας, διὰ τὸν δποῖον καὶ ἀλλοτε ἡ στήλη αὕτη εἶχε τὴν εὑμαιρίαν νῦν ἀσχοληθῆνε εὐφήμως, εἶνε καὶ δ. κ. Z. N. Παπαμιχαλόπουλος, δ. δποῖος πρόσωφάτως, ἐξέδωσε τρία σχολικά θεατρικά ἔργα διὰ τὰ Ἑλληνόπουλα: τὴν «Πριγκήπισσαν Γιόρι», τὴν «Χιονάτην καὶ τοὺς ἑπτά νάνους» καὶ τίς «Βασιλικὲς Μαργαρίτες». Θὰ ἥθελα νὰ τονίσω τὴν ἴκανοποίησιν ποὺ γεννοῦν τὰ τρία αὐτὰ παιδικὰ ἔργα, τὰ δποῖα δ. κ. Παπαμιχαλόπουλος ἐγραψε, προφανῶς, ἔχων διαρκῶς κατὰ γοῦν, ὅτι ἔνα παιδικὸν ἔργον ἔχει σκοπὸν μὲν νὰ διασκεδάζῃ τὸ παιδί, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ τοῦ ἐνυφώνῃ τὸ ἥθος καὶ νὰ τοῦ γεννᾷ εὐγενέ-

στερα αισθήματα. Τὸ ὑπογραμμίζω αὐτὸ διότι ὁφέλω νὰ δμολογήσω, ὅτι μερικὲς κωμωδιῶνται διὰ παιδιά ποὺ ἥκουνσα εἰς τὸ φαδίφωνο, κάθε ἄλλο ἥ μὲ ἐνεθούσιασαν. Δὲν διαπλάσσονται ἡ ψυχὴ καὶ τὸ ἥθος τοῦ παιδιοῦ μὲ τὸ νὰ τοῦ μιλοῦν διαρκῆς περὶ φαγητῶν, περὶ πεινασμένων, περὶ πονηριῶν καὶ εἰς γλῶσσαν πόλλοκις, τοὺ δὲν δικαιολογεῖται μὲ τὸν ἴσχυρισμόν, διτὶ ἡ γοητικότης τοῦ παιδιοῦ εἶνε περιωρισμένη. Ἐχει, βεβαίως, τὸν δικόν τον κόσμον τὸ παιδί, ἀλλὰ δ κόσμος αὐτὸς εἶνε δεκτικὸς ώρισμένων ἐπιδράσεων, τὰς δποίας ἔτενει ν' ἀσκῇ ἥ καλὴ παιδαγωγική.

ΧΡ. ΕΜ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἡ μουσικὴ τῶν ἔργων τοῦ πρώτου τόμου, ἐπειδὴ εἶνε πολλὴ σὲ ἔκτασι, δὲν εἶνε εὔκολο μὲ τὶς σημερινές συνδῆκες νὰ τυπωθῇ σὲ εἰδικὰ τεύχη. Γι' αὐτό, δσοι τὴν δέλουν χειρόγραφη σὲ ἀντίγραφα γιά κάθε ἔργο χωριστά, μποροῦν νὰ τῇ ζητήσουν στὸν ἔκδότη. Πάντως τὰ ἀντίγραφικὰ προϋποδέτουν μιὰ δαπάνη ποὺ δά μπορεῖ δμως κανεὶς νὰ τὴν ἀποφύγῃ. Γιατὶ δλα τὰ μουσικὰ ἔργα, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τὰ τραγουδάκια τους, γίνονται εὔκολα δρωματάκια ἥ κωμωδιῶνται, χωρὶς φυσικὰ γάζημιώνεται διόλου ἥ ὑπόθεσις.

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΗ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ «ΠΕΡΣΑΣ» ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΙΤΑΛΙΑ, ρωμαία ἀρχόντισσα
ΙΤΑΛΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ
ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΑ
ΤΣΙΤΣΕΡΟΝΕ
ΝΤΟΥΤΣΕ
Ο ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ τοῦ χοροῦ
Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ   »   »
ΧΟΡΟΣ φασιστῶν καὶ μικτὸς

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ

*Η σκηνή στή Ρώμη, μπροστά στὸν τάφο τοῦ Ἰουλίου Καίσαρα.

28η

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΚΗΝΗ 1.

‘Ο Κορυφαῖος καὶ ὁ Χορός φασιστῶν.

‘Ο Κορυφαῖος.—Θὰ σπάσουμε τὰ πλευρὰ τῶν Ελλήνων!

Χορός.—Βίβα Ντοῦτσε!

‘Ο Κορυφαῖος.—”Έχουμε δύτῳ ἑκατομμύρια λόγχες!

Χορός.—Βίβα λ’ ἀδμάτα γλοριόζα ἵταλιάνα!

‘Ο Κορυφαῖος.—Θὰ σκεπάσουμε τὸν οὐρανὸν μὲ τὶς χιλιάδες τὰ ἀεροπλάνα μας. ‘Η Μεσόγειος θὰ γίνη ἵταλικὴ λίμνη.

Χορός.—Μάρε νόστρουμ!

‘Ο Κορυφαῖος.—Θὰ φτάσουμε στὴν Ἀθήνα μέσα σὲ τρεῖς ἡμέρες...

“Ενας τοῦ Χοροῦ.—(Τοῦ ψιθυρίζει μυστικά:) Μὴν τὸ λέει αὐτό, φίλε, γιατὶ πέρασε μιὰ βδομάδα καὶ ἀκόμα οἱ ἔνδοξες μεραρχίες μας μάχονται στὴν Πίνδο.

‘Ο Κορυφαῖος.—Μιὰ φορὰ θὰ φτάσουμε στὴν Ἀθήνα. Θ’ ἀνεβοῦμε καὶ στὴν Ἀκρόπολι. Θὰ πᾶμε καὶ στὴν Πάτρα...

“Άλλος τοῦ Χοροῦ.—Εἶπες Πάτρα, συνάδελφε; Μὰ ὁ κόμητας Τσιάνο μᾶς ἀνάγγειλε πῶς τὰ ἀεροπλάνα μας δὲν ἄφισαν τίποτα ὅρθιο ἐκεῖ... Πόβερα Πατράσο!...

‘Ο Κορυφαῖος.—”Απόμεινε ὅμως τὸ λιμάνι, ποὺ μᾶς χρειάζεται γιά τοὺς ἀνίκητους στόλους μας!... Απὸ ἐκεῖ θὰ καταλάβουμε τὸν Πύργο μὲ τὰ περίφημα κρασιά του καὶ θὰ προχωρήσουμε στὴν Καλαμάτα.

Τρίτος τοῦ Χοροῦ.—(*Τραγουδιστά*)

Κι' ἀν πᾶς στὴν Καλαμάτα
κι' ἐρθῆς μὲ τὸ καλὸ ... κλπ.

"Άλλος.—Νὰ μᾶς στείλετε καὶ σῦκα...

'Ο Κορυφαῖος.—"Ετσι μιὰ μέρα δλα τὰ παλ-
ληκάρια τῆς Ἰταλίας, ποὺ βγήκανε στὸν πόλεμο γιὰ
νὰ καταλάβουνε τὴν Ἑλλάδα, θὰ γυρίσουνε στὴν
πατρίδα στολισμένα μὲ τὰ ώραῖα τους φτερά καὶ τὰ
πολλά παράσημα.

"Άλλος τοῦ Χοροῦ.—Γιὰ τὴν Πίνδο δὲν μᾶς
εἴπες τί ἀπόγινε. Γιατὶ ἀν κοίνουμε ἀπὸ τ' ἀνακοι-
νωθέντα τοῦ ἔνδοξου στρατάρχη μας..

"Άλλος.—Οἱ ἔλληνες τσολιάδες ἄρχισαν ἀντε-
πίθεσι!

'Ο Κορυφαῖος.—Καὶ δύμως οἱ ἵταλοὶ δὲν φεύ-
γουν ἀπὸ τὸ μέτωπο. "Η σκοτώνονται στὴ μάχη...

"Άλλος τοῦ Χοροῦ. — "Η παραδίδονται στοὺς
Ἐλληνες. (*Σηκώνει τὰ χέρια*) Μπέλλα Γκρέτσια!

'Ο Κορυφαῖος.—Εἶνε ἀλήθεια πὼς δὲν ἔχουμε
νέα ἀπὸ τὴν πρώτη γραμμή. Καὶ οἱ ρωμαῖοι ἀνυπο-
μονοῦν. Γιατὶ ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, σύντροφοι, ἐστεί-
λαμε τὰ παιδιά μας γιὰ περίπατο στὴν Ἑλλάδα.
"Άλλους μὲ τάνκς, ἄλλους μὲ ποδήλατα καὶ ἄλλους
καβάλλα στὰ κανόνια. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει ν' ἀνη-
συχοῦμε. "Έχουμε στρατηγοὺς σὰν τὸν τζενεράλε
Φιάσκα τὸν κεραυνόβλαχο, ποὺ ξέρει νὰ δηγεῖ στὴ
μάχη τὸν φοβεροὺς καὶ τρομεροὺς λεγεωναρίους του.
Σὰν τὸν ἐπιτελάρχη Σόντο καὶ τὸν Μαντόλιο, ποὺ
εἶνε ἀστραποβρόντι στὴ στρατηγικὴ σκέψι καὶ τὰ
χαρτιά! Κι' ὁ Καμπανέρο ὁ τρισένδοξος νικητὴς τῆς
κονσέρβας, ποὺ ξέρει μὲ τὸν τρόπο του νὰ κυβερ-
νάει τὶς ἵταλικὲς στρατιές. "Ακόμα καὶ ὁ Τζελόζο ὁ
βιαστικὸς ποὺ θὰ φτάσῃ γρηγορότερα αὐτὸς στὴν
"Αθήνα ἀπὸ τὶς γερμανικὲς βέρμαχτ. "Ολοι αὐτοὶ
καυχιοῦνται ποιὸς νὰ πρωτοπεράσῃ στοὺς ἔλληνες τὰ

χαλινάρια τῆς σκλαβιᾶς καὶ ὕστερα νὰ προσφέρουνε δῶρο στὸν Ντοῦτσε μας τὸν Παρθενῶνα.

Ἐνας τοῦ Χοροῦ.—Μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ μπλέξαμε στὸν πόλεμο, κάρο μύο, κι' δλο τὸ ἄνθος τῶν παιδιῶν τῆς Ἰταλίας σκορπίστηκε σὲ τόπους μακρυνούς καὶ ἔνους. Καὶ οἱ μαννάδες τους καὶ οἱ γυναῖκες τους κι' οἱ ἔρημες ἀδελφές τους μετράνε τὶς ἡμέρες ποὺ εἶνε ἀτέλειωτες.

Άλλος τοῦ Χοροῦ.—Τὶ βγῆκε τάχα ἀπὸ τότε ποὺ πέρασαν τὰ γκλοριόζα στρατεύματά μας στὴν Ἀλβανία καὶ κατάχτησαν τὴ χώρα τῶν γκέκηδων;

Ο Κορυφαῖος.—Ἐκλεισαν τὸ στενὸ τοῦ Ὄτραντο καὶ ἔκαναν τὴν Ἀδριατικὴ ἵταλικὴ λίμνη.

Άλλος τοῦ Χοροῦ.—Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ἐλληνικὸ ὑποβρύχιο «Παπανικολῆς» πέρασε τὸ στενὸ καὶ μᾶς ἀφάνισε ὅλοκληρη νησοποιμή. Κι' ὁ στόλος ἀκόμα τῶν ἐλλήνων ἔφτασε στὸν Αὐλῶνα κι' ἐβομβάρδισε τὴ βάσι μας.

Ο Κορυφαῖος.—Ωστόσο ὅπως κανεὶς δὲν θὰ μπορέσῃ, δόσα κι' ἀν βάλῃ φράγματα, νὰ σταματήσῃ τῆς θάλασσας τὸ κῦμα τὸ ὀρμητικό, ἔτσι καὶ τοὺς φασιστικοὺς λεγεῶνες τοῦ Ντοῦτσε μας οὔτε οἱ Ἑλληνες θὰ πισογυρίσουν γιατὶ εἶνε ἀκράτητος στὸν πόλεμο ὁ ἵταλικὸς στρατὸς καὶ γενναῖος ὁ λαός μας.

Ἐνας τοῦ Χοροῦ.—Μακάρι νᾶν' ἔτσι. Καὶ ἡ καταστροφή μας στὴν Πίνδο νὰ γίνη καλὴ ἀρχὴ γιὰ νὰ τελειώσῃ καὶ αὐτὸς ὁ ἄδικος οὐλέμος.

Ο Κορυφαῖος.—Μὴν ἔχεντε πῶς οἱ ρωμαῖοι πῆραν ἀπὸ τὴ Μοῖρα τὸ προνόμιο νὰ ἔξουσιάζουν τὸν Κόσμο κάνοντας πολέμους καταχτητικούς. Γιατὶ ἔχεραν τὴν τέχνη τῆς μάχης κι' ἔγνωρισαν τῆς θάλασσας τὶς τρικυμίες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ρωμύλου.

Άλλος τοῦ χοροῦ.—Αὐτὸ δὰ τὸ εἴδαμε στὴ ναυμαχία τοῦ Ματαπᾶ, ἔξω ἀπὸ τὴν Κρήτη. Νὰ λοιπὸν γιατὶ αἰσθάνομαι τὴν καρδιά μου νὰ σπαράζει ἀπὸ ἀνησυχία. Κι' ἀλλοίμονό μας ἀν μᾶς πάρουν φα-

λάγγι οι ἔλληνες μὲ τὰ τσαρούχια. Κολυμπώντας
θὰ περάσουν οἱ δικοί μας τὴν Ἀδριατικὴν καὶ τότε
μαννοῦλες θὰ κλάψουνε μαυροντυμένες χωρὶς κανεὶς
νὰ λογαριάσῃ τὸν πόνο τους.

‘Ο Κορυφαῖος.—Σωπάστε τώρα! Τοῦ ἀρχηγοῦ
ἡ χιλιοδεξασμένη μάννα φτάνει σὰν μὲ καλὲς ἀπὸ τὸ
μέτωπο εἰδήσεις. Χαιρετῆστε! (“Ολοὶ χαιρετοῦν φασι-
στικά. “Ἐρχεται ἡ Ἰταλία καὶ ὁ Τσιτσερόνε”).” Αβε γκρά-
τσιας, ἀρχόντισσα καὶ κυρά μας. Χαῖρε σὺ τοῦ φασι-
σμοῦ τὸ καύχημα καὶ τῶν ἵταλίδων τὸ καμάρι. “Ελα
καὶ πές μας τίποτα καινούριο ἀπὸ τὴν Ἡπειρον κι’ ἀν
σώθηκαν στὴν Πίνδο οἱ δικοί μας καὶ τῶν τσολιά-
δων ἡ ξιφολόγχη ἀν ἐλύγισε . . .

ΣΚΗΝΗ 2

Οἱ Ἄδιοι, Ἰταλία καὶ Τσιστερόνε.

‘Ιταλία.—(Χαιρετάει περίλυπα) Βίβα Ντοῦτσε,
καρίσσιμι! Βίβα λ’ Ἰτάλια... καὶ τὰ λοιπά! Ἡρθα κι’
ἔγὼ κοντά σας, σύντροφοι, μήπως μάθω τίποτα ἀπὸ
τὸ ἔλληνικὸ μέτωπο τῆς Ἡπείρου. “Ἐτσι σπαράζει ἡ
καρδιά μου ἀπό ἀνησυχία ἔπειτα ἀπὸ τὰ ὄνειρα ποὺ
μὲ δέρνουν τὶς νύχτες καὶ τὰ μεσημέρια, δταν μὲ
παίρνει ὁ ὑπνος. Γι’ αὐτὸ ἔρχομαι ἐδῶ, νὰ μοῦ ἐξη-
γήσετε καὶ συμβουλὲς νὰ μοῦ δώσετε σωστές, καθὼς
ἀξίζει, μὲ τὰ σοφὰ φασιστικὰ μυαλά σας, τὰ τετρα-
πέρατα.

**‘Ο Κορυφαῖος.—Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ μᾶς τὸ
ξαναπῆς, σινιόρα!** Είμαστε ὅλοι ὡρισμένοι στὸ Ἰτα-
λικὸ ἴμπέρο καὶ πρόμυμοι νὰ σὲ βοηθήσουμε. Φτά-
νει νὰ τὸ θέλει ὁ Ντοῦτσε!

‘Ιταλία.—Γκράτσιας, σινιόρι. (Κάθεται στὸ πε-
ζοῦλι). “Ἐτσι κι’ ἔγὼ μ’ ἐμπιστοσύνη θὰ σᾶς διηγηθῶ
τὸ ὄνειρο ποὺ εἶδα ἀπόψε καὶ ποὺ ἥταν τὸ πιὸ πα-
ραγάξενο ἀπὸ ὅσα μὲ ἐβασάνισαν ἀπὸ τότε ποὺ οἱ
γκλοριόζοι μας κένταυροι ξεκίνησαν νὰ κατακήσουν
τὴν Ἐλλάδα . . . Εἶδα λοιπὸν πώς ἥρθανε στὸ σπίτι

μας δυὸς νέοι-παλληκάρια. ‘Ο ἔνας φοροῦσε δλοκαί-
νουργια φασιστικὴ στολὴ μὲ πολλὰ παράσημα καὶ
πολύχρωμα φτερὰ κοκόρους. Κι’ ἀπὸ τὸν ὅμο του
κρεμόταν μιὰ κιθάρα στολισμένη μὲ κορδέλλες. Θαρ-
ρεῖς πώς ἦταν αὐτὸς ὁ Καίσαρας φερμένος ἔπειτα
ἀπὸ πολεμικὸ θρόαμβο.

Ἐνας τοῦ χοροῦ.—(*Νευρικά*) Βίβα Τσέζαρ !
(οἱ ἄλλοι κυττάζονται μεταξύ τους. Σιωπή. Σὲ λίγο :)

Ο Κορυφαῖος.—Βίβα Ντοῦτσε ! (*Πάλι σιωπή*).

Ιταλία.—(*Εξακολούθει :*) Ο ἄλλος—τὶ περίεργο !
— φοροῦσε φουστανέλλα καὶ τσαρούχια ! . . .

Άλλος τοῦ χαροῦ.—Τσολιᾶς ἦταν !

Χορός.—(*Μὲν ψωμέρα τὰ χέρια*) Μπέλλα Γκρέτσια ! ..

Ιταλία.—Τί εἰν’ αὐτά, φρατέλλι ! Ξεχνᾶτε πῶς
ῆταν ὅνειρο ; Ντροπή σας ! (*Μικρή σιωπή*). Τὰ δυὸς
λοιπὸν παλληκάρια ἀρχίσαν κάπως νὰ μαλώνουνε. Τὸ
ἶταλόπουλο ἀγριεμμένο δὲ φώναζε μὲ ἀπειλές, μὰ ὁ
ἄλλος, ὁ τσολιᾶς, χαμογελοῦσε, στρίβοντας πειραχτικὰ
τὸ μουστάκι του. ‘Ωσπου θύμωσε κι’ αὐτὸς καὶ τρά-
βηξε σὲ μιὰ στιγμὴ τὴν ξιφολόγχη ἀπὸ τὸ ζωνάρι του.
Μὰ ἐκεῖ ποὺ τρομαγμένη περίμενα νὰ κόψῃ τοῦ βερ-
σαλέρου μας τὸ λαιμό, ἐκεῖνος ἐπροτίμησε νὰ τοῦ
μαδίσῃ τὰ φτερὰ καὶ στὸ τέλος τὸν παράτησε σὰν κο-
λοβὴ ὅρνιθα καὶ ἔφυγε ! . . .’ Απὸ τὸ φόβο μου ἐλυπο-
θήμησα στὸν ὑπνο μου καὶ . . . ὑστερα ἔξυπνησα.

Ο Κορυφαῖος.—Θὰ μαστιγώσουμε τὴν Ελλάδα.

Τσιτσερόνε.—Μὰ πότε, τέλος πάντων ;

Ιταλία.—Αὐτὰ ποὺ λέτε εἶδα στὸν ὑπνο μου ἀπό-
ψε κι’ ἥρθα νὰ σᾶς τὰ ίστορίσω. Πέστε μου λοιπὸν
σεῖς οἱ σοφοί τῆς χώρας μου πῶς ἐξηγεῖται τὸ ὅνειρό
μου καὶ ἀν σὲ καλὸ μπορεῖ νὰ βγῇ.

Ἐνας τοῦ χοροῦ.—Τσολιὰ εἶδες καὶ σὺ κυρά
μου ; Λαχτάρες μᾶς περιμένουν !

Ο Κορυφαῖος.—Τί εἰν’ αὐτὰ ποὺ λέτε ! Τὰ
ὅνειρα βγαίνουν στὸ ἀντίθετο . . .’ Επειτα μπορεῖ αὐτὴ

τὴν ὥρα ποὺ ἐμεῖς μιλᾶμε οἱ δικοί μας νὰ βρίσκονται στὴ Θεσσαλονίκη . . .

Τσιτσερόνε.— Μὲ τέτοια ὅνειρα θὰ φτάσουμε σιὰ σιγὰ καὶ στὸ φεγγάρι . . .

Ιταλία.— Ό ϑεδός νὰ δώσῃ ! Γιατὶ ἀν δ στρατός μας στὴν Ἀλβανία νικήσει τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν καταλάβῃ δ κόσμος δλος τότε θὰ μιλάει μὲ σεβασμὸ γιὰ τὴ φωμαϊκὴ αὐτοκρατορία τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα. (*Σιγώτερα:*) Μὰ ἀν πάλι δὲν τὰ καταφέρῃ καὶ γυρίσῃ πίσω καραβοτσακισμένος πάλι θὰ βγοῦμε λάδι. *Έχουμ* ἐμεῖς πολιτικούς . . .

Τσιτσερόνε.— Ωστόσο, ἀρχόντισσα, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, νὰ πᾶς στὴν ἐκκλησία κι' ἐκεī γονατιστὴ νὰ προσευχῇθῆς γιὰ τὴ νίκη τῶν Ιταλικῶν δπλων καὶ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Ντοῦτσε μας... Γιατὶ κανεὶς δὲν ξέρει πῶς ἔρχονται τὰ πράγματα...

Ιταλία.— Κάπως μὲ φοβίζουν τὰ λόγια σου, σεβαστέ μου φίλε.

Τσιτσερόνε.— Τίποτα νὰ μὴ σὲ φοβίζει, δέσποινα. *Η* νίκη εἶνε δική μας. Γι' αὐτὸ καὶ βγήκαμε τελευταῖοι στὸν πόλεμο. *Ἐ*πειτα ἡ πριμαβέρα ἔφτασε. *Η* ἄνοιξι μὲ τὴ μεγάλη ἐπίθεσι τοῦ Ντοῦτσε θὰ στεφανώσει τὰ δπλα μας μὲ δάφνες. Καὶ οἱ ἔλληνες σὲ λίγες μέρες θὰ φτάσουνε στὸ Ταίναρο *ἢ...ἐμεῖς στὸ Δυρράχι...*

Ο Κορυφαῖος.— Πίστευε στὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Ντοῦτσε! *Ο* Πειραιᾶς θὰ γίνη αὔριο ιταλικὸ λιμάνι καὶ «Πόρτο Μουσελίνα» θὰ τὸν ὄνομάσουμε τιμητικὰ γιὰ σένα... Πηγαίνουμε λοιπὸν νὰ προσευχῇθοῦμε... (*Φεύγει δ Χορός*).

Τσιτσερόνε.— Γιὰ ίδες! Κάποιος ἀπὸ τοὺς δικούς μας ἔρχεται. Κι' ἵσως νὰ φέρνει νέα ἀπὸ τὸ ἄλβανικὸ μέτωπο...

(*Ἔρχεται δ Στρατιώτης*)

ΣΚΗΝΗ 3.

Ιταλία, Τσιτσερόνε, Ό Στρατιώτης

Ο Στρατιώτης.—Τί περιμένετε λοιπὸν σεῖς ἐδῶ σὰν ἀποχαυνωμένοι; Δὲν σᾶς συγκινοῦν οἱ τόσες συφορεῖς ποὺ μᾶς βρήκανε στὴν Ἀλβανία! Ή αὐτοκρατορία μας, φρατέλλοι, ἐρεζιλεύτηκε ἀπὸ τοὺς ἔλληνες τσολιάδες!

Ιταλία.—Ἐλα καὶ σύνελθε, σολντάτο! Κι' ἀφοῦ ἔκουναστῆς νὰ μᾶς τὰ εἰπῆς, χωρὶς νὰ παραλείψης τίποτε. Ή νίκη εἶνε δική μας....

Τσιτσερόνε.—Βίβα Ντοῦτσε!

Ο Στρατιώτης.—Θὰ σᾶς τὰ ἴστορίσω ἀρχόντισσα, μὲ τὸ νῦ καὶ μὲ τὸ σῆγμα, ὅσο κι' ἄν εἶνε δυσάρεστο νὰ φέρνει κανεὶς κακὰ μαντάτα.

Ιταλία.—Δέγε, ἀμύκο μύο, κι' ἐγὼ θὰ σὲ προτείνω γιὰ παράσημο.

Ο Στρατιώτης.—Τί νὰ τὸ κάμω, κυρά μου τὸ παράσημο μπροστὰ στὴν τόση μου λαχτάρα....

Τσιτσερόνε.—Πήγανε λοιπόν, στὰ χαμένα τὰ τόσα ὅπλα μας; Ποῦ εἶνε ἡ ιταλικὴ ἀεροπορία ποὺ θὰ σκέπαξε τὸν ἥλιο; Ποῦ τὰ ἑκατομμύρια οἱ λόγχες, τὰ κανόνια καὶ οἱ στόλοι; Ἐδόσαμε στὴν Ἀλβανία τὰ καλλίτερα παλληκάρια μας καὶ εὐχηθήκαμε νὰ φθάσουν μὲ τιμὲς καὶ δόξες στὴν Ἀθήνα!

Ο Στρατιώτης.—Καὶ ἔφτασαν!

Ιταλία.—(Μὲ ἐνθουσιασμό) "Ἔφτασαν;! Μὰ λέγε μας τὸ πῶς καὶ μὴν ἀργεῖς, γενναῖτε μου!

Ο Στρατιώτης.—Τὸ δωμολόγησε τῆς Ἀθήνας τὸ ραδιόφωνο. Χιλιάδες ιταλοὶ αἰχμάλωτοι κατέλαβαν τοὺς ἀθηναϊκοὺς στρατῶνες. Ὅσο γιὰ τὴν ὑποδοχὴ ποὺ τοὺς ἔκαναν οἱ ἔλληνες δὲν περιγράφεται.... Τοὺς φώναξαν «Ἀέρα!»

Ιταλία.—Ἀέρα; Γιατὶ τάχα; Ζέστη ἔκανε ἡ μήπως εἶχαν λιποθυμήσει ἀπὸ χαρὰ τὰ τζιοβάνια μας;

Ο Στρατιώτης.—Οσο γιὰ τὴν Ἡπειρο, κυρά,

έκει έγινε τὸ φοβερὸ μακελεῖο... Στὴν Πίνδο ὁ ἔνδοξος καὶ γενναῖος στρατὸς τοῦ Ντοῦτσε...

Τσιτσερόνε.—(*Διακόπτει*) Βίβα Ντοῦτσε!

Ο Στρατιώτης. (*Συνεχίζει*)... ἀποδεκατίζεται. Ο εὐληγες τσοιλιάδες μὲ τὴ λόγχη βγάζουν ἀπὸ τὰ χαρακώματα τοὺς μαυροχίτωνες...

Ιταλία.—”Ω! Σακραμέντο! Καὶ γιατὶ ὁ στρατηγὸς Καμπανέρο νὰ τοὺς λυπήθῃ; ”Επερεπε χωρὶς δισταγμὸν νὰ τοὺς τσουρουφλήσῃ μὲ τὸν ὑπερίτη.

Τσιτσερόνε.—Σινιόρα, Ιταλία, σταμάτα καὶ μὴν τὰ παραλές. Οἱ ἔλληγες δὲν εἶνε ἀβησσυνοί!

Ιταλία.—(*Μὲ ὑφος δραματικό*) Ω Μαντόνα! Γιατὶ νὰ φίξης τόσες συφορὲς στὴν Ιταλία! Γκρεμίστηκε λοιπὸν καὶ ἡ δόξα τοῦ ἴμπέρο μέσα στὶς χιονοσκεπασμένες χαράδρες τῆς Πίνδου... Κατάρα... Κατάρα!

Ο Στρατιώτης.—Μὲ πιάνει μῖσος ὅταν ἀκούσω πῶς μιὰ μέρα θὰ φτάσουμε στὴν Αθήνα καὶ δάκρυα μοῦ βρέχουν τὸ πρόσωπο καθὼς ἀναλογίζομαι τὴν καταστροφὴ τῶν Κενταύρων μας.

Ιταλία.—Σὰν ἥρωας ἀληθινὸς μιλᾶς, παλληκάρι μου. Νὰ ζήσης... Άλλὰ γιὰ πές μου ἐσύ, πὸν ἐγνώρισες ἀπὸ κοντὰ τοὺς ἔλληγες καὶ ξέρεις ἀπὸ γεωγραφία. Εἶνε πολὺ μεγάλη χώρα ἡ Ἐλλάδα;

Ο Στρατιώτης.—Ω! Μικρὴ-μικρὴ στὴν ἔκτασι, κυρά μου. Μὰ εἶνε μεγάλη στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν τῆς ὅσο κι' ἡ ιστορία της.

Ιταλία.—Εἶπες μικρή. Κι' ὁ Ντοῦτσε θέλησε νὰ τὴν ὑποδουλώσῃ γιὰ δόξα τοῦ στρατοῦ μας. Τί πλούτη νᾶχει ἀραγε;

Ο Στρατιώτης.—Ἐχει βουνὰ ποὺ τραγουδοῦν τὴ λεβεντιά της. Θάλασσες ποὺ χαιδεύουντε τὰ βράχια τῆς. Καὶ οὐρανὸ γαλάξιο καὶ χαρούμενο ποὺ δὲν ἐβούρκωσε ποτὲ σὲ χρόνια σκλαβιᾶς.

Ιταλία.—Πῶς ὅμως πολεμοῦν οἱ ἔλληγες αὐτοί, ἀφοῦ δὲν ἔχουν οὕτε τὴ δύναμι τοῦ στόλου μας οὔτε

τὴν ἀεροπορία οὕτε μηχανοκίνητα καὶ τόσα ἄλλα σὰν τὰ δικά μας δπλα;

Τσιτσερόνε.— Λένε πώς εἶνε ἀπόγονοι ἡρώων ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ποὺ ἀνάδειξε ἡ ἴστορία. Μιλοῦν ἔκει γιὰ κάποιον σπαρτιάτη Λεωνίδα, τὸν Μιλτιάδη, τὸν Θεμιστοκλῆ, ἀκόμα καὶ τὸν Μέγα Ἀλέξανδρο, τὸν Μακεδόνα . . .

Ίταλία.— Ποιὸν τάχα νάχουνε τώρα ἀρχιστράτηγο;

Ο Στρατιώτης.— Ω Μαντόνα! Τὴν Παναγία!

Ίταλία.— (Κάνει «τὸν σταυρὸν τῆς») Σάντα Μαρία!

Τσιτσερόνε.— Σὶ σινιόρα! Σ' ἔκεινη πάντα πρόσφεραν ὑμνους στὴν κάθε νίκη τους οἱ ἔλληνες: «Τῇ Υπεριμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια! . . .»

Ίταλία.— (Περίλυπη) Κι' ἐμεῖς θελήσαμε νὰ τοὺς ὑποδουλώσουμε! . . .

Τσιτσερόνε.— Γιὰ πές μου τώρα, παλληκάρι μου, δσο κι' ἀν πονάει ἡ γενναία καρδιά σου. Ποιοὶ ἀπὸ τοὺς στρατηγούς μας ἔπεσαν μὲ δόξα στὴ μάχη γιὰ νὰ τοὺς πενθήσουμε. Καὶ ποιοὶ ἀπόμειναν ὅστε νὰ ὁδηγήσουν τὶς γκλοριόζες μεραρχίες μας πίσω στὴν Ίταλία;

Ίταλία.— Αὐτὰ τὰ νέα, φίλε μου, κι' ἐγὼ θέλω νὰ τὰ μάθω.

Ο Στρατιώτης.— Κι' αὐτὰ μὲ τὴ σειρὰ θὰ σᾶς τὰ ἴστορίσω. Μόνο ποὺ ὁ Ντοῦτσε ἐπρόλαβε κι' ἔψυγε σὰν ἔχασαμε τὴ μάχη τῆς πριμαρβέρα.

Ίταλία.— Ω Θεέ μου! Λυπήθηκες τὴν Ίταλία! Ελα λοιπὸν καὶ πέστα μας μὲ τὴ σειρά.

Ο Στρατιώτης.— Οἱ στρατηγοί μας κι' αὐτοὶ ζοῦνε σκορπισμένοι μέσα στὶς ζεμματίες καὶ πάντα μάχονται μὲ ἡρωϊσμὸν νὰ συγκρατήσουν τοὺς γενναίους στρατιῶτες μας ποὺ φεύγουν πρὸς τὴ θάλασσα. Καὶ καθὼς ξέρετε, ὁ τζενεράλε Φιάσκα πρῶτος ἀντικαταστάθηκε σὰν τὸν στρίμωξαν οἱ ἔλληνες στὴ Σαμαρίνα. Ο διάδοχός του σινιόρ Σόντο παραμερίστηκε κι' αὐτὸς γιὰ νάρθη ὁ Καμπανέρο, ποὺ ἦταν τυχερό του νὰ γίνη ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς φυγῆς.

Ιταλία.—Καὶ στὴν Ἀθήνα; Δὲν ἔφτασαν ἀκόμη στὴν Ἀθήνα οἱ ἀλπίνι μας;

Ο Στρατιώτης.—Οὕτε ζωγραφιστὴ δὲν μπόρεσε, κυρά μου, νὰ τὴν ίδῃ κανείς. Οἱ Ἑλληνες πολεμάνε γερὰ γιὰ τὴν πατρίδα τους...

Ιταλία.—Κι' ὁ κόντε Τσιάνο ποὺ μᾶς μίλησε γιὰ αἰφνιδιασμό;

Τσιτσερόνε.—Τὸν αἰφνιδιασμό, σινιόρα, τὸν ἔκαμε ὁ Κράσσι, ὁ πρεσβευτής μας, γιὰ νὰ τοὺς ξεγέλασῃ. Μὰ οἱ Ἑλληνες φάνηκαν ἔξυπνότεροι καὶ πιὸ πονηροί. Εἶπαν «*Όχι!*» ἀλλὰ καὶ ὑποχώρησαν...

Ο Στρατιώτης.—Στὴν ἀρχῇ. Γιατὶ ἔτσι παρασυραν στὶς χαράδρες τῆς Πίνδου τοὺς κενταύρους μας καὶ ἐκεῖ — συφορὰ ποὺ τοὺς βρῆκε! — ὅσοι γλύτωσαν ἀπὸ τῶν τσολιάδων τὴν ξιφολόγχη ἐφαγώθηκαν ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ τὰ τσακάλια. Ξαφνικὰ πάλι τότε οἱ Ἑλληνες ὁρμῆνε ἀπὸ τὸ Δίστρατο, φωνάζοντας ὅλοι μαζὶ «*Άέρα!*» καὶ ἀλλαλάζοντας κάνουν τὴν ἀντεπίθεσί τους. Όργη Θεοῦ ἦταν γιὰ μᾶς ἡ μέρα ἐκείνη, κάρο μίο, καὶ ντύθηκαν στὰ μαῦρα οἱ μαννοῦλες μας...

Ιταλία.—Πῶς σπαράζει ἡ καρδιά μου!

Τσιτσερόνε.—Μὰ εἶχαν ὅπλα πιὸ τέλεια ἀπὸ τὰ δικά μας, σινιόρε σολντάτο, οἱ Ἑλληνες;

Ο Στρατιώτης.—Ἐκεῖνοι, ἀμίκο μίο, ἐπολεμούσαν τραγουδώντας ἔνα πολεμικὸ τραγούδι ποὺ ἀκόμα ἀντηχεῖ στὰ αὐτιά μου...

Χορός.—(*Τραγουδάει ἀπὸ μέσα*)

Περνάει ὁ Στρατὸς
τῆς Ἐλλάδος, ἐμπρός... κλπ.

Τσιτσερόνε.—(*Μετὰ τὸ τραγούδι*) «Οπως ἔψαλλαν στὴ Σαλαμίνα: «*Ἐμπρός, παιδιὰ τῶν Ἑλλήνων γιὰ τῆς πατρίδας τὴν ἐλευθεριά, γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ τὶς μητέρες μας θὰ πολεμήσουμε, γιὰ τὴν θρησκεία καὶ τὴν πίστη μας καὶ γιὰ τοὺς τάφους τῶν προγόνων!*» Ήρθε ἡ ὥρα ν' ἀγωνιστοῦμε γιὰ δλα αὐτὰ ἀκόμα καὶ γιὰ

τὴν ὑπαρξί μας! »*... Πάντα οἱ ἴδιοι ἔλληνες!

Ο Στρατιώτης.—Μεγάλο καὶ ἀνείπωτο ἦταν τὸ κακὸ ποὺ πάθαμε στὴν Πίνδο. Τόσο ποὺ καὶ δέκα μέρες χωρὶς διακοπὴ ἄν σᾶς τὸ διηγόμουνα δὲν θὰ ἔφταναν γιὰ νὰ τὰ μάθετε ὅλα. Διάβασα ἵστορίες καὶ πολέμους, ἔμαθα κι' ἄλλων λαῶν καταστροφές, μὰ σὰν καὶ τὴ δικῇ μας τῆς Πίνδου μέσα σὲ μὰ μονάχα ἡμέρα δὲν ἔχει ἔναναγίνει ποτὲ καὶ πουθενά.

Ιταλία.—Κι' ἡ γκλοριόζα ἡ ἀεροπορία μας;

Ο Στρατιώτης.—«Ω σινιόρα! Τ' ἀεροπλάνα μας περνοῦσαν μπουλούκια πάνω στὸν οὐρανό. Μὰ σὰν χαζοπούλια, οἱ ἀεροπόροι μας σήγαιναν κατὰ τὸν "Ολυμπο" κι' ἔρριχναν στὸν ἔλληνες ἐφόδια καὶ τροφές, νομίζοντας πῶς εἶχαν φτάσει ώς ἐκεῖ οἱ ἔνδοξοι κένταυροι μας!»

Ιταλία.—Κι' ἡ μάχη τῆς Προμαβέρας;

Ο Στρατιώτης.—Μεγάλο ἦταν καὶ τοῦτο τὸ κακὸ ποὺ βρῆκε τὸν ιταλικὸ στρατὸ στὴν Αλβανία μὲ τὴν "Ανοιξι τοῦ 41. Μὰ κι' ἡ ντροπὴ ποὺ πήραμε σ' αὐτή μας τὴν ἐπίθεσι κατὰ τῶν ἔλλήνων ἦταν πιὸ μεγάλη καὶ ἀπὸ τὸ τρισκαταραμένο Καπορέττο. Μὲ δὲν τῶν εἰδῶν τὰ σύγχρονα ὅπλα, μὲ κανόνια, μὲ τάνκς, μὲ ἀεροπλάνα προσπαθήσαμε νὰ πισωγυρίσουμε τοὺς ἔλληνες, μὰ ἐκεῖνοι ἦσαν καλὰ δύχυρωμένοι στὶς θέσεις τους καὶ δὲν ἔκαναν οὔτ' ἔνα βῆμα πρὸς τὰ πίσω. Μᾶς ἔκαναν ωστόσο μεγάλες καὶ φοβερὲς ξημέρες. Τὰ λίγα καὶ μικρὰ πυροβόλα τους λές καὶ τὰ μεταχειρίζοταν κάποιοι προστάτες τους ἄγιοι! »Ετσι ποὺ δὲν ἴδιος δ Ντοῦτσε, καθὼς τὰ ἔβλεπε ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὴ σκοπιά του, ἔβγαλε ἄγριες φωνὲς ἀπελπισίας. Τράβηξε τὰ λιγοστὰ μαλλιά του, ἔκρυψε μὲ τὶς χοντρὲς παλάμες του τὰ μάτια καὶ κλαίγοντας ἀπὸ θυμὸ δέφυγε

* «Ω παῖδες 'Ελλήνων, ζε, ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναικας, θεῶν τε πατρών ἔδη, θήκας τε προγόνων· νῦν ὥπερ πάντων ἀγών». Αἰσχύλου «Πέρσαι» στ. 402—406.

πρῶτος αὐτὸς γιὰ τὴν Ρώμη, ζητώντας βιόθεια ἀπὸ τοὺς γερμανούς.

Ιταλία.—^Ω δυστυχίες ποὺ δέρνουν τὴν Ἰταλία τὴν φασιστική! Καὶ πόσο γελαστήκαμε σ' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία. Οἱ ἔλληνες μᾶς τιμώρησαν σκληρὰ καὶ μᾶς ἔξευτέλισαν σ' ὅλον τὸν κόσμο ἔτσι ποὺ τίποτα δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ξεπλύνῃ τὶς ντροπές μας αὐτές! Μὰ τώρα πές μου, παλληκάρι μου. Οἱ νικήτριες μεραρχίες μας κι' οἱ στρατηγοί μας ποῦ βρίσκονται;

Ο Στρατιώτης.— Οἱ στρατηγοί μας, δέσποινα, εἶνε ὄλοι τους καλὰ καὶ σὲ χαιρετοῦν. Ἐκεῖνοι ξέρουν καὶ φυλάγονται καὶ τῶν ἔλλήνων τὶς ἐπιθέσεις μποροῦν καὶ τὶς ἀποφεύγονται. Εἶνε σπουδαῖοι στρατηγοί στὴν ὑποχώρησι. Γι' αὐτὸ κι' οἱ γκλοριόζες μεραρχίες μας, ὑστερα ἀπὸ τὴ διάλυσι τους, ἀνασυγκροτήθηκαν ὅπως-ὅπως καὶ πιάσανε τὸν κάμπο τοῦ Βερατιοῦ περιμένοντας τὴν ὥρα νὰ τελειώσῃ ὁ μαῦρος πόλεμος γιὰ νὰ γυρίσουν στὰ σπίτια τους.

Ιταλία.—^Ω Θεέ μου! Τόσο πολὺ βαρειὰ τὴν Ἰταλία τοῦ Μουσολίνι τὴν ἐκαταράστηκες! Κι' ἔγῳ ἡ ἄμοιρη ποὺ τὰ εἰδα ὄλα αὐτὰ στὸν ὑπνο μου δλοφάνερα περίμενα σὲ καλὸ νὰ βγοῦν τὰ ὄνειρά μου. Μὰ ἀς εἶνε. Καιρὸς νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία καὶ παράκλησι νὰ κάνουμε στὸ Θεό μὴ μᾶς ξαναύρουν χειρότερες λαχτάρες.

Τοιτσερόνε.—^(Σὲ προσευχὴ) Κύριε, βασιλέα τῶν οὐρανῶν! Αφοῦ τὴν Ἰταλία τὴν ἄφισες ν' ἀπλωθῆ ὡς τῆς Ἀφρικῆς τὰ βάθη καὶ τῶν Ἀβησσυνῶν τὴ χώρα νὰ κατακτήσῃ, τώρα ἔκαμες νὰ ντυθοῦν στὰ μαῦρα οἱ μαννούλες τῶν παλληκαριῶν μας. Τὸ πένθος, ξεκινώντας ἀπὸ τὴ γειτονικὴ Ἀλβανία σκεπάζει τὸν τόπο μας ἔξι αἴτιας τῶν ἔλλήνων ποὺ ἀρνήθηκαν ἵταλικὴ σκλαβιά. Τώρα πιὰ ἡ μεγάλη αὐτὴ Ἰταλία ἀναστενάζει ντροπιασμένη ἀπὸ τὴ μικρὴ καὶ γενναία Ἑλλάδα. Κι' ἀλήθεια εἶνε πώς ὁ Ντοῦτσε μᾶς ὠδήγησε σ' αὐτὸν τὸν πόλεμο κι' ὁ Ντοῦτσε μᾶς κατάστρεψε! Ζήλεψε τὴ δόξα τοῦ Καίσαρα μὰ σκόνταψε! Γιατὶ

έκεινος κέρδισε τὸν κόσμο καὶ τὸν κατάχτησε. Ὁ Ντοῦτσε δμως, νά, καθὼς μαθαίνουμε, κι' ὁ ἕδιος μόλις γλύτωσε τὸ σκοτωμὸ στὴ Βόρειο Ἡπειρο.

Ο Στρατιώτης.—Πάει, χάρηκε ἡ Ἰταλία! Τὰ ὅνειρα τοῦ Ντοῦτσε σιβύσανε μέσα στοῦ πολέμου τὴ φοβερὴ θύελλα. Κι' οἱ ιταλοὶ χωρὶς τοῦ φασισμοῦ τὰ δεσμά, θὰ κλαῖνε γιὰ καιρό τὴ μοῖρα τους καὶ θ' ἀντικρύζουν μὲ ντροπὴ τοὺς ἔλληνες...

Ιταλία.—Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς τώρα ἀς κάνουμε κόλυβα στὸν τάφο τοῦ Καίσαρα καὶ μὲ λιβάνι ἀς παρακαλέσουμε τὸ πνεῦμα του νὰ μᾶς ἔξελασπώσῃ.

Ο Στρατιώτης.—Νὰ οἱ μαυροντυμένες ιταλίδες ποὺ ἔρχονται σκυφτές...

(Ἐρχεται μικτὸς χορὸς μὲ μερικὰ ἀναμμένα κεριά).

ΣΚΗΝΗ 4.

Οι ἕδιοι καὶ Χορὸς μικτός. Σὲ λίγο τὸ **Φάντασμα τοῦ Καίσαρα.**

Η Κορυφαία.—Κυρὰ καὶ σεβαστὴ ἀρχόντισσα, κοντά μας πρώτη ἐσὺ νὰ προσευχηθῆς κι' ἐμεῖς νὰ κλάψουμε μὲ μοιρολόγια τοὺς δικούς μας ποὺ ἀδικοσκοτωθήκανε στῆς Ἀλβανίας τ' ἀφιλόξενα βουνά!

Ο Κορυφαῖος.—Θεέ μου! Στεῖλε μας τὴ χάρι καὶ τὸ πνεῦμα σου καὶ δεῖξε μας τὴ συμπόνια σου. Καθὼς βλέπεις ἥρθαν ἐδῶ γονατιστὲς μπροστὰ στὸ μνημεῖο τοῦ Καίσαρα μαυροντυμένες μάννες κι' ἀδερφὲς καὶ συγγενεῖς θλιψμένοι γιὰ ὅσους χάθηκαν μὲ τῶν ἔλλήνων τὰ φαρμακερὰ βόλια. Βοήθησε σύ, Κύριε τῶν Δυνάμεων, καὶ στεῖλε μας τὸ πνεῦμα τοῦ Καίσαρα, ποὺ αἰῶνες ἐμεῖς τιμᾶμε ἐδῶ καὶ ποὺ τέτοιον δὲν ἔθαψε ώς τώρα ἄλλον τὸ χῶμα τὸ ιταλικὸ. Κάμε τὸ πνεῦμα τοῦ ρωμαίου νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς στρατηγούς μας, ποὺ μάταια ἔξωλόθρεψαν τὰ ιταλικὰ νειάτα σ' αὐτὸν τὸν ἀδικο πόλεμο.

(Πίσω ἀπὸ τὸ μαυσωλεῖο βγαίνει τὸ φάντασμα τοῦ Ἰουλίου Καίσαρα μὲ ἀσπρὸ ωντικὸ ἥ χλαμύδα).

Καίσαρας.—Δέν ἔρω ἂν γελιέμαι, μὰ θαρρῶ πώς σεῖς ποὺ βρίσκεστε ἐδῶ πρέπει νὰ εἴσαστε τῶν ρωμαίων οἱ ἀπόγονοι. Ἡ δχι; Καὶ ἂν ναί, θαρρῶ πώς κλαῖτε γιὰ κάτι κακὸ ποὺ ἔγινε στὴ Ρώμη. Ἐμπρόδες λοιπὸν νὰ μοῦ τὸ πῆτε γρήγορα γιατὶ βιάζομαι νὰ ξαναγυρίσω στὸν Ἀδη.

Ιταλία.—Ω Καίσαρα τρισένδοξε! Η Ρώμη καταντροπιασμένη σὲ προσκάλεσε γιὰ νὰ τῆς δώσης ἀκόμη μιὰ φρόνημη συμβούλη σου.

Καίσαρας.—Ποιὸς εἶνε ἐκεῖνος ποὺ ντρόπιασε τὴν κοσμοξακουσμένη Ρώμη; Καὶ ποιὸι εἴσαστε σεῖς ποὺ ἀναλάβατε νὰ τὴν ὑπερασπισθῆτε;

Ο Κορυφαῖος.—Κάναμε πόλεμο κατακτητικὸ καὶ θελήσαμε νὰ ὑποδουλώσουμε τὴν Ἑλλάδα. Σκοπός μας ἦτανε νὰ ξαναφτειάσουμε τὴν ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, ποὺ ἐδημιούργησες ἐσύ, Καίσαρα.

Καίσαρας.—Τρομάρα νὰ σᾶς ἔρθη, γλυκύτατοί μου ἀπόγονοι, καὶ ἂς μὴν ἔρω ἀπὸ ποῦ κρατάει ἥ σκουφία σας. Ἄλλὰ τί διάβολο θέλατε στὴν Ἑλλάδα;

Ιταλία.—Ο λαός μας, Καίσαρα, ἐθαύμασε τὴ δόξα καὶ τὴν εὔτυχία σου σὰν ἔγινες κυρίαρχος τῆς Μεσογείου . . .

Χορός.—(Μὲ θρῆνο) Ω Μάρε Νόστρουμ! . . .

Καίσαρας.—Κουταμάροες!

Ιταλία.—Ζηλέψαμε τὴν καλή σου μοῖρα καὶ τὴ μακάρια ζωὴ ποὺ πέρασες ἐσὺ τῆς Ρώμης δὲ χρυσοστέφανος δικτάτορας.

Καίσαρας.—Ἐγώ, κυρά μου, ἥρθα στὸν κόσμο, εἶδα καὶ ἐνίκησα! Μὰ ἐσεῖς ποιὸν εἴχατε ἀρχηγὸ καὶ ὑπατο, ποὺ καθὼς εἶπες, ἐπόθησε τή δική μου τὴ δόξα;

Χορός.—Τὸν Ντοῦτσε!

Καίσαρας.—Καὶ ποιὸς εἶν' αὐτός; Τί δουλειὰ κάνει;

Ο Κορυφαῖος.—Ξέρει νὰ βγάζει λόγους πολε-

μικούς, Καίσαρα. Θεόπνευστος ἀρχηγὸς τῆς νέας Ρώμης εἶχε τὴν ἔμπνευσι νὰ στερεωθῇ στὸν "Αξονα μὲ τὸ Βερολῖνο . . .

Καίσαρας.—Μὰ ἐκεῖ μιλάνε γιὰ κάποιον Φύρερ...
Ίταλια.—Ναί! Εἶνε ὁ ἄλλος πόλος τοῦ "Αξονα!

Καίσαρας.—Ποὺ σᾶς ἔπιασε κορόϊδα! Γιατὶ κορόϊδα ἔφανήκατε καθὼς καταλαβαίνω καὶ ἔξασφαλίσατε γιὰ τὴν πατρίδα σας, τὴν πατρίδα μας, τὸν κακό σας τὸν καιρό. Ποτὲ δὲν ἐλογαριάσατε πὼς τέτοιοι ἄξονες εἴνε ἀπὸ κουφοῖς λιαὶ καὶ γοήγορα σπάζουν . . . "Ωστόσο σεῖς βιαστήκατε μαζὶ μὲ τὸν Ντοῦτσε σας ν' ἀποδεῖξετε πόσο ἔνοι εἰσαστε ἀπ' τὴν δική μου τὴ γενιά.

Ίταλια.—Κατακτήσαμε τόσες χῶρες. Ἐφτάσαμε στὴν Ἀβησσονία . . .

Ή Κορυφαία.—Ἐτσι ποὺ ἡ νέα Ρώμη καταστράφηκε, ἐγελοιοποιήθηκε . . . Οἱ ἔλληνες στὴν Ἀλβανία διάλυσαν τὸν στρατό μας . . .

Καίσαρας.—Καὶ ποιὸν ἐτάξατε ἀρχιστράτηγο;

Ο Κορυφαῖος.—Εἴχαμε τρεῖς. Τὸν ἔνα ὑστεραὶ ἀπὸ τὸν ἄλλο . . .

Καίσαρας.—Καταλαβαίνω. Τοὺς ἄλλάζατε σὰν τὶς βρώμικες κάλτσες σας! Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα;

Τσιτσερόνε.—Οἱ ἔλληνες κοντεύουν νὰ μᾶς φέξουν στὴ θάλασσα ! . . .

Καίσαρας.—Καὶ ὁ ίταλικὸς στόλος;

Ίταλια.—Ώ! Τὸν φυλᾶμε στὸν Τάραντα.

Καίσαρας.—Γιὰ νὰ φαρεύει σαρδέλλες;

Χορός.—Άλλοι μονοὶ καὶ τρισαλλοί μονό μας!

Καίσαρας.—Τέλος πάντων, γιὰ ἔκαθαρίστε μου: ὁ ἄμιορος στρατὸς τῆς Ἀλβανίας ποὺ βρίσκεται τώρα;

Ίταλια.—"Ώ! Κι' ὃν πρόφτανε ὁ Ντοῦτσε νὰ ζεύξῃ τὴν Ἀδριατική, ὁ στρατός μας θὰ εἶχε γυρίσει ἀσφαλισμένος στὴν πατρίδα.

Καίσαρας.—Πῶς θὰ τὴν ἔκανε πάλι αὐτὴ τὴ βλακεία;

Ίταλια.—Νά! Μὲ μαοῦνες ἀπὸ τὸν Αὔλῶνα στὸ

•Οτράντο, δπως ὁ Ξέρξης ἔζευξε τὸν Ἐλλήσποντο.

Καίσαρας.—Ω, συφορὰ ποὺ μᾶς δέρνει! Σὲ τὶ
χέρια κατάντησε ἡ ἔνδοξη Ρώμη!

Ή Κορυφαία.—Δὲν φταίει ὁ Ντοῦτσε, Καίσαρα.
Τὸν ἔξεμψάλισε ὁ Φύρερ... Λένε πὼς ἐσὺ ἀπόχτησες
κοντὰ στὴ δόξα καὶ μεγάλο πλοῦτο ἀπὸ τὶς ξένες
χῶρες ποὺ κατάκτησες. Κι' ὁ Ντοῦτσε τὰ ἴδια ὠνει-
ρεύτηκε. Μόνο ποὺ διάλεξε ὑστερα ἀπὸ τοὺς ἄμοιρους
ἀβησσυνοὺς τὴ χώρα τῶν ἑλλήνων.

Καίσαρας.—Χωρὶς ὅμως νὰ λογαριάσῃ πὼς οἱ
ἑλληνες δὲν εἶνε αἰθίοπες.

Ή Κορυφαία.—Συμβούλεψέ μας τώρα, Καίσαρα,
ποιὸς κατὰ τὴ γνώμη σου εἶνε ὁ τρόπος νὰ ξεμπλέξου-
με ἀπὸ αὐτὴ τὴ μεγάλη μας συφορά;

Καίσαρας.—Νὰ σταματήσετε χωρὶς χρονοτριβὴ
αὐτὴ τὴν ἔκστρατεία παρὰ νὰ στέλνετε ἄδικα ἐνισχύσεις
στὴν Ἀλβανία. Γιατὶ ἔπειτε νὰ εἶχε πληροφορηθῆ τὸ
ξεροκέφαλό σας πὼς οἱ ἑλληνες ξέρουν ἀπὸ τὰ παλῆ
τὰ χρόνια νὰ ὑπερασπίζωνται τὴν πατρίδα τους. Ἐκεῖ
καὶ ἡ ἴδια ἡ γῆ γίνεται σύμμαχός τους.

Ίταλία.—Αὐτὸ δὲν τὸ καταλαβαίνω.

Καίσαρας.—Καὶ τί μπορεῖτε σεῖς νὰ καταλάβετε!

Ό Στρατιώτης.—Καλὰ τὰ λέει ὁ Καίσαρας. Τὰ
χιόνια τῆς Ἡπείρου ἔρριξαν στοὺς λύκους καὶ τὰ τσα-
κάλια γιὰ τροφή, τὰ καλλίτερα νειάτα τῶν ιταλῶν.

Καίσαρας.—Καθὼς ἀκούω οἱ ἀπώλειές σας ἥταν
τρομαχικὲς ἐκεῖ πάνω.

Ό Κορυφαῖος.—Θὰ ἔρθη ὅμως ἡ ωρα ποὺ θὰ
σπάσουμε τὰ πλευρὰ τῶν ἑλλήνων!

Καίσαρας.—Ἄς γελάσω, ἀν καὶ δὲν ἐπιτρέπεται
σ' ἐμᾶς τοὺς πεθαμένους τὸ γέλιο... Αὐτό, φίλε μου, τὸ
εἴπατε πολλὲς φορές. Μὰ ἀπὸ ὅσα μαθαίνω, τὰ δικά
σας τὰ πλευρὰ εἶνε σακατεμένα ἀπὸ τοὺς ἑλληνες. Καὶ
νὰ σᾶς πῶ τί ἄλλο περιμένει τὸν στρατό σας;

Ή Κορυφαία.—Βλέπεις λοιπὸν κι' ἄλλες συφορές;

Καίσαρας.—Τὴ μοῖρα τῶν λαῶν οἱ πεθαμένοι

τὴ βλέπουν καθὼς ἔρχεται... Σὰν οἵ εἰληνες φίξουν στὸν κάμπο τῆς Ἀλβανίας τὰ στρατεύματά σας πολὺ σύντομα θὰ τοὺς πνίξουνε στὴν Ἀδριατική.

Κορυφαῖος.—Μὰ ὁ Φύρερ θάρση σὲ βοήθειά μας.

Καίσαρας.—Καὶ γι' αὐτὸν ἀνάλογη μοῖρα βλέπω.

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ σὰν εἶνε ὑπερόφανος πέρα ἀπὸ δσο πρέπει. Γιατὶ ἡ ὑπεροψία αὐτή, σὰν γεννηθῆ στὸν ἀνθρώπο, ἀρχίζει νὰ ἐτοιμάζει τὸ ἀγκάθι τῆς καταστροφῆς. Ὁ Θεὸς σ' αὐτοὺς γίνεται ὁ δίκαιος τιμωρητῆς. Πρὸιν λοιπὸν ἐγὼ ξανακατέβω στὸν τάφο μου ἐσεῖς νὰ συμβουλέψετε τοὺς κυβερνῆτες σας νὰ βάλουν μυαλὸ καὶ ν' ἀφίσουν τοὺς καταχτητικοὺς πολέμους. (*Στὴν Ἰταλία*) Καὶ σεῖς οἱ γυναῖκες πηγαίνετε πρῶτα νὰ προσευχηθῆτε καὶ ὕστερα νὰ ἐξηγήσετε στὰ παιδιὰ καὶ τ' ἀδέλφια σας πῶς ἔγινε ἔνα λάθος. Ἔπειτα νὰ πέσετε ὅλοι σας στὴ δουλειὰ μήπως καὶ περισώσετε ὅ,τι ἀπόμεινε ἀπὸ τοῦ πολέμου τὴν καταστροφῆ.

Ιταλία.—Ἀλήθεια. Πόσες ντροπὲς μᾶς βρῆκαν!

Ἡ Κορυφαία.—Καὶ πόσο ἥταν καλλίτερη ἡ ζωὴ μας πρὸιν ἀπὸ τὸν πόλεμο! Χωρὶς καταστροφὲς καὶ θανάτους, χωρὶς πένθος καὶ στρεψίσεις... Ὡνειρευόμαστε νὰ κάνουμε τὴν Κέρκυρα δικῆ μας καὶ τὴν Ἡπειρὸ καὶ τὴ Μακεδονία καὶ τὴν Ἑλλάδα ὀλόκληρη καὶ τὴν Κρήτη, ποὺ κατοικοῦνται ἀπὸ τοὺς ἔλληνες περισσότερο ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες χρόνια. Μὰ δίκαια ὁ Θεὸς μᾶς ἐτιμώρησε γιὰ ὅσα κακὰ θελήσαμε νὰ κάνουμε καί ντροπιαστήκαμε ἀπὸ τ' ἀλύπητα χτυπήματα τῆς μοίρας.

Καίσαρας.—Ξαναβρῆτε, λοιπόν, τὴν κιθάρα σας καὶ ξαναρχίστε τὸ τραγούδι. Ἔτσι μόνο θὰ ξεχαστοῦν τὰ μοιρολόγια τοῦ πολέμου... (*Ἐξαφανίζεται*).

Τσιτσερόνε.—Σωστὰ τὰ εἶπε ὁ Καίσαρας!.. Καιρὸς εἶνε τώρα νὰ πᾶμε νὰ προσευχηθοῦμε γιὰ τὴν εἰρήνη τῆς Ιταλίας καὶ δλου τοῦ κόσμου...

(*Ἐρχεται κουρελιασμένος ὁ Ντοῦτσε. Ντροπιασμένος ἀλλὰ καὶ κουρασμένος κάθεται σὲ μιὰ γωνιά*).

ΣΚΗΝΗ 5.

Οι ίδιοι καὶ Ντοῦτσε.

‘Ο Κορυφαῖος.—Ποιὸς νᾶνε τάχα αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος; Μὴν εἶνε κανένας ἀπὸ τοὺς στρατηγούς μας ἢ ἄλλος τραυματίας ἀπὸ τὸ Μέτωπο;

Ντοῦτσε.—(*Μονολογεῖ*) Ωἱμένα τοῦ ἄμοιρου!

‘Η Κορυφαία.—Φτωχὸς ζητιάνος εἶνε.

Ντοῦτσε.—(*Μονολογεῖ*) Πῶς γκρεμίστηκαν τὰ ὅνειρά μου. Πῶς γελάστηκα! Πῶς θάμελα κι' ἐγὼ νὰ σκοτωνόμουνα μὲ βόλι ἑλληνικὸ μπροστὰ στὴν Τρεμπεσίνα παρὰ νὰ γυρίσω ντροπιασμένος στὴ Ρώμη...

Ιταλία.—Καλὲ δὲν τὸν γνωρίσατε; Καλὲ εἶνε ὁ Ντοῦτσε.

Τσιτσερόνε.—‘Ο Ντοῦτσε σύ! Μὰ τότε... βίβα Ντοῦτσε!..

Χορός.—Βίβα Ντοῦτσε!

Ντοῦτσε.—Ἐγὼ εῖμ’ ὁ Ντοῦτσε! Μὰ ἀλλοίμονο σὲ μένα ποὺ κατάντησα σ’ αὐτὸ τὸ χάλι. ‘Η συφορὰ ποὺ πάθαμε ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες δὲν ξαναγίνηκε. Κι’ ἀντὶς γιὰ «βίβα Ντοῦτσε» κάλλιο μοιρολόγια ν’ ἀρχίσετε γιὰ ὅσους ἔκει πέρα χαθῆκαν χωρὶς κέρδος κανένα. Τί ἥθελα ἐγὼ ὁ κακορρίζικος σ’ αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία καὶ τόσα κακὰ ἔφερα στὴν ἄμοιρη πατρίδα! Πῶς ν’ ἀντικρύσω ἐσᾶς, καλοί μου σύντροφοι, καὶ σᾶς φτωχές μαννάδες καὶ ἀδερφές, ὕστερ ἀπὸ τὸ πένθος ποὺ σᾶς ἔστειλα... Νά με τώρα ποὺ σὰν λείψανο γυρίζω ἐδῶ στὴ Ρώμη, ἐγὼ ποὺ τοῦ Καίσαρα τὶς νίκες καὶ τὶς δόξες ἔξηλεψα...

Ο Στρατιώτης.—Πόσο καλλίτερα θὰ ἔκανες, κύρο—Ντοῦτσε, νὰ ἄφινες ἥσυχο στὸν μακάριο ὑπνο του τὸν Καίσαρα κι' ἐμᾶς τοὺς νέους στὶς δουλείες καὶ τὸ σχολειό μας! Οἱ πόλεμοι πάντα φέρονται καταστροφὲς καὶ μόνο σὰν κινδυνεύει ἡ πατρίδα ἀπὸ ἔχθροὺς πρέπει ἐμεῖς νὰ τὴν ὑπερασπίζουμε.

Ιταλία.—Ἐτσι βέβαια κι' ἐμεῖς οἱ γυναῖκες, κοντὰ

στοὺς ἄνδρες μας καὶ τὰ παιδιά μας θὰ πᾶμε πρόθυμα στὸ μέτωπο . . .

Ο Στρατιώτης.—Νὰ μιμηθῆτε τὶς ἡπειρώτισσες ποὺ κουβαλοῦσαν γιὰ τοὺς ἔλληνες τὰ πυρομαχικὰ στὴν πλάτη ; Σὰν δύσκολο μοῦ φαίνεται γιὰ τὶς ίταλίδες !

Η Κορυφαία.—Παραδειγμα τρανὸ μᾶς ἔδωσε καὶ μάθημα ἡ Ἑλλάδα. Μόνο ποὺ χάσαμε καιρό . . .

Τοιτσερόνε.—Αλλοίμονο, φρατέλλι ! Εχάσαμε τὸ πᾶν ! . . .

Ντούτσε.—(*Τραγικά*) "Ω! Ποὺ νὰ μὴν ξημέρωνε γιὰ μένα καὶ γιὰ τὴν Ἰταλία δλόκληρη ἡ ἀλησμόνητη ἐκεῖνη ἡμέρα τῆς 28ης Ὁκτωβρίου τοῦ 1940! Ἡταν ἡμέρα ἀποφράδαγὰ τὴν χώρα μας καὶ γιὰ τὸν φασισμό, ἀδέρφια . . . Ποτέ, ποτέ μου δὲν ἐπίστεψα σὲ τέτοιο ζεζιλίκι. Καὶ σὰν ἐπῆγα στὸ ἀλβανικὸ μέτωπο νὰ παρακολουθήσω τὴν μεγάλη μας ἀνοιξιάτικη ἐπίθεσι, εἶδα κι' ἀπόρησα! . . . Οἱ ἔλληνες μᾶς τσάκισαν κυριολεκτικά . . . Όμως ἐκεῖνο ποὺ μὲ πλήγωνε, παιδιά μου, περισσότερο ἥταν ἔνα τραγούδι ποὺ ἔφερνε τὸ ἀγέροι μέσα ἀπὸ τὰ χαρακώματα τῶν ἔλλήνων . . .

Ίταλία.—Εἶχανε καὶ μαντολινάτα στὸ μέτωπο οἱ ἔλληνες, Ντούτσε;

Ντούτσε.—Ἐνα τραγούδι ποὺ τὸ λέγανε γιὰ μένα οἱ φαντάροι τους μέσα σ' δλη τὴν κόλασι τῆς μάχης. . . Καὶ πῶς νὰ σᾶς τὸ εἰπὼ ποὺ καίγεται ἡ καρδιά μου σὰν τὸ ψυμᾶμα! . . . (*Σιγοτραγουδάει δραματικά*).

Κορόϊδο Μουσσολίνι
κανένας δὲν θὰ μείνη
ἐσὺ κι' ἡ Ἰταλία κτλ.

Ο Στρατιώτης.—Κι' ἔμοιαζε σὰν προφητικὸ τὸ τραγούδι αὐτὸ τῶν ἔλλήνων, ἀδέρφια! . . .

Ντούτσε.—Ἐγὼ κορόϊδο ! Ἐγὼ ποὺ ἔξωγράφισα τὴν ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα! Ἐγὼ ποὺ ἔπαιρνα τὸν χάρτη τοῦ κόσμου κι' ἔκανα προσαρτήσεις ἐδαφῶν στὴν Ἰταλία! Γιατὶ νὰ μὲ εἰποῦν κορόϊδο οἱ ἔλληνες ;

Ο Κορυφαῖος.—Κουράγιο, Ντοῦτσε! Ἡ Ἰταλία
θὰ σ' εὐγνωμογεῖ.

Ντοῦτσε.—Κι' αὐτὸ εἶνε μιὰ κουβέντα γιὰ παρηγοριά. Μὰ ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς καταστραφήκαμε. Γιατί, ἐδὼ ποὺ τὰ λέμε, οἱ Ἑλληνες δὲν παιζουνε σὰν πᾶνε στὸν πόλεμο. Εἶνε λαδὸς γενναῖος τόσο ποὺ ἐσάστισα μπροστὰ στὶς τρομερὲς ζημιὲς ποὺ ἔκαναν στὶς γκλοριόζες μεραρχίες μας... Ὡστόσο ἄς πάρουμε θάρρος. Θὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν οἱ γερμανοὶ κι' ἔπειτα ἐμεῖς θὰ καταλάβουμε τὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ τὴν ἀνακηρύξουμε ρωμαϊκὴ ἐπαρχία.

Χορός.—Ποῦ νᾶσαι τώρα, Καίσαρα!..

Τσιτσερόνε.—Φαίνεται πὼς δὲν ἔβαλες μυαλό, σινιδρ Ντοῦτσε! Πάλι τὰ ἵδια θάζουμε;

Ντοῦτσε.—(*Aναλαμβάνει*) Θὰ νικήσουμε σὰν μᾶς βοηθήσουν οἱ γερμανοί!

Ίταλία.—Τὶ λέσ ει' ἐσὺ στρατιώτη;

Ο Στρατιώτης.—Ἐγὼ ἔκεī πάνω στὴν Ἡπειρο ἔμαθα μιὰ ἑλληνικὴ παροιμία ποὺ λέει: Μὲ ξένα κόλλυβα δικό μας μνημόσυνο...

ΑΥΛΑΙΑ

ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ ΤΟΥ ΛΑΛΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΙΣ
ΣΕ ΔΥΟ ΕΠΟΧΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΧΡΥΣΑΝΤΑΚΗΣ (Παπαγεωργάκης)
ΛΥΚΟΓΙΩΡΓΑΙΝΑ
ΜΟΥΛΑΓΙΑΝΝΗΣ
(Καπετάν Παναγιώτης) ΜΕΣΣΑΡΗΣ
ΜΠΕΓΚΟΣ ΚΕΧΑΓΙΑΣ
ΜΙΑ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

“Ελληνες πολεμιστές, τουρκαλβανοί.

ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1821

“Εξω ἀπὸ τὸ Λάλα τῆς Ἡλείας

ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ ΤΟΥ ΛΑΛΑ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

ΠΡΩΤΗ ΕΠΟΧΗ

Πρίν άπό τή μάχη τοῦ Λάλα.

[Προτοῦ ν' ἀνοίξῃ ἡ αὐλαία ἀκούγεται ἀπὸ τῆ σκηνὴ ἔνα κλέφτικο τραγούδι].

ΣΚΗΝΗ 1.

Λυκογιώργαινα, Χρυσαντάκης.

Λυκογιώργαινα.— Πολλὲς ἑτοιμασίες μὲ τοὺς ἀρβανίτες του κάνει ὁ Ἀλῆ Ἀγᾶς, κύρος-Χρυσαντάκη.

Χρυσαντάκης.— Ολα καλὰ θὰ πᾶνε, Λυκογιώργαινα. Μόνο τὸν νοῦ σου, ἀν περάσουν ἀπὸ δῶ πραμματευτάδες ξένοι καὶ σὲ ρωτήσουνε πῶς θὰ μποῦνε στὸ κάστρο γιὰ νὰ δείξουνε τάχα στὴ Βαλιδὲ Χανούμ τοῦ Ἀλῆ τὴν πραμμάτια τους. Εσὺ θὰ τοὺς δεχτῆς ἀπονήρευτα, θὰ τοὺς βάλης νὰ φάνε καὶ νὰ πιοῦνε κι' ύστερα θὰ τοὺς καλοπροβοδίσης ἀπὸ τὸν πίσω δρόμο. Θὰνε δικά μας παλληκάρια, ποὺ ξέρουν ύστερα τὴ δουλειά τους. Φέρονυμε γράμμα ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Κολοκοτρώνη γιὰ τὸν Χασάν Φιδᾶ τοῦ Λάλα, ποὺ τοῦ γράφει πῶς ἡ ἐπανάστασις ἄρχισε στὴν Ἀγια Λαύρα καὶ πῶς καλὰ θὰ κάνουν οἱ Λαλαῖοι Ἀγάδες νὰ τὸν προσκυνήσουν ἀν θέλουν νὰ ζήσουμε μαζὶ καὶ ἥσυχα.

Λυκογιώργαινα.— Μὲ τὸ καλὸ νὰ κοπιάσουν, γυιόκα μου. Τὸ φτωχικό μου θὰ τοὺς δεχτῇ καὶ θὰ τοὺς καλωσορίσῃ.

Χρυσαντάκης.— Περιμένοντες ἀκόμα καὶ τοὺς

ἀρχηγοὺς ἀπὸ τὴν Ἐπτάνησο καὶ τὸν κάμπο, καὶ τότε θὰ ἔκαθαρίσουμε μὲ τοὺς τουρκαρβανίτες.

Λυκογιώργαινα.—Νὰ δώσῃ ὁ Θεδς κι' ὁ "Αἱ Νικόλας, κύρ· γραμματικέ μου. Τόσον καιρὸν οἱ χριστιανοὶ Λαλαῖτοι, ξεσπιτωμένοι, εἶνε σὰν νὰ ἔσκληρίσανε. Γιατί; Μὴν τάχα καὶ δὲν πληρώσανε τὸν φόρο στὸν Ἀληάγα; Μὴν τὰ παιδιά τους, Χρυσαντάκη μου, δὲν τὰ κρατήσανε σὰν μαθεύτηκε ἐδῶ ὁ ξεσηκωμὸς τῶν δικῶν μας; "Ολοι, τους ὅμως ζήτησαν τὴν εὐλογία τοῦ δεσπότη Γερμανοῦ γιὰ τὸ καινούριο ἄρματωλίκι.

Χρυσαντάκης.—"Ἐχεις λεβέντικη καρδιά, Λυκογιώργαινα. Μόνο κάνε κουράγιο . . . Καὶ μὴν τοσοδέρνεις τὶς χανούμισσες . . .

Λυκογιώργαινα.—Οἱ κουροῦνες κι' οἱ μαῦρες! "Οχι ξεμάλλιασμα μ' ἀκούσης μὰ καὶ τὸ θάνατό τους, μάτια μου, πέρα στὴ Λουκίσσα βρύσι . . .

Χρυσαντάκης.—Δὲν πρέπει νὰ δίνουμε ἀφορμές.

Λυκογιώργαινα.—Τὴν ἀφορμὴ τὴν ἔδωσε πρῶτος ὁ Ἀληάγας σὰν κοψολαίμιασε τ' ὡραῖο παλληκάρι τοῦ χωριοῦ. "Η μπάς καὶ ξέχασες τὸ κεφάλι τοῦ Πανάγου τοῦ Ροδόπουλου κρεμασμένο στὸν λαλαΐκο πλάτανο;

Χρυσαντάκης.—"Ἐχεις δίκηο. Φυλάξου ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀρβανίτες . . . (Σηκώνεται) Καὶ τσιμουδιὰ γιὰ ὅσα εἴπαμε . . . Σ' ἀφίνω γειά . . . (Φεύγει).

Λυκογιώργαινα.—Στὴν ὥρα τὴν καλή . . .
(Περνάει μὰ Χανούμισσα ζαλώμενη ἕνα βαρέλι νεροῦ ἢ ξύλα).

ΣΚΗΝΗ 2.

Λυκογιώργαινα, Χανούμισσα.

Χανούμισσα.—(Βλέποντας πέρα) Τί βλέπω κάτω ἔκεī στὴ ορματιά, μωρὸς Λυκογιώργαινα; Μαυρίζει ὁ κάμπος ἀπὸ τὴν ἀρβανιτιὰ τοῦ Ἀληάγα ἢ μπάς καὶ

εἶνε μπουλοῦκι τοῦ Γιουσοὺφ Πασᾶ, ποῦ ἔρχεται ἀπὸ τὴν Πάτρα;

Λυκογιώργαινα.—(*Βλέπει κι' ἐκείνη*) Δὲν μοιάζει ἀσκέρι τούρκικο, κακώνα μου. Κι' οὕτε πῶς εἶνε τοῦ Γιουσοὺφ πασᾶ στρατὸς ἀπὸ τὴν Πάτρα... (*Εἰρωνικὰ*) Θαρρῶ πῶς μοιάζουν κλεφτούριά τοῦ Γιώργη τοῦ Στίσινη, τοῦ Βιαλέτη εἶνε παιδιά ή καὶ τῶν Πλαπούταίων.

Χανούμισσα.—(*Περίληπτη*) Τ' ὅνειρο τὸ εῖδα ξωντανὸν καὶ λίγα εἶνε τὰ ψωμιά μας στοῦ Λάλα, Λυκογιώργαινα. Ταχὺ θὰ ξαναρχίσῃ τὸ ντουφέκι ἀπὸ τὴν Κάπελη καὶ τότε... κλάφτε μαννοῦλες γιὰ παιδιά, γυναῖκες γιὰ τοὺς ἄντρες. Κι' ἐγὼ ή φτωχὴ χανούμισσα γιὰ τὸν μοναχογύρο μου... (*Φεύγει*).

Λυκογιώργαινα.—(*Μόνη*) Κι' ἄλλες μαννοῦλες κλάψανε, μωρὸς ἄπιστη γενιά. Μὰ τώρα ἥρθ' ή σειρά σας...

(*Ἐρχεται δὲ ΠαπαΚώστας*)

ΣΚΗΝΗ 3.

Λυκογιώργαινα, ΠαπαΚώστας καὶ σέ λίγο Μουλαγιάννης.

Λυκογιώργαινα.—(*Φιλεῖ τὸ χέρι τοῦ παπᾶ*) Σωτηρία δέσποτα!... Καὶ πῶς ἀπὸ τὰ λημέρια μας;

ΠαπαΚώστας.—“Ωρα καλή σου, Λυκογιώργαινα. Μονάχη εἶσαι στὸ χτῆμα; (*Ψιθυριστά*) Μήν πέρασε ἀπὸ δῶ δὲ γυιὸς τοῦ Μουλαγιάννη;

Λυκογιώργαινα.—“Οσο εἶμ' ἐδῶ, παπούλη μου, δὲν πέρασε δικός μας. Μὰ κάπως εἶσαι σκεφτικός. Μήν ἔχεις ἀσχημα μαντάτα;

ΠαπαΚώστας.—Κακὰ κι' ἀνάποδα μᾶς ἥρθαν... Πάλι στὴ μέση δὲ Κουτσοράπτης...

Λυκογιώργαινα.—Τὶ θέλει ἀκόμα τὸ σκυλί;

ΠαπαΚώστας.—Μὲ κάλεσε πρωὶ-πρωὶ στοῦ Λάλα γιὰ νὰ μοῦ εἰπῆ πῶς βάλθηκε νὰ παντρέψῃ τὸν γυιό μου τὸν Ἀναγγνώστη...

Λυκογιώργαινα.— Αύτό, δέσποτά μου, δὲν είνε φοβερό . . .

ΠαπαΚώστας.— Πῶς φαίνεται νὰ μὴν τὰ ξέρεις! Τὸν Ἀναγνώστη ἐγὼ τὸν θέλω παπᾶ καὶ τάχω μιλητένα μὲ τὸ δεσπότη . . . Μὰ νὰ ὁ Μουλαγιάννης . . . Σῦρε καὶ ψῆσε μας καφέ . . .

Λυκογιώργαινα.— Στοὺς ὄρισμούς σου, δέσποτα. (*Φεύγει ἡ Λυκογιώργαινα καὶ ἔρχεται ὁ Μουλαγιάννης*).

Μουλαγιάννης.— (*Κοιτάζοντας δεξιὰ κι' ἀριστερά, μὲ προφύλαξι*) Τὴν εὐχή σου παπούλη...
ΠαπαΚώστας.— Γειὰ νάχεις, Μουλαγιάννη. Κάτσε... (*Κάθονται*) Γιὰ λέγε, βρὲ παιδί μου, τί ἀπόγινε στὸν κάμπο;

Μουλαγιάννης.— Δέσποτα, πάθαμε ξημιές. Μὰ κι' οἱ Λαλαῖοι τὴν πλήρωσαν ἀκριβὰ στὸ Λατέζο...
ΠαπαΚώστας.— Οἱ θυσίες γιὰ τὴν πίστη καὶ γιὰ τὴν πατρίδα, Μουλαγιάννη παιδί μου, είνε θυσίες τίμιες...

Μουλαγιάννης.— Θὰ σοῦ τὰ εἰπῶ, λοιπόν. καθὼς ἔγιναν, μὲ τὴ σειρά. Ξέρεις πῶς τὸν τελευταῖο καιρὸν οἱ τουρκαρβανίτες τοῦ Λάλα ἀρχισαν νὰ χάνουν τὸ ἥθικό τους ἀπὸ τὶς πολιορκίες ποὺ τοὺς κάνουν οἱ Ἑλληνες. Καί, καθὼς ξέρεις προσπαθοῦνε νὰ ζήσουνε μὲ τὶς ἀρπαγὲς καὶ τὶς λεηλασίες ποὺ κάνουν στὰ χωριὰ τοῦ κάμπου, στὸν Πύργο καὶ τὴ Γαστούνη. Ξέρεις ἀκόμα πῶς τὶς προάλλες πήγανε στὴν Κυλλήνη γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς δικούς τους, ποὺ τοὺς εἶχε κλείσει στὸ Κάστρο τῆς Γλαρέντζας ὁ Σισίνης μὲ τὰ παλληκάρια του. Τὸ πέτυχαν. Κι' ἐμεῖς ἐχάσαμε κοντὰ στοῦ Κατσαροῦ τὸν ἀρχηγὸ Γιαννηᾶ, τὸ καλλίτερο παλληκάρι μας...

(*Ἐρχεται ἡ Λυκογιώργαινα μὲ τοὺς καφέδες. Ακούει τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Μουλαγιάννη.*)

Λυκογιώργαινα.— "Ω, ποὺ φωτιὰ νὰ πέσῃ νὰ τοὺς κάψῃ... Τὸν καφέ σας, δέσποτα... Καλῶς τὸν Μουλαγιάννη..."

Μουλαγιάννης.—Καλὸς νάχεις, Δυκογιώργαινα...
(Στὸν παπᾶ) Σήμερα πάλι ἀκούστηκε στοῦ Ἀλῆ τὸ παλάτι πὰς ὁ Βιλαέτης συναντήθηκε στὸ Λατζόϊ μὲ τοὺς Λαλαίους. Πάνω στὴ μάχη σκοτώθηκε κι' ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Πύργου μὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς δικούς μας...

ΠαπαΚώστας.—Ο Κύριος νὰ ἀναπαύσῃ τὴ γεναία ψυχὴ του.

Μουλαγιάννης.—Οἱ ἀρβανίτες πῆραν θάρρος καὶ δπου περγάνε τῷρα καῖνε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῶν χριστιανῶν τὰ σπίτια. Ὡστόσο, δέσποτα, νὰ στείλετε γράμματα στοὺς ἀρχηγοὺς πῶς οἱ λαλαῖοι ἄγάδες ἀποφάσισαν νὰ ζητήσουν τὴν βοήθεια τοῦ Γιουσούφ πασᾶ ἀπὸ τὴν Πάτρα. Στὸ μεταξὺ νὰ στείλετε ἀνθρώπους στὰ χωρὶα καὶ τὰ στρατόπεδα γιὰ νὰ ἐμψυχώσετε τοὺς ἔλληνες. Καὶ πρέπει νὰ καταλάβουμε πῶς δσο ὑπάρχουν οἱ λαλαῖοι τουρκαλβανοί, σ' αὐτοὺς θὰ στηρίζωνται δλοι οἱ ἄλλοι τοῦρκοι τῆς Ἡλείας καὶ τῆς Πάτρας. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κολοκοτρώνης ἔκρινε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ παρθῇ πρῶτα τὸ Λάλα καὶ ἔπειτα νὰ ἔκαθαρίσουν τὸν Μωρῆ. Τῶρα ψε ἄλλωστε καὶ γράμμα στὸν Χασάν Φιδᾶ καὶ τοῦ ζητοῦσε νὰ μιλήσῃ μὲ τοὺς ἄγάδες νὰ παραδοθοῦνε χωρὶς πόλεμο. Τίποτε δμως ἀπὸ αὐτά! "Ας ἐτοιμασθοῦμε λοιπὸν τῷρα ποὺ ἔρχονται ἐνισχύσεις ἀπὸ τὴν Τριπολιτσὰ καὶ ἀπὸ τὸν Κάμπο.

ΠαπαΚώστας.—Μᾶς ἥρθε μήνυμα προχτὲς πῶς βγῆκαν οἱ νησιώτες.

Μουλαγιάννης.—Ἡρθαν πολλοί;

ΠαπαΚώστας.—Καμμιὰ τρακοσαριά. Μαζί τους δ' Ἀντρέας κι' ὁ Κωσταντῆς Μεταξᾶς, ὁ Φωκᾶς, ὁ Πανᾶς, ὁ Μερκάτης καὶ ἄλλοι. Βγήκανε κοντὰ στὴ Γαστούνη μὲ τὸ πολεμικὸ καράβι τοῦ Φωκᾶ κι' ἔφεραν ἀκόμα κανόνια καὶ τροφές.

Λυκογιώργαινα.—Ἡ ὥρα ἡ καλή, παιδιά μου. Μὰ νάχετε τὸν νοῦ σας. Οἱ ἀρβανίτες δὲν ἔχουν μπέσα...

Μουλαγιάννης.—Τῷρα, παπούλη, θὰ στείλουν οἱ ἄγαδες μπιστικοὺς γιὰ νὰ μιλήσουν μὲ τοὺς στρατη-

γοὺς τοῦ Κάμπου. Τοὺς ἔγραψαν μὲ ταχυδρόμους καὶ ζήτησαν νάνταμώσουν ἐδῶ... (Σηκώνεται) Ἐμένα δὲν πρέπει νὰ μὲ ἰδοῦν... Ἀφίνω γειά... (Φεύγει μὲ τὸν παπᾶ).

Λυκογιώργαινα.—'Απὸ δῶ, Μουλαγιάννη! "Ερχονται οἱ Λαλαῖοι... (Φεύγει καὶ αὐτὴ). "Ερχονται ἀντίθετα δ Μπέϊκος μὲ ἐνόπλους τον καὶ δ Μεσσάρης κρατώντας λευκὴ σημαία καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἄλλους πολεμιστάς. Οἱ τελευταῖοι φέρονται δῦρα χειροκάλαθα καὶ δέματα).

ΣΚΗΝΗ 4.

Μεσσάρης, Λεχουρίτης, Μπέϊκος, ἐλληνες καὶ τουρκαλβανοὶ ἐνοπλοι.

Μπέϊκος.—(Χαιρετάει μὲ τεμενᾶ τὸν Μεσσάρη). "Αρχοντά μου, καλῶς ἥρθατε στὸν τόπο μας. 'Ο Ἄλη-Άγας καὶ ὅλοι οἱ Λαλαῖοι ἀφεντάδες σᾶς χαιρετᾶνε.

Μεσσάρης.—Γειὰ νᾶχεις, Μπέϊκο Κεχαγιᾶ, καὶ σὺ καὶ οἱ δικοὶ σου.

Μπέϊκος.—(Πονηρὰ) Καθὼς εἴδαμε τὸν ἐρχομό σας, μπέη μου, πιστέψαμε πώς φτάνετ' ἐδῶ σὰν φίλοι καὶ σύμμαχοι δικοί μας καὶ τῶν Ἀγγλων. "Ετσι σᾶς πρέπει κάθητε τιμὴ καὶ περιποίησις στὴν πόλι μας. "Ελάτε μαζὶ νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸ κάστρο, ν' ἀφίσουμ' ἐκεῖ τὰ κανόνια καὶ τὰ ντουφέκια σας κι' ὕστερα μὲ τοὺς στρατηγούς σας νὰ πᾶμε στὸ σεραΐ, δόπου σᾶς περιμένουν οἱ ἀγάδες κι' ἐκεῖ θὰ σᾶς φιλέψουνε. "Ας πᾶμε μόνο πρῶτα νὰ ἴδοῦμε τοὺς κύρο-Μεταξᾶδες...

Μεσσάρης.—Ποιός σᾶς ἔβαλε στὸ νοῦ τέτοιο πρᾶγμα, Κεχαγιά-μπεη; "Επειτα γιὰ νὰ πᾶς ἐσὺ στὸ δικό μας στρατόπεδο θὰ πρέπει νὰ σοῦ δέσουμε τὰ μάτια.

Μπέϊκος.—'Αμ', κύρο-Μεσσάρη, δὲν ξέρεις πώς μόνο δ θάνατος καὶ δ ὑπνος μπορεῖ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια τῶν Λαλαίων;.. "Αν πάλι δὲν συμφωνῆτε νὰ μιλήσουμε, μπορεῖτε σεῖς οἱ νησιώτες νὰ ξαναγυρίσετε στὸν τόπο σας. "Εμεῖς θὰ σᾶς εὐχολύνουμε σὰν φίλοι κι' ὕστερα θὰ

κανονίσουμε τις διαφορές μας μὲ τὸν ψευτο-Γιώργη τὸν Σισίνη... Πάρετε ὥστόσο καὶ τὰ λίγα αὐτὰ κεράσια τὰ λαλαΐκα, ποὺ στέλνουν οἱ ἀγάδες στοὺς ἀρχηγούς σας καθὼς καὶ δυὸς φεβανιὰ γιὰ τὴν εὐχαρίστησι.

Λεχουρίτης.—Κάποιο λάθος ἔγινε, Μπέϊκο Κεχαγᾶ. Γιατὶ φαίνεται νὰ ἔχετε πῶς ἐμεῖς εἴμαστε ἔλληνες, ἀποφασισμένοι νὰ πεθάνουμε κοντὰ στ' ἀδέοφια μας ποὺ πολεμοῦμε γιὰ νὰ ἐλευθερώσουμε δλοι μαζὶ τὴν πατρίδα μας ἀπὸ τὰ βάρβαρα χέρια σας.

Μπέϊκος.—Μὰ γιατὶ νὰ κάνουμε πόλεμο, κύρος-Παναγιώτη, ἀφοῦ τόσο αἷμα ἔχυθηκε; Ἐνῷ ἂν σωθῆ ἔνα ποτῆρι αἷμα τῶν Λαλαίων θὰ μπορέσουμε νὰ ζήσουμε ἡσυχα στὸν τόπο μας.

Μεσσάρης.—Στὸν τόπο μας, ναί, ἀγᾶ μου. Ἄλλα ἐδῶ δὲν εἶνε δικός σας τόπος. Τὸ χῶμα ποὺ τώρα πατᾶτε σεῖς εἶνε μωραΐτικο, χῶμα ἔλληνικό, εὔλογημένο, ἀπὸ τὸν καιρὸ τῶν προγόνων μας... Τραβάτε λοιπὸν πέρα στὴν ἀρβανιτιά σας κι' ἀφίστε μας ἐμᾶς ἥσυχους. "Ἄν πάλι προτιμάτε νὰ μείνετε, δόστε μας ἑσεῖς τ' ἄρματά σας καὶ καθίστε μὲ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά σας δσο θέλετε. Μαζὶ ἔτσι θὰ περάσουμε καλὰ καὶ μόνο ἡ πίστη θὰ μᾶς χωρίζει.

Λεχουρίτης.—Μὲ δυὸς λόγια, Μπέϊκο, πρέπει νὰ τὸ καταλάβετε. Ἐνα πρᾶγμα περιμένουμε ἀπὸ σᾶς: Νὰ μᾶς ἀδιάστετε τὸν τόπο μας μιὰ ὥρα' ἀρχίτερα.... Γιατὶ τώρα ξεσηκώθηκαν οἱ ἔλληνες κι' ἡ πατρίδα μας καιρὸς εἶνε νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὴν τουρκιά. Τὸ ξέρεις τὸ τραγούδι; (*'Απαγγέλει*)

«Κρυφὰ τὸ λένετὰ πουλιά, κρυφὰ τὸ λέν' τ' ἀηδόνια,
κρυφὰ τὸ λέει ὁ γούμενος ἀπὸ τὴν ἄγια Λαύρα:

—Παιδιά, γιὰ μεταλάβετε, γιὰ ξεμοιλογηθῆτε·

δὲν εἶν' δ περδουνὸς καιρὸς κι' δ φετείνὸς χειμῶνας.

Μᾶς ἥρθε ἡ ἀνοιξη πικρή, τὸ καλοκαῖρι μαῦρο,
γιατὶ σηκώθη πόλεμος καὶ πολεμᾶν τοὺς τούρκους,
νὰ διώξουμ' δῃ τὴν τουρκιὰ ἢ νὰ χαθοῦμε δλοι».*

* Δημοτικὸ τραγούδι.

Μπέϊκος.—Δὲν ξέρουμε ἐμεῖς ἀπὸ τραγούδια, κύρ' Λεχουρίτη. Ἐμεῖς ἀπαντᾶμε μὲ τὰ ντουφέκια καὶ μὲ τὰ σπαθιά σ' ἔκείνους ποὺ μᾶς ἀντιμιλᾶνε. Σᾶς ἀφίσαμε χρόνια τώρα στὰ χωριά καὶ τὰ σπίτια σας νὰ δουλεύετε χωράφια καὶ πραμμάτιες. Τίποτα δὲν σᾶς ἔλλειψε.

Μεσσάρης.—Μᾶς ἔλλειψε ή ἐλευθεριά, Μπέϊκο! Ποὺ εἶνε τὸ καλλίτερο ἀπόχτημα τοῦ ἔλληνα. Μὰ ἐσεῖς δὲν μπορεῖτε νὰ τὴν νοιώσητε γιατὶ εἴσαστε μαθημένοι τύραννοι. Κι' αὐτὰ τὰ κεράσια καὶ τὰ φεβανιὰ ποὺ μᾶς φιλεύετε κρύβουν τὴν πονηριά σας. Μὰ πρέπει νὰ ἔξηγηθοῦμε μιὰ γιὰ πάντα. Δὲν ἔχετε πιὰ θέσι ἐδῶ στοῦ Λάλα, παρὰ μόνο σὰν ίσοι μ' ἐμᾶς. Αλλοιως, Μπέϊκο καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι ἀρβανίτες, σᾶς περιμένει ή Πάτρα ... Παραδῶστε μας λοιπὸν τὰ ὅπλα σας καὶ πηγαίνεται στὸ καλὸ καὶ ἐκεῖ ποὺ σᾶς ἀρέσει.

Μπέϊκος.—Αὐτὰ ποὺ ζητᾶτε, ἔλληνες, δὲν γίνονται. Οἱ Λαλαῖοι δὲν ἔλογάριασαν οὕτε τὸν Βελῆ πασᾶ, τοῦ Μωρηᾶ τὸν βαλῆ. Ἐμεῖς τὰ ὅπλα τάχουμε γιὰ νὰ σᾶς πολεμήσουμε καὶ νὰ ίδης πὼς θὰ τὸ κάνουμε ἀφοῦ τὸ προτιμᾶτε.

Μεσσάρης.—(*Σηκώνεται*) Κι' ἔτσι θὰ γίνη, Μπέϊκο Κεχαγιᾶ. Θὰ κάνουμε τὸν πόλεμο. Καὶ καθὼς ξέρεις, ὁ δικός μας ξεσηκωμὸς εἶνε ιερὸς πόλεμος γιὰ τὴν θρησκεία, γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθεριά μας. Ο Θεός βοηθάει τοὺς τίμιους ἀγῶνες. Γι' αὐτό, Μπέϊκο θὰ σᾶς νικήσουμε καὶ καταλάβετέ το. Κι' ἀν τύχει καὶ ξαναβρεθοῦμε, θυμήσου το: Θάχουμε πάρει πιὰ τὸ Λάλα... (*Φεύγει*).

(Κλείνει η Αὐλαία)

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΟΧΗ

"Επειτα ἀπό τὴ μάχη τοῦ Λάλα.

ΣΚΗΝΗ 5.

ΠαπαΚώστας, Λυκογιώργαινα.

ΠαπαΚώστας.—Καθὼς ἡ μάχη στὸ Ποῦσι εἶχε ἀνάψει, Λυκογιώργαινα, οἱ Λαλαῖοι μπῆκαν στὰ δικά μας ταμπούρια σὰν λυσσασμένοι. Ἐκεῖ ὅμως ἀναγνώρισαν πολλὰ παιδιά Δουκαίων κι' ἐφρένιασαν. Κι' ἀπὸ ἔκδικησι πήγανε κι' ἔκαψαν τὸ Δούκα, φωνάζοντάς μας «καλαμαράδες» ποὺ τοὺς κιροϊδεύαμε τάχα μὲ τὴν φευτοδιπλωματία μας! Ἀλλὰ στὸ Ποῦσι ἐβούιξε ὁ τόπος κι' ἀντηχοῦσε ἡ Κάπελη ἀπὸ τὰ βόλια καὶ τὶς κιλάψες τῶν ἀρβανιτάδων. Ὁ Γιουσούφ Παστῖς μὲ τοὺς καβαλλαρέους του προσπάθησαν νὰ κυκλώσουν τοὺς δικούς μας ἀπὸ τὸ πίσω μέρος τοῦ λόγγου. Τὰ πράγματα εἶχαν δυσκολέψει τότε, μὰ οἱ Γαστούναῖνοι κι' οἱ Ἀνδριτσαναῖοι πρόλαβαν κι' ἐκράτησαν τοὺς τούρκους ἔξω ἀπὸ τὸ ταμπούρι. Οἱ στρατηγοί μας ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἔκει μοιράζοντας φυσένια. Ὁ ἴδιος ὁ Μεταξᾶς ἔρριχνε τὰ κανόνια καὶ ὁ Σισίνης καβάλλα στὸ ἄλογό του ἔδινε ροῦμι καὶ θάρρος στὰ παλληκάρια του. Ἡ μάχη αὐτὴ κράτησε ὥς τὸ βράδυ.

Λυκογιώργαινα.—Ἀπὸ φαὶ πῶς πέρασαν, δέσποτα; Γιατί, καθὼς ξέρεις, ἐμεῖς δὲν τολμούσαμε νὰ ξεμυτήσουμε ὅσο κρατοῦσε ἡ μάχη. Κι' ὅσο βλέπαμε ἀπὸ τοὺς λόγγους τὶς λαλιώτισσες κυραδες στὸ μεϊντάνι κι' αὐτὴν ἀκόμα τοῦ Ἀληάγα τὴν ἀδερφή, τὴν Χασὰν Φιδοῦ, νὰ κουβαλᾶνε τροφὲς καὶ σφαῖρες στοὺς τουρκαλάδες, τὸ αἷμα μας ἔβραζε. Εἶδα ἀκόμα κι' ἄλλες χανούμισσες καὶ γέρους καὶ παιδιὰ νὰ κλαῖνε καὶ νὰ θλίβωνται χύνοντας μαῦρα δάκρυα, καθὼς ἀγνάντευαν τὸν πόλεμο καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Ἀλλὰχ μὲ φωνὲς καὶ προσευχὲς νὰ τοὺς δώσῃ τὴν νίκη.

ΠαπαΚώστας.— Τοὺς κάναμε πανωλευθρία. Ὁ σιλεχτάρης τοῦ Γιουσούφ πασᾶ κι' ἀπάνω ἀπὸ διακόσιοι τουρκαρβανίτες πέσανε στὸ Ποῦσι. Μὰ ἀλήθεια, Λυκογιώργαινα. "Υστερό" ἀπὸ τὴ μάχη ἐκείνη οἱ ἔλληνες πεινάσανε πολύ. Καὶ τὸ νερὸ κι' ἐκεῖνο λιγοστὸ ἐρχότανε μὲ τοὺς κουβαλητάδες, ὅσο οἱ τοῦρκοι τοῦ πασᾶ ἐφύλαγαν τὴν Κάπελη.

Λυκογιώργαινα.— Μᾶς εἴπε ὁ Χρυσαντάκης πὼς χτὲς καὶ προχτὲς κι' ἀντίπροχτες τὰ μαζεύανε στοῦ Λάλα οἱ ἀρβανιτάδες. "Ἐθαψαν τοὺς σκοτωμένους κι' ἐφρόντιζαν πολὺ τοὺς λαβωμένους. Κι' ὅλο μαζεύονταν οἱ ἄγαδες στὸ σεράϊ τοῦ Ἀλῆ κι' ὅλο σκεφτόντουσαν τὶ θὰ κάνουν σὰν ξανακατεβοῦνε οἱ δικοί μας. Γιατὶ ἔχουνε φόβο, δέσποτα, πὼς θάρρη ὁ Γέρος. Φαίνεται πὼς τὸν λογαριάζουνε πολὺ τὸν Κολοκοτρώνη οἱ Λαλαῖοι καὶ τὸν τρέμουνε.

("Ἐρχεται ὁ Μουλαγιάννης)

ΣΚΗΝΗ 6.

Οἱ ἴδιοι καὶ Μουλαγιάννης.

Μουλαγιάννης.— Γειὰ καὶ χαρά σας, ἀδέρφια... (Φιλιοῦνται) Χριστὸς Ἀνέστη! . . . Παπούλη, τὴν εὐχή σου (φιλεῖ τὸ χέρι τοῦ παπᾶ).

ΠαπαΚώστας.— Εὐλογημένος νᾶσαι, γυιέ μου, καὶ σὺ καὶ τὰ καλὰ μαντάτα ποὺ μᾶς φέρνεις.

Μουλαγιάννης.— Καλὰ μαντάτα, ἀλήθεια! Φύγαν' οἱ τοῦρκοι, φύγανε, πᾶνε κι' οἱ ἀρβανιτάδες! Τὸ Λάλα ἐρημώθηκε . . . Πᾶνε κατὰ τὸν κάμπο . . .

Λυκογιώργαινα.— Στοὺς λύκους, τὰ παληόσκυλα καὶ πίσω ἀπὸ τὸν ἥλιο! . . .

ΠαπαΚώστας.— Γιὰ κάτσε, Μουλαγιάννη μου, καὶ πές μάς τα ἔνα-ἔνα καὶ μὲ τὴ σειρά.

Μουλαγιάννης.— Ακοῦστε καὶ χαρῆτε! "Υστερά ἀπὸ τοῦ Ποῦσι τὶς συφορδὲς ποὺ πάθανε δεν πίστεψαν πὼς θὰ ζοῦσαν ἥσυχοι πιὰ στὸ Λάλα. Κι' ὁ Γιουσούφ

έβιαζότανε νὰ ξαναπάη στὴν Πάτρα, νὰ λύση τὴν πολιορκία. Τότε ἀποφάσισαν δλοι μαζί, ἀντρες, γυναικες καὶ παιδιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Μάζεψαν ὅ,τι μπόρεσαν σὲ χρυσαφικὰ καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, ζαλώθηκαν τὰ παιδιά τους καὶ φυλαγμένοι ἀπὸ τὸ ἵππικὸ τοῦ πασᾶ ξεκίνησαν χθὲς ξημερώματα κατὰ τὸν κάμπο τῆς Γαστούνης, περνῶντας ἀγκαθωμένους λόγγους καὶ κρυφὲς ρεμματιές. Τὸ κλάμμα καὶ τὸ μουγκριτὸ τῶν γυναικοπαίδων ἀκονγόταν σὰν μοιρολόγι, ὅπου πέρναγε τὸ μεγάλο καραβάνι καὶ τὰ πόδια τους πρισμένα καὶ καταματωμένα ἐμαρτυροῦσαν τὴν βιασύνη τους νὰ φύγουνε μακρύτερα.

Λυκογιώργαινα.—Καὶ στὸ χωριὸ τὸ ἀπόγινε;

Μουλαγιάννης.—Τόκαναν στάχτη. "Οσο οἱ φλόγες φούντωναν καὶ σκέπαξε τὰ ἀρχοντόσπιτα δι μαῦρος καπνὸς κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ. Ἀπὸ βραδὺς δύμως ἥρθαν δικοὶ μας ἀπὸ τὰ στρατόπεδα μὲ ἀρχηγὸ τὸν Κωνσταντιῆ Πετιμεζᾶ κι' ἐπάτησαν τὸ Λάλα.

Λυκογιώργαινα.—Πιάσανε λαλαίους; Γιατὶ ἀνέμεινε κανένας τους, μὴ λυπηθῆτε, παιδιά μου. Κρεμάλα! Ἐκεῖ στὸν ἴδιο πλάτανο, ποὺ δὲ Ἀλῆς ἐκρέμασε τοῦ μαύρου Πανάγου τὸ κεφάλι...

Μουλαγιάννης.—Ἐκδίκησο γι' αὐτὸν θὰ πάρουν οἱ Δουκαῖοι. "Οσο γιὰ τὶς λαλιώτισσες ποὺ ἀπόμειναν, Δυκογιώργαινα, εἶνε νὰ τὶς λυπᾶσαι!

Λυκογιώργαινα.—Καὶ τὶς φυλᾶτε ἀκόμα;

ΠαπαΚώστας.—Εἶνε γυναικες, κυρὰ Γιώργαινα, χωρὶς ντουφέκια κι' ἀρματα... Ποιὲς ἔμειναν, Μουλαγιάννη;

Μουλαγιάννης.—Ἐκεῖνες ποὺ δὲν ἥθελαν ν' ἀφίσουν τὸ εἶναι τους. Χτὲς μαξεντήκανε στὸ κάστρο κι' ἀγνάντευαν τὴν Κάπελη καθὼς οἱ δπλαρχηγοὶ μὲ τὰ μπαϊράκια τους κατέβαιναν, δπως ἄλλοτε οἱ οραγιάδες ἔφερναν τὸ χαράτσι στοὺς ἀγάδες. Τώρα δλο καὶ φωνάζουν στοὺς δικούς μας πὼς εἴμαστε ἀδέρφια καὶ πὼς δὲν ἥθελαν αὐτοὶ τὸν πόλεμο...

Μουλαγιάννης.—Εἶνε γιὰ νὰ λυπώμαστε... Καὶ νὰ τοὺς βλέπεις τώρ᾽ ἀπὸ μακρινά σὲ πιάνουν δάκρυα, ἀδερφέ μου... (*Απαγγέλλει:*)

«Στοῦ Λάλα μὲ τὰ κρύα νερά, μὲ τὶς βαρειὲς κυράδες, μὲ τὶς τρανὲς ἀρχόντισσες, τὶς καλομαθημένες, ποὺ δὲν καταδεχόντανε τὴ γῆς νὰ τὴν πατήσουν, ποὺ φόραγαν χρυσᾶ σκουτιά καὶ κόκκινα σαλβάρια καὶ τώρα πῶς κατάντησαν! Κοπέλλες στοὺς οραγιάδες, φέρονται βαρέλια μὲ νερό καὶ ἔῳλα ζαλωμένες...» *

ΠαπαΚώστας.—(*Σηκώνεται*) Ἐλάτε τώρα, βρὲ παιδιά!... κι ἀφίστε τὰ μοιρολόγια. Καιρὸς εἶνε νὰ φεύγουμε γιὰ τὴν Τριπολιτσιά. Μᾶς περιμένει ὁ Γέρος τοῦ Μωρηᾶ....

ΑΥΛΑΙΑ

---

* Δημοτικὸ τραγούδι.

ΟΝΕΙΡΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΗ
ΟΠΕΡΕΤΑ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΜΕ ΙΝΤΕΡΜΕΤΖΟ

Μουσική Ν. ΛΑΒΔΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΝΝΑ, (ώς 14 χρόνων)
Ο ΑΗ-ΒΑΣΙΛΗΣ
Ο ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
Ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
Ο ΜΑΡΤΗΣ
Ο ΑΠΡΙΛΗΣ
Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ
Ο ΙΟΥΝΙΟΣ
Η ΙΟΥΛΙΑ

Η ΑΥΓΟΥΣΤΑ
Ο ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ
Ο ΟΚΤΩΒΡΗΣ
Ο ΝΟΕΜΒΡΗΣ
Ο ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ
Η ΑΝΟΙΞΙΣ
ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ
ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ
Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

ΚΟΡΙΤΣΙΑ (φίλες τής "Αννας"), ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ
και ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΕΣ - ΕΡΓΑΤΕΣ (άπτο 10 - 14 χρόνων)

Φανταστικό Μπαλλέτο (ίντερμέτζο). — Ο Χορός τῶν Ἀγδέων. —
Η Γέννησις τοῦ Χριστοῦ (εἰκόνα).

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. — "Εξω ἀπό τούς δώδεκα μῆνες καὶ τὰ ἄλλα κύρια πρόσωπα, μποροῦν γιά λόγους εύκολίας ἢ οἰκονομίας χρόνου, νὰ περικοποῦν οἱ δυσκολώτερες σκηνές καὶ ἴδιως τῶν τεσσάρων Εποχῶν.

ΟΝΕΙΡΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

[Η σκηνή σ' ἔνα δωμάτιο μέτρια ἐπιπλωμένο. Ἀριστερά καὶ πρὸς τὰ παρασκήνια ἔνα φτωχικὸν κρεβάτι. Δεξιὰ καὶ ἀριστερά ἀπὸ μιὰ πόρτα. Στὸ βάθος κρέμεται ἔνα φαρδὺ παραπέτασμα, πίσω ἀπὸ τὸ δόπον, πρὸς τὸ τέλος τοῦ ἔσογυν, θά γίνη ἡ εἰκόνα τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ (ἀπὸ παιδιά) ἢ ἔνα Χριστουγεννιάτικο δένδρο. Ἐνα κομοδίνο μὲ κηροπήγιο καὶ κερί ἀναμένο, δυὸς ὁς τρία καθίσματα κλπ.].

ΣΚΗΝΗ 1.

"Αννα καὶ Χορός (4-12 κορίτσια, φίλες τῆς "Αννας").

Ἄριθ. 1.

Ο Χορός.—Μὲ χαρὰ ποὺ μᾶς φέρνουν
οἱ μικρὲς διακοπές
τὸν καιρό μας περνοῦμε
ζωηρὲς καὶ χαρωπές.
Μὲ χαρές Χριστουγέννων
τὴ γλυκεῖα Πρωτοχρονιά
δίχως ἔγνοια γλεντοῦμε,
δίχως φρόντισι καμμιά!
Τοὺς μπουναμάδες μας
ἀπ' τοὺς μπαμπάδες μας
κι' ἀπ' τὶς μαμάδες μας
γλυκὰ φιλιά.
Καιρό μὴ χάνουμε,
ὅλοι προφτάνουμε
χρυσῆ νὰ κάνουμε
Πρωτοχρονιά!

Η Πρώτη φίλη.—Καὶ τώρα πρέπει νὰ πηγαίνουμε.

Η Δεύτερη.—Ἀλήθεια! Ἀργήσαμε...

Η Τρίτη.—(Φιλεῖ τὴν "Αννα) Ἀννούλα μου, χρόνια πολλά...

Αννα.—Καὶ τοῦ χρόνου, καλές μου φίλες. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλες μὲ τὴν καρδιά μου.

Η Τετάρτη.—Αὖριο όταν σοῦ φέρουμε τὰ δῶρα σου ἀπὸ τὸ δέντρο μας... Καληνύχτα, Ἀννοῦλα!

(Ολες χαιρετοῦν μὲ χειραψίες καὶ φιλιὰ τὴν "Αννα καὶ φεύγουν).

ΣΚΗΝΗ 2.

"Αννα μόνη.

"Αννα. — Εύτυχισμένες... μὲ τὸ σπίτι τους χαρούμενο, μὲ τοὺς γονεῖς τους καὶ τ' ἀδερφάκια τους θὰ γιορτάσουν τὴν καινούρια Πρωτοχρονιά... (*Βαδίζει ἀργά πρὸς τὸ κρεββάτι*). Μὰ πόσοι φτωχοὶ καὶ δόφανοι θὰ πέσουνε νωρὶς νὰ κοιμηθοῦνε σὰν κι' ἐμένα... (*Βλέπει τὸ κρεββάτι*). Καλό μου κρεββατάκι!... Μπορεῖς, τουλάχιστον, ἔστιν νὰ νανουρίζεις πονετικά, σὲ τέτοιες στιγμές, κάθε λυπημένη ψυχή... Μὲ τὴν παρηγοριά σου, ποὺ φέρνει τὸν ὑπνοτὸν ἔγγνοιαστο, κάνεις τοὺς πόνους καὶ τὶς λύπες νὰ παραμερίζουν πρόσκαιρα... Βάλε, λοιπόν, τὰ δυνατά σου... Σήμερα είμαι κι' ἐγὼ θλιμμένη... (*Γδύνεται σιγά-σιγά, τραγουδώντας :*)

Ἄριθ. 2.

Τὴν καρδιά μου
τώρα κάποιος πόνος τὴ σπαράζει
κι' ἡ χαρά μου χάνεται κι' ἐκείνη
στὴ φτωχή μου μοναξιά.

Τὸ τραγούδι
μοιάζει τώρα μὲς στὴν ἔρημιά μου
σὰν λουλούδι πούνε μαραμένο
σὲ μιὰν ἄδροση γωνιά.

Ἡ εύτυχία σ' ἄλλους φωληάζει
καὶ σ' ἄλλους στέλνει τὴν ἀπονιά
μὲ τὸ χαμόγελο πού σφάζει
σὰν πλησιάζ' ἡ Πρωτοχρονιά.

Ἄποκλεισμένη στὴν κάμαρά μου
περνῶ τὴς ὥρες κάθε βραδύ
κι' ἀπελπισμένη στὰ ὅνειρά μου
ζητῶ γιὰ ναῦρω παρηγοριά.

(*"Ἐπειτα ἀπὸ τὸ τραγούδι ἡ "Αννα σβύνει τὸ φῶς τοῦ κεριοῦ — συγχρόνως σβύνουν καὶ τὰ φῶτα τῆς σκηνῆς — καὶ πέφτει νὰ κοιμηθῇ, καθὼς ἡ δρκήστρα ἐπαναλαμβάνει σιγά τὸ τραγούδι σὰν νανούρισμα).*

INTEP METZO *

(Μόλις τελειώσῃ ή δρχήστρα καὶ μὲ σκοτεινὴ τὴ σκηνῆ,
ἔρχεται τὸ Μπαλέτο—Νύμφες ποικιλόχρωμες μὲ πέπλους
— καὶ χορεύει ἔνα φανταστικὸ χορό. Ἐπειτα ἀνάβουν τὰ
φῶτα τῆς σκηνῆς καὶ ἔρχεται ἀπὸ τὸ βάθος ὁ Ἀη-Βασίλης
μὲ τὴν κόκκινη κάππα του κι' ἔνα σακοῦλι μὲ παιχνίδια στὴ
οάχη του. Τραγουδάει :)

ΣΚΗΝΗ 3.

"Αννα καὶ ὁ "Αη-Βασίλης.

Ἄρειθ. 3.

Ο "Αη-Βασίλης.—Κάθε καλὴ Πρωτοχρονιά,
κάθε καινούριο χρόνο,
στοῦ σπιτικοῦ σας τῇ γωνιά
στήνετε κάποιο θρόνο.
Τὸν "Αη-Βασίλη μὲ χαρὰ
καὶ μὲ χαρᾶς παιχνίδια,
ἀπὸ τὴν πόρτα φέρνετε
κι' ἀπὸ τὰ κεραμίδια.
Σὰν βασιλῆα τρανῆς γιορτῆς,
μὲ δῶρα φορτωμένο,
γέροι, γρηγές, παιδιά καὶ νιές
μὲ θέλουν στολισμένο.
Φέρνω κοῦκλες ζωντανές,
ξανθομάλλες, κατσανές,
καὶ μικρούλες καὶ τρανές,
Μπάλλες κι' ὅμορφα παιγνίδια
γιὰ τοῦ δέντρου τὰ στολίδια
στὴν καλὴ Πρωτοχρονιά.

(Ἐπειτα ἀπὸ τὸ τραγούδι, βλέποντας τὴν "Αννα :)
Α ! Ή μικροῦλα μας κοιμᾶται . . . Μὰ τώρα θὰ δῆτε
πῶς θὰ ξυπνήση. . . Τὸ ὄνειρό της δὲν θὰνε θλιβερό.
Θὰ τῆς γεμίση τὴν ψυχὴ ἀπὸ χαρὰ κι' ἡ γιορτάσιμη
αὐτὴ νύχτα θὰ γύνη καὶ γιὰ τὴν Αννούλα μας χα-
ρούμενη. . . Τῆς φέρνω δῶρα τὰ πιὸ πολλὰ καὶ πιὸ
καλὰ ἀπ' ὅσα ἔδωκα στὶς ἄλλες, μὰ εἶνε δῶρα χρῆ—

* "Αγ εἶνε δύσκολο τὸ Ιντερμέτζο αὐτὸ μπορεῖ νὰ παραλειφθῇ
καὶ νὰ ἔρθῃ ὁ "Αη-Βασίλης.

σιμα κι' ευχάριστα μαζί. (*Πλησιάζει στὸ κρεββάτι*). Τὸ δύνειρο ἀρχίζει... Κυττάξτε πῶς χαμογελάει! Τί ήρεμο ποὺ εἶνε τὸ πρόσωπάκι της καὶ πῶς δείχνει πῶς βρίσκεται σ' εὔτυχισμένο κόσμο!... (*Σκύβει καὶ χαϊδεύοντάς της τὰ μαλλιά, τῆς σιγομιλεῖ :*) "Αννοῦλα!... "Αννοῦλα!... Ξύπνησε, μικροῦλα μου· ἥρθε δὲ Ἀη-Βασίλης!... Νᾶμαι!... Εἶμ' ἐγώ, δὲ ίδιος, φορτωμένος μὲ δύμορφα δῶρα γιὰ σένα. Βλέπεις πῶς δὲν σὲ ξέχασα, δοσο κι' ἀν ἔμεινες μονάχη... Ξύπνα, λοιπόν, "Αννοῦλα μου!... "Ελα, νὰ ίδης τὸ ἄμαξι μου ποὺ τὸ φέρνω ἀπὸ τὴν Καισαρεία, γεμάτο ἀπὸ παιχνίδια... Σοῦ ἔτοιμασα καὶ ἔνα δέντρο, ποὺ δύμοιο δὲν ὑπάρχει σὲ κανένα ἀρχοντόσπιτο..."

"Αννα.—(*Άνοιγει σὰν ἀπὸ ὑπρο τὰ μάτια, τὰ τρίβει μὲ τὰ χέρια της καὶ ἀνασηκώνεται λόγῳ στὸ κρεββάτι ἔκπληκτη.*) "Ο "Αη-Βασίλης!"

"Ο "Αη-Βασίλης.—Ναί! Ναί! Εγώ εἶμαι, διλογίωντανος. *"Ηερθα νὰ γιορτάσουμε μαζὶ τὴν Πρωτοχρονιάτικη αὐτὴ νύχτα...* (*Αφίνει τὸ σακκοῦλι*).

"Αννα.—(*Σηκώνεται καὶ πλησιάζει μὲ περιέργεια τὸ σακκοῦλι*) Δικά μου εἶνε δὲν αὐτά, "Αη-Βασίλη;... Καὶ τί ώραῖα ποὺ εἶνε!..."

"Ο "Αη-Βασίλης.—Καὶ βέβαια δικά σου!... Μὰ δὲν εἶνε μόνο αὐτά...

"Αννα.—(*Χαρούμενη*) "Αλήθεια! "Έχεις, λοιπὸν καὶ ἄλλα; (*Τὸν πλησιάζει δειλά*).

"Ο "Αη-Βασίλης.—(*Τῆς χαϊδεύει τὰ μαλλιά*) Κάτω στὸ ἄμαξι μου ἔχω καὶ ἄλλα, πιὸ δύμορφα πράγματα, δῶρα κι' αὐτὰ τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Σοῦ φέρνω κοῦκλες δύμορφες, μὰ κάτι κοῦκλες ποὺ μιλᾶνε καὶ λένε ώραῖα τραγούδια!

"Αννα.—(*Τοῦ φιλεῖ τὰ χέρια*) Καλέ μου "Αη-Βασίλη, πῶς μὲ θυμήθηκες!..."

"Ο "Αη-Βασίλης.—Περίμενε τώρα καὶ θὰ δῆς... (*Πλησιάζει στὴ δεξιὰ πόρτα καὶ φωνάζει πρὸς τὰ ἔξω.*) "Ελα σὺ δὲν πρωτος μὲ τὴ βαλίτσα σου..."

(”Ερχεται δι την Ιανουάριος με βάδισμα κούκλας, χραιώντας στὰ χέρια μιὰ βαλίτσα. Εἶνε ντυμένος στὶς γοῦνες του καὶ στέκεται στὴ μέση τῆς σκηνῆς).

ΣΚΗΝΗ 4.

Οι ἕδιοι καὶ δι την Ιανουάριος.

Ο Αη-Βασίλης.—(Πλησιάζει τὸν Ιανουάριο καὶ τὸν κουρδίζει στὴ ράχη). Εὖσ, πές μας τώρα τὸ ὄνομά σου καὶ τὶ δουλειὰ κάνεις . . .

Ο Ιανουάριος.—Αφοῦ δὲν μὲ γνωρίζετε θὰ παρουσιαστῶ. (Τραγουδάει).

Ἄρεθ. 4.

Ἐρχομαι πρῶτος ἐξ ὅλων
κι' ἀπὸ τὸν Βόρειο Πόλον.
Χιόνια καὶ πάγους κουβαλῶ
κι' ἄλλα πολλά, ψιλά... παρακαλῶ.
Ἄλλοι μὲ λέν' ψηλομύτη
κι' ἄλλοι τρανὸς τραπεζίτη..
Κι' ὅμως κανένας δὲν μπορεῖ,
δίχως ἔμε, τὴν τύχη του νὰ βρῇ.
Μ' ὅλους παίζω καὶ γελῶ,
Καὶ καθένα τὸν πειράζω,
ἀκριβὰ τὸν πουλῶ
μὰ φτηνὰ τὸν ἀγοράζω.

Ο Αη-Βασίλης.—(Στὴν Άννα) Τὸν ἐγνώρισες λοιπὸν τώρα;

Άννα.—Οχι ἀκόμα . . . (Στὸν Ιανουάριο) Εἶσαι κουρασμένος, μικρούλη μου;

Ο Ιανουάριος.—Οχι! Ἐγὼ εἶμαι ἀκούραστος, κοπέλλα μου. Επειτα, μόλις τέλειωσαν οἱ διακοπές μου. Ή ζωή μου, ξέρετε, εἶνε τόσο λίγη, ποὺ δὲν προφτάνω οὔτε νὰ κουράζωμαι: 31 ήμέρες ζωὴ στὸν ἐπάνω κόσμο καὶ ἔντεκα μῆνες στὴν ἀφάνεια . . .

Ο Αη - Βασίλης.—Πές μας καὶ τὶ δουλειὰ κάνεις ;

Ο Ιανουάριος.—Τὸ ἐπάγγελμά μου εἶνε νὰ μοιράζω χρήματα. Σ' ἄλλους πενηντόδραχμα καὶ σ' ἄλ-

λους πεντοχίλιαρα... Μὰ στοὺς πολλοὺς δὲν δίνω τίποτα. Προτιμῶ νὰ τοὺς παίρνω ὅσα ἔχουνε γιὰ νὰ γελῶ μὲ τὶς ἀτυχίες τους.

Αννά.—Μά... νομίζω πῶς ἀκουσα νὰ μιλοῦν γιὰ σένα!... Πῶς σὲ λένε λοιπόν;

Ο Ιανουάριος.—Ιανουάριο μὲ λένε... Πεινῶ δμως πολύ. Μήπως ἔχετε κάτι φαγώσιμο;

Ο Αη-Βασίλης.—Ο, τι θέλεις! Έκεī μέσα ἔχει βασιλόπητα. Θὰ βρῆς καὶ γαλοπούλα ψητή.

Ο Ιανουάριος.—(Φεύγοντας) Περίφημα! Θὰ φάω μὲ ὅρεξι. Γιατὶ «ἄλλοιμον σ' ἐκείνη τὴν κοιλιά, πούχει κακὸν ἀφέντη» λέγει μιὰ παροιμία... Μὴν ἀνησυχεῖτε δμως γιὰ μένα.... Σὲ λίγο θὰ σᾶς στείλω τὸν ἀδερφό μου. Εἶνε κι' αὐτὸς πολὺ καλός· μόνο ποὺ κουτσαίνει λιγάκι... Οἱ ἀστρονόμοι τοῦ ἔκοψαν τοῦ δύστυχου, τὸ πόδι... Άλλὰ πρέπει νὰ πηγαίνω. Καλὴν ἀντάμωσι... (Φεύγει).

Αννά.—Νὰ μᾶς ξανάρθης μὲ τὸ καλό!

Ο Αη-Βασίλης.—Ο ἀδερφός του εἶνε ἔνας τύπος πρώτης τάξεως... Α! Νάτον! Έρχεται!

(Έρχεται δ Φεβρουάριος κουτσαίνοντας. Φορεῖ κοστούμι παληάτσου—ἢ κολομπίνας—καὶ μάσκα).

ΣΚΗΝΗ 5.

Οἱ ἴδιοι καὶ Φεβρουάριος.

Αννά.—(Πηγαίνει νὰ τὸν ὑποδεχτῇ). Ο καῦμένος δ κοῦκλος, τὶ νόστιμος ποὺ εἶνε!...

Ο Φεβρουάριος.—(Γελάει καθὼς τὸν κουρδίζει δ Αη-Βασίλης) Χά-χά-χά!... Δὲν θέλουνε, λέει, νὰ ζῶ πολλὲς ἡμέρες, γιατὶ θ' ἀποτρελλαθῆ ὁ κόσμος!... Εἰκοσιοχτὼ καὶ πολλὲς μοῦ εἶνε!...

Αννά.—Ἐσένα πῶς σὲ λένε, κουκλάκο μου;

Ο Φεβρουάριος.—(Βγάζει τὴ μάσκα) Οἱ φίλοι μου μὲ λένε Φεβρουάριο. Μὰ οἱ περισσότεροι μὲ κοροϊδεύουν καὶ μὲ φωνάζουν Κουτσοφλέβαρο. Χά, χά!

•Αλλὰ ἐμένα δὲν μὲ νοιάζει... Ξέρω πώς ὅλοι μ' ἀγαποῦν καὶ ὅλοι γλεντοῦν ὅταν ἔρχωμαι... Χοροί, διασκεδάσεις, ἀποκρητά, τρέλλα! Έγὼ σᾶς τὰ φέρνω. Ἀκόμα εῖμαι κι' ὁ θυρωδὸς ποὺ ἀνοίγει τὴν πόρτα, γιὰ νὰ περάσῃ· ἡ "Ανοιξις... Ἀδιαφορῶ ὅταν μοῦ λένε πώς φέρνω κοῦνα καὶ χιόνια. Έγὼ τοὺς ἀπαντῶ πώς ὁ Φλεβάρης κι' ἀν φλεβίσῃ καλοκαῖρι θὰ μυρίσῃ!"

•Ο "Αη Βασίλης.—(Στὴν "Αννα) Αὐτὸς ποὺ βλέπεις ξέρει πολλά! (Στὸν Φεβρουάριο) Θὰ μᾶς πῆς τώρα καὶ κανένα εὔθυμο τραγουδάω;

•Αννα.—Ξέρεις καὶ τραγουδᾶς, κύριε Φεβρουάριε;

•Ο Φεβρουάριος.—"Αν ξέρω νὰ τραγουδάω; Μὰ ὑπάρχει τραγούδι τῆς μόδας ποὺ νὰ μὴ τὸ μάθω πρῶτος; Ωστόσο τὸ καλλίτερο εἶνε τὸ δικό μου.

•Αννα.—Πές το, πές το, λοιπὸν νὰ τ' ἀκούσωμε!

•Ο Φεβρουάριος.—Δόστε προσοχή! Κι' ἀν σᾶς ἀρέσει θὰ σᾶς τὸ μάθω. (Τραγουδάει).

Ἄρεθ. 5.

Μὲ χαρές καὶ μὲ τραγούδια
μπαίνω στὸ χορὸ
σὰν ἐρθῇ τὸ καρναβάλι.
Κι' ἀν κανένας ἀμφιβάλλει
ἔχω νὰ τοῦ εἰπῶ
ὅμορφο σκοπό.
Κομφετὶ καὶ σερπαντίνες
φέρνουνε σωρὸ
οἱ πιερότοι, οἱ κολομπίνες
κι' οἱ μικρούλες ἀρλεκίνες
σιγοτραγουδοῦν
καὶ χοροπηδοῦν.
"Ολοι παίζουν καὶ χορεύουν
σὰν ἐρθὸ ἡ Ἀποκρῆτα.
Κάθε νηὸς ζητᾷ τὸ γλέντι,
κάθε γέρος καὶ γρηγ.

(Τὴν τελευταία στροφὴ τοῦ τραγουδιοῦ ἐπαναλαμβάνουν ὁ Φεβρουάριος μὲ τὴν "Αννα.)

•Αννα.—"Εκτακτο εἶνε τὸ τραγουδάκι σου!....
Ξέρεις ὅλο;

‘Ο Φεβρουάριος.—Ού! Πολλά! Πάρα πολλά!..

(“Ερχεται ἀπὸ δεξιὰ ὁ Μάρτης μὲ τὰ χέρια μπλεγμένα καὶ κρεμαστὰ ἢ κρατώντας κομβολόγι, μὲ ἀργὸ βῆμα).

ΣΚΗΝΗ 6.

Οἱ ἕδιοι καὶ ὁ Μάρτης.

‘Ο Φεβρουάριος.—(Βλέπει τὸν Μάρτη) Μὰ νὰ καὶ ὁ καλλίτερός μου φίλος!... Εἶνε, ξέρετε, τὸ ὑπόδειγμα τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ. Νηστεύει, ὁ καῦμένος, σ' ὅλη του τὴν ζωὴν καὶ γι' αὐτὸ εἶνε ἔτσι ἀδύνατος. Πάντα σαρακοστιανός!

‘Αννα.—Γιατί; Δὲν τὸ καταλαβαίνω.

‘Ο Φεβρουάριος.—Μὰ λείπει ὁ Μάρτης ἀπὸ τὴν Σαρακοστή;

‘Αννα.—(Φέρνει κάθισμα στὸν Μάρτη) Φαίνεται σὰν ἄρρωστος!... (Στὸν Μάρτη) Απὸ τὶ ὑποφέρεις, κύριε.... Σαρακοστιανέ;

‘Ο Μάρτης.—(Κάθεται καὶ μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ν' ἀκούγεται;) Πεινῶ!

‘Ο Αη-Βασίλης.—Καὶ γιατὶ μιλᾶς σὰν ξελιγωμένος, κύρο Μάρτη;

‘Ο Μάρτης.—(Άδυνατα) Γιατί... πεινῶ!

‘Ο Φεβρουάριος.—Δόστε του μιὰ σόδα! Θὰ τοῦ κάνῃ καλό...

‘Αννα.—Θέλεις νὰ πιῆς κάτι;

‘Ο Μάρτης.—Πεινῶ!... Μόνον πεινῶ!...

‘Ο Αη-Βασίλης.—Τότε νὰ φάῃ κάτι...

‘Ο Φεβρουάριος.—Βέβαια! Έτοιμάστε του ἕνα κοτόπουλο ψητὸ καὶ ἀρνάκι μακαρονάδα...

‘Ο Μάρτης.—(Στὸν Φεβρουαρίο) Πέρασε, φίλε μου, ἡ ἀποκριά! Τὴ Μεγάλη Σαρακοστὴ χρειάζεται νηστεία καὶ προσευχὴ πρὸς καθαρισμὸν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Υπαγε λοιπόν, ἀγαπητέ μου, νὰ ἔξαγνισθῆς. Σὲ λίγο θὰ ἔλθῃ τὸ Πάσχα καὶ θὰ πρέπει νὰ μεταλάβης.

Ο Φεβρουάριος.—Σωστά είνε αυτά ποὺ λές.
Αλλά έμένα, γιὰ τὴν δόρα, μοῦ ἀρέσει ἡ εὔθυμιά, ἡ
μουσική, τὸ γλέντι ... Θὰ πάω νὰ ἔξω μοι λογηθῶ καὶ
νὰ κοινωνίσω τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ. Μὰ δὲν θ' ἀργήσω
νὰ ξανάρθω, ἀγαπητέ μου κύριε ταραμοσαλάτα!

Ο Μάρτης.—Αχ ! Πονηρὲ Κουτσοφλέβαρε !

Ο Φεβρουάριος.—Μάρτη, γδάρτη καὶ παλου-
κοκάφτη !

Ο Αη-Βασίλης.—Αϊ ! Μὴ μαλώνετε ! ...

Αννα.—Κύριε Μάρτη, θὰ μᾶς πῆς καὶ σὺ ἔνα
τραγουδάκι ;

Ο Μάρτης.—Α ! Ἔγὼ ποτὲ δὲν τραγουδῶ ! Α-
σχολοῦμαι μόνο μὲ φαλμοὺς καὶ δὲν λείπω ἀπὸ τὶς ἔκ-
κλησιαστικὲς γιορτές. Παρακολουθῶ τοὺς χαιρετισμοὺς
τῆς Παναγίας, προσεύχομαι τὴν Προηγιασμένη Τετάρ-
τη καὶ Παρασκευὴ καὶ ξέρω ἀπ' ἔξω ὅλόκληρο τὸν Με-
γάλο Κανόνα ....

(Ἐρχεται δ 'Απρίλης, χωρὶς νὰ τὸν προσέξῃ κανείς.)

ΣΚΗΝΗ 7.

ΟΙ Ίδιοι καὶ δ 'Απρίλης.

Ο Απρίλης.—(Μόνος) Τώρα θὰ μάθουνε πῶς
ῆρθε καὶ ἡ δική μου ἡ σειρά. (Στοὺς ἄλλους) Αϊ, σεῖς!
Δὲν θὰ πάρετε τὸ γλυκό σας; (Οἱ ἄλλοι στρέφονται μὲ ἔκ-
πληξι) Δὲν πήρατε εἰδησι πῶς στὴν τραπεζαρία προσ-
φέρουν ἐκλεκτὰ πράγματα; Φθάνει τὸ Πάσχα!

Ο Φεβρουάριος.—Μὰ τότε, λοιπόν, τὶ καθό-
μαστε ! Κοντεύω νὰ λιποθυμήσω ἀπὸ τὶς μυρωδιὲς
τῶν ὁρεκτικῶν ! ... (Κάνει νὰ φύγη τραβώντας ἀπὸ τὸ
μπράτσο καὶ τὸν Μάρτη). Πᾶμε γρήγορα, κύριε κρεμ-
μυδόμαρούλη ! ...

Ο Μάρτης.—(Ακολουθῶντας τὸν Φεβρουάριο)
Καὶ εἶχα μιὰ πεῖνα ...

(Φεύγοντας ἀριστερὰ οἱ Φεβρουάριος καὶ Μάρτης).

Ο Απρίλης.—(Πονηρὰ) Αϊ ;! Καλὰ δὲν τοὺς τὴν
ἔφερα, "Αη-Βασίλη;

‘Ο “Αη-Βασίλης.—Είσαι ἀδιόρθωτος . . . Πάντα
ὅ τιδιος . . . Μὲ τὴν ψευτιὰ στὸ στόμα . . . (*Στὴν Ἄννα*)
Τὸν γνώριζεις, Ἀννοῦλα;

“Αννα.—“Ω! Αὔτδν θαρρῶ πὼς τὸν γνώρισα ἀμέ-
σως. Σίγουρα εἶνε ὁ Ἀπρίλης!

‘Ο ‘Απρίλης.—Ἀπὸ τὴν κορφὴν ὡς τὰ νύχια . . .
(*Υποκλίνεται*) Χαίρω πολύ, ὥραία μου μικρούλα . . .
Δὲν θὰ πάτε καὶ σεῖς νὰ σερβιρισθῆτε;

‘Ο “Αη-Βασίλης.—Αῖ! Πρόσεξε, γιατὶ ἡ Ἄννα
σὲ φιλοξενεῖ.

‘Ο ‘Απρίλης.—Μὰ ἄν δὲν εἰπῶ ἕνα ψέμμα, τό-
χω γιὰ γρουσούζια! Καὶ τὸ λέω σὰν πρωτομπαίνω γιὰ
νὰ πάη γοῦρι. . . Πῶς ἀλλοιῶς θὰ νοιώσουνε τὴν Πρω-
ταπριλιά! . . . Ἐπειτα δὲν ἔχω καὶ περισσότερον και-
ρὸς γιὰ χάσιμο. Σὲ λίγο ὃ ἀσχοληθῶ μὲ τόσα ἄλλα σο-
βαρώτερα ζητήματα. Θὰ ἐτοιμαστῶ νὰ γιορτάσω τὸ
Πάσχα. Θὰ βάψω τὰ κόκκινα αὐγά, θὰ στείλω τὰ κου-
λούρια στὸ φοῦρνο καὶ θὰ σφάξω τὸ ἀρνί.

‘Ο “Αη-Βασίλης.—Σὰν νὰ πολυβιάζεσαι γιὰ τὸ
Πάσχα, κύρος Ἀπρίλη! . . .

‘Ο ‘Απρίλης.—“Α! ”Οχι! Ἡ ὥρα περνάει καὶ
πρέπει νὰ φεύγω. Τὰ κόκκινα αὐγὰ πρέπει νὰ εἶνε
ἔτοιμα. ”Αν θέλετε θὰ τσουγκρίσουμε μαζί.

‘Ο “Αη-Βασίλης.—Πᾶμε, Ἀννοῦλα! Αὔτῃ τῇ
φορὰ δὲν μπορεῖ νὰ λέει ψέμματα.

(Φεύγοντι ὅλοι. Ἀμέσως ἔρχεται ἡ Πρωτομαγιά. Φορεῖ
ἄσπρο ἀνθοστολισμένο φόρεμα, ἀνθοστέφανο στὰ ξέπλεχα
μαλλιά της καὶ κρατεῖ πανέρι μὲ λουλούδια στὸ χέρι, τὰ δποτα
σκορπίζει στοὺς θεατὰς κατὰ τὴν ἐπωδό.)

ΣΚΗΝΗ 8.

‘Η Πρωτομαγιά καὶ κατόπιν τὸ Μπαλλέτο.

“Αριθ. 6.

‘Η Πρωτομαγιά.—Λουλούδια δροσάτα,
γιασεμιά μυρωδάτα
καὶ κυκλαμιές...
Κοπέλλες γελούθνε,

τὰ πουλιά κελαΐδούνε
στὶς καλαμιές.

Τὰ βράδυα μὲ χάρι,
μὲ τ' ὥραῖο φεγγάρι,
στοῦ κήπου τὶς πυκνές φυλλωσιές,
τραγουδάνε τ' ἀηδόνια,
τὰ μικρά χελιδόνια,
στὶς πλάνες τοῦ Μαγιοῦ τὶς δροσιές.

Οἱ χαρές ποὺς ξαναφέρνουν
τὴ γλυκειὰ Πρωτομαγιά,
ὅμορφα λουλούδια
καὶ γλυκά τραγούδια,
πάνω στὴν πλαγιά.

Μὲ τὴ μάγισσα φλογέρα
δ τσοπάνος δ φτωχός
πίσ' ἀπ' τὸν καῦμό του
φτιάνει τὸ σκοπό του
ἔρημος καὶ μοναχός.

(Ἐξακολούθει ἡ μουσικὴ ὑπόκρουσις ὅταν ἡ Πρωτο-
μαγιὰ ἀπαγγέλει ἀργά - ἀργά :) Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς ξανα-
γεννιέται στὸ ξύπνημά μου. Ἡ φύσις βάζει τὴ γιορτι-
νή της φορεσιὰ γιὰ νὰ μὲ δεχτῇ, δλοποράσινη κι' ἀνθο-
στόλιστη, χαμογελοῦσα . . . Στὸ βουνό, στὴ οεματιά,
ἀντηχοῦνε γλυκοτράγουδα καὶ στὰ δέντρα τσιλιβίζουν
τὰ πουλιά καθὼς χτίζουνε τὴν καινούρια τους φωλιά....
Ο οὐρανὸς λάμπει καὶ τὸ γαλάζιο χρῶμα του ξεχύνε-
ται ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, σ' ὅλο τὸν κόσμο, γιὰ νὰ τοῦ
θυμίζει πώς ἥρθα . . . Μὰ πάνω στὴ γῆ, δλοι μοῦ τρα-
γουδοῦν μὲ χάρι, τὸ πρωὶ μὲ τὴ δροσιά, τὸ βράδυ μὲ
φεγγάρι . . . (Ἐπαναλαμβάνει)

Οἱ χαρές ποὺς ξαναφέρνουν
τὴ γλυκειὰ Πρωτομαγιά!...
ὅμορφα λουλούδια
καὶ γλυκά τραγούδια
στοῦ βουνοῦ μας τὴ πλαγιά.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

(Ἐρχεται κατόπιν τὸ Μπαλλέτο τῶν λουλουδιῶν. Ἀν
εἶνε δυνατὸν χορεύει σὰν πρώτη χορεύτρια καὶ ἡ Πρωτομαγιά.
Ἀφοῦ τελειώσῃ δ χορὸς καὶ φύγη τὸ Μπαλλέτο :)

Η Πρωτομαγιά.—(*Mόνη*) Μὰ κανεὶς δὲν εἶν’ ἐδῶ ; Ἐβιαστήκανε, φαίνεται . . . (“Ερχεται ή” *Anna*).

ΣΚΗΝΗ 9.

Η Πρωτομαγιά, ή “Αννα
καὶ κατόπιν ὁ “Αη - Βασίλης.

Άννα.—“Ω ! Μιὰ ώραία κυρία ! (“Υποκλίνεται).
Καλωσωρίσατε ! . . .

Η Πρωτομαγιά.—Ποῦ εἶσθε, τέλος πάντων;
Σᾶς γέλασε δὲ Ἀπρίλης καὶ σᾶς ἔστειλε στὴν ἔξοχήν;

Άννα.—(*Σασισμένη*) Ναί . . . Στὴν ἔξοχή ! . . . Εἰχε μιάν ὅμορφη λιακάδα . . . (*Μονολογεῖ*) Τὶ ὅμορφη ποὺ εἶνε ! . . . Αὐτὴ πρέπει νὰ εἶνε ή Πρωτομαγιά !

Η Πρωτομαγιά.—Νὰ μὴν ἔχετε πάντα ἐμπιστοσύνη σ’ αὐτὸν τὸν πονηρὸ τὸν Ἀπρίλη. Ἐκεῖ ποὺ τὸν βλέπετε χαρούμενο καὶ γελαστό, ξαφνικὰ μπορεῖ νὰ θυμώσῃ καὶ ν’ ἀρχίσῃ νὰ βρέχει . . . Εἶνε ίδιοτροπος.

Άννα.—Αλήθεια λέτε ! Μᾶς ἔπιασε μιὰ μπόρα...

Η Πρωτομαγιά.—“Ας εἶνε. Τώρα ποὺ ἥρθα ἐγὼ θὰ πᾶμε μαζί στὶς ἐκδρομές. Θὰ σοῦ δείξω δλες τὶς ὅμορφιες τῆς ἔξοχῆς καὶ τὰ στολίδια της, ποὺ βάζει καθώς ἐτοιμάζεται νὰ μὲ ύποδεχτῇ. Μαζί μου θὰ περάσης πολὺ καλά, φτάνει νὰ είσαι προσεχτική . . .” Αλλὰ θέλω νὰ κάνω λίγη τουαλέτα. Ποῦ εἶνε ή κάμαρά μου ;

Άννα.—(*Δείχνει τὴν πόρτα*) Ἀπ’ ἐδῶ περάστε...

Η Πρωτομαγιά.—“Υπάρχει μπάνιο ἐδῶ ; Θέλω καὶ νὰ πλυθῶ.

Άννα.—Κάτω στὸν κῆπο περνάει τὸ ποταμάκι . . .

Η Πρωτομαγιά.—“Ωραία ! Θὰ κάνω τὸ λουτρό μου καὶ θὰ σὲ περιμένω νὰ πᾶμε γιὰ κίτρινες μαργαρίτες. Καλὴ ἀντάμωσι ! . . . (*Φεύγει*).

Άννα.—Καλὴ ἀντάμωσι . . . (*Mόνη*) Τὶ εὐγενικὴ ποὺ εἶνε ! . . . Θαρρῶ πώς θὰ γίνωμε οἱ πιὸ καλὲς φίλες. Η συντροφιά της φαίνεται εὐχάριστη καί, καθὼς μιλάει, ή φωνή της μοιάζει μὲ κελάϊδημα πουλιῶν . . .

Ἡ ἀναπνοή της εἶνε σὰν τὸ ἄρωμα ποὺ ἀφίνουν τὸ ἀγριολούλουδα καὶ τὸ βλέμμα της σὰν τὸ χάδι τοῦ ἀνοιξιάτικου ἥλιου . . . "Αχ ! Τὶ εὐτυχισμένη κοπέλλα ! . . . ("Ερχεται ὁ "Αη-Βασίλης).

Ο "Αη-Βασίλης. — Αϊ ! Τὶ σκέπτεσαι, Ἀννοῦλα ; Δὲν βρῆκες ἀκόμα πῶς τὰ μισὰ τῆς χιλιάδας εἶνε πεντακόσια ;

"Αννα. — (Συνέρχεται) ᾧ Α ! Ἡρθες ! Δὲν εἶδες λοιπόν, τὴν Πρωτομαγιά.

Ο "Αη-Βασίλης. — Δὲν τὴν εἶδα ἐγώ ; Μὰ ἀφοῦ ἐγὼ σοῦ τὴν ἔφερα ! Εἶνε, βέβαια, τὸ ὅμορφότερο κορίτσι τῆς συνοδείας μου . . . (Βλέπει πρὸς τὰ δεξιά) Μά, νά ! "Ερχεται καὶ ἔνα ταιριασμένο ζευγάρι. Πᾶμε νὰ τοὺς ὑποδεχτοῦμε ! . . . Καλῶς τὰ παιδιά μου, καλῶς τα ! (Στὴν "Αννα) Ιδὲς τὶ ἀγαπημένα ἀδερφάκια ! . . .

"Αννα. — Ἀδέρφια εἶνε, "Αη-Βασίλη ;

("Ερχεται ἀπὸ δεξιὰ πρῶτος ὁ Ιούνιος καὶ ἀφοῦ σταθῇ μπροστὶ στὴν πόρτα μὲ μέτωπο στοὺς θεατὰς ὑποκλίνεται γιὰ νὰ ὑποδεχτῇ τὴν Ιουλία, τῆς δύοις φιλεῖ τὸ χέρι καὶ τὴν δόδηγεν χειροπιαστὶ πρὸς τὴ μέση τῆς σκηνῆς.)

ΣΚΗΝΗ 10.

Οἱ Ἱδιοι, ὁ Ιούνιος καὶ ἡ Ιουλία.

Ο "Αη-Βασίλης. — Αννοῦλα, θὰ σοῦ συστήσω τὸν Ιούνιο. Εἶνε ἀπὸ τοὺς καλλίτερους ἐπισκέπτες μας.

Ο Ιούνιος. — (Υποκλίνεται στὴν "Αννα) Χαίρω πολύ. (Δείχνει τὴν Ιουλία). Η μεγαλύτερη ἀδερφή μου Ιουλία.

"Αννα. — (Μὲ ἔκπληξι) Μεγαλύτερή σου ! Καὶ φαίνεται τόσο μικρή ! . . .

Ο Ιούνιος. — Α ! Ἐγὼ καὶ ἡ ἀδερφή μου δὲν τὰ κρύβουμε τὰ χρόνια μας . . .

Η Ιουλία. — Είμαι, ἀλήθεια, μεγαλύτερή του, ἀλλὰ μόνον μιὰ μέρα. Ο Ιούνιος εἶνε τριάντα ἡμέρων κι' ἐγὼ τριάντα μιᾶς . . . Όμως αὐτό, ξέρετε, δὲν ἔχει

σημασία. Ἀγαπιόμαστε τόσο πολύ!... Τις δουλειές μας τις μοιράζουμε πάντα γιὰ νὰ μὴ κουραζόμαστε.

‘Ο ‘Ιούνιος.—Ἐτσι εἶνε! Ἐγὼ θεοῖς στὰ χωράφια κι’ ἡ ἀδερφή μου ἀλωνίζει τὰ δημητριακά.

‘Η ‘Ιουλία.—Ωστόσο δὲν ἀφίνουμε καὶ τὴν θάλασσα. Ἐμένα μ’ ἐνθουσιάζει τὸ κολύμπι...

‘Ο ‘Ιούνιος.—(Μὲ κομπασμὸ) Κι’ ἔμένα!

‘Η ‘Ιουλία.—Ἀγαπῶ πολὺ τὰ φροῦτα. Ἐφερα καὶ γιὰ σᾶς ἔνα καλάθι ἀχλάδια, σῦκα φραγκασάνες καὶ βερύκοκα. Σᾶς ἀρέσουν τὰ βερύκοκα;

‘Αννα.—Οὐ! Πολὺ...

‘Ο ‘Ιούνιος.—Κι’ ἔμένα!

‘Η ‘Ιουλία.—Ο ἀδερφός μου σᾶς ἔφερε γινωμένα κεράσια καὶ φράουλες...

‘Αννα.—Ω! Τ’ ἀγαπημένα μου φροῦτα!

‘Ο ‘Ιούνιος.—Κι’ ἔμένα!

‘Η ‘Ιουλία.—Πρέπει ὅμως νὰ ἑτοιμαστῆς, γιατὶ αὔριο θὰ σὲ πάρω πρὸιν ἔημερώσῃ ν’ ἀνεβοῦμε στὴν κορφὴ (δείχνει) ἐκείνου τοῦ βουνοῦ. Η ζωὴ ἐκεῖ πάνω εἶνε πιὸ ἥσυχη καὶ ὁ ἀέρας πολὺ καθαρός. Ἀγαπᾶς τὴν ὄρειβασία;

‘Αννα.—Ω! Ναι! Μὲ μαγεύει!

‘Ο ‘Ιούνιος.—Οὐ! Κι’ ἔμένα! (Μονολογεῖ) Κι’ ὃς γκρεμοτσακίστικα προχτὲς ἀπὸ ἔνα βράχο... (Πιάνει κωμικὰ τὰ πλευρά του).

‘Η ‘Ιουλία.—(Στὴν “Αννα) Τὶ τὰ θέλετε! “Ολα τῆς ἔξοχῆς τὰ θέλγητρα συγκινοῦν.

Ἄριθ. 7.

(Δυωδία ‘Ιουνίου καὶ ‘Ιουλίας). —

‘Ο ‘Ιούνιος.—Εἴμαι ὁ πιὸ καλός ὁ μήνας!

Τὸ λέγω σοβαρά...

Σὲ κάθε πέρασμά μου

ἀφίνω τὴν χαρά.

‘Η ‘Ιουλία.—“Οποιος δὲν ξέρει τὶς δικές μου τὶς χάρες κι’ δμορφιές δὲν ἔζησε ποτέ του σὲ πλάνες ἔξοχές.

‘Ο ’Ιούνιος.—Μές στοῦ βουνοῦ τὴν πρασινάδα
εἶν’ ἡ ζωὴ γλυκεῖά...

‘Η ’Ιουλία.—Τῆς θάλασσας τὰ χάδια
σοῦ λέν’ τραγουδιστά:

‘Ο ’Ιούνιος-‘Η ’Ιουλία.—Καλοκαῖρι, καλοκαῖρι!
πούχεις χάρες κι’ ἄλλες νοστιμιές,
μὲ τ’ δλόδροσο τὸ ἀγέρι
ποὺ τὸ χάδι του μᾶς φέρει...
Καλοκαῖρι, καλοκαῖρι,
Κάθε σου γλυκός παλμός
σὰν οὐράνια μελωδία,
σὰν ἀγγελικός ψαλμός.

“Αννα.—’Αλήθεια, καλέ μου “Αη - Βασίλη! Καὶ
μένα μοῦ ἀρέσει ἡ ἔξοχή.

‘Ο ’Αη-Βασίλης.—Πραγματικά! Ο καθαρὸς ἀέρας τῆς ἔξοχῆς ξαναδίνει ὅσες δυνάμεις χάνονται τὸν
χειμῶνα μὲ τὴ μελέτη καὶ τὶς ἄλλες ἀσχολίες. Οἱ δια-
κοπὲς γι’ αὐτὸν γίνονται. Ἐκεῖ ἔξω στὸ βουνό, κάτω
ἀπὸ τὰ πεῦκα ἡ στὴν ἀκροθαλασσιά, ποὺ τὸ νερὸν τῆς
θάλασσας δίνει ύγεια στὸ κουρασμένο σῶμα, βρίσκει
κανεὶς τὴν πιὸ ὠφέλιμη ἀνάπταυσι ποὺ χρειάζεται...
’Αλλὰ ἔννοια σου, ’Αννοῦλα! Ή μικρὴ ’Ιουλία καὶ ὁ ’Ιού-
νιος θὰ σὲ πάρουν αὔριο τὸ πρωὶ στὴν ἐκδρομή τους...

‘Η ’Ιουλία.—Αὐτὸν σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, ’Αννοῦλα!

‘Ο ’Ιούνιος.—Κι’ ἔγώ!

“Αννα.—(Συγκινημένη) ”Ω! Σᾶς εὐχαριστῶ μὲ
τὴν καρδιά μου...

(”Ερχεται ἀπὸ δεξιὰ ἡ Αὐγούστα).

ΣΚΗΝΗ 11.

**Οι ίδιοι, ἡ Αύγούστα καὶ σὲ λίγο ὁ Χορὸς
τῶν Ἐργατῶν.**

‘Η Αύγούστα.—’Απὸ δῶλονγόντουσαν τραγού-
δια; ’Α! μὰ δὲν πηγαίνετε νὰ φᾶτε καὶ σταφύλια...

‘Ο ’Ιούνιος.—Ἡρθε καὶ ἡ μαμμά!...

‘Η Αύγούστα.—Σᾶς ἔφερα ἔνα τρυγοκάλαυο.

„Αν διμώς άγαπᾶτε καὶ τὰ σῦκα, ἔχω μαζί μου αὐγουστιάτικα ποὺ στάζουν μέλι. Εἶνε τὰ καλλίτερα τσαπελόσυκα . . . Άλλὰ βιάζομαι . . . Ἐχω ἀπλωμένη τὴ σταφίδα στ' ἄλινια κι' οἱ ἐργάτες μὲ περιμένουν. Έλατε νὰ φᾶμε μαζί. Σᾶς ἔχω παππάκια γεμιστά, ποὺ εἶνε στὸν καιρό τους . . . Πᾶμε λοιπόν . . .

‘Η Ιουλία.—Ναί, μαμμάκα μου! Πᾶμε, γιατὶ πεινῶ . . .

‘Ο Ιούνιος.—Κι’ ἔγώ! (*Σφίγγει τὴ ζώνη του.*)

‘Ο Αη-Βασίλης.—Πηγαίνετε καὶ καλὴ ὅρεξι! . . .

‘Ο χρόνος εἶνε χρῆμα . . .

‘Η Αύγούστα.—Φυσικά. Ἀπὸ μένα θὰ ζήσῃ ὁ γεωργικὸς κόσμος. Ἔγὼ εἴμαι ὁ μῆνας ποὺ τρέφει τοὺς ἔντεκα! . . .

‘Αννα.—Τί θὰ πῇ αὐτό, ‘Αη-Βασίλη;

‘Ο Αη-Βασίλης.—Ἀπὸ τὰ ἔσοδα τῆς αὐγουστιάτικης παραγωγῆς οἱ κτηματίες κανονίζουν ὅλες τὶς ἀνάγκες γιὰ τὴ συντήρησι τὸν χειμῶνα. Τότε ἀρχίζει τὸ ἐμπόριο καὶ τῆς σταφίδας καθὼς καὶ ἡ καινούρια καλλιέργεια.

‘Ακούγεται τὸ τραγούδι τῶν ἐργατῶν πίσω ἀπὸ τὴ σκηνή.

Ἄριθ. 8.

‘Ο Χορδός—Μᾶς πῆρε πιά τὸ βράδυ,
μᾶς πῆρε δειλινό.
κι’ ἀρχίζει τὸ σκοτάδι
τραγούδι σκολιανό.

(‘Η δρκήστρα ἔξακολουθεῖ μὲ ὑπόκρουσι καθὼς ἡ Αύγούστα ἀπαγγέλλει ἀργά :)

‘Η Αύγούστα.—Ακοῦστε τοὺς ἐργάτες μου πόσο γλυκὰ τραγουδάνε τὸ δειλινό! . . . Τώρα ποὺ βασίλεψε δὲ ήλιος καὶ θὰ πᾶνε νὰ ξαπλώσουνε στ’ ἄλινια γιὰ νὰ ξεκουραστοῦνε, θὰ χορέψουνε τοὺς ὅμιορφους χορούς των. Ἀπόψε μάλιστα ἔχουμε καὶ πανσέληνο. Καὶ πρέπει νὰ ξέρετε πῶς τοῦ Αύγούστου καὶ τοῦ Γεναριοῦ τὸ φεγγάρι εἶνε τὸ λαμπρότερο. ‘Α! Νὰ οἱ ἐργάτες! (*Δείχνει δεξιὰ*) ‘Ερχονται...

(Ἐρχονται δύο - δύο τὰ χωριατόπουλα καὶ οἱ χωριατοποῦλες-ἔργατες, συνεχίζοντας τὸ τραγούδι τους καὶ κάνονται μικύλιο ἐπάνω στὴ σκηνή, τραγουδώντας μὲ συνέχεια τὸν π' ἀριθ. 8 τραγούδι).

Ο χορός.—Μὲ δροσιά καὶ χάρι
τ' ἀργυρόφεγγάρι,
λάμπει τ' οὐρανοῦ τ' ἀστέρι
καὶ φυσάει τ' ἀγέρι.
Τῆς δουλειᾶς ή ὥρα
μᾶς ἀφίνει τώρα
κι' δλοι στὸ χρυσό τ' ἄλωνι
τώρα ποὺ νυχτώνει.

Η Αύγούστα.—(Μὲ συνοδεία δρχήστρας) Αῖ!
Παιδιά μου, ὡρα γιὰ χορό. Ἐμπρός! Ή βραδυά εἶνε
τόσο ἥσυχη καὶ φωτεινὴ ἀπὸ τὸ φεγγάρι, καθὼς τὴν ξα-
νούγει μὲ τὴς ἀργυρόφωτες ἀχτίνες του!.... Ἀς ἀντη-
χῆση πάλι τὸ τραγούδι τοῦ χοροῦ μὲ τὸν Καλαματιανό!..

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

(Τὰ Χωριατόπουλα—Ἐργάτες πιάνονται χέοι μὲ χέοι καὶ
ἀσχίζονται τραγουδώντας, σὲ συνέχεια τοῦ τραγουδιοῦ ἀρ. 8
Καλαματιανὸ χορό).

Ο Χορός.—Μάννα μου, τὴ λαφίνα
τὴν εἰδα τὸ πουρνό
σὰν τοῦ γιαλοῦ τὸ κῦμα,
σὰν τὸν αὔγερινό.

Τρά-λα-λα κλπ.

Τ' ἀσπρα της κι' ἀν φοροῦσε
καὶ τὰ χρυσαφικὰ
σὰν λάμια περπατοῦσε,
νερδιδα ἔωτικά.

Τρά-λα-λα κλπ.

Η Αύγούστα.—(Ἐπειτα ἀπὸ τὸν χορό). Καὶ τώ-
ρα δρόμο γιὰ ὕπνο... Ή ὡρα περνάει καὶ αὔριο μὲ τὴ
δροσιά θὰ ξαναπιάσουμε δουλειά... Ἐπειτα δὲν πρέ-
πει νὰ μείνουμε περισσότερο ἐδῶ, γιατὶ θάρση σὲ λίγο
ὅ μεγαλείτερος γυιδός μου. Αὔτες εἶνε καλλιτέχνης καὶ
λίγο παραξένος. Πρέπει νὰ βρῇ καὶ φωγητὸ ἔτοιμο,
γιατὶ θὰ πάη νὰ ζωγραφίσῃ... Ἀκόμα ἔχουμε κι' ἄλλη
δουλειὰ αὔριο. Τὰ μποστάνια μας ὠρίμασαν καὶ πρέ-

πει νὰ φορτώσουμε στὸ τραῖνο καρπούζια καὶ πεπόνια... Ἐμπρός, λοιπόν!...

‘Ο Χορός.—(Φεύγει τραγουδώντας).

Μὲ δροσιά καὶ χάρι
τ’ ἀργυρὸ φεγγάρι,
λάμπει τούρανοῦ τ’ ἀστέρι
καὶ φυσάει τ’ ἀγέρι...

(“Ἐχουν φύγει δῆλοι. Ἔρχεται δὲ Σεπτέμβρης. Θαυμάζει γύρω του τὴ φύσι, βλέποντας ἀπὸ τίς δύο πόρτες. Πέφτοντας ἀπὸ πάνω κίτρινα μαραμμένα φύλλα. Ἀμέσως κατόπιν ἀπαγγέλει ἀργά.»)

ΣΚΗΝΗ 12.

‘Ο Σεπτέμβρης μόνος καὶ ὁ Χορός (ἀόρατος.)

‘Ο Σεπτέμβρης.— Φθινόπωρο! Μελαγχολία!
Τὰ φύλλα πέφτουνε κιτρινισμένα!
καὶ μαραμένα
σωριάζονται στὴ γῆ.

‘Η φύσι κλαίει καὶ γελάει,
δὲ οὐρανὸς καθάριος ἡσυχάζει
κι’ ἀναστενάζει
κάθε κρυφός καῦμός!...

Καὶ οἱ μικροί μου φίλοι διαμαρτύρονται: «Αἴ! Κύρο, Σεπτέμβρη!... Καλὰ θὰ ἔκανες νὰ ἔφθανες κανένα μῆνα ἀργότερα... Γιατὶ βιάστηκες ν’ ἀνοίξης τὰ σχολεῖα μας;» (Σὰν νὰ ἀπαντᾶ:) Μά, ἀγαπητά μου παιδιά... Ἔγὼ δὲν εἶμαι δάσκαλος δπως δὲν εἶμαι οὕτε σπιτονικούρης γιὰ νὰ τοιχοκολῶ ἐνοικιαστήρια. Εἶμαι, ἀπλούστατα, ἔνας καλλιτέχνης, ποὺ ταξιδεύω μιὰ φορὰ τὸν χρόνο γιὰ νὰ ἐτοιμάζω τὴν ἔκθεσι τῶν ἔργων μου... Τώρα, ἀν μὲ τὴν ἀφιξέ μου ἀνοίγουν καὶ τὰ σχολεῖα, σ’ αὐτὸ δὲν φταίω ἐγώ... Τὸ θέλουν περισσότερο οἱ γονεῖς σας γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τίς καλοκαιρινὲς τρέλλες σας. “Ομως δὲ ἀγροτικὸς κόσμος μὲ περιμένει μ’ ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά!..”

(Πίσω ἀπὸ τὴν σκηνὴν ἀκούγεται, σὰν ἀπὸ μακριά, τὸ τραγούδι του τρύγου ἀπὸ τοὺς ἐργάτες).

'Αριθ. 9.

'Ο Χορός (ἀπὸ μέσα).—Ξημέρωσεν ἡ μέρα.

'Εμπρός, κορίτσια, κοπελλιές,
τ' ἀμπέλι μᾶς προσμένει—
ἀφίστε τίς δουλειές!
'Ο τρύγος ξεφαντώνει:
«καιρός γιὰ τὸ γλυκό κρασί!»
'Εμπρός μὲ τὸ καλάθι
κι' ἄς τρέξουμε μαζί.
Τ' δλόγλυκο σταφύλι
στὸ κλίμα πάνω καρτερεῖ.
Παιδιά! Μᾶς πήρ' ἡ μέρα
κι' δ' ἥλιος προχωρεῖ.
'Ο μοῦστος τώρα θέλει
καλὸς ρετσίνι νὰ ψηθῇ
καὶ μέσα στὸ βαρέλι
μαζί του νὰ βρεθῇ.

'Ο Σεπτέμβρης.—"Α! ὁ τρύγος! Αρχίζει κι' ἔδω.
Νὰ κι' οἱ ἐργάτες μὲ τὰ τρυγοκάλαθα στὸν ὕμιο, γε-
μάτα σταφύλια... (Σὰν νὰ παρακολουθεῖ παρόμοια σκηνὴ)
Τὶ ζωγραφίες!... Εκεῖ κοντά τους γεννιέται μιὰ ἄλλη
ζωὴ καινούρια, μιὰ ζωὴ ποὺ ὀμορφαίνει τὴν φθινοπω-
ρινὴ φύσι τὰ φτειάνει τὸ μικρὸ καλοκαιράκι...

'Ο Χορός.—("Απὸ μέσα ἐπαναλαμβάνει τὸ τετράστιχο :)
Τ' δλόγλυκο σταφύλι κλπ.

'Ο Σεπτέμβρης.—"Ας πάω κοντά τους! Εκεῖ
μόνο θὰ νοιώσω τὴν χαρὰ τοῦ ὑπαίθρου... Τὸ χρῶμα
μου θὰ ζωηρέψῃ πλαϊ στὸ ροδοκόκινο μάγουλο τῆς
χωριατοπούλας καὶ τοῦ ἀντρειωμένου παλληκαριοῦ.
(Φεύγει ὁ Χορός συνεχίζει μὲ τὸ τελευταῖο τετράστιχο :)

'Ο Χορός.—"Ο μοῦστος τώρα θέλει κλπ.

ΣΚΗΝΗ 13.

'Ο Οκτώβρης, σὲ λίγο ὁ "Αη-Βασίλης καὶ ἡ "Αννα.

'Ο Οκτώβρης.—("Ερχεται ἀπὸ δεξιὰ κρατώντας
στὸ χέρι μιὰ ἀνθοδέσμη ἀπὸ χρυσάνθεμα καὶ μιὰ ὀμπρέλλα
κλειστὴ) Μπράβο! "Ολοι στὴ δουλειά... Καιρὸς πιά!...
Αρκετὰ διασκεδάσανε." Ας ἐργαστοῦνε, γιατὶ σὲ λίγο,

θάρυθη δ "Αη-Δημήτρης καὶ θὰ τοὺς ἀνοίξῃ τὰ καινούργια βαρέλια, νὰ κεράση ἀπὸ τὸ φετεινὸ κρασί, τὸ γιοματάρι... Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ χάνω τὸν καιρό μου... (Κάνει νὰ φύγη. "Ερχεται δ "Αη-Βασίλης).

"Ο "Αη-Βασίλης.—Αῖ, κύρος! Οκτώβρη! Γιὰ ποῦ μὲ τὸ καλὸ καὶ τόσο βιαστικός;

"Ο "Οκτώβρης.—Ἄ! Ἐδῶ εἰσαι; Νά, ἥρθα!... Τὰ χωράφια μου θέλουν ὅργωμα καὶ πρέπει νὰ τὰ ἐπιβλέψω. Στὸ μεταξὺ θὰ πάω καὶ γιὰ κανένα λαγό.

("Ερχεται ἡ "Αννα)

"Ο "Αη-Βασίλης.—(Στὸ κοινό). Νά, ἔνας καλὸς νοικοκύρης!

"Αννα.—(Στὸν "Αη-Βασίλη). Τὶ ώραῖα λουλούδια ποὺ εἶνε αὐτά, "Αη-Βασίλη!...

"Ο "Οκτώβρης.—Ἀγαπᾶς, μικροῦλα μου, τὰ χρυσάνθεμα;

"Αννα.—"Ω! Ναί, πολύ! "Ολα τὰ λουλούδια τὸ ἀγαπῶ... (Περίλυπα). Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν μπόρεσα ποτὲ νὰ ἔχω ἔνα αἴπο... Ποτένω μόνο στὶς γλάστρες μου τὶς πρασινάδες καὶ τὰ βασιλικά...

"Ο "Οκτώβρης.—Τότε σοῦ χαρίζω τὰ λουλούδια αὐτά! "Αν θέλης κι ἄλλα, ἔλα στὸ χτῆμα μου νὰ κόψης δσα μπορεῖς... (Στὸν "Αη-Βασίλη). Ἐγὼ τώρα φεύγω, γιατὶ δὲν πρέπει νὰ μὲ βρῇ ἐδῶ δ ἀδερφός μου.

"Ο "Αη-Βασίλης.—Πρόσεξε μόνο κύρος! Οκτώβρη, νὰ μὴ συναχωθῆς... Τὸ κρῦ δὲν κάνει ἀστεῖα... Νά, ποὺ ἄρχισε νὰ τὸ τσούζει λιγάκι... "Επειτα σὲ βλέπω χωρίς πανωφόρι καὶ σὲ φοβᾶμαι...

"Ο "Οκτώβρης.—Ἄ! Ἐννοια σου!... "Εστειλα μπροστὰ τὰ μπαούλα μοὺ παραφορτωμένα. Παπλώματα, φανέλλες μάλλινες καὶ πανωφόρια εἶνε δλες μου οἱ ἀποσκευές. Μυρίζουν ἀκόμη καὶ ναφθαλίνη... Καλὴ ἀντάμωσι!...

"Ο "Αη-Βασίλης.—Εἶδες τὶ προσεχτικὸς ποὺ εἶνε; Ἐφωδιάστηκε μ ὅλα του τὰ χειμερινά, ὥστε νὰ τάχει σὲ ὥρα ἀνάγκης.

“Αννα.—Νὰ σᾶς πῶ. Ἐμένα μ’ ἐνθουσιάζουν τὰ λουλούδια του. Πάω νὰ τὰ βάλω στὸ βάζο νὰ μὴ μαραθοῦν... (Βάζει τὰ λουλούδια στὸ βάζο. Φεύγει δὲ Ὁκτώβρης. Ἀκούγεται ὁ βήχας τοῦ Νοέμβρου ἀπὸ μέσα).” Ακούσει πῶς βήχει ὁ καῦμένος! Ποιός νάνε τάχα;!...

“Ο “Αη-Βασίλης.—Χμ! Αὐτὸς ἔτσι εἶνε. Πάντα ἀπρόσεχτος. Εἶνε ὅμως καὶ λίγο γέρος, ἀλλὰ αἰώνια συναχωμένος. “Ολο βήχει... Εἶνε ποὺ λὲς ὁ μπάρμπα-Χειμῶνας!...

(“Ερχεται βήχοντας δὲ Νοέμβρης).

ΣΚΗΝΗ 14.

Οι ἴδιοι καὶ Νοέμβρης.

“Αννα.—Νὰ τοῦ κάνω ἔνα τσάϊ, “Αη-Βασίλη;

“Ο “Αη-Βασίλης.—“Ἐνα κονιάκ τοῦ εἶνε ἀρκετό... Ποτὲ δὲν τὸν θυμήθηκα νὰ εἶνε καλά... (Στὸν Νοέμβρην). Αἴ! Καὶ πῶς πᾶνε τὰ κέφια, μπάρμπα-Νοέμβρη; (Η “Αννα πηγαίνει καὶ φέρει ἔνα ποτηράκι κονιάκ).

“Ο Νοέμβρης.—(Ξεροβήχει) Γκίχ! γκίχ! γκίχ!... Μμ... Σὰν κάπως καλλίτερα...

“Αννα.—Καὶ ὅμως εἶσαι πολὺ κρυωμένος... (Τοῦ δίνει τὸ κονιάκ). Πιές ἔνα κονιάκ. Θὰ σοῦ κάνη καλό...

“Ο Νοέμβρης.—Ναί, ναί! Δὲν εἶνε τίποτα... (Πίνει τὸ κονιάκ). Γκίχ, γκίχ, γκίχ! Νὰ μοῦ κάνεις ἔπειτα ἔνα τύλιο καὶ θὰ μοῦ περάσῃ... Γκούχ! γκούχ! γκούχ!... (Σηκώνει τὸ γιακᾶ του). Σὰν νὰ τὸ πῆρε ξεροβόρι. Χιόνια όχημε πάλι...

“Ο “Αη-Βασίλης.—Ξέχασες, φαίνεται, πῶς ἔρχεται κι’ ὁ “Αη-Νικόλας! Αὐτός, ἀγαπητέ μου, τώχει στοίχημα ν’ ἀσπρίζει τὰ γένεια του μὲ τὸ χιόνι!

“Ο Νοέμβρης.—Γκούχ! γκούχ! γκούχ!... Τὸ ξέρω κι’ αὐτό. (Φταρνίζεται). Αααψού!... Καὶ καλῶς νὰ τὸν δεχτοῦμε!

“Η “Αννα.—Εἶδες ποὺ εἶσαι καὶ συναχωμένος;

“Ο “Αη-Βασίλης.—Φαίνεται μόνιμη κατάστασις. Καὶ ἡ μύτη σου τρέχει, μπάρμπα-Νοέμβρη...

‘Ο Νοέμβρης.—“Α! Δὲν εἶνε τίποτα. Αὕτδ γίνεται ἀπὸ τὸν χειμῶνα!...”

‘Ο “Αη-Βασίλης.”—“Οψως, ἐγὼ σὲ ἔέρω καὶ ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι...” Άλλὰ ἂς εἶνε! Γιὰ πές μας πῶς βολεύεσαι στὶς παγωνιές; “Η ”Αννα ἀνυπομονεῖ νὰ μάθη.

‘Ο Νοέμβρης.—Δῶστε, προσοχή. (*Τραγουδάει:*)

Άριθ. 10.

‘Ο χειμῶνας, βρὲ παιδιά,
φτάνει νάρθη μὲ τὸ χιόνι
καὶ τὶς χάρες του—’Ασαψού!
—φέρνει καὶ μᾶς κρεββατώνει.

Στὸ γιατάκι τὸ ζεστὸ
ποιός νωρὶς δὲν πάει νὰ πέσῃ
καὶ τὴ σόμπα του—’Ασαψού!
—δὲν τὴ βγάζει ἀπὸ τὴ μέση!

Γκούχ-γκούχ-γκούχ-γκούχ!
Γκούχ-γκούχ-γκούχ-γκούχ!

“Αναψε τὸ καμινέτο,
πάρε τσάι, ζέστανέ το!...”

Γκίχ-γκίχ-γκίχ-γκίχ!
Γκίχ-γκίχ-γκίχ-γκίχ!

“Αντε πάρε στὸν μπακάλη
κάρβουνα γιὰ τὸ μαγκάλι...”

Γκούχ-γκούχ-’Ασαψού!

(*Έρχεται ὁ Δεκέμβρης μὲ ἔνα μαγκάλι στὰ χέρια.*)

ΣΚΗΝΗ 15.

Οι ίδιοι καὶ ὁ Δεκέμβρης.

‘Ο Δεκέμβρης.—Αἱ! Ποιός βήχει ἔτσι; (*Στὸν Νοέμβρην.*) “Α, φίλε μου! ”Εσὺ θὰ εἶσαι αἰωνίως πουντιασμένος!...”Ελα! Σοῦ ἔφερα τὸ μαγκάλι σου. Κάθισε νὰ πυρωθῆς...”Μπορεῖς νὰ ψήσης καὶ μερικὰ κάστανα...”

‘Ο Νοέμβρης.—Καὶ πῶς ἔννοιωθα τώρα τὴν ἀνάγκη του!... Γκούχ, γκούχ, γκούχ!...”Κάνει τόσο κρῦνο!...”Δὲν πᾶμε νὰ πάρουμε κανένα φασκόμηλο γιὰ νὰ ξεσταθοῦμε λιγάκι;

Ο ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ.—Πᾶμε, γείτονα, ἀφοῦ τὸ θέλεις.
(Φεύγοντας οἱ Νοέμβρης καὶ Δεκέμβρης, συνοδευόμενοι
ἀπὸ τὴν Ἀννα, ἡ δποία ξανάρχεται).

ΣΚΗΝΗ 16. (Τελευταία).

Η Ἀννα, ὁ Ἀη-Βασίλης, ἡ Ἀνοιξις,
τὸ Καλοκαῖρι, τὸ Φθινόπωρο, ὁ Χειμώνας, τὰ Χω-
ριατόπουλα, οἱ Χωριατοπούλες καὶ ὄλοι
οἱ ἄλλοι μὲ τὴν πάρα κάτω σειρά.

Ἀννα.—“Αη-Βασίλη! Μᾶς ἔρχονται κι’ ἄλλοι!..

Ο Ἀη-Βασίλης.—“Α! Θὰ τοὺς γνωρίσῃς καὶ
αὐτοὺς... Νὰ ἡ Ἀνοιξις...

(“Ερχεται ἡ Ἀγοιξις, ἀκολουθούμενη ἀπὸ τὸν Μάρτιη, τὸν
Απρίλη, καὶ ἀπὸ τὴν Πρωτομαγιά. Μπροστά ἀπὸ δλους αὐτοὺς
ἔρχονται δύο ἡ τέσσαρα κοριτσάκια ἀσπρονυμένα—ἄγγε-
λούδια (ἄν εἰνε εὔκολο)—καὶ ἀπὸ τὰ πανεράκια τους στρώ-
νουν λουλούδια στὸ δρόμο. Ἡ Ἀνοιξις, κρατεῖ μὲ λευκές
κορδέλλες—χαλινών τὰ ἀγγελούδια).

Η Ἀνοιξις.—(Αρχίζει μὲ τὸ τραγούδι ἀρ. 6).

Λουλούδια δροσᾶτα,
γιασεμιά μύρωδᾶτα
καὶ κυκλασμές!
Τριγύρω γελοῦνε,
τὰ πουλιά κελαΐδοῦνε
στὶς καλαμιές κλπ.

Ἀννα.—(Στὸν Ἀη-Βασίλη) Ἀγαπῶ πολὺ τὴν
ἄνοιξι, Ἀη-Βασίλη. Καθὼς ἔρχεται αἰσθάνομαι μιὰν
ἀπέραντη χαρὰ νὰ μοῦ κυριεύει τὴν ψυχή. Όλα γύρω
μοῦ μιλοῦνε χαρούμενα γι’ αὐτήν... Αὐτὸς ἔκει
ποιὸς μπορεῖ νὰ εἴνε;

Ο Ἀη-Βασίλης.—Τὸ Καλοκαῖρι! Εἶδες πόσο
εἶνε ἥλιοκαμμένος!

(“Ἐρχονται ἀγκαλιασμένοι τὸ Καλοκαῖρι—μελαγχροινὸ
πρόσωπο μὲ σπὸρ κοστοῦμι—ἀνάμεσα σὲ δύο ἐργάτριες τοῦ
χοροῦ. Ακολουθοῦν οἱ μῆνες Ιούνιος, Ιούλια καὶ Αὐγούστα).

Τὸ Καλοκαῖρι.—(Τραγουνάδει τὴν ἐπωδὸ ἀρ. 7).

Καλοκαῖρι, Καλοκαῖρι,
πούχεις χάρες κι’ ἄλλες νοστιμίες
μὲ τ’ δλόδροσο τ’ ἀγέρι
ποὺ τὸ χάδι του μᾶς φέρει. κλπ.

”Αννα.—Μ' ἐνθουσιάζει τὸ Καλοκαῖρι μὲ τὶς διασκεδάσεις του. Μὰ ἀπὸ αὐτὲς σὰν καλύτερες βρίσκω τὶς διακοπὲς τοῦ σχολείου . . .

”Ο ”Αη-Βασίλης.—“Α ! Τεμπέλικο κορίτσι . . . Έλα τώρα ! Νά ! Κύτταξ ἔκει τὸ ρωμαντικὸ Φθινόπωρο ! Φθάνει μὲ δῆλη του τὴ μεγαλοπρέπεια . . . Αὐτὲς μὲ τὰ κισσόφυλλα στὰ μαλλιά συμβολίζουν τὴν ἐποχὴν τοῦ ηρασμοῦ . . .

(”Ερχονται πρῶτα δυὸς μικρὰ κοριτσάκια μὲ πέδιλα καὶ ἀμπελόφυλλα ἢ κισσόφυλλα στὰ μαλλιά, σκορπίζοντας ἀργὰ—ἀργὰ κίτρινα καὶ μαραμένα φύλλα. Ἀκολουθεῖ τὸ Φθινόπωρο —κοπέλλα μὲ γκρίζα μαλλιά — μὲ μεγαλοπρέπεια στὴν παράστασι καὶ διαβάζοντας ἔνα βιβλίο. Τὴν ἀκολουθοῦν οἱ Σεπτέμβριοι, Ὁκτώβριοι καὶ Νοέμβριοι.)

Τὸ φθινόπωρο.—(Αρχίζει τὸ τραγούδι ἀρ. 2).

Τὴν καρδιά μου
τώρα κάποιος πόνος τὴ σπαράζει.
Καὶ ἡ χαρά μου
χάνεται κι' ἔκεινη
στὴ φτωχή μου μοναξιά ! κλπ.

”Αννα.—”Αλήθεια, ”Αη-Βασίλη ! Εἶνε ευχάριστο καὶ τὸ Φθινόπωρο, γιατὶ ἔχει χλιαρὲς τὶς ἥμέρες καὶ γοητευτικὲς τὶς νύχτες του.

”Ο ”Αη-Βασίλης.—Εἶνε δύμως πάντα μελαγχολικὸ γιατὶ αἰσθάνεται τὴ ζωή του νὰ μαραίνεται μὲ τὰ φύλλα τῶν δέντρων ποὺ πέφτουν νεκρὰ στὴ γῆ . . . ”Αλλά, Νά ! Φθάνει καὶ τὸ τέλος τοῦ χρόνου ! ”Ο Χειμῶνας μὲ τὴν ἀκολουθία του . . . ”Ιδὲς καὶ τὸ χιόνι ποὺ πέφτει . . .

(”Ερχεται ἡ πομπὴ τοῦ Χειμῶνα, δ ὅποιος μπορεῖ νὰ κάθεται σ' ἔνα ἔλκυνθρο ποὺ νὰ τὸ σπρώχνουν ἀπὸ πίσω οἱ μῆνες Δεκέμβριος, Ιανουάριος καὶ Φεβρουάριος. Προσηγούνται δύμως κι' ἐδῶ τέσσερα μικρὸ παιδάκια, ντυμένα μὲ ἀσπρα μάλλινα κοστούμια μὲ δρυιόχρωμες γούνες καὶ σκορπίζοντας κομματάκια μπαμπάκι ἢ ἀσπρα μικρὰ χαρτάκια—σὰν χιόνι. ”Οδηγοῦνται μὲ ἀσπρες κορδέλλες — χαλινούς ἀπὸ τὸν Χειμῶνα, ποὺ εἶνε ἔνας ἀσπρομάλλης κύριος μέσα στὶς γούνες του.)

‘Ο Χειμώνας.—(‘Αρχίζει μὲ τὸ τραγούδι ἀρ. 10).

‘Ο Χειμώνας, βρὲ παιδιά,
φτάνει νάρθη μὲ τὸ χιόνι
καὶ τὶς χάρες του —Ασαψού!
Φέρνει καὶ μᾶς κρεββατώνει! κλπ.

(‘Επειτα ἀπὸ τὸ τραγούδι ὅλοι ἀφίνουν ἔνα μεγάλο διάδρομο στὴ μέση τῆς σκηνῆς πρὸς τὸ βάθος, ὥστε νὰ γίνεται δρατὶ ἡ εἰκόνα τῆς Γεννήσεως ἢ τοῦ Δένδρου ποὺ θὰ ἐπακολουθήσῃ. Στὸ μεταξύ :)

Άννα.—(Στὸν “Αη-Βασίλη) Νοσταλγῶ πάντα τὸν Χειμῶνα (περίλυπα) καὶ θυμοῦμαι τὴν καῦμένη τὴν μαννούλα, ὅταν ζοῦσε, ποὺ μ’ ἔπαιρνε στὰ γόνατά της, κοντὰ στὸ τζάκι μας καὶ μούλεγε παραμύθια. •Υστερα σὰν μ’ ἔπαιρνε ὁ ὑπνος μ’ ἐπήγαινε στὸ κρεββατάκι μου καὶ μούλεγε τὴν καληνύχτα μ’ ἔνα φιλί στὰ μαλλιά.

‘Ο “Αη-Βασίλης.”—Βλέπεις πῶς ὅλοι ἔμεῖς εἴμαστ’ ἐδῶ, κοντά σου, καὶ μαζί μας ἔφθασαν καὶ τὰ καινούρια Χριστούγεννα... (‘Απὸ τὰ παρασκήνια ἀκούγονται καμπάνες). Δὲν ξέχασαν δῆμος οὕτε τὸ δέντρο σου. Θὰ τὰ γιορτάσουμε, λοιπὸν κι’ αὐτὰ μαζί...

(Προχωρεῖ μόνος στὸ βάθος τῆς σκηνῆς, ἀνοίγει τὸ παραπέτασμα καὶ φαίνεται ἡ Γέννησης τοῦ Χριστοῦ σὲ εἰκόνα ἀπὸ παιδιά ἢ ἀν αὐτὸς εἶνε δύσκολο, ἔνα δέντρο Χριστουγεννιάτικο—κλαρὶ ἀπὸ ἔλατο—γεμάτο δῶρα κλπ.).

‘Ο Χορός.—Η Παρθένος σήμερον
τὸν ύπερούσιον τίκτει.
Καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον
τῷ ἀπροσήτῳ προσάγει.
“Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων
δοξιογοδσί,
μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος
δόδοιπορούμσι.
Δι’ ήμᾶς γάρ ἐγεννήθη
Παιδίον Νέον,
ὅ πρὸ Αἰώνων Θεός.

‘Ο “Αη-Βασίλης.”—(Στὴν “Άννα) Βλέπεις, μικρή μου ‘Αννούλα, πόσα ὠραῖα καὶ χρήσιμα δῶρα σου ἔφερε ὁ καλός σου ὁ “Αη-Βασίλης”!

Αννα.—(*Mὲ ἔκστασι ἐνῷ τὴν πλησιάζει ὁ Ἄη-Βασίλης καὶ τὴν φέρνει στὴ μέση τοῦ προσκήνιου:)* Ναι ! Χρυσέ μου Ἄη-Βασίλη ! .. Μέσα σ' ἔνα εύτυχισμένο ὄνειρο ...

Ο Ἄη-Βασίλης.—*Ἄκριβῶς ! Τὸ ὄνειρο τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ποὺ εὔχομαι νὰ γίνη πραγματικότητα (σημώνει τὰ χέρια σὰν σὲ εὐχὴ) σὲ ὅλους σας ! ...*

(*Ἡ Ἄννα μὲ συγκίνησι τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι.*)

Ο Χορδός.—(*"Ολοι μαζὶ τραγουδοῦν ἀπὸ τὸ τραγούδι ἀρ. 3).*

Κάθε καλὴ Πρωτοχρονιά,
κάθε καινούριο χρόνο,
στοῦ σπιτικοῦ σας τὴ γωνιά
στήνετε κάποιο θρόνο.
Φέρνω κοῦκλες ζωντανές κλπ.

ΑΥΛΑΙΑ

ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ

ΜΟΥΣΙΚΟΔΡΑΜΑ

ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΚΑΙ ΕΦΤΑ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΟΜΗΡΙΚΟΥ
ΥΜΝΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ

Μουσική Δ. ΛΑΥΡΑΓΚΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ, ή Κόρη
ΠΛΟΥΤΩΝ, δ θεός τοῦ "Αδη
ΔΗΜΗΤΡΑ, ή θεά
Η ΕΚΑΤΗ
Ο ΛΙΟΣ
ΚΕΛΕΟΣ, βασιλέας τῆς Ἐλευσίνας
ΜΕΤΑΝΕΙΡΑ, βασιλισσα »
ΚΑΛΛΙΘΟΗ }
ΔΙΟΓΕΝΕΙΑ } θυγατέρες
ΣΑΙΣΑΡΑ } τοῦ Κελεοῦ
ΔΗΜΩ }
Η ΙΑΜΒΗ, θεράπαινα
Η ΙΡΙΣ
Ο ΕΡΜΗΣ
Η ΡΕΑ
ΤΡΙΠΤΟΛΕΜΟΣ
ΕΥΜΟΛΠΟΣ }
ΔΙΟΚΛΗΣ } Έλευσίνοι ἄρχοντες.
ΠΟΛΥΞΕΝΟΣ }
Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ τοῦ χοροῦ.
ΔΗΜΟΦΩΝ, βωβό πρόσωπο.

Οι Κόρες τοῦ Ὡκεανοῦ, Χορός Ἐλευσινίων (μικτός), 'Ο Χορός τῶν Κορῶν, Ιαμβικός Χορός, 'Ο Χορός τῶν Ψυχῶν, 'Ο Χορός τοῦ Σιταριοῦ.—Ιερή Πομπή.

ΜΥΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΙΣ

Α. ΕΙΚΟΝΑ

Ἄνθισμένο λιθάδι. Ἀριστερά ἔνας ὥραῖος καὶ μεγάλος νάρκισσος

ΣΚΗΝΗ 1.

Περσεφόνη, Χορὸς Νυμφῶν, ἐπειτα Πλούτων.

Ἀριθ. 1.

Χορὸς.—Ρόδα καὶ μενεξέδες
κι' ὅμορφη ζαφουρά
στὸ τρυφερὸ λιθάδι
μᾶς δίνουν τὴ χαρά.
Στὶς ἀπέραντες θάλασσες
τ' ἄρωμά τους σκορπάνε
κι' ὅμορφιές πού κυττάνε
τὸν γαλάζιο οὐρανό.

Περσεφόνη.—Νάρκισσε χρυσέ μου, χάρισε
τὴν εύωδιά σου τὴ μαγική
κι' ἀπλώσε λουλούδια δλόδροσα
στὴν ἀγκαλιά μας τὴν παιδική.

ΜΠΑΛΛΕΤΟ

(Μιμικὸς χορὸς τῶν Νυμφῶν καὶ τῆς Περσεφόνης μὲν ἐκδήλωσι λατρείας στὰ λουλούδια. Σὲ μιὰ στιγμὴν ἡ Περσεφόνη πλησιάζει τὸν ὁδραῖο νάρκισσο καὶ καθὼς τὸν μυρίζεται ἡ τὸν κόρει ἀκούγεται θόρυβος. Οἱ Νύμφες τρομάζουν καὶ ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος ὁ Πλούτων).

Ἡ Κορυφαία.—(Μὲ συνέχεια τῆς ἴδιας μουσικῆς).

“Ω θεοί τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας!
Φοιβερὸς εἰν' δέ ξένος!

Πλούτων.—Μή τρομάζεις, δέ Κόρη!

Ἡ Κορυφαία.—Λέγε, ξένε, ποιὸς εἶσαι; Ποθεν' ἔρχεσαι;
Καὶ σκοπός σου ποιὸς εἶνε;

Πλούτων.—(Στὴν Περσεφόνη:) “Ω Κόρη!

Περσεφόνη.—Δέξ, ή ἄνοιξι χαμογελάσει...

Πλούτων.— Προχώρει!..

Περσεφόνη.—Τὰ λουλούδια σκορποῦνε τριγύρω
τὸ μῆρο,

δροσερὸ τραγουδάκι τ' ἀγέρι
μᾶς φέρει
στὶς ἀγνές μας καρδιές τὴ χαρά.

Πλούτων.—(*Πλησιάζει τὴν Περσεφόνη*) Κόρη ἀγνή τῆς θείας Δήμητρας, ἥρθα στὰ πόδια σου μπροστά νὰ φένω τὸ βασιλικό μου σκῆπτρο.

Περσεφόνη.—(*Άμφιβολα*). Εἶσαι, λοιπόν, ἔνας βασιλέας;

Πλούτων.—Ναί, Περσεφόνη! "Ἐνας μεγάλος βασιλέας, πούχω παλάτια ἀπέραντα καὶ χιλιάδες ψυχὲς μοῦ προσφέρουν τὴ λατρεία τους στὸν ἐπάνω καὶ τὸν κάτω κόσμο...

Περσεφόνη.—Κι' εἶν' εὐτυχισμένη ἡ χώρα ποὺ βασιλεύεις, βασιλέα; Γιατὶ ἀνάλογη πρέπει νὰ εἶνε κι' ἡ δόξα σου, φτασμένη στὶς ἄκρες τοῦ κόσμου, ἐκεῖ ποὺ θὰ τὴ φέρουν τοῦ ἀνέμου τὰ καλοτάξιδα φτερά.

Πλούτων.—"Ω, ναί! Ἡ χώρα μου εἶνε ξακουσμένη στὸν κόσμο. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους μου δὲν σκέφτηκε ποτὲ νὰ φύγῃ. Ἐκεῖ μεγάλοι καὶ δαφνοστεφανωμένοι στρατηγοί, ἥρωες ποὺ τοὺς δοξάζουν ἡ ιστορία, σοφοὶ ποὺ ἀφισαν στὴ γῆ βαθὺ τὸ πέρασμά τους, δλοὶ ἐκεῖ κάτω βρίσκονται, στὰ βασίλειά μου.

Περσεφόνη.—Ποιὸς εἶνε τάχα δ δρόμος, εὐτυχισμένες ἄρχοντα, ποὺ ὀδηγεῖ στὴ χώρα σου τὴν τόσο ζηλευτή;

Πλούτων.—(*Δείχνει τὸ ἄρμα του*) Τὸ ἄρμα αὐτὸ σὲ περιμένει, ὅ Περσεφόνη, γιὰ νὰ σὲ ὀδηγήσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ φουντωμένες πικροδάφνες καὶ βαθυῖσκιωτα κυπαρίσσια στὸν λαὸ τῶν Κιμμερίων.

Χορός.—^τΑ!

Περσεφόνη.—(*Βλέπει τὸ ἄρμα*) "Ω! Τὶ ὅμορφο ἄρμα! Ὅμοιο θαρρεῖς πῶς εἶνε τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀστραφτεὸ ἀπὸ χρυσάφι καὶ λαμπεὸ σὰν τὸν ἥλιο! Κι' οἱ ρόδες του μοιάζουν φτερωτὲς γιὰ νὰ συντομεύουν τὸ ταξίδι, δσο κι' ἀν εἶνε μακρυνό..."

Πλούτων.—"Ετσι εἶνε, Κόρη!.. Μιὰ σκοτεινὴ νεφέλη θὰ μᾶς προστατέψῃ ὡς ἐκεῖ ποὺ κοντὰ στὸν θρόνο τὸν δικό μου, θὰ καθίσης θεὰ καὶ συγκυρίαρχος. Θ' ἀφίσουμε ξωπίσω τὰ βουνὰ καὶ τὰ λιβάδια. Ὁ

Βορηᾶς. Θὰ μᾶς κυλήσῃ ἀμόρυβα πάνω ἀπ' τὸν Ὄκεανό, γοργόφτερος καὶ δυνατός, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ κάτω ἀπὸ τὶς λεῦκες τὶς ψηλὲς καὶ τὶς ἐτηὲς τὶς ἄκαρπες, στὰ δώματα τοῦ Ἀδη...

Χορός.—(*Mὲ φόβο*). “Α!

Περσεφόνη.—“Ἄδη θαρρῶ πὼς λένε τὴν χώρα τῶν νεκρῶν...

Πλούτων.—Δὲν πρέπει νὰ τρομάζεις. Ἐκεῖ θὰ βασιλέψῃς στοὺς λαούς μου κάτω ἀπὸ τὸ πυκνὸν καὶ σκοτεινὸν σύννεφο, ποὺ δὲν τὸ περγάει ποτὲ ὁ ἀχτινοβόλος ἥλιος, ἀλλὰ κρατάει τὶς ψυχὲς σὲ μιὰν δλόμαυρη καὶ ἀτέλειωτη νύχτα. Ἐκεὶ δὲν ὑπάρχουν τοῦ κόσμου οἱ λύπες καὶ οἱ στεναγμοί. Εἶνε οἱ χῶρες ποὺ ἀνθοῦν λειμῶνες ἀσφοδέλων μὲ τὰ ὠχρὰ λουλούδια...

Χορός.—(*Φοβισμένα*). “Ω!

Περσεφόνη.—Μά, ξένε, οἱ ἀσφόδελοι φυτρώνουν στὶς ἔρωτοπιὲς τῶν τάφων καὶ τὸ χρῶμα τῶν λουλουδιῶν τους δίνει τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου...

Πλούτων.—Ομως πρέπει νὰ φεύγουμε, ὢ Κόρη, γιατὶ αὐτὴ εἶνε ἡ θέλησις τοῦ Διός.

Χορός.—(*Mὲ φόβο*). Θεοί!

Περσεφόνη.—Ἀλλά, τότε, ποιὸν εἶνε τὸ ὄνομά σου, ξένε, σὺ ποὺ ζητᾶς ἀπ' τὸν πατέρα Δία τῆς Δήμητρας τὴν ψυγατέρα;

(“Ο χορὸς ἀπλώνει ἵκετευτικὰ τὰ χέρια πρὸς τὴν Περσεφόνη).

Πλούτων.—Εἴμι ἐγὼ ὁ θεὸς τοῦ Ἀδη. Οἶδιος ὁ Πλούτων, ὁ Ἀϊδωνεύς... Ἀλλά, ὢ Περσεφόνη, μὴν ἀργεῖς! Ποτὲ δὲν ἔρχομαι στὴ γῆ. Τοκαμα δμως τώρα μόνο γιὰ νὰ σὲ πάρω σύμφωνα καὶ μὲ τὴ συγκατάθεσι τῶν ἄλλων ἀθανάτων. “Ας φεύγουμε, λοιπόν!...

ΜΠΑΛΛΕΤΟ

(“Ο Πλούτων κινεῖται πρὸς τὴν Περσεφόνη, ἐκείνη τὸν ἀποφεύγει, δ Ἑρόδος τῶν Νυμφῶν συμμαζεύεται τρομαγμένος. Τέλος δ Πλούτων πιάνει τὴν Περσεφόνη, τὴν ὁδηγεῖ στὸ ἄρμα του καὶ φεύγουν).

Περσεφόνη.—(*Απὸ τὰ παρασκήνια, μὲ φωνὴ ποὺ δλο καὶ σβύνει*). Μητέρα!.. Ὡ Μητέρα!..

Χορός.—(*Σὲ δέησι*). Θεοί! Συγκρατῆστε τὴν ὁργὴ τῆς Δήμητρας!...

Περσεφόνη.—(*Απὸ μακρυά*). Μητέρα!

ΑΛΛΑΓΗ ΣΚΗΝΗΣ

B. ΕΙΚΟΝΑ

Αστροφεγγιά. Λόφοι καὶ βουνά, ἀπὸ δπου κατεβαίνει ἡ Δήμητρα μὲ δυὸ πυρσούς ἀναμμένους. Φορεῖ στοὺς ὄμους μαῦρο πέπλο. Τὴ συνοδεύει χορὸς γυναικῶν.

ΣΚΗΝΗ 2.

Δήμητρα καὶ Χορός.

Ἄρειθ. 2.

(ΘΡΗΝΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ)

Δήμητρα.—^Ω Κόρη, ποιὸς σὲ κρύβει τάχα;

Θεός ἢ ^Ω Αδης
ἄκαρδος, σκληρὸς καὶ ἄδικος
καὶ πικραμένη ἐγὼ περιπλανιέμαι
σὲ κάμπους καὶ βουνά;
Κουράστηκα νὰ σὲ φωνάζω
μὲ δάκρυα πικρὰ στὰ μάτια
φευγάτη ἀπ' τὰ παλάτια
τὰ οὐράνια.

^Ω Κόρη μου ἀγαπημένη,
ποῦ σ' ἔχουν οἱ θεοὶ κρυμμένη;
Μιὰ λέξι μόνο στεῖλε
στὴ μητέρα σου,
π' ἀρνήθηκε, Κόρη, γιὰ σένα
τὸν "Ολυμπὸ καὶ τοὺς θεούς
κι' ἔφυγ' ἀλλόφρονη ἐδῶ στὰ ξένα,
σὲ τόπους μακρυνούσ.

(Στὶς μουσικὲς διακοπὲς διαρρέει τὸ χορὸς ἐπαναλαμβάνει τῆς τελευταῖς λέξεις τῆς Δήμητρας).

Δήμητρα.—(*Μόνη*) ^Ω Περσεφόνη! Ποῦ νὰ σ' ἔχουν κρύψει οἱ ἄρπαγες καὶ δὲν σὲ βρίσκω πουθενά! Πᾶνε τώρα δέκα μέρες ποὺ εἴμαι φευγάτη ἀπὸ τὸν "Ολυμπὸ σὰν ἄκουσα τὴ σπαραγμένη σου φωνὴ

νὰ μὲ καλεῖ. Κι' ἀκόμα γυρίζω ἀπελπισμένη σ' δλη τὴ γῆ, νηστικὴ καὶ διψασμένη καὶ ἄλουστη, γυρεύοντάς σε, Κόρη μου! Μὰ οἱ κόποι κι' οἱ ταλαιπωρίες μου σὲ τίποτε καλὸ δὲν μ' ἔφεραν ὡς τώρα. Οὕτε θεδς οὕτε ἀνθρωπος δὲν θὰ θελήσῃ νὰ μοῦ φέρῃ ἔνα παρήγορο μήνυμα; (*Κάθεται καὶ σκύβοντας σὰν σὲ μοι-ρολόγη ἀπελπισμένα:*) Δὲν μ' ἀκοῦς λοιπόν, Κόρη μου; (*Ἐρχεται ή Ἐκάτη. Τὸ φῶς του φεγγαριοῦ δυναμώνει.* "Η Δήμητρα πιὸ σκυφτὴ μιλάει στὴ γῆ:) Περσεφόνη!
"Ω Περσεφόνη!..

ΣΚΗΝΗ 3.

Δήμητρα, Χορός, Ἐκάτη.

Ἐκάτη.—"Ω θεία Δήμητρα! Ποιὸς τάχα ἀπὸ τοὺς οὐρανίους θεοὺς ἢ τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους ν' ἀρπαξε τὴν Κόρη κι' ἐπίκρανε τὴν ἄγια σου ψυχή;

Ἡ Κορυφαία.—Μακάρι, ἐσὺ τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀστερίας θυγατέρα, σὺ ποὺ τὶς νύχτες τριγυρνᾶς καὶ σιγοφέγγεις τὰ βουνὰ καὶ τὶς θάλασσες, ἃς ἡταν νᾶξερες κάτι γιὰ τὴν κόρη τῆς ἀγλαόκαρπης θεᾶς.

Ἐκάτη.—Αλήθεια εἶνε, Δήμητρα, πὼς ἀπὸ τὴ Σαμοθράκη, ὅσο ἀκόμα βρισκόμουνα ἔκει, ἀκούσα τὴ φωνὴ κι' ἔγῳ τῆς Περσεφόνης κι' ἐσπάραξε ἡ καρδιά μου, γιατὶ δὲν πρόφτασα νὰ ἴδω τὸν ἀπαγωγέα.

Ἡ Κορυφαία.—Μὰ στὶς φωνές της δὲν ἀποκάλυψε τὸν ἄντρα ποὺ τὴν ἀρπαξε;

Ἐκάτη.—Μόνο τῆς μητέρας τὸ γλυκὸ τ' ὄνομα ἐπαναλάβαινε μ' ἀπελπισία!

Ἡ Κορυφαία.—Καγεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοὺς θεοὺς δὲν θὰ βρισκόταν νὰ ὁδηγήσῃ τὰ βήματα τῆς Δήμητρας;

Ἐκάτη.—"Ω, ναί! Κι' ἔκεινος πρέπει νὰ εἰν' ὁ "Ηλιος, ὁ παντογνώστης τῶν θείων καὶ τῶν ἀνθρώπινων πραγμάτων. Ἀπὸ τὰ μάτια του τ' ἀκοίμητα δὲν μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ τὸ φοβερὸ τῆς Κόρης δρᾶμα καθὼς κι' ὁ δράστης!... (*Τὸ φεγγάρι ἀνεβαίνει ἀσπον χάνεται.*)

Ἡ Κορυφαία.—(*Ἐπικαλεῖται τὸν "Ηλιο*) "Ω

"Ηλιε, σὺ ποὺ κρατᾶς στὴ στάνη σου ἑφτὰ κοπάδια
βωδιῶν κι' ἄλλα ἑφτὰ προβάτων καὶ ποὺ καθένα τους
μετράει κεφάλια ἀπὸ πενήντα, ποὺ δὲν γεννοῦν στὰ
χρόνια τους μὰ οὕτε καὶ λιγοστεύουν, σεβάσου τὴ βα-
θύκολπη θεά. Κι' ἀν ποτὲ μὲ λάγια ἥ μὲ ἔργα σ' εὐχα-
ρίστησε, γλύκανε τώρα καὶ σὺ τὴν καρδιά της..."

Ή Έκάτη.—(*Σὲ δέησι*) "Ελα λοιπόν, ὦ Ήλιε!
Φέρε σὺ τὸ θεῖο σου φῶς μὲ τὴν ἀλήθεια! Κι' ἀν
εἶνε ἀκτίνες τῆς χαρᾶς, τῆς Δήμητρας τὸν δρόμο ἃς
φωτοστολίσουν..." (*Ἐρχεται δὲ Ήλιος. Φῶς.*)

ΣΚΗΝΗ 4.

Οἱ ἴδιες καὶ Ήλιος.

Δήμητρα.—"Ηλιε, τὴν Κόρη ποὺ τὴν γέννησα
ἐγὼ κι' εἶνε τὸ τρυφερό μου τὸ βλαστάρι, μὲ τὴ γλύκα
τῆς ὁμορφιᾶς νὰ λάμπει στὸ πρόσωπο, τὴν ἄκουσα νὰ
μὲ φωνάζει καὶ νὰ δέρνεται μὲ θρήνους μακριά μου,
σὰν κάποιο κακὸ μεγάλο νὰ τῆς γινόταν. "Ομως ἀλλοί-
μονο! Κανεὶς ἀπὸ τοὺς θεοὺς οὕτε κι' ἐγὼ δὲν εἶδα μὲ
τὰ μάτια μου. Σὺ ὅμως, ποὺ μὲ τὶς ἀκτίνες σου βλέπεις
μέσα ἀπὸ τὸν κατακάθαρον αἰθέρα τὶ γίνεται σ' ὅλη
τὴ γῆ καὶ τὴν ἀπέραντη θάλασσα, πές μου ἀληθινὰ
ποιὸς ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἥ τοὺς ἀνθρώπους πῆρε μακριά
μου τὸ ἀγαπημένο μου παιδί καὶ χωρὶς τὴ θέλησί της;

Ήλιος.—"Ω Δήμητρα, βασίλισσα κι' ἀρχόντισσα
τῆς γῆς, δοξασμένη θυγατέρα τῆς ὁμορφόμαλλης Ρέας,
τίποτα δὲν θὰ σοῦ ἀρνηθῶ οὕτε καὶ θὰ σοῦ κρύψω.
Γιατὶ εἶνε ἀλήθεια πῶς πολὺ σὲ σέβομαι καὶ συμπονῶ
ποὺ τόσο ὑποφέρεις γιὰ τὴν ὁμορφη Κόρη. Μάθε λοι-
πὸν πῶς δι μόνος φταίχτης σ' αὐτή σου τὴ δυστυχία
εἶνε δι νεφοκράτορας δι Ζεύς, ἐκεῖνος ποὺ συγκατατέ-
θηκε νὰ χαρίσῃ στὸν ἀδερφό του τὸν *"Αδητὴν Περ-*
σεφόνη γιὰ τρυφερή του σύζυγο.

Δήμητρα.—"Ωιμέ!

Χορός.—"Ωιμένα!

Δήμητρα.—Ἐτσι λοιπὸν θέλησε ὁ παντοδύναμος νὰ μοῦ πληγώσῃ τὴ μητρικὴ καρδιά; Ὡ Ήλιε! Θέλω νὰ μοῦ τὰ εἰπῆς καθὼς ἔγιναν...

Ηλιος.—Ἐγὼ θὰ σοῦ τὰ ἴστορίας, Δήμητρα, ὅπως τὰ εἶδα καὶ τὰ ἀκουσα, σωστὰ κι' ἀληθινά. Καθὼς ἡ λευκαστράγαλη Περσεφόνη ἔπαιξε στὸ ἀνθισμένο λιβάδι μὲ τὶς σγουρόμαλλες κόρες τοῦ Ὡκεανοῦ κι' ἐσύναξε λουλούδια μυρωμένα, ρόδα καὶ ζαφουρὰ καὶ μενεξέδες ζηλευτούς, πῆγε κοντὰ σ' ἔναν ὥραῖο νάρκισσο, ποὺ μὲ δόλο εἶχε φυτρώσει ἐκεῖ κοντὰ ἡ Γαῖα, σύμφωνα μὲ τοῦ Διὸς τὴν ἐπιθυμία καὶ γιὰ χάρι τοῦ πολυδέχτη Ἀδη. Ἦταν τόσο ὥραῖος κι' ἐπιθυμητὸς ὃ νάρκισσος ἐκεῖνος μὲ τὸ ἄρωμα καὶ τὴν ὁμορφιά, ποὺ ἡ Κόρη θέλησε νὰ τὸν κόψῃ. Καὶ τότε ξαφνικὰ ἀνοίξε ἡ πλατύδρομη γῆ κι' ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἀναπήδησε ὃ ἄρχοντας τοῦ κάτω κόσμου πάνω σ' ὅλόχρυσο ἄρμα, ποὺ τ' ὠδηγοῦσαν τ' ἀθάνατα ἄλογά του.

Χορός.—Ἄλλοιμονο...

Ηλιος.—Μὲ λόγια στὴν ἀρχὴ ὁ πολυώνυμος γυιδὸς τοῦ Κρόνου θέλησε νὰ τὴν πλανέψῃ. Κι' ὑστερα ἐκεῖνος τὴν ἀρπαξε μέσα στὰ γερὰ μπράτσα του χωρὶς τὴ θέλησί της καὶ τὴν ἔφερε πάνω στὸ δίφρο του, ὅσο ἡ Κόρη ἐκοβόταν κι' ἐφώναξε. Ζητοῦσε τοῦ πατέρα τῶν θεῶν τὴ βοήθεια κοντὰ στ' ὄνομα τῆς ἀγαπημένης καὶ σεβαστῆς Δήμητρας.

Δήμητρα.—Δυστυχισμένο μου παιδί...

Ηλιος.—Καὶ τότε ξεκίνησαν μὲ δρμή. Ἡ κόρη ζητοῦσε νὰ ξεφύγη. Ὅσο ἔβλεπε ἀκόμα τὴν τροφοδότρα γῆ, τὸν ἀστερόσπαρτο οὐρανὸν καὶ τὴ θάλασσα μὲ τὰ πελώρια κύματα, ἐφώναξε, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ φτάσῃ ἡ σεβαστὴ μητέρα της. Ἡ κάποιος ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους καὶ νὰ τὴ σώσῃ. Μάταια ὅμως οἱ βουνοκορφὲς κι' ἡ ταραγμένη θάλασσα ἀντηχοῦσαν τὶς φωνὲς τῆς ἀπελπισίας της.

Εκάτη.—Τότε ἦταν ποὺ τὴν ἀκουσα κι' ἔγώ!

Ηλιος.—Καὶ τότε ἔγὼ σὲ εἶδα, ὡς χρυσόσπαθη θεά,

νὰ βγάζεις ἀπὸ τὰ θεῖα σου μαλλιά τὸν κεφαλόδεσμο, νὰ φύγης στοὺς ὄμιους σου τὴν πένθιμη μαντήλα κι' ἔπειτα νὰ δρμᾶς σὰν πουλὶ πάνω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὶς θάλασσες, ἀναζητώντας τὴν Κόρη.

Δήμητρα.—Ἐτσι εἶνε, δπως τὰ λές, "Ἡλιε! Δέκα τώρα σωστὲς ἡμέρες γυρίζω σ' ὅλη τὴ γῆ, χωρὶς οὔτε τῆς θείας ἀμβροσίας τὴ γεῦσι οὔτε τοῦ γλυκόπιοτου νέκταρος τὴ μυρωδιὰ νὰ δοκιμάσω. Καὶ δμως κανεὶς ἀπὸ τοὺς θεοὺς δὲν θέλησε νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἢ νὰ μοῦ στείλη κάποιο μαντικὸ ποὺ νὰ μὲ δδηγήσῃ στὴν Κόρη.

Ἡ Κορυφαία.—Κι' εἶνε τόση ἡ πίκρα ποὺ προξένησε δι βασιλέας τῆς καταιγίδας στὴ χρυσοστέφανη θεά, ποὺ δύσκολα, θαρρῶ, κανεὶς θὰ μπορέσῃ νὰ λιγοστέψῃ τὴν ὁργή της.

Δήμητρα.—(*Στὸν Ἡλιο*) Κι' ἀκόμα πρέπει νὰ μοῦ φανερώσης ποῦ τὴν ἔκρυψε τὴν ἀμοιρὴ δι καταχθόνιος ἀπαγωγέας.

Ἡλιος.—Οὔτε κι' αὐτὸ διὰ σοῦ τὸ κρύψω, δέσποινα, κι' ἂς μὴ μεγαλώσῃ ἢ λύπη σου... Φεύγοντας ἔφτασαν κάτω ἀπὸ τῆς γῆς τὸ μουντὸ σκοτάδι. Καὶ μέσα στὸ ἀφώτιστα παλάτια του δι Πλούτων τὴν ἐγκατάστησε συναρχόντισσα τῶν πεθαμένων... Αὐτὰ εἶνε δλα. Ἐγὼ τώρα φεύγω. Καὶ σύ, ὃ μεγαλόκαρδο δι θεά, συγκράτησε τὸ πικρό σου μοιρολόγι. Οὔτε ἀξίζει νὰ κρατᾶς ἀτέλειωτον τὸν θυμό σου. Γιατὶ στὸ κάτω-κάτω δὲν σοῦ εἶνε γαμπρὸς ἀσήμιαντος ἀνάμεσα στοὺς ἀθανάτους δι βασιλέας τῶν ψυχῶν, μιὰ καὶ τοῦ ἔλαχε ἡ τιμὴ στὴ μοιρασιὰ τοῦ κόσμου νὰ κυβερνήσῃ ἐκεῖνος τὶς χῶρες τῶν νεκρῶν. (*Φεύγει*).

Ἡ Κορυφαία.—(*Kαὶ δι Χορὸς σὲ δέησι*). ^Ω Ζεῦ, πατέρα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων! Ποιὸς ἄλλος τάχα μπορεῖ νὰ γίνη σὰν καὶ σένα σκληρὸς καὶ ἀπονος; Σὺ ποὺ μᾶς γέννησες στὸν κόσμο τοῦ σύμπαντος γιατὶ νὰ μᾶς ἀφίνεις στὶς φριχτὲς συφορὲς καὶ στὰ πικρὰ τὰ δάκρυα;... Νὰ ποὺ ἡ Δήμητρα τώρα ἀπὸ τῶν θεῶν τὴ σύναξι φεύγει μὲ σπαραγμένη τὴν καρδιά. Κατέβηκε στὴ

γῆ τῆς συμπόνιας κοντὰ στοὺς εὔσεβεῖς ἀνθρώπους της,
γιὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ αὐτοὺς ἐκεῖνο ποὺ σεῖς οἱ ἀθάνατοι
τῆς στερήσατε. Κι' ἡ ἴδια θὰ τοὺς προσφέρῃ δῶρα θεῖα
τῆς τέχνης της, δῶρα ποὺ θὰ φέρουν τὴν εύτυχία στοὺς
κατοίκους τῆς γῆς... (‘*H Δήμητρα βγάζει ἀπὸ τοὺς ὄμοις*
τὴ μαντήλα, τὴν φίγηνει στὸ κεφάλι καὶ μεταμορφώνεται ἔτσι
σὲ γοητὰ τοῦ λαοῦ). Ἐδῶ θὰ μείνῃ τώρα εὐχαριστημένη
ἴσως ἀνάμεσα σὲ βωμοὺς καὶ θυσίες... ”Αμποτε ὅμως νὰ
μαλακώσῃ καὶ ἡ δική σου ἡ ἀλύγιστη καρδιά, ὦ Ζεῦ,
μπροστὰ στοὺς πόνους ποὺ μᾶς δίνεις...

Α ό λ α | α.

(Τελειώνει ἡ Πρώτη Πράξις)

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΑΞΙΣ

Γ. ΕΙΚΟΝΑ

Ἡ σκηνὴ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα. Ἀριστερά ἔνα πηγάδι καὶ δίπλα του μιὰ πέτρα—κάθισμα κάτω ἀπὸ μιὰ πυπνόφυλλη ἐληά, στὴν ὥποια πέτρα κάθεται ἡ Δήμητρα. Φορεῖ πάντα τὸ μαντήλι στὸ κεφάλι τῆς.

ΣΚΗΝΗ 1.

Δήμητρα μόνη.

Δήμητρα.—Νὰ τώρα ἐγὼ κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους, φύλη καὶ σύντροφος στὰ ἔργα τους... Ἐδῶ εἰνε τῆς Ἐλευσίνας τὰ μέρη ποὺ βασιλεύει ὁ θεοσεβούμενος Κελεός. Πολλὲς φορὲς εὐχαρίστησε τὴν καρδιά μου μὲ θυσίες του καὶ χάρι του μεγάλη θὰ ἥταν νὰ φιλοξενήσῃ τὴν Δήμητρα. Τότε κι' ἐγὼ δὲν θὰ τοῦ ἀρνιόμουν τὴν βοήθειά μου, ὅστε νᾶχη πρώτος ἐκεῖνος τὴν τιμὴ νὰ διδαχτῇ ἀπὸ ἐμένα τὴν ἴδια τὰ ἵερὰ μυστήρια τῆς τέχνης μου κι' ὑστερα νὰ μεταδώσῃ στοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐτυχία τῆς σπορᾶς τῶν χωραφιῶν... "Ἄσ εἰνε πάντα εὐλογημένοι ποὺ χαίρονται τῆς γῆς τὰ πλούτη! (Κάθεται στὴν πέτρα τοῦ πηγαδιοῦ). Καὶ τὸ νερὸ αὐτοῦ τοῦ πηγαδιοῦ μακάρι πάντα νὰ δοσίζει τὶς κουρασμένες καρδιὲς τῶν γειτόνων του καθὼς καὶ τῶν περαστικῶν. Εὐλογημένη νᾶνε κι' ἡ ἐληά ποὺ μὲ σκεπάζει μὲ τὸν ἵσκιο τῆς..."

(Ἐρχονται οἱ Καλλιθόη, Διογένεια, Σαισάρα καὶ Δημὼ μὲ στάμνες γιὰ νερό. Περιβάλλοντα τὴν Δήμητρα).

ΣΚΗΝΗ 2.

Δήμητρα, Καλλιθόη, Διογένεια, Σαισάρα, Δημὼ.

Καλλιθόη.—Ποιὰ εῖσ' ἐσύ, γερόντισσα, καὶ ποιᾶς γενιᾶς βλαστάρι; Γιατὶ δὲν φαίνεσαι ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα ποὺ κι' ἐμεῖς κατοικοῦμε...

Δήμητρα.—Καλὸν ἄχετε, κορίτσια μου. Άλήθεια εἶνε πώς βρίσκομαι ξένη στὸν τόπο σας κι' ἔφτασα ἐδῶ χωρὶς κανένα νὰ γνωρίζω...

Δημώ.—Δὲν ξέρουμε ποιὸς λόγος σ' ἔκαμε νὰ φύγης μακρὺν ἀπὸ τὴν πατρίδα σου. Μὰ σὰν ξένη ποὺ εἶσαι πρέπει νἄρθης στὴν πόλι μας κι' ἔκει θὰ σὲ φιλοξενήσουμε σ' ὅποιο ἀπὸ τ' ἀρχοντικά της προτιμήσῃς. Ἐκεῖ ἀκόμα θὰ βρεθοῦνε γυναῖκες στὴν ἡλικία σου ἥτις νεώτερές σου γιὰ νὰ σὲ περιποιηθοῦνε μ' εὐχαρίστησι μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα. Ἀλλά, γιὰ πές μας, ποιὰ εἶναι καταγωγὴ καὶ τ' ὄνομά σου.

Δήμητρα.—Θὰ σᾶς τὰ εἰπὼ αὐτά, ποὺ δίκαια μὲ ρωτᾶτε κι' ἀκοῦστε τα μὲ προσοχῆ: Μὲ λένε Δόσσα, γιατὶ ἔτσι μὲ πρωτοφάναξε ἡ μακαρίτισσα ἡ μητέρα μου. Γεννήθηκα στὴ θαλασσόβρεχτη τὴν Κρήτη, ὅπου ἔζουσα εὔτυχισμένη κοντὰ στοὺς δικούς μου καλλιεργώντας τὰ χωράφια μας, ὅταν μιὰ μέρα μ' ἀρπαξαν ἔκει ληστές, ποὺ βγῆκαν στὸν γιαλό, καὶ μὲ τὴ βία μ' ἔμπασαν στὸ πειρατικὸ καράβι τους. Ἐγὼ χωρὶς τὴν θέλησί μου τοὺς ἀκολούθησα, ὥσπου ἀράξαμε στὸ Θορικό. Ἐκεῖ πάλι ἦταν μαζωμένες πολλὲς ἄλλες γυναῖκες, τὶς ὅποιες ἀνέβασαν κι' αὐτὲς στὸ πλοῖο. Τὴν ὥρα δύμας ποὺ οἱ ναῦτες ἐτοίμαζαν τὸ φαγητὸ στὴν πρύμνα ἐγὼ σκεφτόμουνα πῶς θὰ μποροῦσα νὰ ξεφύγω. Γιατὶ ἔβλεπα ὀλιφάνερα πῶς κάπου θὰ μὲ πωλοῦσαν γιὰ δοῦλα. Κατέβηκα λοιπὸν στὴ στεριὰ χωρὶς νὰ μὲ προσέξῃ κανεὶς καὶ περιπατώντας ὅλη τὴν νύχτα ἔφτασα ἐδῶ, χωρὶς νὰ ξέρω σὲ ποιὸν τόπο βρίσκομαι καὶ ποιοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὸν κατοικοῦν. Μὰ τώρα ποὺ βρεθήκατε σεῖς, καλά μου κορίτσια, εὔχομαι ὥστε γρήγορα οἱ οὐράνιοι θεοὶ νὰ σᾶς φέρουν καλὴ τύχη καὶ παιδιὰ νὰ κάνετε, καθὼς ἐπιμυμοῦν κι' οἱ γονεῖς σας. Ἐμένα δύμας νὰ μὲ λυπηθῆτε, ἀγαπητές μου, κι' ἀφοῦ θέλετε, νὰ μὲ πᾶτε στὴν πόλι σας, ὅπου νὰ μπορέσω νὰ βρῶ ἕνα ἀσύλο γιὰ νὰ ἐργαστῶ μ' εὐχαρίστησι καὶ νὰ μὴ γίνω βάρος σ' ἔκείνους ποὺ θὰ μὲ φιλοξενήσουν. Μπο-

ρῶ νὰ κάνω δλες τὶς γυναικεῖες δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ, ὅσες ἀντέχει ἡ ἡλικία μου. Ἀκόμα καὶ μωρὸ παιδί, ἂν ὑπάρχει, θὰ τὸ φροντίσω ἐγὼ σὰν παραμάννα καὶ τὴν κρεββατοκάμαρα τῶν νοικοκυραίων θὰ περιποιοῦμαι κάθε μέρα...

Διογένεια.—*Ω Μάννα!* [“]Οσες μᾶς στέλνουν όλη-ψεις οἱ θεοὶ τὶς δεχόμαστε μὲ πόνο καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλομε, γιατὶ ἔκεινοι εἶν’ οἱ δυνατότεροι μας. Ἀλλὰ ἐγὼ θὰ σὲ κατατοπίσω, ὥστε νὰ διαλέξης ἀνάμεσα στ’ ἀρχοντικὰ τοῦ τόπου μας τὸ σπίτι ποὺ θὰ μείνης. Εἶνε λοιπὸν τοῦ φόνιμου Δίοκλου καὶ τοῦ Πολύξενου καὶ τοῦ ἄφογου Εὔμολπου τὰ μέγαρα καθὼς καὶ τοῦ Δόλιχου καὶ τοῦ γενναίου πατέρα μας τοῦ Κελεοῦ τὸ παλάτι. [“]Ολοι τους αὐτοὶ ἔχουν νοικοκυρεῖς συζύγους καὶ καμμιὰ ἀπὸ κεῖνες δὲν θὰ σοῦ ἔδειχνε περιφρόνησι ἢ ἀδιαφορία, παρὰ μὲ καρὰ θὰ σὲ δεχόντουσαν κοντά τους. Γιατί, ἀλήθεια, τὸ ἀξίζεις, καὶ ἡ ὅψις σου εἶνε ὅμοια μὲ θεᾶς.

Σαισάρα.—(*Στὶς ἀδελφές της*) Θὰ ἤταν ὅμως καλλίτερα νὰ μὴν ἀργοποιίσουμε. Φεύγοντας ἀπὸ ἐδῶ νὰ πάρουμε τὴν ξένη στὸ δικό μας σπίτι. Ἐκεῖ θὰ τὰ εἰπούμε ὅλα στὴ μητέρα κι’ ἔκεινη θὰ τὴ δεχτῇ μαζὶ μὲ τὸν βασιλέα πατέρα μας χωρὶς νὰ ψάχνουμε ἀλλοῦ. (*Στὴ Δήμητρα*) *“Επειτα ἔχουμ”* ἐμεῖς ἔνα πολυαγαπημένο ἀδερφοῦλι, ποὺ εἶνε ἡ καρδιὰ κι’ ἡ ἀγάπη δλων μας. Μπορεῖς λοιπὸν ἐσὺ τοῦ μικροῦ μας ν’ ἀναλάβης τὴν περιποίησι, ως ὅτου νὰ τὸν ἰδοῦμε παλληκάρι γινωμένο.

Δήμητρα.—Ας γίνη δπως νομίζετε καλλίτερα.

Δημώ.—Γεμίστε τὶς στάμνες σας, ἀδερφές μου, καὶ ἀς πηγαίνουμε... (*Η Δήμητρα σηκώνεται μὲ τὴ βοήθεια τῶν κοριτσιών, τὰ ὅποῖα, γύρω στὸ πηγάδι, στήνουν τὸν χορὸ μὲ τὶς στάμνες*).

Δ. ΕΙΚΟΝΑ

ΑἽθουσα τοῦ παλατιοῦ. Ὁ Κελεός κάθεται στὸν δρόνο. Πλάϊ του ἡ Μετάνειρα. Τζάκι ἀναμμένο. Ἐρχεται ἡ Καλλιδόη.

ΣΚΗΝΗ 3.

Κελεός, Μετάνειρα, Καλλιδόη καὶ Χορός μικτός.

Μετάνειρα.—Τὶ σᾶς ἀνάγκασε, κόρη μου, νάρθετε τόσο βιαστικές; Γιατὶ σὲ εἶδα κάτω στὸν ἄμαξόδορο μο, πρώτη ἀπὸ τίς ἀδερφές σου καὶ καθὼς ἔτρεχες ἀνέμιζαν παράφορα τὰ ἔανθρά σου μαλλιά.

Καλλιδόη.—Ἄληθεια εἶνε, μητέρα! Κι' αὐτὸ γιατὶ μιὰ γυναῖκα φτωχὴ καὶ ἄγνωστη βρήκαμε στὸ Ἀνθιο πηγάδι σὰν πήγαμε νὰ φέρουμε νερό. Ξέραμε λοιπὸν πῶς δὲν θάρηκης νὰ τὴ δεχτῆς στὸ σπίτι μας, ἀφοῦ, καθὼς ἡ Ἰδια μᾶς διηγήθηκε, πολλὰ ὑπόφερε στῶν ληστῶν τὰ χέρια...

Μετάνειρα.—Καλῶς νάρθη, Καλλιδόη, κάθε ἔξενος. Τῶν θεῶν δῶρα εἶνε κι' αὐτοὶ στοὺς ἀνθρώπους..

Κελεός.—Ἐτσι παραγγέλνει δὲ Ζεύς, κόρη μου! Εμπρὸς λοιπόν! Πήγαινε νὰ μᾶς τὴν φέρης κι' ἐγὼ δῶρα θὰ δώσω σ' ὅλες σας γι' αὐτό.

(Ἡ Καλλιδόη ἀνοίγει τὴν πόρτα. Ἐρχεται πρῶτα δὲ Χορός. Ἀκολουθοῦν οἱ θυγατέρες τοῦ Κελεοῦ, τελευταία δὲ ἡ Δήμητρα. Σιγή. Φῶς πολύ. Ὁ Κελεός καὶ ἡ Μετάνειρα προκωροῦν μὲ σεβασμό, ἐπιυδέχονται τὴν ἄγνωστη καὶ τὴν δδηγοῦν στὸν βασιλικὸν δρόνο. Ἡ Δήμητρα στέκει ἐμπρὸς σ' αὐτὸν ἀλλὰ δὲν κάθεται. Ἀναζητάει δύμας κάτι ἄλλο μὲ τὸ βλέμμα. Τότε ἡ Δήμητρα τῆς φέρουν σκαμνὶ στρωμένο μὲ λευκὴ προβειά. Ἡ Δήμητρα κάθεται σ' αὐτό.)

Μετάνειρα.—Χαῖρε, ἔνη, ὅποια κι' ἀν εἶσαι! Γιατὶ δὲν σὲ πιστεύω γέννημα κακῶν καὶ ἀσεβῶν γονέων. Ξεχωρίζω στὴν ὄψι σου τὴ φρονιμάδα καὶ τὴ χάρι ποὺ ἔχουν πολλὲς φορὲς οἱ βασιλεῖς.

Κελεός.—Κι' ἀν εἶσαι πονεμένη δὲν πρέπει νὰ λησμονᾶς πῶς ἔμεις οἱ ἀνθρώποι εἴμαστε φτειασμένοι νὰ ὑποφέρουμε μοιραῖα τίς πίκρες ποὺ μᾶς στέλνουν πότε-πότε οἱ θεοί. Καλῶς ὥρισες λοιπὸν στὸ σπίτι μου.

Δήμητρα.—Καὶ σεῖς, ἄρχοντες τῆς Ἐλευσίνας,
πάντα χαρούμενοι νὰ εἶστε. Κι' εῦχομαι οἱ θεοὶ νὰ σᾶς
χαρίζουν δλα τοῦ κόσμου τὰ ἀγαθά...

(*"Ἐρχεται δὲ Ιάμβη"*)

ΣΚΗΝΗ 4.

Οἱ ἕδιοι καὶ Ἰάμβη.

'Αριθ. 3.

Ιάμβη.—Φίλες μου, καλῶς σᾶς βρήκα.

Καλῶς ὥρισε κι' ή ξένη
σ' ἐποχὴ καλόχρονη.

Κάθισε κοντά μας τώρα καὶ μὴν εἶσαι λυπημένη.

Θὰ τὰ ποῦμ' ἔγω κι' ἔσύ
μ' ἀφετισίνωτο κρασί,
μὲ στεφάνια ἀπὸ σμυρτιές σᾶν μὲ στολίσουν
καὶ τῇ γλώσσα μου θὰ λύσουν
γιὰ ν' ἀκούσῃ ή κάθε μιά σας
τὰ κρυφά τὰ σκολειανά σας.

"Εξω πίκρες, ἔξω πόνοι! Βάλτε στὸ κρασὶ νερὸ
καὶ πιαστήτε στὸ χορὸ
μὲ χαρούμενα τραγούδια,
οὐδὲν' ἀτέλειωτο χορό!

Κι' ὅποια παίζει τὸ σουραδύλι τ' ἀργυρὸ
ἄς ἀρχίσῃ μελωδία
πεταχτὴ καὶ ὅχι κρύα, γιατί, πρᾶμμα φανερό,
θὰ μᾶς φέρῃ χασμωδία!

IAMBIKΟΣ ΧΟΡΟΣ

(*"Ἐρχεται κατόπιν τὸ κωμικὸ μπαλλέτο καὶ χορεύει μὲ τὴν
Ἰάμβη. Ἡ Δήμητρα χαμογελάει. Ἔπειτα ἀπὸ τὸν χορὸ ή Ἰ-
άμβη καὶ τὸ μπαλλέτο φεύγουν. Οἱ δοῦλες φέρουν κρασὶ καὶ
ἡ Μετάνειρα προσφέρει στὴν Δήμητρα ἔνα ποτῆρι γεμάτο.)*

Μετάνειρα.—Καθὼς εἶσαι κουρασμένη ἀπὸ τὸν
δρόμο ἔνα ποτῆρι ἀνόθευτο κρασὶ θὰ σοῦ δυναμώσῃ
τὴν καρδιά.

Δήμητρα.—Πρέπει νὰ σοῦ εἰπῶ, βασίλισσα, πώς
δὲν συνηθίζω νὰ πίνω τὸ κόκκινο κρασὶ ἀπὸ σταφύλι.
(Δὲν τὸ παίρνει στὰ χέρια της).

Μετάνειρα.—Τότε οἱ κόρες μου θὰ σοῦ ἑτοιμά-

σουν ἔνα καλὸν ζεστὸν φαγητό. Γιατὶ φαντάζομαι πώς
θὰ εἶσαι καὶ πεινασμένη.

Δήμητρα.—Ναι! Ἀλλὰ ἐγὼ θὰ σᾶς εἰπῶ τὶ νὰ
μοῦ φέρετε: Μέσα σὲ λίγο νερὸν θὰ φέρετε ἀνάλογο ἀ-
λεῦρον ἀπὸ κριθάρι καὶ ἀφοῦ τὸ κάνετε χυλὸν θὰ τὸ ἀνα-
κατώσετε μὲ τριμένο φλισκοῦν... Αὐτὸν θὰ τὸ δεχτῷ
μὲ πολλή μου εὐχαρίστησι γιὰ φαγητό... Μὰ υστερὸν ἀπ’
ἀπ’ δύλα αὐτά, πρέπει κι’ ἐγὼ κάτι νὰ σᾶς προσφέρω...

Κελεός.—Στὸ ἀνάκτορό μου εἶσαι καλοδέξιμη.
Καὶ μιὰ ποὺ ἡρθεῖς ἐδῶ θὰ μείνης κοντά μας ὅσον καιρὸν
θελήσῃς.

Μετάνειρα.—Ἐγὼ σκέπτομαι νὰ σοῦ ἀναθέσω
στὸ μεταξὺ τῆς φροντίδες τοῦ μικρότερον καὶ πολυαγα-
πημένου μου παιδιοῦ, ποὺ οἱ θεοὶ μοῦ τοστειλαν σὰν
ἀναπάντεχο στερνοπούλι.

Κελεός.—Καὶ πρέπει νὰ ξέρεις πώς ὅταν μιὰ μέρα
τὸν καμαρώνεις καὶ σὺ μεγαλωμένο, δλες οἱ γυναῖκες
τῆς Ἐλευσίνας θὰ σὲ ζηλεύουνε γι’ αὐτό.

Μετάνειρα.—Ποιὰν ἄλλη ἀμοιβὴ θὰ ἐπιθυμοῦ-
σες καλλίτερη, ὢ ξένη;

(Οἵ κόρες φέρονται τὸν Δημοφῶντα. *Η Μετάνειρα τὸν παίρνει
καὶ τὸν δίνει στὴ Δήμητρα.*)

Δήμητρα.—Μ’ εὐχαρίστησί μου θ’ ἀναλάβω, βα-
σίλισσα, τὴν ἀνατροφὴν τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ, σύμφωνα
μὲ τὶς ἐπιθυμίες σας. Ἐλπίζω πώς θὰ μπορέσω νὰ τὸ
προστατέψω ἀπὸ κάθε σκέψη πονηρὴ τῆς παραμάννας
του καὶ δὲν θ’ ἀφίσω τὰ μάγια νὰ τὸ πειράξουν οὕτε
τὰ βοτάνια. Ξέρω καλὰ τὸ ἀντιφάρμακο σ’ ὅλ’ αὐτὰ
καὶ ἀκόμα προστατευτικὰ ξόρκια γιὰ τὴ φοβερὴ τὴ μαγ-
γανεία. (*Παίρνει τὸ παιδί.*)

Ἀριθ. 4.

Χορὸς ἀνδρῶν.—Φιλοξένιος νόμος, βασίλισσα,
τῶν θεῶν τ’ οὐρανοῦ μᾶς προστάζει.
Δυστυχία σ’ αὐτὸν ποὺ διστάζει,
ἀψηφώντας τὰ θεῖα!

Χορός γυναικῶν.—Στὸ λαμπρὸ μας παλάτι, γερόντισσα,
θ' ἀπολαύσης αὐτὰ ποὺ σοῦ πρέπουν.

Μετάνειρα.—“Οποί’ ἂν εἰσαι θνήτῃ
καὶ θεόσταλτη ξένη,
καλοπρόσδεχτη θᾶσσαι
καὶ δικῆ μας χαρά.

Χορός ἀνδρῶν.—Χαῖρε, ξένη, τῶν θεῶν
καινούριο δῶρο στὸν Κελεόν.

Κελεός.—Κι’ ἔγώ σοῦ εὔχομαι
τὸ καλῶς ἥρθες
πάντα χαρούμενη
κι’ εύτυχισμένη.

Χορός γυναικῶν.—Μὲ καιρὸ τοὺς κακούς πειρατὲς
τώρα πιὰ θὰ ξεχάσης,
ὅσπου νᾶρθη κι’ ἡ μέρα ἡ γλυκειά
στὴν πατρίδα νὰ φτάσης.

Χορός μικτός.—Καὶ στοῦ μωροῦ τὰ σπάργανα
τὰ μοσχομυρισμένα
δυὸ νᾶχεις πάντα φυλαχτά:
γιὰ κεῖνο καὶ γιὰ σένα,
ποὺ ἡ μοῖρα σ’ ἐταξίδεψε
στ’ ἀλαργινὰ τὰ ξένα.

(Φεύγοντι δὲ καὶ μένει ἡ Δήμητρα μὲ τὸν Δημοφῶντα.
Ἐρχεται ἀντίθετα ἡ Ἱρις).

ΣΚΗΝΗ 5.

Δήμητρα καὶ Ἱρις.

Ἴρις.—Χαῖρε, θεία Δήμητρα! Ό παντογνώστης
Ζεὺς καὶ πατέρας μὲ στέλνει καὶ σὲ προσκαλεῖ
νὰ ξανάρθης στὰ οὐρανία παλάτια τῶν ἀθανάτων.
Αὐτὸ τὸ θεῖο μήνυμα σοῦ φέρων ἀπὸ τὸν Ὀλυμπό.
Καὶ γιὰ νὰ μὴ μείνῃ ἀνεκτέλεστη ἡ ἐπιθυμία τῶν
θεῶν δέξου νὰ φύγουμε μαζί.

Δήμητρα.—“Ακουσε τάχα δὲ Ζεὺς τοὺς θρήνους
καὶ τὶς παρακλήσεις μου; Ἀλλὰ οἱ Ἀρπυίες λιγόστε-
ψαν τὴν θύελλα. Ή Ἀελλὸ ἀπομάκρυνε τὴν καταιγίδα
καὶ ἡ Κελαινὼ συμμάζεψε τὸν στρόβιλον τῆς θά-
λασσας σ’ εὐχαρίστησι τοῦ Διός. Καὶ σύ, χρυσόφτε-

οη Ἱοις, ὅρθες νὰ φέρης στοὺς ἀνθρώπους τὸ μήνυμα τῆς καλοκαιρίας. Ὅμως μένει ἀκόμα ἐκεῖ κάτω στοῦ Ἀδη τὰ ζοφερὰ σκοτάδια ἡ Περσεφόνη, ἡ Κόρη μου ἡ πολυαγαπημένη, χωρὶς κανεὶς νὰ βρεθῇ, ποὺ νὰ μοῦ φέρῃ μιὰ εἰδησί καλή.

Ἴρις.—Ἐρχομαι, θεία Δήμητρα, μὲ τὴν θέλησι τοῦ νεφοκράτορα τοῦ Διός, γιατὶ ἐκεῖνος καὶ οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι ἀνησυχοῦν γιὰ τὴν ἀνθρώπων γενιὰ καὶ λυποῦνται μὲ τὴ δυστυχία ποὺ ἀπειλεῖ τὰ πλάσματά τους ἔδω στὴ γῆ. Ζητάνε λοιπὸν νὰ συγκρατήσης τὴν ὁργὴν σου, ν' ἀφίσης νὰ βλαστήσουν οἱ σπορεῖς τῆς γῆς κι' ἐκεῖνος θὰ παραμερίσῃ τοὺς κεραυνοὺς καὶ τὶς καταιγίδες, ὥσπου νὰ τελειώσῃ ὁ θερισμὸς καὶ ἡ συγκομιδή.

Δήμητρα.—Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μὲ συγκινήσῃ, ὅ κόρη γοργόφτερη. Ούτε στὴ γῆ θὰ ξαναδώσω τὴ χαρὰ τῶν καρπῶν οὔτε θὰ ξαναρθῶ στὸν μυρωμένον Ὄλυμπο πρὶν ἀντικρύσω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια τὴν διμορφόζωνη Περσεφόνη. Εἶνε τόσο βαθὺς ὁ πόνος μου γι' αὐτή... Πήγαινε λοιπὸν νὰ φέρης τὴν ἀπάντησί μου στοὺς θεοὺς κι' ἐκεῖνοι ἀς κρίνουν... (*Φεύγει ἡ Ἱοις.*) *Ἐπειτα ἀπὸ λίγο ἡ Δήμητρα παίρνει τὸ μωρό.*) Ἐγὼ θὰ μείνω ἔδω κοντά σου. Οἱ ὀλύμπιοι θεοὶ κι' οἱ Μοῖραις σ' ἐμπιστεύτηκαν σ' ἐμένα, τυχερὲ γυιὲ τοῦ Κελεοῦ. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τώρα θὰ μεγαλώνεις καὶ σὺ σὰν θεός, χωρὶς οὔτε γάλα νὰ βυζάξῃς μητρικό. Ἀλλὰ τῆς πονεμένης Δήμητρας θὰ εἶσαι ἡ μοναδικὴ ἀπασχόλησις καὶ φροντίδα... (*Tὸν φυσάει στὸ πρόσωπο.*) *Ωστόσο θὰ μείνης ἀθάνατος καὶ δοξασμένος στὸν κόσμο τῶν ἀνθρώπων γιατὶ θὰ εἶσαι ὁ μόνος ποὺ θὰ κερδίσῃς ἀπὸ τὸν σπαραγμὸ τῆς κορδιᾶς μου...* (*Βλέπει στὸ τζάκι.*) *Ἐκεῖ ὁ Ἡφαιστος μὲ τὶς φλόγες τῶν δαυλῶν του διαλύει κάθε γήινη οὐσία. Θὰ σὲ παραδώσω λοιπὸν καὶ σένα στὴν πυρά του, ὥστε νὰ σ' ἀπαλλάξω σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ ὅ, τι ἀνθρώπινο ὑπάρχει στὸ κορμί σου.* *Ὑστερα ὃ ἀπομείνης μὲ τὴ θεία πνοή μου, καθὼς σοῦ τὴν μετάδωσα καὶ θ' ἀναζητᾶς, σὰν μοναδικὴ τροφή σου τὴν ἀμβροσία*

καὶ τὸ νέκταρο. Τοῦ ψωμιοῦ τὴν ἀνάγκη δὲν θὰ τὴν νοιώσῃς πιὰ οὔτε θὰ χρειαστῇ νὰ πιῆς κρασὶ ἀπὸ τὰ γλυκοστάφυλα τῶν ἀμπελιῶν τοῦ πατέρα σου... (Τὸν φέρνει στὴ φωτιὰ καὶ τὸν ἔαπλώνει στ' ἀγαμμένα κούστουρα). "Ετσι ἡ ὄργη μου δὲν θὰ σ' εὔρη ἐσένα στὴν ἐκδήλωσί της. Γιατὶ τώρα τὸ θεϊκό μου στέμμα εἶνε ἀπλωμένο στὴ γῆ, σκεπάζει τὰ ὠργωμένα χωράφια καὶ δὲν τ' ἀφίνει νὰ καρποφορήσουν, ὅση κι' ἄν ἔγινε σπορά!... Ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων θὰ δυστυχήσῃ μὲ τὴν στέρησι τοῦ χρυσοῦ κριθαριοῦ, ποὺ δὲν θὰ βλαστήσῃ, ὅσο οἱ θεοὶ κρατοῦνε μακριά μου τὴ μονάκριβή μου Κόρη..."

ΣΚΗΝΗ 6.

Δήμητρα, Μετάνειρα, Δημοφῶν, δυγατέρες τοῦ Κελεοῦ.

Μενάνειρα.— ("Ανοίγει τὴν πόρτα ξαφνικὰ καὶ μὲ τρόμο γιὰ δι τι βλέπει χτυπάει τοὺς μηδούς της). "Α!... Παιδί μου! (Πλησιάζει) Θεοί, σῶστε τὸ παιδί μου! (Καθὼς δέρνεται) Δημοφῶντα, παιδάκι μου, τὶ μεγάλο κακὸ σὲ περίμενε ἀπὸ τὴν ἄγνωστη γυναῖκα κι' ἐμένα νὰ μοῦ φέρῃ τέτοια συφορά!..."

Δήμητρα.— ("Αφίνει χάμω τὸν Δημοφῶντα) "Ανθρώποι ἀνόητοι κι' ἀπρόσεχτοι! Δὲν θὰ μπορέσετε νὰ ξεχωρίσετε ἐπὶ τέλους τὸ καλὸ ποὺ σᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὸ κακό. Κι' ἐσὺ τώρα μὲ τὴν παραφορά σου ἔκανες μεγάλο ἀμάρτημα. Μάθε λοιπὸν αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ εἰπῶ καὶ σὲ βεβιαώνω μὲ τῶν θεῶν τὸν ὄρκο στὸ ιερὸ νερὸ τῆς Στυγός, πῶς σοῦ ἑτοίμαζα ἀθάνατο κι' ἀγέραστο γιὰ πάντα τὸ ἀγαπημένο σου παιδί κι' ἔτσι νὰ ἔμενε σ' αἰώνια του τιμῆ. Μὰ σὰν ἐσύ, περίεργη, βιάστηκες νὰ τὸ μάθης, σὲ πληροφορῶ πῶς αὐτὸ τώρα πιὰ εἶνε ἀδύνατο κι' ὁ Δημοφῶντας δὲν θὰ ἔσφυγῃ ἀπὸ τὴ μοιρα τοῦ θανάτου σὰν ἔρθη ἡ ὥρα του..."

Μετάνειρα.— ("Θέλει νὰ πλησιάσῃ τὸ μωρὸ μὰ δὲν

τολμᾶ). Θὰ εἶνε πολὺ πιὸ μακρινὸς ὁ φυσικός του θάνατος παρὰ νὰ μοῦ βρεθῆ νεκρὸ στὴν ἀγκαλιά μου, σ' αὐτὴ τὴν ἵδια ποὺ τὸν κράτησε μωρὸ σὰν τὸν ἐγέννησα.

Δήμητρα.—*Ωστόσο ἀπόχτησε τὴν αἰώνια τιμὴν νὰ καθήσῃ πάνω στὰ γόνατα μιᾶς θεᾶς καὶ πονεμένης μητέρας, νὰ κοιμηθῇ στὴν ἀγκαλιά της καὶ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀμβροσία, ποὺ εἶνε ἡ μόνη γιὰ τὴν ἀθανασία τροφὴ τῶν θεῶν.*

Μετάνειρα.—(*"Εκπληκτὴ τώρα)* Αλλὰ ποιὰ εἶσαι, ὥς ξένη;

Δήμητρα.—(*Σηκώνει σιγὰ τὸ ἄκρο τοῦ πέπλου τῆς πρὸς τὸ πρόσωπο.* *"Ἐπειτα τὸ παρασύρει ὀλόκληρο στὸν ὅμοιον. Φῶς. Τώρα τὰ μαλλιὰ τῆς Δήμητρας εἶνε δεμένα μὲ κρήδεμπο. Σκηνὴ ἐπιβλητική).* Μὴ σαστίζεις, γυναῖκα! *"Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ κρύβωμαι πιά. Ναί! Εἴμι ἔγῳ ἡ Δήμητρα!* *Ἡ πολυτιμημένη θεὰ Δήμητρα, ἡ χαρὰ κι' ἡ σωτηρία τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων...* (*"Ολοὶ παίρνουν στάσι εὐλαβική).* Αλλ᾽ ἀς τὰ ἀφίσουμε τώρα αὐτὰ καὶ κάνετε δι, τι σᾶς ζητήσω. *Ἐκεῖ ψηλὰ στὴν κατάφανη κορφὴ τοῦ Καλλίχορου λόφου, ποὺ δεσπόζει σ' ὅλη τὴν Ἐλευσῖνα καὶ στὰ γερά της τείχη, νὰ μοῦ χτίσῃ ὁ λαός σας ἔναν εὔρυχωρο ναὸ καὶ μέσα ἔνα βωμό.* *Ἐκεῖ ἔγῳ ἡ ἵδια θὰ σᾶς διδάξω τὰ μυστήρια μου, ὅστε μὲ τὸν καιρὸν νὰ κάνετε γιὰ μένα τελετὲς καὶ νὰ εὐχαριστῆτε μ' αὐτὲς τὴν καρδιά μου.* (*Ἡ Δήμητρα φεύγει. Οἱ θυγατέρες τοῦ Κελεοῦ περιτριγνύονται τὸν Δημοφῶντα καὶ τὸν φροντίζονταν.*)

Μετάνειρα.—(*Σὲ προσευχή).* Ω Ζεῦ πατέρα καὶ σὺ θεία Δήμητρα! Λυπηθῆτε μας τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴ φοβερὴ θεομηνία! Ανώφελα ώς τώρα σπέρνουμε τὰ χωράφια μας καὶ μάταια γυρνᾶμε πάνω σ' αὐτὰ τὰ ἄροτρά μας. Κ' ὅμως ἡ γενιά μας δὲν ἔταν τόσο ἀμαρτωλὴ γιὰ νὰ πεινάσῃ ἀπ' τὸν εὐλογημένο σας καρπό!

(“Ολοι φεύγουν. Ἀμέσως ἥχοῦν σάλπιγγες καὶ κατόπιν στὴν ἴδια αἴθουσαι:)

ΣΚΗΝΗ 7.

Πολύξενος, Κελεός, Εὔμολπος, Διοκλῆς, Χορός.

Πολύξενος.—Φοβερή πάλι ἡ φετεινὴ ἐποχή, βασιλέα! Μᾶς ἀπειλεῖ καινούρια συφορά! Κανένας σπόρος δὲν μπόρεσε νὰ βλαστήσῃ στὰ καλοδουλεμένα χωράφια μας καὶ χωρὶς λόγο σαπίζουν στὸ χῶμα.

Διοκλῆς.—Οσο κι' ἀν τραβοῦμε τ' ἄροτρα μὲ τὰ δυνατά μας βώδια καὶ ἀνασκάβουμε τὴ γῆ, πουθενὰ δὲν εἴδαμε νὰ φυτρώνει τὸ ἀσπρό κριθάρι.

Εὔμολπος.—Ἐτσι καθὼς πᾶμε, βασιλέα, βρισκόμαστε μπροστά σὲ κίνδυνο μεγάλο καὶ τῶν ἀνθρώπων ἡ γενιὰ θὰ λείψῃ ὀλόκληρη ἀπὸ λιμό. Ποιὸς τάχα ἀπὸ τοὺς οὐρανίους θεοὺς εἶνε μαζί μας δυσαρεστημένος; Σὲ ποιὸν δὲν κάναμε θυσίες ποὺ τοῦ ἄξιζαν κι' ἔστει λε τὴν ὁργή του;

Κελεός.—Αντρες ἐλευσίνιοι καὶ ὅσοι ἄλλοι βρεθήκατε στὴ σύναξι αὐτή! Σωστὰ παραπονεθήκατε δοσοκαλὰ καὶ ἐργαστήκατε στὰ εὐλογημένα σας χωράφια. Μὰ ἀκοῦστε γιατὶ σᾶς κάλεσα ἐδῶ καὶ βάλτε τὸ καλὰ στὴ σκέψι σας. Ἡρθε στὸ σπίτι μου ἡ ἴδια ἡ καλλιστέφανη Δήμητρα! Καί, καθὼς παρουσιάστηκε μπροστὰ στὴ θεοσεβούμενη βασίλισσα, τῆς ἐξήγησε τοὺς λόγους τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας. Γιὰ νὰ ξεφύγουμε λοιπὸν τὸν δλεύθρο, ἡ θεὰ ἔδειξε ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν λόφο τὸν Καλλίχορο κι' ἐπρόσταξε νὰ χτίσουν σ' αὐτὸν μεγαλόπρεπο ναδ στὸ ὄνομά της κι' ἔνα βωμό. Τότε ἡ ἴδια ἡ ὁμορφόπεπλη θὰ ξανάρθη νὰ μᾶς διδάξῃ τὰ μυστήρια καὶ τὶς τελετὲς ποὺ θὰ κάνουμε γιὰ χάρι της, ὥσπου νὰ μαλακώσῃ μ' αὐτὰ ἡ ψυχή της καὶ νὰ μᾶς χαρίσῃ ἐπειτα τὴ βλάστησι καὶ τὴν εὐφορία τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Κανεὶς λοιπὸν ἀς μὴν ἀσεβήσῃ στὴ θέ-

λησι τῆς Δήμητρας καὶ ὅλοι μαζὶ ἀς βαλθοῦμε γιὰ νὰ τῆς χτίσουμε, ὅσο μποροῦμε πιὸ γρήγορα, τὸν ὁμοδφώτερο ναό, ἄξιο στὴν προστάτιδά μας θεά.

Ἄρειθ. 5.

Χορός (μικτός). — *Ω, σύ, κεραυνόφιλε Δία!*

Τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς δὲ μονάρχης,
παντογνώστης στὰ ἔργα τὰ θεῖα
καὶ τὸ ἀνθρώπινα μόνος ὑπάρχεις.
Καὶ σύ, Δήμητρα, κάμε ν' ἀνθίσουν
τῶν καρπῶν τὰ λουλούδια τῶν πρώτων
καὶ θυσίας τραγούδια ἀς ἀρχίσουν
τῶν ἀγρῶν μὲ καινούρια πνοή
σὰν περίλαμπρης δόξας βωμοί.

Αὔλαία.

(Τελειώνει ἡ Δευτέρα Πράξις).

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΙΣ

Ε. ΕΙΚΟΝΑ

Στὰ βασίλεια τοῦ "Αδη. Ὁ Πλούτων καὶ ἡ Περσεφόνη στοὺς δρόνους τῶν. Μισοσκόταδο.

(*"Ἐναρξῖς μὲ τὸν Χορὸν τῶν Ψυχῶν ἀριθ. I.*)

ΣΚΗΝΗ 1.

Πλούτων, Περσεφόνη.

Πλούτων.—*"Αφισε πιὰ τὶς σκέψεις γιὰ τὴ μελανόπεπλη μητέρα σου καὶ δέξου τὴν πραγματικότητα, καλή μου Περσεφόνη. Ἡρθες ἐδῶ σύμφωνα μὲ τὴ θέλησι τῶν θεῶν γιὰ νὰ βασιλέψῃς σ' ὅσα ὑπάρχουν καὶ σέρνονται κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Κι' οἱ τιμές σου θὰ εἶνε ἵσαξιες ἀνάμεσα στοὺς ἀδιανάτους. Ἐδῶ θὰ εἴσαι ἡ αἰώνια τιμωρία τῶν ἄδικων ἀνθρώπων, ἐκείνων ποὺ δὲν μποροῦνε πιὰ νὰ ζητήσουνε συχώρεσι μὲ θυσίες καὶ δῶρα.*

Περσεφόνη.—*"Ἡρθα ὅμως χωρὶς τὴ θέλησι τὴ δική μου καὶ τῆς μητέρας μου, ὃ ἄρχοντα τῶν δαιμόνων. Γι' αὐτὸ ποτὲ δὲν θὰ μπορέσω νὰ λείψω ἀπὸ κοντά της ἀκόμα καὶ μὲ τὴ σκέψη μου μονάχα, ὅσο ἀκούω ἐδῶ κάτω τὴ σπαραγμένη φωνή της... Ὅμως ἀφοῦ οἱ παντοδύναμοι θεοὶ μὲ πρόσφεραν σὲ σένα ἀς γίνη τὸ θέλημά τους... Ἀλλὰ τὶ βλέπω; Ψυχοπομπὸς ἢ ἀγγελιαφόρος μᾶς ἔρχετ' ὁ Ἐρμῆς!... (*"Ἐρχεται δὲ Ἐρμῆς!*)*

ΣΚΗΝΗ 2.

Οἱ ἴδιοι καὶ Ἐρμῆς.

Πλούτων.—*Καλῶς ἥρθες, Ἐρμῆ, στὰ σκοτεινά μου παλάτια. Πάντα μᾶς εἶν' εὐχάριστη ἡ ἐπίσκεψίς σου, εἴτε σὰν συνοδεύεις τὶς ψυχὲς στὸν "Αδη, εἴτε ἀν μᾶς φέρνεις κάποιο μήνυμα ἀπὸ τὸν θεῖο "Ολυμπο.*

Ἐρμῆς.—*Θεοὶ τοῦ Κάτω Κόσμου, χαίρετε!*

Πλούτων.—Πές μας, Ἐρμῆ, πῶς ἥρθες ἔτσι φτερωτὸς καὶ γοήγορος στὴ χώρα τούτη τῶν Νεκρῶν; Καὶ ποιὸ εὐχάριστο μήνυμα φέρνεις ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σὰν προσταγὴ τοῦ παντοκράτορα ἀδερφοῦ μου; Γιατὶ δὲν φαντάζομαι νὰ κατέβηκες στὸ Ἐρεβίος γιὰ νὰ βρῆς κάπιο φίλο σου ποὺ πέθανε χωρὶς τὴν θέλησί σου!

Περσεφόνη.—Μὰ ἀν καὶ γι' αὐτὸ μᾶς ἔρχεσαι, χρυσόραβδε, νὰ μᾶς τὸ πῆς ἀμέσως. Δὲν εἶνε διόλου εὔκολο πρᾶγμα νὰ ξεχνιοῦνται πρόσωπα ἀγαπημένα, ποὺ φεύγουν στὰ λιβάδια τῶν ἀσφοδέλων.

Ἐρμῆς.—Κανενὸς φίλου ποθητοῦ ἡ ἀγάπη δὲν μ' ὠδηγησε ἐδῶ, ὃ σεβαστὴ Περσεφόνη. Φτάνω κοντά σας ἀποσταλμένος τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων οὐρανίων.

Πλούτων.—Τότε, λοιπόν, λέγε, Ἐρμῆ. Κι' ἀν εἶνε τῶν θεῶν ἐπιθυμία θὰ γίνη καλοδέξιμη. Κανεὶς στὸ θέλημα τοῦ κεραυνόχαρου Διὸς δὲν πρέπει μὲ κανένα λόγο ν' ἀντιστέκεται.

Ἐρμῆς.—Ἄδη σκοτεινὲ καὶ μαυρομάλλη, σὺ ποὺ εἶσαι ὁ ἄρχοντας τῶν νεκρῶν, μάθε πὼς ὁ Πατέρας Ζεύς, μὲ στέλνει στὰ θλιβερὰ παλάτια σου γιὰ νὰ πάρω μαζί μου καὶ μὲ τὴ δική σου θέλησι τὴν ὑπέροχη Περσεφόνη. Μάθε ἀκόμα πὼς μακροῦ ἀπὸ τοὺς μάκαρες θεούς, ἐκεῖ κάτω στὴν πετρώδη Ἐλευσῖνα, ἔχει ἐγκατασταθῆ πονεμένη ἡ θεία Δήμητρα. ἡ σεβαστὴ μητέρα της καὶ μέσα στὸν καινούριο της ιαό, τὸν μυρωμένο ἀπὸ τ' ἀφιερώματα καὶ τὶς θυσίες, κρατάει ἀλύγιστο θυμὸ στοὺς ἀθανάτους, ποὺ σοῦ ἐπέτρεψαν νὰ τῆς πάρῃς τὴν Κόρη.

Περσεφόνη — (*Μονολογεῖ*) Πολύπαθη μητέρα μου!

Πλούτων.—Σωστὰ τὰ λές, Ἐρμῆ, ἀφοῦ τὸ θέλει ἔτσι καὶ ὁ Ζεύς. Μά πῶς μπορεῖ τοῦ Ἀδη ἡ τιμημένη βασίλισσα νὰ ξαναβρῷ τὸ φῶς καὶ τὰ λουλούδια; Θὰ ἥταν τάχα φρόνιμο νὰ μείνῃ ἡ Περσεφόνη μακροῦ ἀπὸ τὶς μύριες ψυχῆς ποὺ ἐδῶ κάτω κυβερνάει μὲ δικαιοσύνη;

Περσεφόνη.—(*Στὸν Πλούτωνα*) Ἀν αὐτὴ εἶν' ἡ ἀπόφασις τῶν θεῶν, ἀλλοίμονο! Θὰ ξανάρθω κοντά

σου, Πλούτων! Τὸ Ἔρεβος μοῦ δόθηκε ἀπὸ τοὺς ἀθανάτους σὰν ἡ μοιραία κληρονομιὰ στὸν πόσμο.

Ἐρμῆς. — Ἐτσι μόνο θὰ μαλακώσῃ ἡ καρδιὰ τῆς Δήμητρας καὶ θὰ πάψῃ ἡ φοβερὴ θεομηνία κι' ἡ ὁργὴ της. Ἀλλοιῶς θ' ἀφανιστῇ ἡ ἀνθρώπινη γενιά, ὅσο ἡ θεὰ ἔξακολουθεῖ νὰ νεκρώνει κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα τοὺς σπόρους κι' οἱ θεοὶ θὰ χάσουν τὶς τιμὲς καὶ τὶς θυσίες ποὺ οἱ ἀνθρώποι τοὺς προσφέρουν.

Πλούτων. — Δὲν θὰ ἥταν δίκαιο οἱ τόσες ψυχὲς τοῦ Αδη νὰ μείνουν χωρὶς τὰ παρήγορα λόγια σου, Περσεφόνη. Ἀλλὰ ἀφοῦ εἶν' ἔτσι πήγαινε στὴ βαθύκολπη μητέρα σου χωρὶς κακία γιὰ διτὶ ἔγινε, δπως κι' ἐγὼ δὲν θ' ἀφίσω νὰ γίνω ἄξιος τῆς καταφόνιας τῶν ἄλλων ἀθανάτων, ἐμποδίζοντάς σε. Πήγαινε, καὶ μὴν ἀργήσης.. (Τῆς δίνει ἔνα σπειρὶ ροδιοῦ στὸ στόμα). Αὔτὸ τὸ ρόδι θὰ σου κάνη ἔκπούραστο τὸ ταξίδι... (Στὸν Ἐρμῆ) Κι' ἐσύ, χρυσόραβδε Ἀργοφονῆ, θὰ δόηγήσῃς τὸ γοργόφτερο ἄρμα καὶ θὰ φροντίσῃς νὰ παραδώσῃς τὴν Περσεφόνη μὲ ἀσφάλεια στὴν τιμημένη μητέρα της... Ομως μὴν ξεχάσετε σεῖς ἐκεῖ πάνω πώς πρέπει νὰ ξανάρθη. Ἡ ἄνοιξις δὲν κρατάει πολὺ οὕτε τὸ καλοκαῖρι. Θὰ ξαναγίνη βαρυχειμωνιὰ κι' ἡ Περσεφόνη θ' ἀναζητήσῃ τ' ἀνήλιαγα καὶ παγερὰ παλάτια μας...

Ἐρμῆς. — Θὰ γίνη τοῦ Διὸς τὸ θέλημα, ὦ Πλούτων... (Στὴν Περσεφόνη) Ἐμπρός, Κόρη. κι' ὁ δρόμος εἶν' ἀνήφορος... (Φεύγονταν ὁ Ἐρμῆς καὶ ἡ Περσεφόνη. Κατόπιν, μπροστά στὸν Πλούτωνα ἐπαναλαμβάνεται ὁ Χορὸς τῶν ψυχῶν ἀρ. 1.)

A ἡ λαία.

ΣΤ. ΕΙΚΟΝΑ

Μπροστά στὸν Ναὸ τῆς Δήμητρας στὴν Ἐλευσῖνα. Ἡ Δήμητρα κοντά στὸν βωμό. Ἐρχεται ἡ Περσεφόνη.

ΣΚΗΝΗ 3.

Δήμητρα, Περσεφόνη.

Δήμητρα. — Παιδί μου!.. Κόρη μου ἀγαπημένη!..

Περσεφόνη.—Μητέρα!.. (ἀγκαλιάζονται).

Δήμητρα.—"Ω! Τώρα σὲ κρατῶ. Εἶσαι κοντά μου καὶ κανεὶς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ σὲ πάρη ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μου. Ἀλλά!...

Περσεφόνη.—Αλλὰ τί, μητέρα; Σὲ βλέπω σὰν ἀνήσυχη.

Δήμητρα.—("Επειτα ἀπὸ μὰ στιγμὴ σιωπηλῆς τρυφερότητος) Ποιδες ξέρει, παιδί μου, τὶς βουλὲς τῶν ἄλλων ἀθανάτων... "Ομως, ἂς εἶνε! Θέλω νὰ μοῦ διηγηθῆς πῶς καὶ μὲ ποιὰ πονηριὰ σὲ ξεγέλασε ὁ δυνατὸς Ἄιδωνεὺς γιὰ νὰ σὲ πάρῃ.

Περσεφόνη.—"Ολα σωστὰ θὰ σοῦ τὰ εἰπῶ, μητέρα καὶ τίποτε δὲν θὰ σοῦ παραλείψω. Ἡτανε τότε ποὺ στὸ χλοερὸ λιβάδι μαζεύαμε ὠραιούς μενεέδες καὶ ζουμπούλια μὲ τὶς ὅμορφοχέρες κόρες τοῦ Ὥκεανοῦ. Ἐκεῖ ὅμως ὁ πονηρὸς Πλούτων ἐφύτευσε σκόπιμα ἔνα ζηλευτὸ νάρκισσο. Ἐγὼ ἐθαύμασα τὸ ὅμορφο λουλούδι κι' ἀπλωσα νὰ τὸ πάρω. Τότε ἡ γῆ ἢ νοιξε ξαφνικὰ κι' ἀπὸ τὰ βάθη της ξεπετάχτηκε ἄγνωστος σ' ἔμενα ὁ ἄρχοντας τοῦ Κάτω Κόσμου. Ἐτρόμαξα. Μὰ ἐκεῖνος πρῶτα μ' ἐπλάνεψε μὲ λόγια κι' ἐπειτα μ' ἐπῆρε στὰ γερὰ μπράτσα του καὶ μ' ἔφερε μὲ τὸ χρυσό του ἀρμα στὰ ψυχρὰ παλάτια του.

Δήμητρα.—Κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ μὲ πληροφορήσῃ. Μόνο ὁ Ἡλιος ὁ παντογνώστης μούδωσε τὴν πικρὴ εἰδησι, δταν πιὰ ἥταν ἀργά! Πές μου ἀκόμα πῶς μπόρεσες νὰ ξεφύγης ἀπὸ ἔκει κάτω...

Περσεφόνη.—Κι' αὐτὰ ἔγω θὰ σοῦ τὰ ἴστορήσω, μητέρα. Ἡρθε λοιπὸν ἔκει ὁ Ἐρμῆς φέρνοντας τὴν εὐχάριστη ἀπόφασι ἀπὸ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους ὄλυμπίους θεούς, καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἅδη νὰ ἀφίσῃ νὰ μὲ ξαναφέρῃ κοντά σου. Ἐγὼ ἀναπτίδησα ἀπὸ χαρά. Ἐκεῖνος δέχτηκε κι' ἐφύγαμε. Περάσαμε γρήγορα μακρινὲς ἀποστάσεις κι' οὔτε οἱ θάλασσες οὔτε τὰ ποτάμια οὔτε τὰ λαγκάδια ἢ τὰ πανύψηλα βουνά μπόρεσαν νὰ μᾶς κόψουν τὸν δρόμο. Πετούσαμε πάνω ἀπ' ὅλ-

αύτὰ διασχίζοντας τὸν πυκνὸν ἀέρα κι' ἐσταματήσαμε μόνο σὰν ἐφτάσαμε ἐδῶ στὸ Καλλίχοο.

Δήμητρα.—Ο Πλούτων πᾶς συγκατατέθηκε;

Περσεφόνη.—Ο Πλούτων μοῦ ζητοῦσε μ' ἐνδιαφέρον νὰ μὴν ἀργοποόήσω στὸν γυρισμό. Καὶ τότε μοῦβαλε κρυφὰ στὸ στόμα ἔνα γλυκὸ σπειρὶ ροδιοῦ, ποὺ ἐγὼ ἀνύποπτη τὸ ἔφαγα μ' εὐχαρίστησί μου.

Δήμητρα.—(Μὲ ἀπελπιστικὴ κίνησι) Γιατὶ λοιπὸν δὲ Ζεὺς νὰ μὴ σὲ προλάβῃ;! Ωιμένα!.

Περσεφόνη.—Δὲν ἔπρεπε, μητέρα, νὰ φάω τὸ φόδι ποὺ μοῦ πρόσφερε δὲ θεὸς τοῦ Ἀδη;

Δήμητρα.—Ω, Κόρη μου! Αὖτε ἔτρωγες αὐτὸ μόνον τότε θὰ μποροῦσες νὰ μείνης γιὰ πάντα κοντά μου στὸν Ὄλυμπο, τιμημένη ἀνάμεσα στοὺς ἀδανάτους. (Τὴν βλέπει μὲ στοργή). Τώρα δμως—ἀλλοίμονο! Θὰ ξαναπᾶς ἐκεῖ κάτω γιὰ νὰ κατοικῆς στὰ κατάβαθμα τῆς γῆς μιὰν ὀλόκληρη ἐποχὴ τοῦ χρόνου. Καὶ μόνο στὸ κάθε ἀνοιξιάτικο ρόδισμα, καθὼς ἡ γῆ θὰ στολίζεται μὲ τὰ μυρωμένα καὶ πολύχρωμα λουλούδια γιὰ νὰ σὲ δεχτῇ, τότε σὺ δὲ ἀνεβαίνεις ὑπερήφανη στὸ φῶς τοῦ ἥλιου σὰν ὑπέροχο θαῦμα στὰ βλέμματα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων...

Περσεφόνη.—Ω! Γιατὶ νὰ μᾶς χωρίσουν πάλι, οἱ ἀθάνατοι, μητέρα!

Δήμητρα.—Εἶνε μοιραῖο, Κόρη μου καὶ θεῶν προσταγή...Νά! Κύτταξε γύρω! Οἱ μυγδαλιὲς λουλούδισαν τ' ἀνθοστεφάνια στὰ ξανθὰ μαλλιά σου. Τὰ χωράφια πρασινίζουν κι' ἔνα-ἔνα τὰ κλαριὰ παίρνουν χαρούμενα τὴν ὄψι τῆς φορεσιᾶς σου γιὰ τὴν καινούρια καρποφορία. Όλα εύωδιάζουν κοντὰ στοὺς ἀνθοὺς τῆς προτοκαλιᾶς, καθὼς γιορτάζουν τὸν ἔρχομό σου. Κι' οἱ θεοὶ χαίρονται μ' αὐτό.

Περσεφόνη.—(Καθὼς θαυμάζει γύρω της) Κι' ἡ δικῆ μου χαρὰ εἶνε μεγάλη, μητέρα! Ομως εἶνε ἀνεξακρίβωτες οἱ ἀποφάσεις τῶν οὐρανίων. Κι' ἔτσι πρέπει.

•Εμεῖς θὰ συμμορφωνόμαστε μ' αὐτές... •Αλλ' ἂς χα-
ροῦμε τὸ ἀνοιξιάτικο αὐτὸ πανηγῦρι...

•Αριθ. 6.

•Ερχεται τὸ μπαλλέτο τῆς Ανοίξεως.

Δήμητρα.—Θλιβερὸ σημάδι μένει μονάχα τὸ ρόδι
τοῦ Πλούτωνα. Μὲ αὐτὸ θέλησαν οἱ ἀθάνατοι νὰ σὲ
ὑποτάξουν στοὺς νόμους τοῦ Παντοκράτορα. Ωστόσο
ἄς πᾶμε στὸν ναό... (•Η Περσεφόνη πηγαίνει στὸν ναό).
•Αλλὰ πῶς γίνεται; Η Ρέα, ἡ πολὺ σέβαστη μητέρα!..
(•Ερχεται ἡ Ρέα).

ΣΚΗΝΗ 4.

Δήμητρα, Ρέα καὶ Χορός.

Δήμητρα.—Μὲ πολλή μου χαρὰ σὲ βλέπω, ὁμορ-
φόζωνη θεά, νὰ φτάνεις στὴν Εἰλευσῖνα, καθὼς σὲ
συνοδεύει πανηγυρικὰ δι βουερὸς αἰθέρας.

Ρέα.—Κι' ἔγώ, ἀκριβὴ καὶ τιμημένη θυγατέρα,
χαιρῶ ποὺ σὲ βρίσκω. Καὶ ἔχομαι σὲ σένα γιὰ νὰ σου
φέρω τὴν ἐπιθυμία τοῦ πατέρα τῶν θεῶν καὶ τὴν
πρόσκλησι δλων τῶν ἀθανάτων νὰ ξαναγυρίσης στὸν
Ολυμπο. Θὰ σὲ περιμένουν ἐκεῖ μὲ τὶς τιμὲς ποὺ σοῦ
πρέπουν στὸν οὐρανό.

Δήμητρα.—Ομως ἡ Κόρη μου θὰ ξαναφύγῃ.

Ρέα.—Δὲν χρειάζεται ν' ἀνησυχεῖς γι' αὐτό. Τὴν
ἀνοιξὶ μὲ τὴ βλάστησι καὶ τὸ καλοκαῖρι μὲ τοὺς καρποὺς
ἡ Κόρη θὰ βρίσκεται κοντά σου στὰ οὐράνια παλάτια
τῶν ἀθανάτων. Δέξου λοιπὸν τὴ λύσι, Δήμητρα, καὶ
μὴν παρακρατᾶς τὸν θυμό σου. •Ελα τώρα κι' εὐλόγη-
σε τὸ χῶμα γιὰ νὰ φυτρώσουν οἱ καρποὶ τῆς γῆς.

Δήμητρα.—•Ας γίνη τὸ θέλημα τῶν θεῶν (Σ' εὐ-
λογία). •Ας πρασινίσουν τὰ νεκρωμένα χωράφια μὲ τὰ
τρυφερὰ βλαστάρια. Η πλατειὰ γῆ νὰ στολιστῇ μὲ φύλ-
λα καὶ πολύχρωμα λουλούδια κι' ἄς λάμψη ἡ χαρά τῆς
ζωῆς. •Εγὼ ἡ ἴδια θὰ διδάξω πρῶτα στοὺς βασιλεῖς

τῶν λαῶν τὴν τέχνην τῆς σπορᾶς καὶ τοῦ θερισμοῦ, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν νεαρὸν Τριπτόλεμο. Ἐτοι ἡ χαρὰ τῆς τροφοδότρας γῆς θὰ κρατάει ὅσο κι' ἡ δική μου κοντὰ στὴν Κόρη. Ὅσο ἐκείνη πάλι θὰ βρίσκεται στ' ἀσφοδελὰ λιβάδια τῶν νεκρῶν, πένθος καὶ θλῖψις θ' ἀπλώνεται στὴ γῆ χωρὶς καρποφορία. Πήγαινε λοιπὸν στὸν Ὄλυμπο, Ρέα, νὰ μεταφέρῃς τὴν χαρούμενη αὐτὴ εἰδῆσι στοὺς ἀθανάτους.

Ἄρειθ. 7.

Χορὸς.—Σάν χελιδόνια οἱ ἀνθισμένες μυγδαλιές φέρνουν τὴν ἄνοιξι, τὰ πρῶτα τους λουλούδια, λάμπουν ψηλὰ στὸν οὐρανὸν οἱ πασχαλιές κι' ὅλα γελοῦνε μὲ χαρούμενα τραγούδια. Φοροῦν οἱ κάμποι τὴν καινούρια φορεσιά τους καὶ πρασινίζουν μὲ τὴν πρόσχαρη δροσιά τους. Περνοῦν τὰ χρόνια, λησμονιοῦνται οἱ χειμωνιές. Στ' ἀλώνια χρυσαφίζουν θημωνιές.

Αὐλαία

ΑΛΛΑΓΗ ΣΚΗΝΗΣ

Z. ΕΙΚΟΝΑ

Ἡ σκηνὴ στοὺς ἄγρούς, ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐλευσῖνα. Καλοκαῖρι.

ΣΚΗΝΗ 5.

Κελεός, Τριπτόλεμος, Δήμητρα, Περσεφόνη, καὶ ὁ Χορὸς τῶν Ἀμαδρύαδων.

Τριπτόλεμος.—(*Γονατιστὸς*) Ὡ θεία Δήμητρα! Εὔδοκισε νὰ μᾶς διδάξῃς τὴν ἀγια τέχνη σου κι' οἱ ἀνθρωποι νὰ μάθουν ἀπὸ μᾶς τὰ ἱερά σου μυστήρια!...

Κελεός.—(*Γονατιστὸς*) Στὸ μαλακὸ χωράφι σὲ πεπλένει πάντα δὲ Ιασίωνας, δὲ πρῶτος σου σπορέας. Ἐλα λοιπὸν ξανὰ κοντά μας, Δέσποινα, κι' ἐμεῖς μὲ τὸν Τριπτόλεμο τριπλᾶ θὰ ὁργώσουμε γιὰ σένα.

Δήμητρα.—(*Πίσω τῶν παραπάνω, σ' εὐλογία*) Ἰδές, Τριπτόλεμε, τὰ καμπύλα ἄροτρα πῶς ἀνασκάβουνε τὴ γῆ. Τὸ χῶμα ξεπετιέται σὲ βώλους παχυλούς, καθὼς τ' αὐλάκια ἀνοίγουνε γιὰ νὰ δεχτοῦν τὸν σπόρο...

(Ανασηκώνει τὸν Τριπτόλεμο. Ἡ Περσεφόνη τὸν Κελέο). Ακολούθησε καὶ βάλε στὴ σκέψη σου ἐκεῖνα ποὺ τώρα θὰ ίδης χωρὶς ποτὲ νὰ τ' ἀμελήσεις...

*Αριθ. 8.

Ο Χορδὸς τῶν Ἀμαδρούναδων ἔρχεται στὴν κίνησι τοῦ δργώματος καὶ τῆς σπορᾶς.

Τριπτόλεμος.—("Επειτα ἀπὸ τὸν χορό). Ὡ Δήμητρα Χλόη! Σὰν πράσινα μικρὰ σπαθιὰ τοῦ σιταριοῦ τὰ φύλλα τρυποῦν τὸ χῶμα. Τὸ χωράφι ντύνεται καίνουργια φορεσιά. Ὡ "Ανοιξι, ὡς θεία βλάστησι τῶν λουλουδιῶν καὶ τῶν καρπῶν! Γεμίζεις τὶς καρδιές μας μ' ἔλπιδες!...

Δήμητρα.—Σὰν τώρα, ποὺ πρασινίζει ἡ γῆ κι' ἀνθίζουνε τὰ δέντρα, ἔαναγυρίζει ἡ Περσοφόνη μου ἀπὸ τοῦ "Αδη τοὺς νεκρούκους θαλάμους... Καὶ τὸ σιτάρι μεγάλωσε κι' ἔμεστωσε. Ἐμπρὸς καὶ μὴν ἀργεῖτε! Ἡ Φοινικόπεζα θεὰ προστάζει θερισμό...

*Αριθ. 8.

Ο Χορδὸς τοῦ Θερισμοῦ μὲ στάχεις. Συνεχίζεται δὲ Χορὸς τῆς Θημωνιᾶς, τοῦ Ἀλωνιοῦ καὶ τῆς Συγκομιδῆς.

Δήμητρα.—Τώρα ποὺ ἔμαθα ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς καλλιέργειας, πηγαίνετε στοὺς γεωργοὺς νὰ τοὺς διδάξετε. Ἡ τέχνη τῆς σπορᾶς θὰ τοὺς φέρῃ τὴν εὔτυχία, κι' ὅταν ἀκόμα ἡ Κόρη θὰ φεύγει μὲ τοῦ Διὸς τὴν θέλησι στὸν "Αδη τὸν Καταχθόνιο. Ἐμπρός, λοιπόν! Ἡ ίδια ἡ θεὰ Δήμητρα, στέλνει μὲ σᾶς τὴν εὐδαιμονία σ' ἔκείνους ποὺ θ' ἀκολουθήσουν τὶς συμβουλές της. Ἀλλά, προσέξετε: Ζητῶ ἀπὸ σᾶς νὰ κρατήσετε μυστικὰ καὶ σεβαστὰ τὰ ιερὰ μυστήρια τῶν τελετῶν μου. Αὐτὰ δὲν πρέπει κανεὶς οὕτε νὰ τὰ παραμελεῖ οὕτε νὰ τὰ ἔξηγει στοὺς ἀσεβεῖς οὕτε καὶ νὰ τὰ σχολιάζει. Ο βαθὺς σεβασμὸς στοὺς θεοὺς πρέπει σ' αὐτὰ νὰ συγκρατεῖ τὴ γλῶσσα.

Κελεός.—Εὔτυχισμένος νὰ εἴν' ὁ ἀνθρωπος ποὺ κατοικεῖ στὴ γῆ κι' ἔγνωρισε τὰ ιερά σου αὐτὰ πρά-

γματα, ω Δήμητρα ! Μὰ ἀλλοίμονο σ' ἔκεινους ποὺ δὲν τὰ εἶδαν οὔτε τὰ γιώρτασαν μαζί σου ! Γιατὶ, ἔχασαν γιὰ πάντα τὴ μεγάλη ἀπόλαυσι ποὺ οὔτε στὸν ἄλλον κόσμο δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ δοκιμάσουν !

Δήμητρα.—Κρατῆστε ἀκόμα ὅσα σᾶς εἶπα σὰν θεία ὑποθήκη γιὰ τοὺς ἀπογόνους. Ἐγὼ τώρα πηγαίνω στὸν "Ολυμπο, κοντὰ στὸν παντοδύναμο Δία καὶ τοὺς ἄλλους σεβαστοὺς ἀθανάτους. Καὶ νὰ μὴν ξεχνᾶτε πόσο εὐτυχῆς θὰ εἶν' ἔκεινος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς, ποὺ οἱ θεοὶ θὰ τὸν περιβάλλουν μὲ τὴν προστασία καὶ τὴν ἀγάπη τους. Σ' αὐτὸν μονάχα στέλνουν γιὰ παντοτεινὸ σύντροφο καὶ παραστάτη τὸν Πλοῦτο. (Φεύγει μὲ τὴν Περσεφόνη).

(Ἀκολουθεῖ ἡ ἱερὴ Πομπὴ τοῦ Σιταριοῦ : Λυδ Κόρες φέρονταν τὸ φτερωτὸ ἄρμα, ὃπον ἀνεβαίνει ὁ Τριπτόλεμος κρατώντας δεμάτι ἀπὸ στάχια καὶ δρεπάνι).

Τριπτόλεμος.—(Στὶς θεές ποὺ φεύγουν). Τώρα ποὺ θὰ μᾶς λείψετε, θεῖες καὶ σεβαστὲς Δέσποινες, ἡ ὁμορφόδωρη βασίλισσα Δήμητρα καὶ σὺ πεντάμορφη κόρη Περσεφόνη, σεῖς ποὺ κυβερνᾶτε τὴν παχνοσκέπαστη Ἐλευσῖνα κι' ὅλους τοὺς καρπεροὺς κάμπους τῆς γῆς, χαρῖστε μας τὰ πλούσια δῶρα σας καὶ κάμετε εὐλογή-μένη ὡς τὰ γηρατειὰ τὴν ὑπόλοιπη ζώή μας.

Ἄριθ. 9.

Χορός (μικτός).—Καλὴ χρονιὰ στὴν ἐσοδειὰ
κι' εὐτυχισμένη μὲ καλὴ καρδιά.
Στάρια χρυσάφια στολίζουν τ' ἀλώνια,
τὰ χέρια πιάστε σὲ χορό, παιδιά !

Κορυφαία.—Ω Δήμητρα μάννα
καὶ Κόρη ἀγνή,
Τὸν ὕμνο δεχτῆτε
σ' αὐτὴ τὴ γιορτή.

Χορός.—Καὶ σὰν ξαναρθῆτε μι' ἀκόμα φορὰ
θὰ ξαναρχίσουμε τὴ σπορά !

Ο ΤΡΑΚΑΤΡΟΥΚΑΣ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΗ ΦΑΡΣΑ

Μουσική Ν. ΛΑΒΔΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Κυρά - ΠΕΛΑΓΙΑ
ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ, 10 - 12 χρόνων
ΦΑΣΑΡΗΣ
ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ
ΤΡΑΚΑΤΡΟΥΚΑΣ, δαστυνόμος
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ }
ΑΤΖΟΥΛΙΝΑ } Γονεῖς τής Γιαννούλας

Γείτονες, γειτόνισσες κλπ.

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ

Ο ΤΡΑΚΑΤΡΟΥΚΑΣ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

Δωμάτιο μέτρια ἐπιπλωμένο. Στό βάθος τραπέζι φαγητοῦ καὶ καρέκλες. "Ένα τσιγκέλι ἡ κρεμάστρα.

ΣΚΗΝΗ 1.

Γιαννούλα μόνη.

Γιαννούλα.—Οὕφ, Θεέ μου! Καλὲς εἶνε καὶ οἱ γιορτές, μὰ ἔχουνε τοῦ κόσμου τὶς δουλειές. Σφουγγαρίσματα, ξεσκονίσματα, μπουγάδες μαγειρέματα... Δὲν λέω! Μ' ἀρέσει τὸ νοικοκυρίο, μὰ φέρνει κάτι ὅρες ποὺ δὲν σ' ἀφίνουν οὔτε ν' ἀναπνεύσης... Κι' ἐπάνω σ' δλ' αὐτὰ ἔχεις καὶ τὴν κυρά μου ποὺ σοῦ λέει πῶς δὲν ἔχω μυαλό! Άλλὰ πέστε μου, σᾶς παρακαλῶ: Κοπέλλα σὰν κι' ἔμένα γίνεται χωρὶς μυαλό; Ἐπειτα τὶ πρᾶγμα εἶνε τὸ μυαλό; Δὲν εἶμαι τάχα ἔξυπνη; Δὲν κάνω τὴ δουλειά μου μὲ νοικοκυροσύνη; Μπορεῖ μόνο νὰ μὴ τὰ καταφέρνω στὰ γλυκίσματα. "Ομως τὶ θὰ γίνουν οἱ ζαχαροπλάστες; Μπορεῖ ἀκόμη νὰ τὰ μπερδεύω στὸν καφέ. Πότε νὰ ξεχνῶ τὴ ζάχαρη καὶ πότε τὸν καφέ. "Ομως ἐγὼ φταίω σ' αὐτό, ἀφοῦ δὲν τὰ ἔχουν ἀνακατωμένα στὸ ἵδιο κουτί; Νὰ γιατὶ μὲ λέει ἄμυναλή ἡ κυρά μου... "Α! "Ερχεται! Πῆγε νὰ ψωνίσῃ τ' αὐριανὰ τρόφιμα...

("Ερχεται ἡ Πελαγία μ' ἔνα ζεμπίλι τρόφιμα).

ΣΚΗΝΗ 2.

Γιαννούλα, Πελαγία, καὶ Φωνή.

Πελαγία.—"Ελα, Γιαννούλα! Πάρε τὰ ψώνια καὶ κρέμασέ τα στὸ καρφί. Ψηλὰ-ψηλά, ὥστε νὰ μὴ τὰ φτάσῃ ἡ γάτα... (Τῆς δίνει τὸ ζεμπίλι).

Γιαννούλα.—"Όλα νὰ τὰ κρεμάσω, κυρία;

Πελαγία.—Γιατί, παιδάκι μου;

Γιαννούλα.—Νά! Δὲν θὰ κρατήσωμε γιὰ σήμερα;
Τὶ θὰ φάμε τὸ μεσημέρι;

Πελαγία.—”Αχ! Τὶ ἐκούναγε ἡ δόλια ἡ μαννούλα σου, Γιαννούλα!... Οὔτε ἔχεις οὔτε θὰ βάλης ποτὲ μυαλό... Αὐτά, κορίτσι μου, εἶνε γιὰ τὸν “Αη-Βασίλη”. Δὲν τρώγονται τὶς καθημερινὲς ζαμπόνια καὶ σαλάμια καὶ μουρταδέλλες... Κατάλαβες;... Μὰ ἔλα τώρα καὶ πάρε νὰ σκουπίσης τὴν αὐλή, νὰ φίξης σκύβαλο στὶς κόττες καὶ νὰ ποτίσης τὶς γλάστρες.

(*Άκονύεται χτύπος στὴν πόρτα*)

Φωνή.—(*Απ’ ἔξω*) κάμετε μιὰ ἐλεημοσύνη χρι- στιανοί. Ό Θεός νὰ σᾶς τὸ δῶσῃ διπλὸ καὶ τρίδιπλο...

Γιαννούλα.—”Α! Τὸ παρακάνανε σήμερα οἱ ξη- τιάνοι.

Πελαγία.—Νὰ ἐλεεῖς τοὺς φτωχούς, Γιαννούλα! ”Ετοι παραγγέλνει ὁ Θεός. Γιατὶ μπορεῖ ἀκόμη καὶ ὁ ”Αη-Βασίλης ποὺ γιορτάζει αὐριο νὰ μεταμορφωθῇ σὲ ξητιάνο γιὰ νὰ δοκιμάσῃ ἂν εἴμαστε φιλάνθρωποι. (*Παιόνει ἀπὸ τὴν τσάντα της*). Νά! Δόσε του αὐτό... Κάτι πρέπει νὰ φάνε καὶ οἱ φτωχοὶ μέρα ποὺ εἶνε αὐριο.

Φωνή.—(*Έξακολουθεῖ*) Καλὴ ύγεια νάχετε χυράδες...

Γιαννούλα.—(*Καθὼς πηγαίνει στὴν πόρτα μὲ τὸ νόμισμα*). Νὰ εἶνε κανεὶς κουτσός ἢ στραβὸς τὸ κατα- λαβαίνω. Μὰ κάτι ροδκόκκινους ντιαβλαράδες στέκει νὰ τοὺς κακομαθαίνουμε; (*Φεύγει*).

Πελαγία.—Τὶ μουρμουρίζει αὐτὸ τὸ θηλυκὸ δὲν καταλαβαίνω...

Φωνή.—(*Απ’ ἔξω*) ”Αξιος ὁ μισθός σου, κυρά!..

Γιαννούλα.—(*Απ’ ἔξω*) Δὲν ἔχω κανένα μισθό, χριστιανέ μου... Πήγαινε στὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ! (*Ξανα- ἔρχεται*).

Πελαγία.—”Ελα τώρα νὰ συγυρίσης τὸ σπίτι.

* Τὸν ”Αη Βασίλη μπορεῖ νὰ τὸν εἰπῆ ὅταν τὸ ἔργο παιίζεται κοντά στὸ Νέο ”Ετος. Ἀλλοιδὲ νὰ ὀνομασθῇ ὅποιοσδήποτε ἄλλος γιορτάσιμος ἄγιος κοντινός.

Ἐγὼ θὰ πάω νὰ φέρω τὴ γίδα ἀπὸ τὸ χωράφι καὶ
ἔπειτα θὰ πάω στὸν ἑσπερινό. Στὸ μεταξὺ θὰ στείλω
ἀπὸ τὸν μπακάλη τὰ μακαρόνια καὶ τὸ τυρί... Ἐπειτα
μὴν ἔχηνται πῶς θάρρουν καὶ οἱ γονεῖς σου... (Φεύ-
γει καὶ ἔναγνωρίζει) Ν' ἀρμέξῃς ἐσὺ τὴν κατσίκα. Καὶ
νὰ προσέξῃς μὴν κλωτσήσῃ καὶ σοῦ χύσῃ τὸ γάλα...
(Φεύγει).

Γιαννούλα.—“Ολα θὰ γίνουν, κυρία... (Μόνη)
Καὶ πῶς νὰ τὶς προφτάσω τόσες δουλειές! ”Ας πάω
νὰ φίξω κι’ ἄλλο χορτάρι στὴ γίδα γιὰ νὰ βγάλη περισ-
σότερο γάλα... (Φεύγει).

ΣΚΗΝΗ 3.

Φασαρῆς καὶ σὲ λίγο **Γιαννούλα**.

Φασαρῆς.—(*Χτυπάει ἀπ’ ἔξω διστακτικὰ τὴν πόρτα*)
Κάμετε, καλὲ κυρά, μιὰ ἐλεημοσύνη καὶ σ’ ἐμένα τ’ ὁρ-
φανό... Ὁ Θεὸς νὰ συχωρέσῃ τὰ ζωντανὰ καὶ τὰ πεθα-
μένα σας...

Γιαννούλα.—(*Ἄπὸ τὴν κουζίνα*) Πήγαινε στὸ
καλό, χριστιανέ μου... Δὲν ἔχω ψιλά...

Φασαρῆς.—(*Άνοιγει καὶ μπαίνει πονηρά*) Κάμετε
ἔνα ψυχικό, κυρία, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἐλεήσῃ... (*Βλέ-
πει μὲ βουλιμία τὸ ζεμπίλι μὲ τ’ ἀλατικά*).

Γιαννούλα.—(*Έρχεται βιαστικὴ καὶ θυμωμένη*) “Ε!
Πῶς μπῆκες μέσα! Σοῦ εἰπα: Δὲν ἔχω ψιλά!

Φασαρῆς.—Μπορῶ ἂν θέλεις νὰ χαλάσω καὶ δε-
καχίλιαρο...

Γιαννούλα.—“Ορίστε! Δεκαχίλιαρο! Καὶ ζητια-
νεύεις! Σὰν δὲν ντρέπεσαι... ”Ελα, δίνε του!

Φασαρῆς.—(*Δείχνοντας τὸ ζεμπίλι*) Λίγο σαλάμι,
κυρία, κανένα μεζεδάκι γιὰ τὸ καλό. Πεινάω δ’ ἀμοιδος...

Γιαννούλα.—‘Απὸ κεῖνα; ‘Αμ’ δὲν εἶνε γιὰ σένα
αὐτά, παιδάκι μου... Αὐτὰ εἶνε γιὰ τὸν Ἄη-Βασίλη.

Φασαρῆς.—(*Μορφάζει πονηρὰ καὶ πλησιάζει στὸ τρα-
πέζι δπου κάθεται*) Ακριβῶς γι’ αὐτὸς σοῦ ζητάω ἔνα μεζέ.

Γιαννούλα.—Καλè τì μᾶς λές! Κι' ὁ "Αη-Βασίλης ποὺ θάρθη; Τì θὰ τοῦ εἰπῶ;

Φασαρῆς.—Τì ἄλλο θὰ τοῦ εἰπῆς, ἀπὸ αὐτὰ ποὺ τοῦ λές τόσην ὥρα...

Γιαννούλα.—Δὲν τὰ παρατᾶς λέω ἐγώ, τὰ χωρατὰ καὶ νὰ μ' ἀφίσης ἡσυχη ν' ἀρμέξω τὴν κατσίκα; Ἡ κα-
κομοίρα ἡ Τερψιχόρη βελάζει τόσην ὥρα...

Φασαρῆς.—Τì κρῖμα ποὺ δὲν μπόρεσες οὔτε κὰν νὰ μὲ γνωρίσης...

Γιαννούλα.—Δὲν ἔχω καμμιὰ ὅρεξι νὰ σὲ γνω-
ρίσω, ἄνθρωπέ μου. Τὸ μόνο ποὺ θέλω εἶνε νὰ πη-
γαίνεις στὴ δουλειά σου, γιατὶ θὰ φωνάξω τὸν κυρ-
ἀστυνόμο τὸν Τρακατρούκα καὶ τότε...

Φασαρῆς.—(Σηκώνεται πονηρά) "Ωστε μὲ διώχνεις.
"Ας εἶσαι καλά! Μιὰ φορὰ ἥρθε ὁ "Αη-Βασίλης στὸ
σπίτι σου καὶ ἐσύ δὲν κατεδέχτηκες οὕτ' ἔνα ποτῆρι
νερό νὰ τὸν φιλέψῃς...

Γιαννούλα.—(Μὲ ἄλλο ὑφος) Τί; Πῶς; "Ο "Αη-
Βασίλης! (Σασισμένη) Μὰ τότε καθῆστε καὶ καλωσωρί-
σατε στὸ φτωχικό μας... Κι' ἐμεῖς σὲ περιμένουμε. Νὰ
καὶ τὰ ψώνια ποὺ κάναμε γιὰ λόγου σας. (Μονολογεῖ)
Αὐτὴ τὴ φορὰ ἔχει δίκη ή κυρά μου νὰ μὲ λέει ἀμυναλη!

Φασαρῆς.—"Εννοια σου, δεσποινὶς Γιαννούλα...

Γιαννούλα.—Ξέρεις καὶ τὸ ὄνομά μου, "Αη-Βα-
σίλη;

Φασαρῆς.—Μὰ τότε τὶ ἄγιος θὰ ἥμουνα...
"Ωστόσο τὸ κατάλαβα πῶς δὲν μὲ γνώρισες ἀμέσως
καὶ δὲν σὲ παρεξήγησα... Μόνο ποὺ εἶμαι κουρα-
σμένος...

Γιαννούλα.—"Απὸ ποὺ ἔρχεσαι, "Αη-Βασίλη;

Φασαρῆς.—(Μονολογεῖ) Ποῦθε ἔρχομαι; Ποῦθε
ἔρχεται ὁ "Αη-Βασίλης κάθε πρωτοχρονιά; "Α, ναΐ!
(Στὴ Γιαννούλα) "Ερχομαι γραμμὴ ἀπὸ τὴν Καισα-
ρεία. Τὸ λένε καὶ στὰ κάλαντα: (Τραγουδιστά)

"Αγιος Βασίλης ἔρχεται
ἀπὸ τὴν Καισαρεία...

Γιαννούλα.—'Απὸ τὴν Καισαρεία! . . . Τὴν Καισαριανὴ ποὺ λένε;

Φασαρῆς.—'Ακριβῶς! Καὶ ἀπὸ τὸν δρόμο τὸν πολὺ πεινάω φοβερά... Μ' ἔχουν μάθει ἔτσι ποὺ μοῦ τραγουδάνε: Κάτσε νὰ φᾶς, κάτσε νὰ πιῆς...

Γιαννούλα.—Μά βέβαια. Τώρα θὰ σοῦ ἐτοιμάσω νὰ φᾶς. Καὶ ὕσπου νὰ φᾶς θὰ ἔρθη καὶ ἡ κυρά μου. Ξέρεις, θὰ εὐχαριστηθῇ πολύ. . . .

Φασαρῆς.—'Αμ' ἔγω! 'Ωστόσο, Γιαννούλα, δ, τι ἔχεις νὰ κάμης κάμε το, παιδί μου, νὰ ἔχεις τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Γιαννούλα.—(*Κατεβάζει τὸ ζεμπίλι καὶ βιαστικὰ ἐτοιμάζει τὸ τραπέζι*). "Ἐχεις δίκηο, "Αη-Βασίλη μου. "Ἐπρεπε νὰ τὸ εἶχα καταλάβει ἀπὸ τὴν ἀρχή . . . Νὰ ἔδω εἶνε σαλάμι. . . , μουρταδέλλα. . . Μόνο κρασὶ δὲν ἔχουμε πάρει. . . . Ξέρετε τὸ ἀκρίβηνε ὁ ταβερνιάρης πάλι σήμερα καὶ δὲν πῆρα. . . . Εἶνε βλέπεις ποὺ δὲν ἔχω μυαλό . . .

Φασαρῆς.—Δὲν πειράζει... (*Τρώει βιαστικὰ καὶ μὲ λαιμαργία*) "Ἐχω ἔγω κάτι ἄλλο. (*Βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ γκαζόζα*) Εἶνε καὶ χωνευτικό. (*Πίνει*).

Γιαννούλα.—Τὶ εἰν' αὐτὸ τὸ πρᾶμα, "Αη-Βασίλη;

Φασαρῆς.—Δὲν ξέρεις τὴν τσιτιμπίρα; (*Πονηρὰ*) Αἱ, λοιπόν, εἶνε ἔνα ώρατο πιοτὸ ποὺ βάζει μυαλὸ στὰ κορίτσια καὶ τὰ παιδιὰ ὅταν δὲν ἔχουν.

Γιαννούλα.—'Αλήθεια! (*Χαρούμενη*) Μὰ τότε . . . Καὶ ἡ κυρά μου λέει πώς δὲν ἔχω μυαλό . . . Μπορῶ, τάχα κι' ἔγω ν' ὀγοράσω;

Φασαρῆς.—Καὶ βέβαια μπορεῖς . . . Ἀλλὰ ἔγω θὰ σοῦ χαρίσω. *"Ἐπειτα ἥταν τόσο ώρατα τὰ λουκάνικα καὶ τὸ ζαμπόνι..."* (*Τῆς δίνει τὴ μποτίλλα*).

Γιαννούλα.—(*Πίνει*). "Ωραῖο εἶνε!"

Φασαρῆς.—Θὰ ἥθελα καὶ λίγο νερό, Γιαννούλα.

Γιαννούλα.—Διψᾶς, "Αη-Βασίλη; Νὰ πάω στὸ πηγάδι νὰ σοῦ φέρω φρέσκο. . . . (*Φεύγει*).

Φασαρῆς.—Τώρα εἶνε καιρὸς νὰ τοῦ δίνω γιατὶ

ἀλλοίμονό μου ἀν ἔρθη ἡ κυρὰ Πελαγία. Θὰ φάω τσιμπιές στριφτὲς καὶ μὲ τὸ σκουπόξυλο... Κι' ἄν μὲ παραδόση στὸν Τρακατρούκα, αἴ, καλά μου ξεμπερδέματα!... (Κάνει νὰ φύγη) "Ω, νὰ παρ' ἡ ὁργή... "Ερχεται ἡ κυρὰ Πελαγία! (Τρέχει καὶ κρύβεται στὴν κουζίνα. "Ερχεται ἡ Πελαγία).

ΣΚΗΝΗ 4.

Πελαγία μόνη.

Πελαγία.—Θεέ μου! Πουθενὰ δὲν τὴ βρίσκω... Πάει ἡ κατσικούλα μου!... Γιαννούλα!... Γιαννούλα!... Κανείς! Τί νὰ κάνω τώρα;... (Κράζει τὴν γύδα της) Κούτσουντς-κούτς... Τερψιχόρη, καλή μου γιδούλα, ποῦ εἶσαι; (Τραγουδάει:)

*Αριθ. 1.

Μικρή μου Τερψιχόρη,
κατσίκα μου φτωχειά,
μονάκριβή μου κόρη
δλασπρη καὶ παχειά.

Τερψιχόρη μου ποὺ νᾶσαι,
ποιός σοῦ πήρε τὸ μυαλό,
ποῦ θὰ τρώς καὶ θὰ κοιμᾶσαι,
πές μου, σὲ παρακαλῶ!

Μακρυά μου θὰ βελάζεις
γλυκειά μου, σὰν πονᾶς
τοῦ κάκου θὰ φωνάζεις
τίς ώρες ποὺ πεινᾶς.

Τερψιχόρη μου ποῦ νᾶσαι, κλπ.

Κι' ήτανε τόσο ἔξυπνη κι' εὐγενική... Κι' ἔχόρευε ἡ Τερψιχόρη μου ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ καθὼς χτυποῦσε τὸ κουδούνι της... (Πηγαίνει πρὸς τὴν κουζίνα καὶ βλέπει τὸν Φασαρῆ) Ποιός εἰν' αὐτὸς πάλι! (Ο Φασαρῆς βγαίνει δειλά-δειλά καὶ χωρὶς τὸ κασκέτο του) ^τΑ! Ἄ! Σὲ γνώρισα! Είσαι δὲ κύρος Γεράσιμος...

Φασαρῆς.—(Μόνος) "Οχι καὶ Γεράσιμος!"

Πελαγία.—Μοῦ τοῦλεγε ἡ Γιαννούλα πώς θάρθης,

κύρ Γεράσιμε. Καλῶς ὥρισες λοιπὸν στὸ φτωχικό μου.
· Άλλά, τὶ τὰ θές, κύρ Γεράσιμε. Πάω νὰ σκάσω ἀπὸ
τὴ στεναχώρια μου. Ἐχασα τὴν Τερψιχόρη, τὴν μικρή
μου κατσικούλα.

Φασαρῆς.—· Αμ' θὰ ξανάρθη ὅπου κι' ἄν εἶνε...

Πελαγία.—· Ο Θεδς νὰ τὴ φωτίσῃ, κυρ-Γεράσιμε
μου... · Άλλὰ γιατὶ δὲν κάθεσαι; Καὶ πῶς τὰ πέρασες
στὸ ταξίδι;

Φασαρῆς.—(Μόρος) Ταξίδι ἐγώ ; (Στὴν Πελαγία)
Πολὺ ώραῖα, κυρὰ Πελαγία... (Κάθεται ἀνήσυχος).

Πελαγία.—Μὲ τὶ πλοῖο ταξίδεψες, κύρ Γεάσιμε;

Φασαρῆς.—Δὲν ταξίδεύω μὲ πλοῖο. Φοβᾶμαι τὶς
νάρκες. Γι' αὐτὸ προτιμῶ τὸν σιδερόδρομο.

Πελαγία.—Θὲς νὰ πῆς πῶς ἡρθες μὲ τὸ τραῖνο; ...
Θὰ ἀστειεύεσαι, βέβαια. Ἔτσι εἶνε. Χωρατεύεις ...

Φασαρῆς.—Σοβαρὰ τὸ εἴπα. Ἔπειτα μὲ πιάνει
ἡ θάλασσα καὶ ζαλίζομαι. Γι' αὐτὸ λοιπὸν προτιμῶ τὸ
τραῖνο ἢ καὶ τὸ γαϊδουράκι.

Πελαγία.—· Επιμένης ἀκόμα πῶς ἡρθες μὲ τὸ
τραῖνο;

Φασαρῆς.—Φυσικά!

Πελαγία.—Σᾶς παραδέχομαι γιὰ ἔξυπνους ἐσᾶς
τοὺς ζακυνθινούς, κύρ Γεράσιμε, ὅχι δμως καὶ νὰ μὲ κο-
ροιεύετε στὰ καλὰ καθούμενα. · Άλλὰ ἂς εἶνε. Θὰ ξα-
ναπιλήσουμε ἀφοῦ βρῶ τὴν κατσίκα μου.

Φασαρῆς.—Γι' αὐτὸ θὰ φροντίσω ἐγώ. Μὴν ἀνη-
συχεῖς.

Πελαγία.—Μὰ εἶσαι πολὺ ὑποχρεωτικός. Κάμε
ὅπως καταλαβαίνεις.

Φασαρῆς.—(Μόρος) Εὔκαιρία νὰ τὸ σκάσω. (Στὴν
Πελαγία) · Εννοια σου, κυρὰ Πελαγία καὶ θὰ σου τὴν
φέρω γρήγορα. Πηγαίνω νὰ τὴν βρῶ ... (Φεύγει).

Πελαγία.—Τυχερό μου ἥτανε ποὺ ἥθρε καὶ ὁ κα-
λὸς αὐτὸς ἄνθρωπος. Τώρα κόβει καὶ μερικὲς ψευτιὲς
ποὺ δὲν τὶς χωράει ὁ σάκκος. Μὰ ἂς μοῦ φέρει τὴν
Τερψιχόρη καὶ ... χαλάλι του !

(*"Ερχεται η Γιαννούλα μ' ένα κουβᾶ νερό*)

ΣΚΗΝΗ 5.

Πελαγία, Γιαννούλα.

Πελαγία.—”Ελα, παιδάκι μου, κι’ ήρθε ό πατέρας σου.

Γιαννούλα.—”Ο πατερούλης μου! Ω πῶς χάρηκα... Ποῦ εἶνε τώρα;

Πελαγία.—Πήγε νὰ βρῇ τὴν κατσίκα ποὺ τὴν ἀφίσεις καὶ ξεπόρτισε. Αὐτὲς εἶνε οἱ ἀμυαλιές σου, κοπέλα μου.

Γιαννούλα.—”Οχι δά! Τώρα πιὰ ἔχω μυαλό, κυρία.

Πελαγία.—Νάτα μας! Καὶ ποῦ τὸ βρῆκες ἔτσι εὔκολα γιὰ νὰ πάρουμε κι’ ἐμεῖς, Γιαννούλα, παιδί μου;

Γιαννούλα.—”Αγόρασα, κυρία.

Πελαγία.—”Αγόρασες μυαλό;!

Γιαννούλα.—”Αμέ!

Πελαγία.—”Εκεῖνο ἔλλειπε νὰ μᾶς κοροϊδεύει τώρα καὶ ή κουτο-Γιαννούλα! Παιδάκι μου, ὅσο δὲν τῶχει κανεὶς ἐδῶ μέσα πάντα θὰ τοῦ λείπῃ τὸ ἔρημο!

Γιαννούλα.—Καὶ ὅμως τώρα ἔχω μυαλό. Τὸ καλοπλήρωσα κι’ ἀπόχτησα μὲ τὸ παραπάνω.

Πελαγία.—”Ηθελα νᾶξερα, κακομοιόρα μου, ποιὸς σὲ κοροϊδεψε.

Γιαννούλα.—”Εμένα δὲν μὲ κοροϊδεύουνε, κυρία. Εγὼ εἶμαι ζακυνθινιά!

Πελαγία.—Ναί! Μὰ ποιὸς σοῦ πούλησε μυαλό;

Γιαννούλα.—”Ο “Αη-Βασίλης.

Πελαγία.—Ποιός;

Γιαννούλα.—Νά. Ήρθε ό “Αη-Βασίλης. Τοῦ ἔκανα μάλ στα καὶ τὸ τραπέζι.

Πελαγία.—(*Αναζητάει τὸ ζεμπίλι μὲ τὰ λουκάνικα κλπ.) Σοῦ ἔφαγαν καὶ τὸ ζαμπόνι καὶ τὸ σαλάμι;*

Γιαννούλα.—”Αφοῦ τὰ ἔφερες γιὰ κεῖνον!

Πελαγία.—”Άλλο κακὸ τοῦτο πάλι! Ποιὸς νὰ ήταν

δ κατεργάρης! Μᾶς κλέψανε, γειτόνοι. Βοήθεια! Φωνάξετε τὴν ἀστυνομία. Ποῦ εἶνε ὁ Τρακατρούκας ὁ ἀστυνόμος. Λουκάνικα... Σαλάμια... Μουρταδέλλες κι' ὅλα μουτά μεζεδάκια ἐκάμανε φτερά! Βοήθεια! . . .

(*"Ερχονται οι γείτονες.*)

ΣΚΗΝΗ 6.

ΟΙ ίδιοι, χορός γειτόνων και σε λίγο δ Τρακατρούκας

Αριθ. 2.

Χορός.—Τὶ κακὸ εἶν αὐτό!

Τὶ φωνὲς καὶ κλάμματα!
Τὶ σοῦ ἥτανε γραφτὸ
τώρα στὰ γεράμματα.
Μήν ἀνησυχεῖς
δὲν θὰ σὲ γελάσουνε,
μόνο κάνε ύπομονὴ
κι' δλα θὰ περάσουνε.
Πῶ πῶ πῶ, πῶ πῶ πῶ!
Τ' εἶνε τοῦτο τὸ κακό
Πῶ πῶ πῶ, πῶ πῶ, πῶ
μές σ' αὐτὸ τὸ σπιτικό!

(*"Ερχεται δ Τρακατρούκας)*

Τρακατρούκας.—Πῶς μαζευτήκατε παρανόμως!

Ἐδῶ εἴμ' ἔγω! Ἐδῶ εἴμ' ἔγω,
δ Τρακατρούκας δ ἀστυνόμος,
τὸ ξακουσμένο λαγωνικό!

Μία.—Τὴν Πελαγία νὰ λυπηθεῖτε

εἶνε σωστὸ κι' εύγενικό.
Κυρ' ἀστυνόμε, δ,τι ποθεῖτε!
Θάνε μεγάλο ψυχικό!

Μερικοί.—Τὴν Πελαγία νὰ λυπηθεῖτε

εἶνε σωστὸ κι' εύγενικό.
Κυρ' ἀστυνόμε, δ,τι ποθεῖτε!
Θάνε μεγάλο ψυχικό!

"Ολοι μαζί.—Τὶ κακὸ εἶν αὐτό

τὶ φωνὲς καὶ κλάμματα κλπ.

Τρακατρούκας.—Ἐγὼ εἴμαι δ νόμος καὶ ἡ
ἀσφάλεια τοῦ τόπου! Νὰ μοῦ ἀναφέρετε τὶ συμβαίνει
κι' ἔγὼ θὰ σᾶς ἀνακρίνω ἔναν ἔνα ξεχωριστά!

Πελαγία.—Δέν ἀκούτε πώς φωνάζω,
δέν λυπᾶστε πού θρηνῶ;
Μεύκλεψαν τὴν Τερψιχόρη
καὶ τὴν πᾶνε στὸ βουνό!
Κι' ἔνας κάποιος "Αη-Βασίλης
μὲ ψευτίές καὶ χωρατά
μοῦ ροκάνιο' ὁ κακούργος
τὰ φτωχά μου φαγητά!

Χορός.—Τῆς ροκάνιο' ὁ κακούργος
τὰ φτωχά της φαγητά!

Γιαννούλα.—Μή λυπᾶσαι, μή φωνάζης,
"Αχ! κυριοῦλα μου χρυσῆ,
Θὰ ξανάρθῃ ὁ "Αη Βασίλης.
νὰ μᾶς φέρει καὶ κρασί.

Πελαγία.—Καλῶς νἄρεθη ὁ κατεργάρης.
Κι' ἀν τολμήσῃ καὶ φανῆ
Θὰ τὸν πιάσῃ ὁ Τρακατρούκας
νὰ τὸν πάη στὴ φυλακή!

Χορός.—Νὰ τὸν πιάσῃ ὁ Τρακατρούκας
νὰ τὸν πάη στὴ φυλακή!

Τρακατρούκας.—Τώρα θὰ ίδητε τὶ ἀξίζει ἔνας
Τρακατρούκας ἀστυνόμος. Ἔγὼ εἶμαι τὸ καλλίτερο
λαγωνικὸ στὴν καταδίωξι. Πᾶμε λοιπὸν ὅλοι μαζὶ νὰ
τὸν πιάσουμε. (*Φεύγουν*).

ΣΚΗΝΗ 7.

Φασαρῆς, Πολυδεύκης.

(*"Ερχονται μὲ προφυλάξεις"*)

Φασαρῆς.—Τὴν ἔδεσες καλὰ τὴν κατσίκα;

Πολυδεύκης.—Ναί, κάτω ἀπὸ τὴ σκάλα.

Φασαρῆς.—Δὲν πρέπει ν' ἀκουστῆς. Θὰ βελάξη.

Πολυδεύκης.—Ἐννοια σου. Τῆς ἔρωιξα χορτάρι
καὶ τρώει.

Φασαρῆς.—Πρόσεχε τώρα ώς ποὺ νὰ πάρω τὸ
καπέλλο μου ποὺ τὸ ξέχασα στὴν κουζίνα. Ἐπειτα σὺ
θὰ πᾶς νὰ εἰδοποιήσης τὴν Πελαγία πὼς βρῆκες τὴν
κατσίκα της κι' ἐκείνη πρέπει νὰ σου δώσῃ ὄλοκληρο
τὸ βάζο μὲ τὸ ρατσέλι. Σύμφωνοι; (*Πηγαίνει στὴν κουζίνα. Καὶ ἀμέσως ἔρχεται ἡ Πελαγία*).

ΣΚΗΝΗ 8.

Πολυδεύκης, Πελαγία.

Πελαγία.—(*Μονολογεῖ*) Τίποτε δὲν ἔγινε. Δὲν μένει παρὸν νὰ βάλω ἀφορισμό! (*Βλέπει τὸν Πολυδεύκη*) Μπᾶ! Ποιὸς εἶσαι πάλι τοῦ λόγου σου;

Πολυδεύκης.—(*Σαστισμένος*) Μμμμ! Καλημέρα, κυρά Πελαγία...

Πελαγία.—“Α! Κατάλαβα! Έσὺ μᾶς παράστησες τὸν “Αη-Βασίλη καὶ μούφαγες τὸ ζαμπόνι καὶ τὰ λουκάνικα.

Πολυδεύκης.—Δὲν ἔχω ἴδεα, κυρὰ Πελαγία μου. Νὰ σὲ χαρῶ!

Πελαγία.—Τώρα θὰ δῆς. Περίμενε μόνο νὰ φωνάξω τὸν κύριο Τρακατρούκα...

Πολυδεύκης.—Μὰ τὶ λέσ, κυρὰ Πελαγία. Έγὼ δὲν ξέρω τίποτε ἀπὸ αὐτά. Έγὼ εἶμαι ὁ Πολυδεύκης.

Πελαγία.—Τὶ μ' ἐνδιαφέρει πῶς σὲ λένε. Πρῶτα θέλω τὴν Τερψιχόρη μου καὶ ἔπειτα θὰ μοῦ πληρώσης τὰ λουκάνικα καὶ τὸ σαλάμι.

Πολυδεύκης.—Οσο γιὰ τὴν κατσίκα κάτι μπορεῖ νὰ γίνη. Φτάνει νὰ ψάξουμε...

Πελαγία.—“Ω, νὰ μοῦ ζήσης, κύρο Πολύκαρπε...

Πολυδεύκης.—Πολυδεύκη μὲ λένε...

Πελαγία.—Τὸ ἴδιο κάνει, κύρο Πολυκάρτη μου.

Πολυδεύκης.—Δὲν σοῦ φταίει τ' ὄνομά μου, κυρὰ Πελαγία. Πολυδεύκη μὲ λένε. Πο-λυ-δεύ-κη!

Πελαγία.—“Ας εἶνε κι' ἔτσι. Μὰ φρόντισε νὰ βρεθῇ ἡ Τερψιχόρη μου καὶ ἔγὼ θὰ σοῦ δώσω μιὰ κουταλιὰ ρετσέλι. Όσο γιὰ τὰ λουκάνικα...

Πολυδεύκης.—Λοιπὸν ἀκουσε! Απὸ νωρὶς τὴν εἶδα στὸ χωράφι...

Πελαγία.—Τώρα δύμως δὲν εἶνε ἔκεῖ.

Πολυδεύκης.—Έγὼ ωστόσο θὰ πάω νὰ στὴ φέρω.

Πελαγία.—Κι' ἀν μοῦ τὴν πάρης, κύρο Πολύβιε, καὶ φύγης;

Πολυδεύκης.—Πάλι μὲ τόνομά μου τάβαλες ; Εἴπαμε : Πο-λυ-δεύ-κη μὲ λένε ! "Ας εἶνε ! Λέγε με δύπως σου ἀρέσει. "Ομως ἔγω θὰ στὴ φέρω τὴν κατσίκα σου. "Αν θέλεις μάλιστα πᾶμε καὶ μαζί . . .

Πελαγία.—"Ερχομαι κοντά σου. (Φεύγοντν).

ΣΚΗΝΗ 9.

Φασαρῆς καὶ σὲ λίγο Γιαννούλα.

Φασαρῆς.—(Μόνος) Ούφ ! Φτηνὰ τὴ γλύτωσα. (Έρχεται μελαγχολικὴ ἡ Γιαννούλα) Γιατὶ εἶσαι σκεπτική, Γιαννούλα ;

Γιαννούλα.—"Ω ! "Αγιε μου Βασίλη ! Τὴν κατσίκα μας μπορεῖς νὰ τὴν βρῆς ;

Φασαρῆς.—Μὰ βέβαια. Τὴ βρῆκα κιόλας !

Γιαννούλα.—"Αλήθεια ; Πόσο καλὸς εἶσαι. Καὶ ἡ κυρά μου λέγει κάτι λόγια . . .

Φασαρῆς.—"Ακουσε, λοιπόν. Τὴν ἔχω δέσει στὴν πίσω σκάλα καὶ τῆς ἔρριξα καὶ χορτάρι. Καθὼς βλέπεις φροντίζω γιὰ ὅλα.

Γιαννούλα.—Βιάζομαι νὰ τὴν ἴδω. Θέλεις νὰ πᾶμε μαζί, "Αη-Βασίλη μου ;

Φασαρῆς.—"Οπως θέλεις ἡ Γιαννούλα . . . (Φεύγοντν ἀπὸ τὴν κουζίνα. Έρχονται δ Γεράσιμος καὶ ἡ Αντζουλίνα).

ΣΚΗΝΗ 10.

Γεράσιμος, Ατζουλίνα καὶ σὲ λίγο Φασαρῆς.

Γεράσιμος.—(*) Εδῶ, παναπῆ, εἶνε τὸ σπίτι τοῦ κυρά-Πελαγίας πούχει τὴν ὄμορφη κατσίκα καὶ τὴ μικρὴ τὴν περιβόλα ;

Ατζουλίνα.—"Ετοῦτο δὰ μᾶς δείξανε, ψυχούλα μου. Αλλά, μὰ τὸν "Αγιο, δὲν φωληάζει νοικοκύρης ἐδῶ μέσα ;

* "Αν εἶνε εὖκολο τὰ παιδιά ποὺ ἔχουν τοὺς φόλους τοῦ Γεράσιμου καὶ τῆς Ατζουλίνας ἂς μιλήσουν μὲ τὴ Ζακυθινὴ προφορά.

Γεράσιμος.—"Ετσι φαίνεται, νὰ χαρῶ τὰ μάτια μου. Θέλεις Ἀτζουλίνα μου, νὰ ἔπεσε περονόσποδος καὶ νὰ τοὺς ἐσκόρπισε στὰ πέρατα τσῆ οἰκουμένης;

Ἀτζουλίνα.—"Ω ἄγιε μου Διονύσιε, σῶσε τοὺς εὔσεβεῖς.

(*"Ἐρχεται δὲ Φασαρῆς"*)

Φασαρῆς.—Καλῶς ἥρθατε... (*Μόνος*) Ποιοὶ εἶν' αὐτοὶ πάλι;

Γεράσιμος.—Καλῶς σᾶς βρήκαμε, ψυχούλα μου... Αλλὰ ποῖος εἶσαι τοῦ λόγου σου;

Φασαρῆς.—Ἐγώ; Εἴμαι... (*σκέπτεται*) εἴμαι... δὲ Γεράσιμος.

Γεράσιμος.—Ο Γεράσιμος; Ποῖος Γεράσιμος;

Φασαρῆς.—(*Μὲν θάρρος*) Νά! Ο Γεράσιμος ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο, δὲ μπαμπᾶς τσῆ κόρης μου τσῆ Γιαννούλας.

Ἀτζουλίνα.—"Ασε τὰ χωρατά, σιδορ-κόντε μου, καὶ σταμάτα τσῆ ἀστεῖες κουβενταρίες..."

Γεράσιμος.—"Ατζουλίνα! Αύτὸς ἐδῶ, μάτια μου, κάποιος κατεργάρος εἶνε.

Ἀτζουλίνα.—(*Στὸν Φασαρῆ*) Μωρὲ μόμολο, δὲν ξέρεις παναπῆ, δτι ὁ Γεράσιμος ὁ Κατεβάζης ἀπὸ τὴν χώρα τσῆ Ζάκυνθος, πούχει τὰ σπίτια τὰ πολλὰ κάτω στὴ στράτα Μαρίνα, πούχει ἀδρεφό τὸν σιδορ-Τζιοβάννη μὲ τὴν κυνηγάρα τὴν σκύλα τὴν Μπουλούκο, πούχει τὴν μεγάλη τὴν περιβόλα μὲ τὰ σέσκουλα, τὰ σέλινα, τὰ κολοκυνθάκια, τὰ κοκκινογόύλια, τὰ μπρόκολα, τὰ κουνουπίδια καὶ τὴν μεγάλη τὴν πηγάδα μὲ τὸ στραβὺς ἀλογατάκι ποὺ γυρίζει τὸ μαγκάνι καὶ ποτίζει τὰ λαχανικὰ τσῆ ρούγας; Δὲν ξέρεις δόρνεο τσῆ κόλασης πὼς ἐλόγου του ὁ Γεράσιμος εἶνε ὁ πατέρας κι' ἡ ἀφεντιά μου ἡ Ατζουλίνα, ἡ ἀληθινὴ μητέρα τσῆ Γιαννούλας;

Φασαρῆς.—(*Μόνος*) Βρὲ-βρὲ-βρὲ συγγενολόγι καὶ περιουσία ποὺ εἶχα καὶ ἔχασα!...

Γεράσιμος.—Καὶ τώρα ἀκόμα εἶσαι ὁ Γεράσιμος;

Φασαρῆς.—Τὶ νὰ σου πῶ, ἀφεντικό. Κι' ὅταν ἡ-μουνα Γεράσιμος ἄλλοι μ' ἐβάφτισαν! Γειά σας (*Φεύγει*).

Ατζουλίνα.—'Ανάθεμα καὶ καταλαβαίνω τίποτσι.

Γεράσιμος.—Πᾶμε νὰ βροῦμε ἔνα ξενοδοχεῖο,
'Ατζουλίνα μου; Γιατὶ ἐδῶ ποὺ πέσαμε θαρρῶ πὼς βγῆ-
καμε λάθος... Τρελλοκομεὶδ εἶνε.

(*"Ερχονται δὲ Τρακατρούκας, οὐδὲ Πελαγία, καὶ οὐδὲ Γιαννούλα*).
ΣΚΗΝΗ 11.

Οι ἕδιοι, **Τρακατρούκας, Πελαγία, Γιαννούλα,**
ἔπειτα **Φασαρῆς καὶ Πολυδεύκης.**

Πελαγία.—Μὰ αὐτός, κὺνδ ἀστυνόμε, εἶνε ὁ πατέ-
ρας τῆς Γιαννούλας.

Γιαννούλα.—"Οχι, μητέρα. Εἶνε ὁ "Αη-Βασίλης,
ποὺ μᾶς βρῆκε τὴν κατσίκα μας...

Ατζουλίνα.—Καὶ μπαμπᾶς τση, ψυχούλα μου,
εἶνε ἐλόγου του ἀπὸ δῶ κι ἐγὼ ή μαμάκα τση...

Γιαννούλα.—Μητερούλα μου!... (*Τρέχει καὶ τὴν
ἀγκαλιάζει*).

(*Ξαράρχεται δὲ Φασαρῆς καὶ δὲ Πολυδεύκης*).

Τρακατρούκας.—Καὶ ή μούρη τους λοιπὸν ποιοὶ^{εἶνε;}

Φασαρῆς.—Ἐγὼ βρῆκα τὴν Τερψιχόρη...

Τρακατρούκας.—(*Αὖστηρά*) Απαγορεύονται τὰ
δύνοματα δεσποινίδων στὰ ζῶα.

Γιαννούλα.—"Ετσι εἶνε, καλέ! Ο "Αη-Βασίλης τὴ
βρῆκε τὴν κατσίκα μας.

Πελαγία.—(*Στὸν Φασαρῆ*) Α, ἔτσι! Τοῦ λόγου σου
λοιπὸν εἶσαι ποὺ μοῦ ἔφαγες τὰ λουκάνικα...

Γιαννούλα.—"Ομως μοῦ πούλησε μυαλό!

Τρακατρούκας.—"Ἐφαγες καὶ τὰ λουκάνικα τῆς
κυρᾶ-Πελαγίας;

Φασαρῆς.—Πεινοῦσα, κὺνδ Τρακατρούκα, ἀλλὰ
δὲν τὰ ἔκλεψα. Μοῦ τὰ πρόσφερε ή δεσποινὶς Γιαννούλα.

Ατζουλίνα.—(*Συγκινημένη*) Χάρισέ του το, κύνδ
ἀστυνόμε, ἔτσι νὰ γίνης καὶ στρατάρχης. Αφοῦ πει-
νοῦσε ὁ ἄμιορος.

Γεράσιμος.—"Ας εἰποῦνε, τζόγια μου, πὼς δὲν

τὸ ξανακάνουνε καὶ ἀμόλα τους νὰ πᾶνε στὸ καλό.

Τρακατρούκας.—(*Πλησιάζει τὸν Πολυδεύκην*)

Πῶς σὲ λένε σένα;

Πολυδεύκης.—Πολυδεύκη μὲ λένε, κὺρος Τρακατρούκα... Μόνο μὴ μοῦ τὸ στραπατσάρης καὶ σὺ τὸ ὄνομά μου.

Πελαγία.—”Αστονε κι’ αὐτόν, σιδὸς ἀστυνόμε μου, καὶ εἶνε καλὸς παιδὶ ὁ κύρος Πολυζώης...

Πολυδεύκης.—(*Στὴν Ατζουλίνα*) Πάλι τὰ ἴδια!...

Τρακατρούκας.—(*Στὸν Φασαρῆ*) Καὶ σὺ ποιὸς εἶσαι;

Φασαρῆς.—Ο Φασαρῆς!

Ατζουλίνα.—”Ω, σπαβέντο! Φασαρῆ σὲ λένε ἐλόγου σου; Γι’ αὐτὸς μᾶς ἔκανες τόσες φασαρίες;

Πελαγία.—Μόνο ποὺ ἐκορόϊδεψε τὴν Γιαννούλα πῶς τάχα τῆς πούλησε μυαλό!

Γιαννούλα.—Ναὶ μητέρα. Κι’ ἀπόχτησα!

Γεράσιμος.—”Α! Ή Γιαννούλα μας, ψυχούλα μου, δὲν ἀγοράζει μυαλό. Τόχει κληρονομία ἀπὸ τὸ σόئι μας!...

Ἄρεθ. 3.

Τρακατρούκας.—Σᾶς ἔξορκίζω, χωριανοί,
μπροστὰ στὴν Παναγία
νὰ μὴν πειράζει πιὰ κανεὶς
τὴν κυρά Πελαγία.

Στὸ κάθε παραστράτημα
προβάλλει εύθυς ὁ νόμος
κι’ ἔγω σὰν τὸ λαγωνικὸ
τοῦ τόπου ὁ ἀστυνόμος.
Σὰν τὶ τὸ θέλεις, μάτια μου,
τὴν νύχτα τὸ λυχνάρι
ἀφοῦ χεις μὲς τὸν τόπο σου
κοτζάμου παλληκάρι.

Χορὸς.—Σὰν τὶ τὸ θέλεις, μάτια μου κλπ..

Φασαρῆς.—Τὶ χρώσταγα ὁ ἄμοιρος
ἀπὸ τὴν Τερψιχόρη!
Κρῆμα ποὺ δὲν τὴν ἔκαμε
ἡ μάννα της... ἀγόρι!

Πολυδεύκης.—Θά γλύτωνες, κακότυχε,
ἀπὸ τὸν Τρακατρούκα
ποὺ παρευθύς θὰ σ' ἔκλεινε
στὴ φυλακή, στὴ στρούγκα.

Φασαρῆς-Πολυδεύκης.—“Ἐνα νερό, κυρά Βαγγελιώ,
ἔνα νερό στὴ φυλακή
μήν ξεχάσης νὰ μᾶς φέρης
κι' δλα νὰ τὰ καταφέρης!

Χορός.—“Ἐνα νερό, κυρά Βαγγελιώ κλπ.
Γιαννούλα.—Θὰ δήτε ἡ Τερψιχόρη μας
τώρα ποὺ τὴν εύρηκα
νὰ γίνει μιὰ νοικοκυρά
καὶ παρδαλή κατσίκα.

Πελαγία.—Ἐκείνη θὰ στολίζεται
κι' ἔγώ θὰ μαγερεύω
κι' δταν θὰ παίζουν τὰ βιολιά
μαζί της θὰ χορεύω.
Στὶς ἀκρί—ἄϊντε μπρὲ
στὶς ἀκρίβειας τὸν καιρό
ἔμαθα κι' ἔγώ χορό.

Χορός.—Στὶς ἀκρί—ἄϊντε μπρὲ κλπ.

ΑΥΛΑΙΑ

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

ΦΑΝΤΑΣΜΑΓΟΡΙΚΟ ΣΚΕΤΣ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

Μουσική Ν. ΛΑΒΔΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Η ΑΝΘΟΥΛΑ	ΤΟ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟ
Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ	Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
Η ΜΕΛΙΣΣΑ	Η ΠΑΠΑΡΟΥΝΑ
Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ	Ο ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ
ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ	Ο ΗΛΙΟΣ
Ο ΚΡΙΝΟΣ	Η ΔΡΟΣΙΑ

Μέλισσες - Πεταλούδες

(Βωβά πρόσωπα ή μπαλλέτο)

Ἐποχὴ μιᾶς ἀνοιξιάτικης ἡμέρας, μέσα σ' ᾧνα ἀνθόκηπο
ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ.

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

Ἡ σκηνὴ σὲ κῆπο. Δεξιά καὶ ἀριστερά, (ἐπάνω σὲ μαξιλαράκια) κάθονται τὰ λουλούδια στὴν ἀρχὴν ἀκίνητα καὶ σὲ ἀνάλογες διάφορες στάσεις.

ΣΚΗΝΗ 1.

·Ο Κηπουρός, τὸ Τριαντάφυλλο, ὁ Κρίνος, τὸ Χρυσάνθεμο, ἡ Μαργαρίτα, ἡ Παπαρούνα καὶ ὁ Βασιλικός.

(Μόλις ἀνοίγει ἡ αὐλαία, ὁ Κηπουρός, μὲν ἔνα ποτιστῆρον στὰ χέρια, ποτίζει τὰ λουλούδια. "Ολοι τραγουδοῦν").

·Αριθ. 1.

Χορός.—Γλυκοχαράζ' ἡ μέρα
κι' ἡ πρωινὴ δροσιά
διαμάντια ἀργοσταλάζει
πάνω στὴ φυλλωσιά.
Κι' ὁ ἥλιος θ' ἀνατείλη
σὲ λίγο φλογερός,
τὴν πλάσι να θερμάνη...
Τὶ μαγικός καιρός!

·Ο Κηπουρός.—Ωραία μου λουλούδια
μὲ τόση μυρωδιά,
στολίδια στής "Ανθούλας"
τὴν κάτασπρη ποδιά.

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Τ' ἀγκάθια μου τσιμποῦνε.

·Ο Κρίνος.—Κι' αὐτὸς ποὺ μᾶς κρατεῖ...

·Η Μαργαρίτα.—Τραγούδι νὰ τοῦ είποθμε,

Τὸ Χρυσάνθεμο.—Τῆς "Ανοιξης Γιορτή.

Χορός.—Γλυκοχαράζ' ἡ μέρα κλπ.

·Ο Κηπουρός.—Πόσο μαγευτικὴ ἔημέρωσε κι'
ἡ σημερινὴ ἥμέρα! "Όλα γύρω μοσχομυρίζουν μὲ τ'
ἀρώματα ποὺ σκορπίζουν τὰ ὅμορφα λουλούδια. Καὶ
ἀλήθεια! Τὶ ζητᾶνε ἀπὸ μένα τὰ καῦμένα τὰ φυτά;
Λίγο νεράκι! Τὸ νεράκι ποὺ τοὺς κρατάει τὴ ζωή,
ὅσο τὰ χαϊδεύει ὁ ἥλιος. Μ' αὐτό, καθένα χωριστά,
ἀφίνει ἀμόρυβα ν' ἀπλώνεται τὸ ἄρωμά του μέσα

στὰ παιγνιδιάρικα φτερουγίσματα τοῦ ζεφύρου. "Ολα μοσχοβολοῦν προκλητικά.

Ο Βασιλικός.—Τὸ ἵδιο δὲν μπορεῖς νὰ εἰπῆς καὶ γιὰ τὴ Μαργαρίτα οὔτε γιὰ τὸ Χρυσάνθεμο οὔτε γιὰ τὴν Παπαρούνα.

Ο Κηπουρός.—Αγαπητέ μου Βασιλικέ, μὴν εἶσαι υπερήφανος γιατὶ κι' ἡ Μαργαρίτα ἀφίνει τὴν μυρωμένη της πνοή. Εἶνε ὅμως τόσο λεπτή, τόσο ντροπαλή ποὺ δὲν θέλει νὰ ξεχωρίζει ἀπὸ τὶς ἄλλες.

Τὸ Χρυσάνθεμο.—Ἐπειτα, γείτονα Βασιλικέ, καὶ τὸ Χρυσάνθεμο μυρίζει εὐγενικά, χωρὶς νὰ προσπαθεῖ νὰ προκαλέσῃ τόσο τὴν ὁσφρησι τοῦ διαβάτη, ὅσο τὴ ματιὰ ποὺ τὸ θαυμάζει!

Η Μαργαρίτα.—(*Στὸ Χρυσάνθεμο*) "Αφισέ τον, φίλε μου. Αὐτὸς ὁ κύριος εἶνε πολὺ ἐγωϊστής. Ἀλλὰ τὶ νὰ τοῦ κάνω ποὺ ἡ θέσις του εἶνε τέτοια, ὥστε νὰ πάιρνει πρῶτος τὸ νερό..."

Ο Κηπουρός.—"Α! "Οσο γιὰ τὸ νερὸ ποὺ σᾶς φέρνω, τὸ μοιράζω σ', ὅλα σας ἔξ ἴσουν. "Ἐτσι κανένα σας νὰ μὴ μαραθῇ ἀπὸ τὴ δίψα.

Ο Βασιλικός.—Αὐτὰ νὰ τὰ εἰπῆς στοὺς γείτονές μου. Γιὰ μένα τὸ λέει κι' ἡ παροιμία: «Βασιλικὸς κι' ἄν μαραθῇ τὴ μυρωδιὰ τὴν ἔχει!»

Ο Κηπουρός.—"Ω! μὴ λέτε κακὲς λέξεις! "Αν σᾶς ἀκουγε ἡ μικρή μου κυρία, ἡ Ἄνθούλα! . . .

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Καὶ ὅμως ἔκείνη ποτὲ δὲν ἔστόλισε τὸ στήθος της μὲ βασιλικό. Οὔτε στὸ βάζο της δὲν ἔβαλε.

Ο Βασιλικός.—Φυσικά, ἀφοῦ τὸ ἄρωμά μου μεταδίδεται δυνατώτερο ἀπὸ τὸν κῆπο... "Ἐπειτα μὴν ξεχνᾶς τὶς γλάστρες της. Ἐκεī μὲ προτιμᾶ ζωντανὸ κι' ὅχι νεκρὸ στὴν κάμαρά της.

Ο Κρίνος.—Μά δὲν σέβεσαι, λοιπόν, οὔτε τὸ Τριαντάφυλλο; Ἐγὼ δὲν σοῦ γεμίζω τὸ μάτι; Μὴ γίνεσαι τόσο σπουδαῖος, ἄλλωστε, ἀγαπητέ μου, γιατὶ ξέρεις πώς τὰ ἄνθη σου, εἶνε τόσο μικρὰ καὶ ἀσημα...

Ἡ Παπαρούνα.—Χωρὶς κάλυκες καὶ χωρὶς χρῶμα...

Ο Κηπουρός.—”Ω! Βλέπω ὅτι ἡ συζήτησις παίρνει διαστάσεις. Ἡ καλή μας ἡ Παπαρούνα ἔχει βέβαια, τὸ λόγο σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Ο Βασιλικός.—Ἄσφαλῶς. Καὶ νὰ πὼς ἔγινε κατακόκκινη ἀπὸ τὸ ψυμό της, ποὺ τὴν ἐλησμόνησα.

Τὸ Τριαντάφυλλο.—(*Στὸν Βασιλικὸν*) Δὲν ἔχεις, φίλε μου, οὕτε τὴν εὔγένεια οὕτε τὴ μεγαλοπρέπεια τοῦ ὑψηλοῦ μας Κρίνου...

Ο Κρίνος.—(*Υποκλίνεται στὸ Τριαντάφυλλο*) Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ φιλοφρόνημα...

Η Μαργαρίτα.—Οὕτε τὴν ὁμορφιὰ τοῦ ρόδου...

Τὸ Τριαντάφυλλο.—(*Στὴν Μαργαρίτα*) Εἶσαι πάρα πολὺ εὐγενική....

Ἡ Παπαρούνα.—(*Στὸν Κηπουρῷ*) Κύριε Κηπουρέ, δόσε ἔνα ποτῆρι νερὸ στὸ φίλο μας Βασιλικό, γιατὶ διψάει. Βλέπετε, γειτόνοι, πόσο εἶνε πράσινος ἀπὸ τὸ κακό του!... (*Ησυχία*).

Ο Κηπουρός.—(*Μόνος*) Ωστόσο ὁ ἥλιος γίνεται ψερμότερος. Τὰ λουλούδια, δόσο παίρνει ἡ μέρα καὶ σφίγγει ἡ ζέστη, τὸ ωχίγνουν στὸν ὑπνο... Ξεκουραστῆτε λοιπόν, ἀγαπητοί μου προστατεύμενοι καὶ τὸ βραδάκι ότα τὰ ξαναποῦμε... Καλὴ ἀντάμωσι... (*Φεύγει*).

(Τὰ λουλούδια στὴν θέσι τους, σὰν κοιμισμένα. *Ἐρχεται* ἡ Μέλισσα μὲ ρυθμικὰ βήματα φτερογύίσματος, ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι. *Ἄν* εἶνε εῦκολο, ἀπὸ τὰ παρασκήνια ἀκούγεται ὁ βόμβος τῆς μέλισσας ποὺ παράγεται ἀπὸ μιὰ μικρὴ τρουμπέτα. *Μπορεῖ* ἡ ἀκολουθεῖται ἀπὸ μερικὲς ἄλλες μέλισσες, ἀλλὰ μικρότερες στὸ ἀνάστημα, διπότε γίνεται μπαλλέτο.)

ΣΚΗΝΗ 2.

Τὰ ίδια **Λουλούδια** καὶ ἡ **Μέλισσα**.

Ο Κρίνος.—(*Σὲ λίγο*) Αἴ! Ποιὸς κάνει ψόρυβο!

Τὸ Χρυσάνδεμο.—Μ' αὐτὴ τὴ ζέστη δὲ γυρίζουν στοὺς κήπους.

Η Μαργαρίτα.—Σύγουρα, κάποιος ξένος θά πήδησε τὸ φράχτη μας.

Η Παπαρούνα.—Φυλαχτῆτε, ἀγαπητοί μου, γιατὶ δὲ ἐπιδομέας φαίνεται πολὺ ἀπαιτητικός.

Τό Τριαντάφυλλο.—(*Ξυπνάει*). "Ω! Εἶνε μιὰ Μέλισσα!..."

Ο Κρίνος.—(*Στὴ Μέλισσα*). Τὶ ζητᾶς λοιπὸν ἀπὸ μᾶς, κακὸ ἔντομο;

Ο Βασιλικός.—Δὲν μᾶς ἀφίνεις νὰ κοιμηθοῦμε;

Η Μέλισσα.—Μὴ φοβόσαστε, καλοί μου συνεργάτες!

Ο Βασιλικός—Ορίστε! Μπορεῖ νὰ μᾶς πῇ τώρα μιὰ Μέλισσα πὼς ἔρχεται μὲ φιλικὲς προθέσεις...

Η Παπαρούνα.—Μὲ τὸ κεντρὸν κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της...

Η Μαργαρίτα.—Καὶ μὲ τὴν προβοσκίδα ἔτοιμη νὰ φουφήξῃ τὸν χυμό μας.

Ο Βασιλικός.—Νὰ ἐκδικηθοῦμε!

Όλα μαζί.—Πῶς;

Ο Βασιλικός.—Νὰ τὴν τσιμπήσῃ τὸ Τριαντάφυλλο μὲ τ' ἀγκάθια του.

Όλα μαζί.—Ωραία ἵδεα!...

Τό Τριαντάφυλλο.—Θὰ τῆς τρυπήσω τὴν καρδιά!

Η Μέλισσα.—Ἐσύ, καλό μου ρόδο, τὰ λες αὐτά; Καὶ ὅμως δὲν εἶσαι τόσο κακό. Οἱ ποιητὲς ὅλων τῶν αἰώνων σ' ἐτραγούδησαν μὲ τὰ θεομώτερα λόγια καὶ σύμνησαν τὴν ἀγαθότητά σου. Γ' αὐτὸ δὲν φοβοῦμαι πὼς θὰ θελήσεις νὰ μοῦ κάνεις κακό... (*Σὲ λύγο*). "Ομως.. "Αν γινότανε κι' αὐτὸ πόσο ωραῖο πρᾶγμα θὰ ἦταν νὰ πεθάνῃ μιὰ φίλεργη Μέλισσα ἀπὸ τὸ ἀγκάθι ἐνὸς γοντευτικοῦ ρόδου, πάνω στοὺς βελουδένιους κάλυκές του. Σκεφθῆτε το! Τὴν ὥρα ποὺ θὰ πίνει τὸ γλυκὸ χυμό του, θέλοντας μ' αὐτὸ νὰ κάνη τὸ ὄλογλυκο μέλι.

Ο Κρίνος.—Ορίστε αὐθάδεια!

Ο Βασιλικός.—Μᾶς κοροϊδεύει κιόλας...

Τό Τριαντάφυλλο.—"Ακουσε, κυρά μου. "Αν δὲν

κάνης μεταβολὴ καὶ νὰ φύγης ἀπὸ ἐδῶ ζωντανή, πρέπει νὰ ἔρῃς δτι θὰ ταφῆς στὸ χῶμα αὐτὸ πεθαμένη!

Ἡ Παπαρούνα.—Καὶ οὔτε ἡ μητέρα σου δὲν θὰ προφτάσῃ νὰ σὲ κλάψῃ.

Ἡ Μέλισσα.—Μὰ δὲν βλέπω τὸ λόγο, γιατὶ νὰ μιλᾶτε γιὰ θάνατο, ὡραῖα μου λουλούδια, ἀφοῦ γύρω ἡ ζωὴ δείχνει τὶς πιὸ ζηλευτὲς ὄμορφιές της. Κυτάξτε! Ἡ φύσις στολισμένη μὲν σᾶς, καμαρώνει. Τὰ πουλιὰ στὴ θέα σας ψάλλουν γλυκὰ τραγούδια καὶ δ λαμπρὸς ἥλιος σᾶς στέλνει ἀπὸ ψηλὰ τὰ στοργικὰ φιλιά του ποὺ σᾶς ζωιγονοῦν. Μέσα στὴν ἀπέραντη αὐτὴ γιορτὴ τῆς ζωῆς, τὶ θέσι ἔχει ὁ θάνατος; (*Τραγουδάει:*)

Ἄρεθ. 2.

Πόσο γλυκὰ μιλοῦν τ' ἀηδόνια
κι' ἡ φύσις γύρω μας γελᾷ
πώς ἡ ζωὴ δὲν εἰν' αἰώνια
καὶ σύντομα κυλᾶ.

Τῆς μέλισσας ζητοῦν τὸ μέλι
κορίτσια νέοι καὶ παιδιά.
Καὶ ποιὸς ἀκόμα δὲν τὸ θέλει,
μόνο γιὰ μυρωδιά;

"Ομορφὰ μου λουλουδάκια,
συγκρατήστε τὸ θυμό σας
τ' ἀπαλὰ σας πετσαλάκια
νὰ μισθώσουν τὸ χυμό σας.

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Καλὰ καὶ ποιητικὰ εἶνε δλα
αὐτά. Ἀλλὰ δὲν ἔχουμε καμμὰ διάθεσι νὰ σου δώσου-
με τὸ χυμό μας.

Ο Κρίνος.—Καὶ θ' ἀντισταθοῦμε μέχρι τὸ τέλος.

Ο Βασιλικός.—Εἴμαστε οἱ περισσότεροι.

Ἡ Παπαρούνα.—Δὲν δεχόμαστε τὴν ἐπίσκε-
ψί σου...

Ἡ Μέλισσα.—Γιατὶ νὰ εἰσαστε πεισματάρικα,
ἀγαπημένα μου λουλούδια! Δὲν ἔσκεφτήκατε λοιπόν,
ποτὲ πώς εἶνε κοῦμα νὰ πηγαίνει χαμένος ὁ χυμός σας;
Εἴπατε καμμιὰ φορά, ποῦ θὰ πάη αὐτὸ τὸ περίφημο

νῦγδο ποὺ ἡ φύσις σᾶς ἔχάρισε τὸ πλεονέκτημα νὰ φτειά-
νετε; "Οταν δὲν ἔρθω ἐγὼ νὰ τὸ μαζέψω, ὁ καυτερὸς
ῆλιος τὸ στεγνώνει κι' ἡ ζωὴ σας λιγοστεύει. Κάθε
πρώτη, καθώς κάνετε τὴν καινούργια σας παραγωγή,
γιατὶ νὰ μὴν ὑπάρχει κάποιος ποὺ νὰ κάνει τὴν συγκο-
μιδή; "Ο καλὸς Θεός ὠρίσε ἐμένα τρυγητή σας. Δὲν
ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ φέρουμε ἀντίρρησι στὶς σοφὲς
θελήσεις του. Τὶ χάνετε ἀπὸ τὴν ζωὴ καὶ τὴν ὁμορφιά
σας; Ἡ πρωινὴ δροσιά, ποὺ πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανό,
σᾶς στολίζει τὰ φύλλα μὲ ἀπειρα διαμάντια γιὰ νὰ σᾶς
διευκολύνῃ τὴν ἀπόδοσι. "Ο ῆλιος σᾶς θερμαίνει καὶ
σεῖς ἀφίνετε ὅτι πολυτιμώτερο ἔχετε, νὰ κρυσταλ-
λίζει ἀνάμεσα στὴν ἵριδά σας. Γιατὶ λοιπόν, σᾶς ρωτῶ,
γιατὶ νὰ μὴ τὸν πάρῃ κάποιος τὸ χυμό σας καὶ νὰ τὸν
βάλῃ σὲ καλὴ μεριά;

Ἡ Παπαρούνα.—(*Στὰ ἄλλα Λουλούδια*). Σὰν νὰ
μὴν ἔχει ἄδικο...

Ο Κρίνος.—"Αν τουλάχιστον ἔκανε τὴν συλλογὴ¹
αὐτὴ μιὰ πεταλούδα!..."

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Ἐγὼ προτείνω νὰ τὴν ἀφί-
σουμε ἀν δὲν πρόκειται νὰ μᾶς πνίξῃ ἀπὸ τὴν ἀπλη-
στία.

Ἡ Μέλισσα.—Δὲν εἶμαι ἀπληστη. Θὰ πάρω τὴν
κορφὴ καὶ θὰ φύγω, χωρὶς νὰ ἀφίσω σὲ κανένα σας
θλιβεόῃ ἀνάμυνησι.

Τὸ Χρυσάνθεμο.—Τότε ἔρχομαι πρῶτο... (*Ση-
κώνεται πρὸς τὴν Μέλισσα*).

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Δὲν θὰ μὲ κάνης νὰ πονέ-
σω!... (*Πλησιάζει κι' αὐτό*).

Ο Βασιλικός.—"Ἐγὼ θὰ σὲ κρύψω μέσα στὰ πυ-
κνά μου φύλλα... (*Σηκώνεται*).

Ἡ Παπαρούνα.—(*Σηκώνεται καὶ αὐτή*) Κι' ἐγὼ
θὰ σὲ προστατέψω μὲ τοὺς μεγάλους κάλυκές μου..."

Ο Κρίνος.—(*Πλησιάζει καὶ αὐτός*). Θὰ σ' ἐφοδιά-
σω μὲ τὸν χυμό μου, σκορπίζοντας τὸ ἄρωμά μου, ποὺ
συμβολίζει τὴν ἀγνότητα.

(“Ολα τὰ Λουλούδια ἔχουν τριγυρίσει τὴν Μέλισσα).

Η Μέλισσα.—(*T' ἀγκαλιάζει ἔνα-ἔνα καὶ τὰ φιλεῖ*).

Ποτὲ δὲν εἶχα ἀμφιβολία γιὰ τὴν καλωσύνη σας. Μὰ πρῶτα θὰ πετάξω στὸ βουνό, ποὺ μὲ περιμένει τὸ θυμάρι. Ἐκεῖνο τὸ τόσο ταπεινὸ φυτὸ μοῦ χαρίζει μετριόφρονα τὸν ὡραῖο χυμό του, ποὺ κάνει μέλι χρυσοκίτρινο κοντὰ στὸν καθάριον ἀέρα ποὺ ὀναπνέει.

“Ολα μαζί.—Τὶ κρῆμα!...

Η Μέλισσα.—Δὲν εἶνε κρῆμα. Θὰ κάνω τὸ ταξίδι μου αὐτὸ τὸ μακρυνό, ἐπειδὴ οἱ ἀδερφές μου ἔχουν φτάσει πιά. “Ομως στὸ γυρισμὸ θὰ σᾶς ἐπισκεφτῶ γιὰ νὰ τρυγήσω καὶ τὸ δικό σας μέλι... Σᾶς ἀφίνω λοιπόν.

Ο Κρίνος.—Αντίο! Η φίλεργη Μέλισσα φεύγει. “Ας τῆς εὐχηθοῦμε καλὸ ταξίδι.

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Καὶ σὰν πιστὴ ἐργάτρια τῶν νόμων τῆς φύσεως ποὺ εἶνε, τῆς πρέπει νὰ περάσῃ κάτω ἀπὸ μιὰ θριαμβευτικὴ ἄψιδα, ποὺ νὰ τῆς στήσουμε, στολισμένη μὲ τὰ ὅμιορφά τερα λουλούδια τοῦ παραδείσου μας.

Η Μέλισσα.—Εμπρός, λοιπόν!

(Τὸ Τριαντάφυλλο καὶ δ Κρίνος πιάνονται ἀπὸ τὰ δυὸ χέρια, σχηματίζονται μιὰ γέφυρα, πίσω τους δὲ καὶ κατὰ πλάτος τῆς σκηνῆς, πιάνονται τὰ ἄλλα Λουλούδια. Κάτω ἀπὸ τὴν «γέφυρα» περνάει καὶ φεύγει κατόπιν ἡ Μέλισσα, καὶ οἱ φίλες της).

‘Αρειθ. 3.

Τὸ Τριαντάφυλλο.—(*Τραγουδάει μόρο του*).

Περνᾶ, περνᾶ ἡ Μέλισσα
μὲ τὰ μελισσόπουλα
καὶ μὲ τὰ παιδόπουλα.

Χορός.—(*Ἐπαναλαμβάνει*) Περνᾶ, περνᾶ, ἡ Μέλισσα κλπ.
(“Η Μέλισσα φεύγει”)

ΣΚΗΝΗ 3.

Τὰ ἴδια Λουλούδια καὶ σὲ λίγο ἡ Ἀνθούλα.

Ο Βασιλικός.—(*Βλέπει στὰ παρασκήνια*) “Ἐρχεται δὲν μικρή μας κυρία. Στὶς θέσεις σας ὅλοι... (Τρέχουν τὰ Λουλούδια καὶ κάθονται στὶς πρῶτες θέσεις τους. Κατόπιν

ἔρχεται ἡ Ἀνδούλα μὲν ἀσπρὸ φόρεμα κλπ. καὶ πλατύγυρη ψάθα).

Ἡ Ἀνδούλα.—^τΑ ! Τὰ λουλούδια μου σήμερα εἶνε δμορφώτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Τὸ δρωμά τους μαγεύει ἀπὸ μακριὰ καὶ ἡ ποικιλία τῶν χρωμάτων τους φτειάνει τὸν ώραιότερο τάπητα στὴ γῆ. (Τὰ βλέπει) Ο κηπουρός μου τὰ πότισε πρωὶ-πρωὶ κι ἔκεινα, ὀλόφρεσκα, δέχονται τὸ χάδι τοῦ ζεφύρου. (Βγάζει τὴν ψάθα της) Οὐφ ! Καὶ τὶ ζέστη !... Ο ἥλιος ιεῖνε ἀνυπόφορος. Καὶ γίνεται πολὺ ἀναιδῆς γιατὶ θέλει, σώνει καὶ καλά, νὰ μᾶς μαυρίζει. Θὰ καταφύγω στὴ σκιὰ τῆς πορτοκαλιᾶς. Τὸ φύλλωμά της εἶνε τόσο πυκνό, ποὺ μᾶς χαρίζει ἀπολαυστικὴ δροσιά... (Στρέφει ἀριστερὰ) Καλή μου πορτοκαλιά, δὲν πιστεύω νὰ ἔχεις καμμιὰν ἀντίρρησι... ^τΕπειτα τὰ πορτοκάλια σου ἀρχισαν νὰ δένουν καὶ γι' αὐτὸ ἵσα-ἵσα πρέπει νὰ εἶσαι ἔξαιρετικὰ εύχαριστημένη... (Τραγουδάει).

"Ἄριθ. 4.

Πορτοκαλιά μου φουντωτή,
ἔχεις περίσσια κάλη.
Γιὰ ἔνα πορτοκάλι
χαρίζω κάθε τί.
"Έχεις πυκνή τὴ φυλλωσιά
στὰ πράσινα ντυμένη
καὶ πάντα φορεμένη
τῆς ἄνοιξης δροσιά,
Γιὰ σὲ φθινόπωρο ποτέ
δὲν ἐμχεται τὸ χρόνο
μὰ σ' ἀνθισμένο θρόνο
περήφανη κυττάς.
Σὰν πρωτοκάνεις τοὺς ἀνθούς
φέρνεις ἀγάλι-ἀγάλια
ώρατα πορτοκάλια,
γλυκόχυμους καρπούς.

^τΑς πάω νὰ δροσιστῶ λίγο κάτω ἀπὸ τὸν ἵσκιο της.

(Φεύγει ἐνῶ, ἀμέσως ἐπειτα ἀκούγεται ἡ καμπάνα κάποιου ρολογιού ποὺ χτυπάει 12).

Ο Κρίνος.—(Ψιθυριστά) Μεσημέρι !

Τὸ Τριαντάφυλλο.—Μακαρίζω τὴν κυρά μας ποὺ δροσίζεται στὸν ἵσκιο.

Τὸ Χρυσάνδεμο.—Τί ζέστη! Θεέ μου, θὰ σκάσω! Ό γῆιος καίει... ("Ερχεται δ "Ηλιος).

ΣΚΗΝΗ 4.

·Ο "Ηλιος, ἔπειτα ἡ 'Ανθούλα.

Ο "Ηλιος.—Πόσο ώραῖα εἶν' ἐδῶ! Πῶς φαίνονται ὅλα κάτω ἀπὸ τὶς θερμαντικὲς ἀκτίνες μου εὐχαριστημένα. Τίποτα δὲν τοὺς ταράζει τὴν ἡσυχία καθὼς ταξιδεύουν στὰ χρυσογάλανα ὅνειρά τους. Κι' ὅμως ἄκουσα νὰ μὲ πακιζούν καθὼς ἐγὼ τὰ ζεσταίνω. Μὰ νὰ ἥσαν τὰ λουλούδια ἢ κάποιος ἄνθρωπος ἀχάριστος; Ποιὸς ξέρει! Αφοῦ ἡ χλιαρὴ ἀτμόσφαιρα εἶνε ποτισμένη μὲ τὸ ἀνάμικτο ἄρωμα τόσων μαγευτικῶν φυτῶν, ἵσως κάποιος διαβάτης νὰ παραμίλησε... Νὰ τὸ εὐγενικὸ ρόδο! "Έχει ναρκωθῆ ἀπὸ τὴ φλόγα καὶ νανουρίζεται ἀπαλὰ μὲ τὸ τραγούδι τοῦ τζιτζικοῦ..." Έκει εἶνε καὶ ὁ λευκὸς ὁ Κρίνος, τὸ οἰρός σύμβολο τῆς παρθενικῆς ἀγνότητος, ποὺ ὅμως στέκει υπερήφανος καὶ ἀδιάφορος στὶς χρυσές μου ἀκτίνες... Μά, ώραῖα μου λουλούδια... Εἶμαι δ "Ηλιος, δ "Ηλιος σας δ ἀγαπημένος, ποὺ σᾶς χαρίζει μαζὶ μὲ τὸ φῶς καὶ τὴ ζωή. Μὴν ἀδιαφορεῖτε! Τὸ μεσημέρι εἶνε ἀκόμη εὐχάριστο καὶ τὰ πουλιὰ πηδοῦντες ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρὶ... Γιατί, τρυφερό μου Χρυσάνθεμο, δὲν ἀπαντᾶς; Μὲ μισεῖς λοιπόν;... Οὔτε δ σγουρόμαλλος Βασιλικός;... Τί κρῦμα! Ή ἐπίσκεψίς μου δὲν θὰ σᾶς θυμίσῃ τίποτε; Οὔτ' ἐσένα, ταπεινή μου, ἀλλὰ ἐπιβλητικὴ Παπαρούνα; "Η μήπως θέλετε νὰ φύγω;... "Α! Νὰ καὶ ἡ Πορτοκαλιά! Κάτω ἀπὸ τὸ φύλλωμά της δημιουργή μου φίλη ἡ 'Ανθούλα, ποὺ ἄλλοτε, μικρότερη, ἔτρεχε στὰ χωράφια κι' ἔπαιξε μαζί μου τὸ κρυφτό. Τώρα ποὺ μεγάλωσε, μὲ ἀποφεύγει. Γιατί; Θὰ μᾶς τὸ πῆ ἥ ίδια...

("Ερχεται ἀπὸ ἀριστερὰ ἡ 'Ανθούλα)

Ή Ανδούλα.—^τΑ! Μὰ τὸ ξέρεις πώς εἶσαι ἐνοχλητικός;

Ο Ήλιος.—Τὶ λόγος! Δὲν μπορῶ νὰ ἔξηγήσω, ἀγαπητή μου, ποῦ δφείλεται ἡ περιφρόνησί σου σὲ μένα, ἔνα παιδικό σου φίλο...

Ή Ανδούλα.—”Οχι δά!“ Αφοῦ βλέπεις πώς κάθομαι λίγο στὴ σκιὰ γιὰ νὰ ξεκουραστῶ, τοῦ λόγου σου γέρνεις καὶ μοῦ διώχνεις τὸν ίσκιο μου. Τραβιέμαι πιὸ πέρα καὶ σὺ γίνεσαι ἀπαιτητικότερος. Ξαναφεύγω καὶ σὺ ἔρχεσαι κοντά μου...

Ο Ήλιος.—Ποτὲ δὲν ξεχνῶ τοὺς παληούς μου φίλους. Τὸν χειμῶνα μὲ ζητοῦν νὰ τοὺς θερμάνω καὶ τὸ καλοκαῖρι νὰ τοὺς ὁμορφαίνω στὴ θάλασσα. Γιατὶ νὰ τοὺς ἀρνηθῶ; Μέσα σ' αὐτοὺς εἶσαι καὶ σύ, ἀγαπητή μου Ή Ανθούλα.

Ή Ανδούλα.—Αὔτὸ δῆμος δὲν θὰ πῇ πώς πρέπει καὶ νὰ μοῦ καῖς τὰ μπράτσα!

Ο Ήλιος.—Μὰ δὲν ἀκολουθεῖς καὶ σὺ τὴ μόδα; Όλοι σήμερα θέλουν νὰ πάρουν τὸ χρῶμα τῆς σοκολάτας καὶ καταφεύγουν στὶς ἀκτῖνες μου.

Ή Ανδούλα.—Τὶ λές ἐκεῖ! Δὲν εἶχα ἔλλειψι γιὰ τὸ χρῶμα τῆς σοκολάτας! Μοῦ φτάνει ἡ γεῦσις της. ”Επειτα, δὲν λέω, σὲ προτιμῶ γιὰ τὶς ἐκδρομές μου, γιὰ τὴ φύσι, γιὰ τὰ λουλούδια μου... Άλλα μόνο γιαυτό...

Ο Ήλιος.—^τΑ! ”Ελα στὰ λόγια μου... Τὸ κάθε τι ποὺ γίνεται στὴ γῆ, μόνο κάτω ἀπὸ τὶς ἀκτῖνες μου ζωντανεύει... Κύτταξε τὰ λουλούδια σου, πόσο εὐχάριστη ἔχουν τὴν ὄψι...

Ή Ανδούλα.—Κοντεύεις νὰ τὰ μαράνης!...

Ο Ήλιος.—Εἶσαι πολὺ σκληρός.

Ή Ανδούλα.—Δὲν βλέπεις τὸν Κρίνο ποὺ ἔγυρε ἀπὸ τὴ ζέστη;

Ο Ήλιος.—Εἶνε κόυρασμένος.

Ή Ανδούλα.—Δὲν λυπᾶσαι τὴν ὁμορφιά τους, τὴ χάρι τους, τὰ νειάτα τους!...

Αριθ. 5.

- ‘Η Ἀνδούλα.—Πίστιου στὸ διάβα σου φωτιές
ζητᾶς ν' ἀπλώσης.
- ‘Ο “Ηλιος.”—“Ω! Μήν τὸ λές, θαρθοῦν στιγμές
νὰ μετανοιώσης.
- ‘Η Ἀνδούλα.—Εἶσαι κακός καὶ δὲν πονᾶς,
εἶσαι ζηλιόρης!
- ‘Ο “Ηλιος.”—Πρωὶ μ' ἐμένα ὅταν ξυπνᾶς
χαρὰ θὰ πάρης.
- “Ηλιος-Ανδούλα.—Τὶ μαγευτικὴ
πούνε τῆς ἄνοιξης γιορτή!
Κι' ή φύσι μοιάζει μὲ τραγούδι,
σὰν ἔν' ἀπέραντο λουλούδι.
- ‘Η Ἀνδούλα.—Τῶν λουλουδιῶν τὶς μυρωδιές
ζητᾶς νὰ πνίγης
καὶ τὸ βραδάκι ἀπ' τὶς κορφές
κυττᾶς νὰ φύγης.
- ‘Ο “Ηλιος.”—Γιὰ σένα νύχτες δροσερές,
γλυκές, στοχάσου,
ζητοῦν ήμέρες λαμπερές
στὰ ὄνειρά σου.
- “Ηλιος-Ανδούλα.—Τὶ μαγευτικὴ
πούνε τῆς ἄνοιξης γιορτή κ.λ.π.
- ‘Η Ἀνδούλα.—Δὲν βλέπω πὼς θὰ γίνουμε καλοὶ
φίλοι.
- ‘Ο “Ηλιος.”—Μὲ καταδικάζεις!
- ‘Η Ἀνδούλα.—Σχεδόν...
- ‘Ο “Ηλιος.”—Τότε φεύγω...
- ‘Η Ἀνδούλα.—Αντίο...
- ‘Ο “Ηλιος.”—Αντίο... Καὶ αὔριο, ἀντὶ τοῦ λαμπε-
ροῦ δίσκου μου θὰ ἴδης τὸν οὐρανὸν σκεπασμένο μὲ πυ-
κνὰ σύννεφα καὶ μεγάλη νεροποντὴ θ' ἀναπληρώσῃ
τὶς ζεστὲς ἀκτῖνες μου.
- ‘Η Ἀνδούλα.—“Οχι, γιὰ τὸν Θεό!
- ‘Ο “Ηλιος.”—Τὸ περιβόλι αὐτὸ τὸ ὅμιορφο θὰ με-
ταβληθῇ σὲ λάσπη καὶ τὰ λουλούδια σου θὰ πνιγοῦνε
στοὺς λάκνους τοῦ κορμιοῦ των. (*Κάνει νὰ φύγη.*)
- ‘Η Ἀνδούλα.—(*Ἐντρομῆ*) Μὴ... Στάσου!... Λυ-
πήσου τὸν κῆπο μου...

‘Ο “Ηλιος.—‘Η ἀτμόσφαιρα δὲν θὰ εἶνε χαρούμενη ἀπὸ τὰ κελλαϊδήματα τῶν πουλιῶν καὶ μόνο οἱ ἀστραπὲς καὶ οἱ βροντὲς θ’ ἀντηχοῦνε στὸ στερέωμα.

‘Η Ἀνδούλα.—‘Ελεος... (*Γονατίζει*) Μὴν τὸ κάνεις αὐτό...

‘Ο “Ηλιος.—Οἱ ἄνθρωποι θὰ κλειστοῦνε γιὰ μέρες μέσα στὰ σπίτια τους καὶ θ’ ἀναπνέουν μέσα στὴν ύγρασία τὸν μολυσμένον ἀέρα τοῦ δωματίου, ἀντὶ ν’ ἀπολαμβάνουν τ’ ἀρώματα τῶν ὥραίων αὐτῶν λουλουδιῶν.

‘Η Ἀνδούλα.—Μὴ... ”Οχι... Δὲν θὰ μᾶς κάνεις αὐτὸ τὸ κακό. Γιὰ τὸ Θεό! Μετανοῶ... συχώρα με...

‘Ο “Ηλιος.—Μετανοεῖς λοιπόν εἰλικρινά;

‘Η Ἀνδούλα.—(*Συντρομένη*) Ναι!

‘Ο “Ηλιος.—(*Δίνει τὸ χέρι του καὶ τὴν σηκώνει*) Σήκω!... Βλέπω πώς ἀναγνωρίζεις τὸ λάθος σου. Πήγαινε λοιπὸν ξένοιαστη... Μὰ αὔριο θὰ ξανάρθω.

‘Η Ἀνδούλα.—Φεύγεις υμωμένος;

‘Ο “Ηλιος.—”Οχι πιά! Σὲ συγχωρῶ καὶ φεύγω χωρὶς νὰ υμᾶμαι τίποτε ἀπὸ δ’, τι ἔγινε. Καὶ γιὰ νὰ, σου τὸ ἀποδεῖξω, θὰ σου στείλω σὲ λίγο τὴν ἀδερφούλα μου τὴν Δροσιά. Θὰ σου κάνη καλό. (*Προχωρεῖ νὰ φύγῃ*).

‘Η Ἀνδούλα.—(*Έρνωνει τὰ χέρια τῆς πρὸς τὸν Ήλιο*) Τὶ καλὸς ποὺ εἶσαι... (*Ο “Ηλιος στέκεται γιὰ μὰ στιγμὴ καὶ ἀμέσως χάνεται στὰ παρασκήνια. Η Ἀρθούλα μόνη*:) Νὰ ποὺ ἔγινε ἀπόγευμα! Ο ἡλιος δὲν θ’ ἀφγήσῃ νὰ πέσῃ. Η νύχτα ἔρχεται μαγευτική. Κάτω στὰ χωράφια οἱ γεωργοὶ θὰ στήσουν τὸ χορὸ μὲ τὸ γελαστὸ τραγούδι τους... (*Βλέπει δεξιά*) ”Ω! Πεταλοῦδες! Πάω γὰ φέρω τὴν ἀπόκη... (*Φεύγει*).

ΣΚΗΝΗ 5.

Οι Πεταλοῦδες (*Μπαλλέτο*) καὶ ἔπειτα ή ‘Ανδούλα, κατόπιν ή Δροσιά, ή Μέλισσα, ο Κηπουρός καὶ δλος δ Χορός τῶν Λουλουδιῶν.

(*Έρχεται τὸ Μπαλλέτο καὶ χορεύει: Οἱ Πεταλοῦδες πετοῦν μὲ ρυθμικὰ βήματα πότε στὸ ἔνα καὶ πότε στὸ ἄλλο*

λουλούδι. Σὲ λίγο ἔρχεται ἡ Ἀνθούλα μὲ μιὰ ἀπόχη καὶ κυνηγώντας πιάνει τὴν πρώτη χορεύτρια. Ἀν διμως εἶνε δύσκολο τὸ Μπαλλέτο, βγαίνει μόνον ἡ πρώτη Πεταλούδα, πηδᾶ ἀπὸ ἄνθος σὲ ἄνθος, ὡς ποὺ τὴν πιάνει ἡ Ἀνθούλα).

‘Η Ἀνδούλα.—Ἐπὶ τέλους σ' ἔπιασα!

‘Η Πεταλούδα.—Γιατὶ μοῦ στερεῖς τὴν ἐλευθερία μου; Εἶνε τόσο ὠραία ἐδῶ ἡ ζωή, ὅσο καὶ ἀν εἶνε λίγη...

‘Η Ἀνδούλα.—Ἄ! Ξέρεις; Ἐγὼ ἀγαπῶ τὶς πεταλούδες. Κάνω συλλογή. Καὶ σὺ εἶσαι μιὰ σπάνια πεταλούδα, ξεχωριστὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες, ποὺ εἶνε συνηθισμένες. Ἐχεις ὅμορφα φτερά!

‘Η Πεταλούδα.—Τί κέρδος γιὰ μένα ἀν ἔχω ὠραῖα φτερά;... Ἡ ζωή μου τελειώνει ἀπόψε. Γιὰ λίγες ὁρες πρέπει νὰ χαρῶ ἀκόμα τὸν ἥλιο ἀνάμεσα στὰ μυσθισμένα αὐτὰ λουλούδια σου. Θὰ τοὺς δώσω τὸ ἀποχαιρετιστήριο φιλί μου στὴ ζωὴ γιὰ νὰ τὸ μεταδώσουν αὔριο σὲ μιὰ ἄλλη πεταλούδα, ἵσως τὴν ψυγατέρα μου. Μὰ πεθαίνοντας θὰ πάρω μαξί μου τὴν εὐωδιὰ καὶ τὸ χάδι τοῦ κήπου σου...

‘Η Ἀνδούλα.—Αφοῦ εἶνε τόσο ὠραῖα ἐδῶ, γιατὶ ζητᾶς νὰ πεθάνης; Δὲν σὲ χαροποιεῖ τὸ περιβόλι αὐτὸ τῆς ζωῆς, ποὺ ὁ καλὸς Θεὸς μᾶς στολίζει μὲ τόσες ὁμορφιές;

‘Η Πεταλούδα.—Πρῶτα-πρῶτα εἶμαι αἰχμάλωτή σου. Καί, φυσικά, δὲν πρόκειται νὰ μὲ κρατήσῃς στὴ συλλογή σου ζωντανή! Ἐπειτα οἵ ὁρες μου εἶνε μετρημένες ἀπὸ τὴ φύσι... Πῶς, λοιπόν, μπορῶ νὰ χαρῶ αὐτὴ τὴ ζωὴ, πλεγμένη μέσα στὸ δεῖχτι σου;

‘Η Ἀνδούλα.—Ἀν σ' ἐλευθερώσω, θὰ μοῦ φύγης;

‘Η Πεταλούδα.—Οχι ἀμέσως. Θὰ περιμένω νὰ νυχτώση.

‘Η Ἀνδούλα.—Καὶ ύστερα;

‘Η Πεταλούδα.—Υστερα θὰ πετάξω μέσα στοὺς ἀπαλοὺς κάλυκες· κάποιον ρόδου ποὺ νὰ ἔχῃ βαθὺ ἀρωμα, καὶ ἔκει θ' ἀφίσω τὴν ψυχή μου νὰ παραδοθῇ

στὸν Πλάστη. Δὲν ἔβλαψα κανένα στὴ λιγόχοονη ζωὴ μου. Γιατὶ νὰ πεθάνω σκλάβα καὶ μὲ τὸ βίαιο θάνατο ποὺ προκαλοῦν οἱ δυὸς καρφίτσες στὴ συλλογὴ σου; Μιὰ ἄκακη πεταλούδα, τίποτ' ἄλλο δὲν κάνει παρὰ νὰ στολίζει καὶ αὐτὴ τὴ φύσι σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους της!..

Ἡ Ἀνδούλα.—”Εχεις δίκηο, Πεταλούδα. Δὲν τὸ εἶχα σκεφτεῖ. (Τῆς βγάζει τὸ δεῖχνι) Μπορεῖς καὶ σὺ νὰ καρῆς τὴν ὑπόλοιπη ζωὴ σου.

Ἡ Πεταλούδα.—(Βλέπει γύρω της) ”Εχασα καὶ τὶς φίλες μου. Σὲ λίγο νυχτώνει καὶ θὰ βρεθῶ όλοι μόναχη. Οἱ ἥλιοι πέφτει πίσω ἀπὸ τὸ βουνό. Ιδὲς ποὺ δὲν ὁρίζοντας, χρυσωμένος, ἀφίνει τὴν ἀναλαμπή του μὲ τὶς τελευταῖες ἀχτίνες...

Ἡ Ἀνδούλα.—Τώρα ποὺ θ’ ὀρχίση ἡ βραδυνὴ δρασιὰ νὰ σκεπάζει τὰ λουλούδια μου, κάποιο θὰ βρεθῇ,—νά, ἐκεῖ εἶνε τὸ ρόδο,—ποὺ νὰ σὲ κοιμίσῃ τὸν ώραίο σου ὑπὸ μὲ τὸ ἀρωμά του...

(Απὸ τὰ παρασκήνια ἀρχίζει τὸ τραγούδι τῆς Δροσιᾶς).

Ἄριθ. 6.

Ἡ Δροσιά.—(Χωρὶς ἀκόμη νὰ φαίνεται).

Ω θεῖο δῶρο τοῦ Θεοῦ,
πῶς ἡ ψυχὴ μου σὲ γυρεύει,
μὰ κάτι σὲ πλανεύει
μέσα στὸ φύλλωμα τὸ εὔγενικό.

(Συνεχίζοντας τὸ τραγούδι ἔρχεται στὴ σκηνὴ καὶ χαϊδεύει διαδοχικὰ τὴν Ἀνδούλα, τὴν Πεταλούδα καὶ ἔπειτα φιλεῖ ἔνα-ἔνα τὰ λουλούδια, ποὺ ἔνα - ἔνα πάλι, στὸ φίλημά της, ἀνασηκώνονται ἀργά-ἀργά).

Τὸ βραδυνό μου τὸ φιλί
σκορπίζει διάφανα μπριλλάντια,
στὰ φύλλα τὰ διαμάντια
κυλοῦνε τῆς δροσιᾶς.
”Ολοι μαζὶ, πρὶν ἔρθῃ τὸ σκοτάδι,
χαρήτε μὲ τραγούδι ἀρμονικό.
Σᾶς καρτερῷ στὸ ώραίο αὐτὸ τὸ βράδυ
μές στὸ λιβάδι τὸ γειτονικό.

Ἡ Ἀνδούλα.—Ποιὰ εἶσαι σύ;

Ἡ Δροσιά.—Δὲν μὲ γνωρίζεις; Εἶμαι ἡ Δροσιά, τοῦ Ἡλιου ἡ ἀδερφή.

Ἡ Πεταλούδα.—Ἐβιάστηκες.

Ἡ Ἀνδούλα.—Ἡ σημερινὴ λιακάδα ἥτανε τόσο δυνατὴ ποὺ ἔκανες πολὺ καλὰ νὰ ἔρθης. Τὰ καῦμένα μου τὰ λουλούδια εἰχανε ἀποκάνει ἀπὸ τὴν ζέστη.

Ἡ Δροσιά.—Εἶδες ὅμως ποὺ τὰ ἐδρόσισα καὶ ζωήρεψαν... (Δείχνει δόλογυρα τὰ λουλούδια) Πόσο ὅμορφα εἶνε τώρα!

Ἡ Ἀνδούλα.—Απόψε νὰ φανῆς καλή. Θ' ἀκούσωμε τὰ τραγούδια τῶν γεωργῶν κάτω στ' ἄλωνι. Μὴ τοὺς κάνης νὰ κρυψώσουν...

Ἡ Δροσιά.—Ἐννοια σου! Απόψε ἡ ἀτμόσφαιρα εἶνε χλιαρὴ καὶ τὸ πέρασμά μου θὰ γίνη σ' δλους εὐχάριστο, καθὼς καὶ στὰ λουλούδια.

(Ἐρχεται ἡ Μέλισσα).

Ἡ Ἀνδούλα.—Ἡ φίλη μας ἡ Μέλισσα ἔρχεται βιαστική.

Ἡ Μέλισσα.—Απόψε ἄργησα καὶ πρέπει νὰ φτάσω στὴν κυψέλη μου. Τὸ μέλι ποὺ φέρνω ἀπὸ τὰ θυμάρια εἶνε ἔξαιρετικό.

Ἡ Πεταλούδα.—(Στὴν Μέλισσα) Εἶσαι πολὺ φιλεύσπλαχνη γιὰ ν' ἀφίνεις πάντα λίγο στὰ λουλούδια. Αὔτο εἶνε ἡ μοναδική μου τροφή.

Ἡ Μέλισσα.—Ποτὲ δὲν ἔγινα ἄπληστη...

Ἡ Δροσιά.—(Στὴν Ἀνδούλα) "Ελα! Φώναξε τὸν κηπουρό σου νὰ σκαλίσῃ λίγο τὸ χῶμα τῶν λουλουδιῶν. "Έχει στεγνώσει ἀπὸ τὸν ἥλιο... Εσύ, καλή μου Μέλισσα, φῦγε γφήγορα στὴν κυψέλη σου. Καὶ σύ, Πεταλουδίτσα, πάρε τὶς φίλες σου καὶ καθίστε σ' δποιο σᾶς ἀρέσει ἀπὸ τὰ ὅμορφα αὐτὰ λουλούδια. (Ἐρχεται δὲ Κηπουρός) Καὶ ὁ Κηπουρός πρέπει νὰ καθαρίσῃ τοὺς κορμοὺς τῶν λουλουδιῶν, ποτίζοντάς τα μὲ τὸ βραδυνὸ νερό. Τὸ ἀνέλακι θὰ περάσῃ σὲ πόδια τους, καθὼς ἔκεινα θὰ σκορποῦν τὸ ἀγνό τους θυμίαμα. "Ολοι νὰ εἴσαστε ἀγαπημένοι. ቙ φύσις ἔφτειασε τὸν ἔνα γιὰ

τὸν ἄλλο. Ὁ σκοπός μας εἶνε ἵερὸς μέσα στὸ ρολόγι τοῦ σύμπαντος, ποὺ λέγεται Ζωή. Ἐμπρός, λοιπόν! Ὁ καθένας στὴ δουλειά του, ὅσο κρατάει ἀκόμα ἡ μεγάλη αὐτὴ Ἀνοιξιάτικη Γιορτή.

Ἀριθ. 7.

Ἡ Δροσιά.—Σὲ λίγο θὰ νυχτώσῃ. Εἶνε καιρός!

Ἡ Ἀνδούλα.—Τώρα τελειώνει κι' ἡ Γιορτή.

Χορός.—Σὲ λίγο θὰ νυχτώσῃ καὶ λαμπερὸς ἥλιος θερμὸς θὰ ξαναρθῇ.

Πεταλούδα-Μέλισσα.—Ταχὺ θὰ ξαναρχίσουμε δουλειά.

Ἡ Ἀνδούλα.—Χωρὶς καμώματα καὶ τεμπελιά.

Χορός.—Στῆς ἀνοιξης τὴν πράσινη ἀγκαλιά θὰ ξαναρχίσωμε δουλειά!

ΑΥΛΑΙΑ

ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΛΕΝΗ, 10 - 12 χρόνων
ΕΥΓΕΝΙΑ, ή μητέρα της
ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ, ή γυναῖκα του
ΝΙΚΗ, κόρη τους, ώς 10 χρόνων
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, θεῖος τῆς Ἐλένης

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ

ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

Στή σκηνή δωμάτιο άπλα έπιπλωμένο. Στό βάθος έξώπορτα πού διακρίνεται πινακίδα μὲ τή λέξι: «ΠΩΛΕΙΤΑΙ». Δεξιά καὶ άριστερά πάλι πόρτες. Εικόνα άνδρος στόν τοῖχο.

ΣΚΗΝΗ 1.

·Ελένη μόνη.

·Ελένη.—(*Ένω φοράει τὴ φόμπα τῆς*). Θαυμάσια! Τώρα είμαι ἔτοιμη νὰ παίξω τὸν ρόλο μου. Θάρχίσουν νάρχωνται οἱ ἀγοραστὲς γιὰ νὰ ίδοῦνε τὸ σπίτι κι' ἐγὼ θὰ δίνω πληροφορίες... Φτωχό μου σπιτάκι!... Ποιὰ μοῖρα τάχα τὸ θέλησε νὰ σὲ χάσουμε! Σὺ πρωτεῖδες τὴ γιαγιά μου δταν γεννήθηκε, σὺ ἄκουσες τὰ πρῶτα λόγια τοῦ πατέρα μου, σὺ ἀντιλάλησες τὰ παιδικά μου κλάμιματα. Καὶ δμως! Δέχτηκες τὴν δραγμήν μου γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ τὴ φτώχεια! Κι' ἐγώ, ποὺ σὲ κάθε χτύπημα τῆς πόρτας περιμένω ἀκόμια τὸν πατερούλη, είμαι ἀναγκασμένη νὰ ὑποκρίνωμε τὴν πρόθυμη πωλήτρια... Μὰ δ πατερούλης, σπιτάκι μου χρυσό, δὲν ξανάρχεται πιὰ ἀπὸ χρόνια. Καὶ σένα πρέπει τώρα νὰ σὲ χάσω γιὰ πάντα... Νὰ γιατὶ σ' ἀγαπῶ, σπιτάκι μου, καὶ δὲν θέλω νὰ σ' ἀφίσω στὰ ξένα χέρια...

(*Ἐρχεται ἥ Εὐγενία*).

ΣΚΗΝΗ 2.

·Ελένη καὶ Εύγενία.

·Ελένη.—(*Συγκινημένη*) Μαννούλα, εῖμ' ἔτοιμη. "Εγὼ θὰ δεχτῶ τοὺς ἀγοραστές. "Ας ἐλπίσουμε πῶς κάποιος θὰ βρεθῇ σήμερα ποὺ νὰ τοῦ ἀρέσῃ.

Εύγενία.—(*Κάθεται δακρυσμένη*) "Αλλοι τὸ βρίσκουν ἀκριβό." Άλλοι στενόχωρο... Καὶ δμως! Στὸ σπίτι αὐτὸ πέρασαν κι' εύδοκίμησαν τρεῖς δλόκληρες γε-

νιές. Τὸ σπίτι τοῦ πατέρα μας, Ἐλένη, τῆς γιαγιᾶς σου τὸ ἀρχοντικὸ δὲν χωράει τοὺς σημερινοὺς ἀφέντες, τοὺς νεόπλουτους! Ἐνῶ σὲ μᾶς περισσεύει... (*Κλαίει*).

Ἐλένη.—(*Tὴν παρηγορεῖ*) Ἡσύχασε, μαννούλα. ποιὸς ξέρει... Μπορεῖ μὲ τὸν καιρὸν νὰ ξαναγίνῃ δικό μας. Σοῦ τ' ὀρκίζομαι πώς αὐτὸς θὰ εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς μου. Ἐπειτα μπορεῖ ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἀπὸ τὴν Ἀμερική...

Εύγενία.—Ο θεῖος σου ὁ Ἀπόστολος, κοροῦλα μου, δὲν μᾶς ἔδωσε σημεῖα ζωῆς μετὰ τὸν πόλεμο. Ο Θεὸς μόνο ξέρει ποιὰ τύχη ἐπερίμενε καὶ τὸν καῦμένο μου τὸν ἀδερφό...

Ἐλένη.—Ἐπειτα ἐγὼ εἶμαι τώρα πιὰ μεγάλη. Μπορῶ νὰ ἐργαστῶ καὶ ἀπὸ τὶς οἰκονομίες μᾶς κάτι μπορεῖ νὰ γίνη, μητερούλα.

Εύγενία.—Νὰ ἐργαστῆς! Δύσκολο πρᾶγμα. Γιατὶ δὲν ξέρεις, δὲν μπορεῖς ἀκόμη νὰ κάνης τίποτα. Εἶσαι τόσο μικρή...

Ἐλένη.—Νά. Θὰ γίνω φάρτρα. Καὶ τὰ βράδυα θὰ πηγαίνω στὸ νυχτερινὸ σχολειό. Δὲν θὰ τὰ καταφέω, φαντάζεσαι;

Εύγενία.—Θὰ χρειαστῇ πολὺς καιρὸς γιαυτό...

Ἐλένη.—Μπορῶ ἀκόμα νὰ γίνω μιὰ δασκάλα ἥ καὶ νοσοκόμα. Θυμοῦμαι ὅταν μοῦ ἔλεγες πώς περιποιήθηκες τοὺς τραυματίες μας στὸν Ἀλβανικὸ Πόλεμο.

Εύγενία.—Μὰ τὴν ἀλήθεια, κόρη μου, μὲ κάνεις νὰ γελάσω. Ἄλλὰ ως ποὺ νὰ γίνης καὶ σὺ κάτι, ποὺ νὰ μᾶς ξαναδώσῃ τὸ σπίτι μας, εἶνε ἀμφίβολο ἢν θὰ ζήσω ἐγώ... Ἐπειτα πολὺ ὑποφέρω ὅταν οἱ ὑποψήφιοι ἀγοραστὲς λένε: «Ο κῆπος του εἶνε θαυμάσιος. Ωστόσο θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ κόψῃ μερικὰ δένδρα του γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὴν οἰκοδομή!!» Ἄλλος πάλι τὸ βρίσκει παλήρ. «Πρέπει, λέει, νὰ γκρεμιστῇ γιὰ νὰ χτιστῇ μοντέρνα πολυκατοικία...» (*H Ἐλένη σιγοκλαίει*) Ε! Ὁχι καὶ νὰ κλαῖς τώρα...

Ἐλένη.—Εἶνε νὰ μὴν κλαίω μ' αὐτὲς τὶς ἰδέες

τοῦ κόσμου, νὰ γκρεμίσουν τὸ σπιτάκι μας, νὰ χαλάσουν τὸ ώραῖο περιβόλι μας, νὰ κόψουν τὴ μεγάλη μας οδακινιά... Πῶς μποροῦμε νὰ τὸ ύποφέρωμε, μαννούλα!...

Εύγενία.—Γιὰ δλα αὐτὰ χρειάζεται ύπομονή. 'Ο Θεὸς εἶνε μεγάλος. "Ας ἔχουμε σ' ἐκεῖνον τὶς ἐλπίδες μας. (*Σηκώνεται*) Έγὼ θὰ πάω νὰ ψωνίσω τίποτε γιὰ νὰ φάμε σήμερα.

Έλένη.—(*Σκέφτεται λίγο καὶ υστερα:*) Καλά, μητέρα, πήγαινε νὰ ψωνίσης. Έγὼ θὰ περιμένω...

Εύγενία.—(*Φεύγοντας*) Καὶ μήν ξεχνᾶς πώς τὴν τιμὴν εἰπαμε στὸν μεσίτη νὰ τὴν λιγοστέψῃ. Οἱ ἀνάγκες μας ζητῶνται διαρκῶς παραχωρήσεις. (*Φεύγει*).

Έλένη.—(*Μόνη*) Προτίμῳ νὰ πεινάσω! Ακοῦς ἔκει πολυκατοικία!.. Θὰ κόψουν καὶ τὴν παληὴν κληματιοὶ μὲ τὰ ώραια νυχάτα σταφύλια της. Καὶ τὸ πηγάδι τῆς αὐλῆς θὰ χωνευτῇ... "Α! "Οχι. Αὐτὸδ δὲν πρέπει νὰ γίνη. (*Χτυπάνε τὴν πόρτα*) Ορίστε! Εφτάσανε κιόλας... (*Τακτοποιεῖ λίγο τὴ φόμπα τῆς καὶ βγαίνει στὴν έξωπορτα*) Έμπρόσ! (*Μιλάει έξω*) Θέλετε νὰ ιδῆτε τὸ σπίτι; Περάστε...

(*"Ερχονται δ Θεοφάνης, ή Ανδρομάχη καὶ ή Νίκη*).

ΣΚΗΝΗ 3.

Έλένη, Θεοφάνης, Ανδρομάχη, καὶ Νίκη.

Θεοφάνης.—(*Καθὼς βλέπει τὸ σπίτι*) Πολὺ παληὸ...

Έλένη.—Ανάδειξε τρεῖς γενιές, κύριε.

Ανδρομάχη.—"Έχει δῆμως ώραια καὶ εὐρύχωρα δωμάτια.

Θεοφάνης.—"Ας δοῦμε τὰ ύπνοδωμάτια, τὴν κουζίνα καὶ τὸ λουτρό.

Ανδρομάχη.—Κυρίως τὸ δωμάτιο τῆς Νίκης.

Νίκη.—Μποροῦμε νὰ ίδοῦμε τὸν κῆπο, μαμμά;

Έλένη.—Απὸ ποὺ θέλετε ν' ἀρχίσωμε; (*Μονολογεῖ*) Θὰ σᾶς κάνω ἐγὼ νὰ φύγετε καθὼς ηρθατε. (*Στοὺς ἄλλους*) Έδῶ εἶνε τὸ στοιχειωμένο δωμάτιο...

Ανδρομάχη.—(*"Εντρομη*) Πῶς εἶπες;

Νίκη.—(*Πλησιάζει τὴ μητέρα τῆς*) Μαμάκα, πᾶμε νὰ φύγουμε. Φοβάμαι...

Θεοφάνης.—Γιὰ ἔξήγησέ μου, δεσποινίς...

Έλένη.—Νά, κύριε. *"Ωρες-* ώρες ἀκούγονται κρότοι ἐκεῖ μέσα πὸν δὲν δικαιολογοῦνται. Πολλὲς φορὲς εἶνε σὰν νὰ σπάζουν γυαλικά. (*Ξαφνικὰ ἀκούγονται ἀπὸ τὸ δωμάτιο ἐκεῖνο γυαλικὰ πὸν σπάζουν κι' ἔπειτα ἡσυχία.*) *"Η Ἐλένη τὰ χάρει.* *"Η Ἀνδρομάχη καὶ ἡ Νίκη ὑποχροῦν τρομαγμένες πρὸς τὴν ἔξοδο ἐνῶ ὁ Θεοφάνης ἀνοίγει τὴν πόρτα τοῦ δωματίου.* *"Η Ἐλένη, φοβισμένη κι' αὐτή,* πιάνεται ἀπὸ μιὰ καρέκλα γιὰ νὰ μήν πέσῃ).

Θεοφάνης.—Τὶ ξῦλο θέλουν αὐτὰ τὰ φαντάσματα... Άλλὰ καὶ μερικὲς ἀπόρσεχτες νοικοκυρές...

Νίκη.—Τὶ ητανε, μπαμπᾶ;

Θεοφάνης.—Είχες ἀφίσει τὸ παράθυρο ἀνοιχτὸ καὶ κάτι φαγώσιμο στὸ τραπέζι, ὅπου οἱ γάτες σοῦ ἔσπασαν δυὸ ποτήρια.

Ανδρομάχη.—*"Αχ, Θεέ μου! Πῶς τρόμαξα!*

Έλένη.—(*Συνέρχεται καὶ αὐτή*) Οἱ γάτες; Εἴσαστε βέβαιος; Γιατὶ καμιὰ φορὰ τὰ φαντάσματα μεταμορφώνονται καὶ σὲ γάτες...

Θεοφάνης.—*"Ησύχασε, μικρούλα μου. Τὰ φαντάσματα δὲν γυρίζουν μέρα μεσημέρι.*

Έλένη.—*Kι'* ἔγῳ ἔλεγα...

Νίκη.—Πᾶμε νὰ φύγουμε μαμμά... Δὲν μοῦ ἀρέσει ἔδω.

Θεοφάνης.—*"Ας δοῦμε τώρα καὶ τὸν κῆπο.* *"Εσὺ Νίκη, θὰ ίκανοποιηθῆς.* Καθὼς εἶδα τὶς τριανταφυλλιὲς ἀνθισμένες θυμήθηκα τὶς προτιμήσεις σου.

Έλένη.—(*Περόλινπη*) Πᾶμε κύριε... Περάστε.

Ανδρομάχη.—Δὲν σοῦ κρύβω, Θεοφάνη, πῶς μοῦ γίνεται συμπαθητικὸ αὐτὸ τὸ σπιτάκι.

(*"Η Ἐλένη ἀνοίγει τὴν πόρτα.* Οἱ ἄλλοι φεύγοντι καὶ ἔρχεται ἡ *Ἐνγενία* κρατώντας ἓνα καλαθάκι ἢ ζεμπύλι μὲ φώνια).

ΣΚΗΝΗ 4.

Ἐλένη, Εύγενια,

Εύγενια.—”Ηρθανε ἀγοραστές;

Ἐλένη.—(*Πηγαίνει καὶ τῆς πάροντα τὰ ψώνια*) Ναί. Εἶνε μιὰ οἰκογένεια... (*Μὲ θλῖψι*) Καὶ φαίνεται πώς τοὺς ἀρέσει...

Εύγενια.—”Ας δώσει ὁ Θεός. Πηγαίνω ἐγὼ στὸν αῆπο νὰ τοὺς μιλήσω. (*Φεύγει πρὸς τὸν αῆπο*).

Ἐλένη.—(*Μόνη*). ”Ηρθε λοιπὸν ᾧ ὥρα; Τελείωσαν τὰ ψέματα; Σπιτάκι μου παληό, σπιτάκι μου ἀγαπημένο... Πρότερι τώρα ν' ἀκούστης τὸ «ἀντίο» μας. Τὸ ξέρω! Θὰ λυπηθῆς ὅταν θὰ σ' ἀποχαιρετήσουμε, θὰ συγκινηθεῖς ὅταν φεύγοντας θὰ φίλῳ τοὺς τοίχους σου... Μὰ πῶς νὰ γίνη; Εσὺ πρότερι νὰ κάνης τοὺς καινούργιους νοικοκυραίους περισσότερο εὐτυχισμένους ἀπὸ ἡμᾶς. (*Πηγαίνει νὰ φύγῃ καὶ σταματάει μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ πατέρα της*) Μὰ ἀν ζοῦσες, πατερούλη, μπορεῖ νὰ ἥταν ἀλλοιῶς τὰ πράγματα. ”Η ἀν ζοῦσε κι' ἐρχότανε ὁ καῦμένος ὁ θεῖος Ἀπόστολος... (*Φεύγει συγκινημένη καὶ βιαστική μὲ τὰ ψώνια πρὸς τὴν κουζίνα*).

ΣΚΗΝΗ 5.

Ἀπόστολος, καὶ σὲ λίγο Ἐλένη.

Ἀπόστολος.—(*Καθὼς μπαίνει*) Μὴν κάνω λάθος; (*Ξαναβλέπει τὴν πινακίδα*) Πωλεῖται; Σίγουρα κάτι ἄλλο συμβαίνει. Άλλὰ καὶ ἀν πουλιέται τὸ σπίτι; (*Ἐρχεται ᾧ Ἐλένη*).

Ἐλένη.—Θέλετε νὰ ἴδητε τὸ σπίτι, κύριε; Περάστε! Εἶνε καὶ ἄλλοι στὸν αῆπο.

Ἀπόστολος.—Ναί!.. Δηλαδή... θέλω καὶ δὲν θέλω. Εἶνε δικό σας τὸ σπίτι;

Ἐλένη.—Ως τώρα ναί, κύριε. Εἶνε τὸ πατρικό μας σπίτι.

Ἀπόστολος.—Τὸ σπίτι τοῦ πατέρα σου! Καὶ γιατὶ τὸ πουλᾶτε;

Ἐλένη.—Ἡ φτώχεια κύριε, ἡ κατοχή... Ἐκάναμε καὶ χρέη ὅσο ἡ μητέρα μου ἦταν ἀρρωστη. Δὲν εἰχαμε βοήθεια ἀπὸ κανένα...

Ἀπόστολος.—Οὕτε συγγενεῖς δὲν ἔχετε;

Ἐλένη.—Κάποιος θεῖος μου στὴν Ἀμερικὴ δὲν μᾶς γράφει πιά! Φοβοῦμαι πὼς πέθανε ὁ καῦμένος ὁ θεῖος Ἀπόστολος... Ἀλλὰ σεῖς τὶ ἔχετε, κύριε; Γιατὶ εἴσαστε χλωμός;

Ἀπόστολος.—Δὲν εἶνε τίποτε. (*Κάθεται*) Μόνο λίγο κουρασμένος εἶμαι... Μοῦ φέρνεις ἔνα ποτῆρι νερό;

Ἐλένη.—(*Πηγαίνει βιαστικὴ*) Μὰ βέβαια.

Ἀπόστολος.—(*Μόνος*) Αὐτὴ εἶνε ἡκόρη τῆς ἀδεοφῆς μου, ἡ Ἐλενίτσα μας. Καὶ πῶς μοιάζει τῆς Εὐγενίας. Μὰ ὅχι! Δὲν θὰ πουλήσῃ τὸ σπίτι!

Ἐλένη.—(*Ἐρχεται μὲ ἔνα ποτῆρι νερό*) Πιέτε λίγο, κύριε. Θὰ συνέλθετε.

Ἀπόστολος.—(*Αφοῦ πιῇ*) Εὐχαριστῶ... Τώρα πές μου πῶς σὲ λένε;

Ἐλένη.—Ἐλένη, κύριε.

Ἀπόστολος.—Καὶ τὴν μαμμά σου;

Ἐλένη.—Εὐγενία, κύριε.

Ἀπόστολος.—Αἱ, λοιπόν, Ἐλενίτσα μου, τρέξε νὰ εἰδοποιήσῃς τὴν μαννούλα σου πὼς τὸ σπίτι σας μοῦ ἀρέσει καὶ τὸ ἀγοράζω ἀμέσως.

Ἐλένη.—Θὰ τὸ ἀγοράσετε σεῖς, κύριε; Αὐτὸς εἶνε ἀδύνατον... Γιατὶ αὐτὴ τὴν στιγμὴν στὸν κῆπο βρίσκονται οἱ νέοι ἀγοραστές του μὲ τὴν μαμμά μου... *Ἐδωσαν καὶ προκαταβολή...* *Ἐπειτα τὸ σπίτι μας εἶνε στοιχειωμένο, κύριε...* Δὲν σᾶς κάνει... Φροντίστε νὰ βρῆτε κανένα ἄλλο καλλίτερο, βολικώτερο... Αὐτὸς πάει πιά... πουλήθηκε... (*Τὴν πιάνουν κλάματα καὶ λυγμοί*).

Ἀπόστολος.—Ἐλενίτσα, σὲ θαυμάζω. Εἰσαι ἄξιο παιδὶ τῆς μητέρας σου.

Ἐλένη.—Τὶ ἐννοεῖτε, κύριε;

Ἀπόστολος.—Ἐκεῖνο ποὺ βλέπω, Ἐλένη. Δὲν

Θέλεις νὰ πουληθῇ τὸ πατρικό σου σπίτι. Μποάβο. Σὲ συγχαίρω γι' αὐτὸ καὶ σοῦ ὑπόσχομαι πὼς δὲν θὰ τὸ χάσῃς.

Ἐλένη.—Δηλαδή;

Ἀπόστολος.—Ὄ Θεὸς εἶνε μεγάλος, Ἐλένη, παιδί μου...

Ἐλένη.—Δὲν καταλαβαίνω, κύριε.

Ἀπόστολος—Πήγαινε νὰ φωνάξῃς τὴ μητέρα σου καὶ τότε θὰ καταλάβης... Ἡ! Νά, ἔρχεται κιόλας! (*"Ἔρχονται ἀπὸ τὸν κῆπο καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι."*)

ΣΚΗΝΗ 6.

Οἱ ἴδιοι, Εὔγενία, Θεοφάνης, Ἀνδρομάχη καὶ Νίκη.

Θεοφάνης.—Λοιπὸν εἴμαστε σύμφωνοι, κυρίᾳ Εὐγενίᾳ. Τὸ ἀπόγευμα θὰ συναντηθοῦμε στὸν συμβολαιογράφο. Ἐκεῖ θὰ σᾶς μετρήσω καὶ τὴν προκαταβολή.

Ἀνδρομάχη.—(*Καθὼς ή Εὐγενία κλαίει τὴν παρηγορεῖ*) Μὴ στενοχωρεῖσθε. Ὁταν θέλετε θὰ μᾶς κάνετε πολλὴ εὐχαρίστησι νὰ σᾶς βλέπουμε.

Ἀπόστολος.—(*Βγάζει τὴν πινακίδα*) Δὲν νομίζετε πὼς βιάζεσθε; Τὸ σπίτι δὲν πουλιέται. Κάποια παρεξήγησις ἔγινε.

Εὔγενία.—(*Τὸν βλέπει ἔκπληκτη*) Ἀπόστολε, ἀδερφούλη μου! (*"Ἄγκαλιάζονται."*)

Ἐλένη.—^{τὸν} Α! Ἔτσι; Κι' ἐγώ δὲν σ' ἔγνωρισα, θεῖε. Ωραία κωμωδία παίξαμε οἱ δύο μας. (*Πήγαινε κοντάτου καὶ φιλοῦνται.*)

Ἀπόστολος.—(*Στοὺς ἄλλους*) Κύριε... Κυρία μου, λυποῦμαι πολὺ ποὺ ἥρθαν ἔτσι τὰ πράγματα γιὰ σᾶς. Τὸ σπίτι μας δὲν ὑπάρχει πιὰ λόγος νὰ τὸ πουλήσουμε. Δὲν ἔχουμε οὕτε τὸ δικαίωμα αὐτό. Ἡ πραγματικὴ του ἴδιοκτήρια. ἡ ἀγαπητή μου ἀνεψιὰ Ἐλένη δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ τὸ ἀποχωρισθοῦμε. Θὰ τῆς ἐκόστιζε πολὺ αὐτό...

Νίκη.—Καὶ μοῦ ἄρεσε τόσο ὁ κῆπος!...

Ἐλένη.—Σὲ προσκαλῶ νὰ παιζωμε μαζὶ στὸ κιόσκῳ του. Καὶ ἡ κληματαριά μας θὰ κάνη τὰ σταφύλια της γιὰ δλους μας.

Θεοφάνης.—Καὶ τὰ φαντάσματα;

Ἐλένη.—Ἐννοια σας καὶ θὰ φροτίζω νὰ μὴ ξαναμπαίνουν οἱ ξένες γάτες!...

ΑΥΛΑΙΑ

ΔΥΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙΑ

ΚΩΜΩΔΙΟΥΛΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο ΣΒΟΥΡΑΣ
Ο ΦΡΙΓΚΟΣ
Η Κυρά - ΜΑΛΑΜΩ
Ο ΠΑΓΩΝΗΣ

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ

ΔΥΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙΑ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

·Η σκηνή στό ύπαιθρο.

ΣΚΗΝΗ 1.

Σβούρας καὶ Φρίγκος

Σβούρας.—"Εχω μιὰ ιδέα, Φρίγκο. Ν' ἀγοράσουμε ἔνα λαχεῖο μαζί.

Φρίγκος.—Συνεταιρικά;

Σβούρας.—Καὶ βέβαια. Οἱ συνεταιρικὲς δουλειὲς φέρονται πάντα κέρδη.

Φρίγκος.—"Εχεις ἐμπιστοσύνη στὴν τύχη σου, Σβούρα;

Σβούρας.—"Α! Εἶμαι τυχερός ἐγώ. Πολὺ τυχερός. Ατυχία βρίσκεται μόνο μέσα στὶς τσέπες μου, ποὺ δὲν ἔχουν ποτέ τους μιὰ δεκάρα. Κατὰ τὰ ἄλλα εἶμαι πολὺ τυχερός...

Φρίγκος.—Καὶ ποιὰ εἶνε τὰ ἄλλα, ἀγαπητὲ Σβούρα;

Σβούρας.—Τὰ ἄλλα; Αἱ, λοιπὸν τὸ βρίσκεις μικρὸ πρᾶγμα νὰ διαβάζω ἔνα κεφάλαιο τῆς ιστορίας μονάχα κι' ἐκεῖνο νὰ μοῦ τυχαίνει στὸν διαγωνισμό;

Φρίγκος.—Μὰ αὐτὸ ἔγινε μιὰ φορά. "Άλλο;

Σβούρας.—Πῆγα ποτὲ μονάχος στὸ θέατρο; "Όλο καὶ κᾶποιος θὰ μοῦ κάνει τὰ ἔξοδα.

Φρίγκος.—Δηλαδὴ εἶσαι τσαμπατζῆς.

Σβούρας.—Τὸ ΐδιο κάνει. Καὶ αὐτὸ ζήτημα τύχης.

Φρίγκος.—Εἶσαι σπουδαῖος, φίλε Σβούρα!

Σβούρας.—Καὶ ποῦ εἶσαι ἀκόμα!

Φρίγκος.—"Εχεις κι' ἄλλα παραδείγματα;

Σβούρας.—Αὐτὸ θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ἐμπιστευτικά. (Στὸ αὐτό) Στὴ γειτονιὰ μὲ βρίσκουν γούρικο. Γι' αὐτὸ τὴν κάθε πρωτομηνὶα μὲ περιμένουν στὰ σπίτια

νὰ ἔμπω πρῶτος σὰν καλορίζικος πρὶν πάη κανένας γρουσούζης...

Φρίγκος.—Αὐ! Καὶ μ' αὐτὸ τὶ βγαίνει;

Σβούρας.—Κορόϊδο εἶσαι, Φρίγκο;

Φρίγκος.—Δὲν καταλαβαίνω!

Σβούρας.—Μὰ αὐτὲς οἵ δουλειές, Φρίγκο μου, δὲν γίνονται χωρὶς ἀμοιβῆ.

Φρίγκος.—Θέλεις νὰ εἰπῆς, δτι παίρνεις χρήματα;

Σβούρας.—(Περίλυπα) Ποῦ τέτοια τύχη!... Βγαίνει δμως κανένα γλυκό ἥ κανένα κουλουράκι...

Φρίγκος.—Μπράβο τύχη!.. Δὲν ἔχεις λοιπὸν ἄδικο. "Ας πάρουμε ἔνα λαχεῖο. Φέρε τὸ πεντακοσάρικο.

Σβούρας.—Πεντακοσάρικο; Μὰ ἀν εἶχα ἔνα πεντακοσάρικο, Φρίγκο, τῷπαιρνα καὶ μοναχός μου.

Φρίγκος.—Άλλὰ τότε ποῦ βρίσκεις τὸν συνεταιρισμό;

Σβούρας.—Νά, ἐσὺ θὰ βάλης τὰ ἔξοδα καὶ ἐγὼ τὴν τύχη!..

Φρίγκος.—Δὲν εἶσαι καὶ τόσο βλάκας, Σβούρα μου... Καὶ τὰ κέρδη;

Σβούρας.—Θὰ τὰ μοιράσουμε.

Φρίγκος.—Κουμπάρε Σβούρα, ἄλλοῦ τ' ἀγγίστρι. "Απὸ δῶ δὲν τσιμπάει τὸ ψάρι... (Κάνει νὰ φύγῃ).

Σβούρας.—Στάσου, Φρίγκο. Νὰ τὸ συζητήσουμε τὸ πρᾶγμα.

Φρίγκος.—(Ξαναγρίζει) Δὲν χωράει κουβεντολόγι παρὰ μόνο μὲ ἵσους δρους...

(Ἐρχεται ἀρασκονμπωμένη ἥ Κυρά-Μαλάμω).

ΣΚΗΝΗ 2.

Οἱ ίδιοι καὶ ἡ Κυρά-Μαλάμω.

Μαλάμω.—(Μονολογεῖ) Α! Μὰ εἶνε φοβερό... Εἴνε φοβερό! Ή μιὰ γρουσουζιὰ πάνω στὴν ἄλλη.... Μπᾶ! "Ολα τ' ἀνάποδα σὲ μένα ἔρχονται...

Σβούρας.—Σὲ λυπᾶμαι, κυρά-Μαλάμω, κι' ὅς μὴν ξέρω πόσα ἀνάποδα σὲ βρήκανε ώς τώρα.

Μαλάμω.—'Ακοῦστε, παιδιά μου, νὰ φρίξετε. Θὰ σᾶς τὰ εἰπῶ μὲ δυὸ λόγια...

Φρίγκος.—Μ'ένδιαφέρει ἡ στενοχώρια σου, κυρά-Μαλάμω. Γιὰ λέγε !

Μαλάμω.—Χτὲς τὸ ἀπόγευμα, ποὺ λέτε, εἴχαμε τὰ βαφτίσια τοῦ μωροῦ τῆς κυρά-Εὐανθίας τῆς περιβολάρισσας—νὰ τῆς ζήσῃ τῆς χριστιανῆς! Αἴ, πιά, σὰν μᾶς εἶχε καλέσει πήρα τ' ἀνηψίδια μου κι' ἐπήγαμε σὰν στὸ σπίτι μας.

Σβούρας.—Στῆς περιβολάρισσας...

Μαλάμω.—Ναὶ! "Οταν φτάσαμε ἐκεῖ ἥρθε κι' ὁ παπᾶς. Καί, γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, ἐμαζευτήκανε ὅλοι οἱ καλεσμένοι, ἡ γυναῖκα τοῦ μπακάλη, ἡ κώνα ἡ Σταματία ἡ σιδερώστροα, ὁ κύρος-Πρόεδρος μ' ὅλα του τὰ κουτσούβελα, ὁ ἀστυνόμος, ὁ δάσκαλος ποὺ ἦταν καὶ νουνὸς καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι. "Εγιναν λοιπὸν καὶ τὰ βαφτίσια καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Πλάτανος!"

Σβούρας.—Τὶ ἔκανε λέει; Πῶς τῷβγαλαν τὸ παιδί;

Μαλάμω.—Εἶπα! Πλάτανο! 'Ακοῦς ἐκεῖ ὄνομα ποὺ βρήκε ὁ δάσκαλος! Πλάτανο!

Φρίγκος.—Δὲν γίνεται, κυρά-Μαλάμω. Δὲν ἄκουσες καλά. Μπάς καὶ τὸ εἴπανε Πλάτωνα;

Μαλάμω.—Τὶ ἔτσι, τὶ ἄλλοιως, Φρίγκο, παιδάκι μου. Μιὰ φορὰ δὲν ξέρει ἡ μάννα του πότε θὰ τὸν γιορτάζει τὸν κανακάρη της.

Φρίγκος.—Μὰ αὐτὸ εἶνε καλό, κυρά-Μαλάμω. Θὰ γλυτώνει τὰ τραταρίσματα ποὺ συνηθίζονται στὶς γιορτές. "Ηξερε ὁ κύρος-δάσκαλος τὶ ἔκανε.

Μαλάμω.—"Ελα, Χριστὲ καὶ Παναγιά! Καὶ χα-μήκανε τόσα ἄλλα ὄνόματα; Δέντρο τὸ κάμανε τὸ παιδί;

Σβούρας.—Αὐτὸ λοιπόν, ἦταν τὸ ἀνάποδό σου;

Μαλάμω.—"Ας εἶνε! Γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, ἔγινε ἡ βάφτισι. Μᾶς φέρανε σουμάδες, μᾶς τρατάρανε κουραμπιέδες μὲ μύγδαλα καὶ ὕστερα τὸ φρίξαμε στὸ χορό. «Ἐμπρὸς νὰ χορέψης, κυρά-Μαλάμω!» μοῦ φω-

νάζανε. «Τὶ τραγούδι θέλεις νὰ σοῦ εἰποῦμε, κυρὰ-Μαλάμω»—δός του καὶ μὲ καταφέρνουνε... Χωρὶς νὰ σᾶς τὰ πολυλογῷ μπῆκα πρώτη στὸ χορό...

Φρίγκος.—Κι' ἔχόρεψες... Υστερα;

Μαλάμω.—Κοντολογίς μοῦ εἴπανε δυὸ τραγούδια, ἔνα συρτὸ κι' ἔνα τσάμικο...

Σθούρας.—(*Μόνος*) Ἀλλοίμονό μας ὅν δὲν τὰ λέγανε κοντολογίς... Ακόμα θὰ χόρευε...

Μαλάμω.—Μοῦ εἴπανε λοιπὸν δυὸ τραγούδια.

Φρίγκος.—Καὶ χόρεψες!...

Μαλάμω.—Καὶ χόρεψα!...

Σθούρας.—Κι' ὑστερα ἔφυγες!...

Μαλάμω.—Οχι ἀκόμα. Στάσου νὰ ίδης.

Φρίγκος.—Ἐν τάξει! Πές τα τοῦ Σθούρα, κυρὰ-Μαλάμω κι' ἔγῳ τὰ μαθαίνω... συνεταιρικά. (*Κάνει νὰ φύγη*).

Μαλάμω.—(*Τὸν τραβάει ἀπὸ τὸ μανίκι*). Περίμενε. Ἐδῶ εἶνε τὰ σοβαρά... Καί, γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῷ, πήγαμε τὸ βράδυ στὸ σπιτάκι μας...

Σθούρας.—Κι' ἐκεῖ ἐκαθήσατε ἐσεῖς καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα!

Μαλάμω.—Δὲν ἐκαθήσαμε καθόλου καλλίτερα! Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ μυστήριο!

Φρίγκος.—Τότε ἐκοιμηθήκατε;

Μαλάμω.—Ἐκοιμηθήκαμε, ναί! Ἀλλὰ νηστικού!

Σθούρας.—Μπά! Καὶ πῶς τὸ πάθατε αὐτό;

Μαλάμω.—Ναί, παιδάκια μου, χωρὶς νὰ σᾶς τὰ πολυλογῷ... Εἶχα μαγερέψει ἀπὸ νωρὶς τὰ ντολμαδάκια μου καὶ τ' ἄφισα μὲ τὴν κατσαρόλα στὴ φωτιὰ νὰ ζεσταίνουν...

Σθούρας.—Καὶ ἡ φωτιὰ ἔσβισε καὶ οἱ ντολμάδες βρέθηκαν κρῦσι!

Μαλάμω.—Αμὲ δὲν ἤταν αὐτό... Ή κατσαρόλα βρέθηκε ἄδεια! Δὲν σᾶς φαίνεται γρουσουζιά;

Φρίγκος.—Κι' ἡ πόρτα σου;

Μαλάμω.—Ἀλλοίμονό μόν. Βρέθηκε κι' αὐτὴ ὅλα-

νοιχτή κι' οί γάτες τῆς γειτονιᾶς ἔγλυφαν ἀκόμη τὰ μουστάκια τους!

Σβούρας.—Μὰ σὺ εἶσαι νοικοκυρά, κυρὰ-Μαλάμω. Πῶς τόπαθες αὐτὸ τὸ κακό;

Μαλάμω.—Πάντα ἥμουν ἄτυχη, νὰ σᾶς χαρῶ.

Φρīγκος.—(*Κλείνει τὸ μάτι στὸν Σβούρα*) Κάποιος γρούσουνές θὰ μπαίνει τὶς πρωτομηνὶες στὸ σπίτι σου, κυρὰ-Μαλάμω.

Μαλάμω.—Λέξ, Φρīγκο μου;

Φρīγκος.—”Οπως σὲ βλέπω καὶ μὲ βλέπεις!.. Άλλὰ νά! Τυχερὸς ἄνθρωπος καὶ γούρικος εἶνε δὲ φίλος μου δὲ Σβούρας. Νὰ τὸν προσκαλεῖς κάθε πρωτομηνὶὰ στὸ σπίτι σου.

Μαλάμω.—Καλὰ ποὺ μοῦ τὸ εἶπες, ἀγόρι μου. (*Στὸν Σβούρα*) ”Ελα νὰ πᾶμε καὶ τώρα...

Σβούρας.—Άλλὰ δὲν εἶνε πρωτομηνὶὰ σήμερα, κυρὰ-Μαλάμω...

Μαλάμω.—Τὸ ὕδιο κάνει, Σβούρα μου. Πᾶμε κι' ἐγὼ θὰ σὲ φιλέψω.

Σβούρας.—(*Κλείνει τὸ μάτι στὸν Φρīγκο μὲ ἵκανοποίησι*) Αφοῦ ἐπιμένεις, πᾶμε...

(Φεύγοντας καὶ ή Μαλάμω).

ΣΚΗΝΗ 3.

Φρīγκος, μόνος.

Φρīγκος.—”Ετσι μπαλώθηκε ή κυρὰ-Μαλάμω κι' ἔβγαλε τὸ τυχερό του καὶ δὲ φίλος μας δὲ Σβούρας...” Ας τοῦ δίνουμε τώρα γιὰ τὸ γήπεδο. Γιατὶ ἀν μάθη σὲ λίγο ή κυρὰ-Μαλάμω πῶς ἐγὼ τῆς ἀναποδογύρισα τὴν κατσαρόλα μὲ τὰ ντολμαδάκια της, ἀλλοίμονό μου...

(Κάνει νὰ φύγη. ”Ερχεται ἀντίθετα δὲ Παγώνης).

ΣΚΗΝΗ 4.

Φρīγκος καὶ Παγώνης.

Παγώνης.—(*Θυμωμένος*) Δὲν μοῦ λέξ, παλληκάρι μου: Εἶδες πουθενὰ ἐκεῖνο τὸ παληόπαιδο τὸν Φρīγκο;

Φρίγκος.—Ποῦ νὰ τὸν ἵδω, κὺρο-Παγώνη μου.
Ἐγὼ δὲν κάνω παρέα, βλέπεις, μὲ παληόπαιδα. Σοῦ
ἔκανε τίποτε, μαστρο-Παγώνη;

Παγώνης.—”Αν μοῦ ἔκανε, λέει; Ἀλλὰ δὲν θὰ
τὸν πετύχω πουθενά;

Φρίγκος.—Θέλεις ν' ἀναλάβω ἐγὼ νὰ σὲ ἔξυπη-
ρετήσω, μπάρμπα-Παγώνη;

Παγώνης.—Θέλω νὰ τὸν πιάσω στὰ χέρια μου.

Φρίγκος.—(*Συμμαζεύεται*) Εἶνε τόσο βιαστικό;

Παγώνης.—Ναί. Καὶ νὰ τοῦ δώσω δυὸς χαστούκια!

Φρίγκος.—(*Μὲ τὸ χέρι στὸ μάγουλο*) Μόνο;

Παγώνης.—Τοῦ φτάνουν δυό! Γιατὶ πῆγε στὶς
κυρά-Μαλάμως τὴν κουζίνα μὲ τὰ κάρβουνα κι' ἀνα-
ποδογύρισε τὴν κατσαρόλα μὲ τὰ ντολμαδάκια. Ἐτσι
χάσαμε τὸ βραδυνὸ μεζέ μας. Δυὸς καὶ μὲ πληρωμή.

Φρίγκος.—Αὐτὸς ἦταν δλο; (*Υποχωρεῖ*) Μὰ τότε
πάω νὰ τὸν βρῶ. Καὶ μείνης ἥσυχος. Ἐγὼ θὰ τοῦ
δώσω τὰ δυὸς χαστούκια (*Φεύγει*).

ΣΚΗΝΗ 4.

Παγώνης καὶ σὲ λίγο Μαλάμω.

Παγώνης.—(*Στὸν Σβούρα*) Δύδ καὶ καλὰ ποὺ νὰ
κάνουν στράκες... (*Μόνος*) ”Α! Νὰ καὶ ἡ κυρά-Μαλά-
μω. (*Ἐρχεται ἡ Μαλάμω*) Εννοια σου καὶ τὸν κανόνισα

Μαλάμω.—Πάω γιὰ τὸν παπᾶ, μαστρο-Παγώνη,
νὰ κάνω ἀγιασμὸ στὸ σπίτι μου.

Παγώνης.—Καλὸς εἶνε κι' ὁ ἀγιασμός, κυρά-
Μαλάμω. Ἀλλὰ τὰ χέρια μου εἶνε πιὸ σίγουρα. Ἀκοῦς;
Δυὸς χαστούκια χάπ - χούπ κι' ἔξω! Ἐλα κοντά μου
καὶ θὰ ἴδης... Πενήντα δραχμὲς τὸ ἔνα. (*Τὴν σύρει καὶ
φεύγοντα*. *Ἐρχονται ὁ Φρίγκος καὶ ὁ Σβούρας*).

ΣΚΗΝΗ 5.

Φρίγκος καὶ Σβούρας.

Φρίγκος.—Σβούρα, φύλε μου, ἄνοιξε ἡ τύχη σου.

Σβούρας.—Μὰ εἶσαι στὰ καλά σου;

Φρίγκος.—Εἴπα καὶ ἐλάλησα: Χαστούκι καὶ πε-

νηντάρι! Τιμή ἀγορανομίας καὶ ὅχι μαύρη ἀγορά...

Σβούρας.—Δηλαδή; (*Δογαριάζει*) Δύο οἱ πέντε-δέκα... Τέσσερες οἱ πέντε-εἴκοσι... Θέλεις νὰ πῆς πῶς ἂν φάω δυὸς χαστούκια θὰ πάρω ἔνα κατοστάρικο καὶ ἂν φάω τέσσερα θὰ μοῦ δώσῃ διακόσιες δραχμές;

Φρίγκος.—Τοῖς μετρητοῖς, ποὺ λέει ὁ λόγος!

Σβούρας.—Γιὰ ἔξηγησέ μου, Φρίγκο, πῶς σοῦ ἥρθε αὐτὴ ἡ πετριά;

Φρίγκος.—Μὴ ρωτᾶς τώρα. Πετριὰ εἶνε...

Σβούρας.—Καὶ τὸ φέρνεις γιὰ τύχη αὐτό;

Φρίγκος.—Τὰ χαστούκια ἵσως ὅχι. Τὰ δυὸς κατοστάρικα δύμως, ναύ!

(*Ἔρχονται ὁ Παγώνης καὶ ἡ Μαλάμω*).

ΣΚΗΝΗ 6.

ΟΙ ίδιοι καὶ Παγώνης.

Παγώνης.—(*Στὸν Φρίγκο*) Αἴ! τὸν βρῆκες; (*Ο Φρίγκος κρυφὰ δείχνει τὸν Σβούρα. Ο Παγώνης πλησιάζει τὸν Σβούρα νὰ τοῦ δώσῃ δυὸς χαστούκια*).

Φρίγκος.—Ἐπλήρωσα ἐγώ, μάστρο—Παγώνη!

Μαλάμω.—Τί ἐπλήρωσες, παιδάκι μου, ποὺ τὰ ντολμαδάκια μου δὲν ξεπληρώνονται. Αὔγολέμονο τὰ εῖχα ἡ κακομοίρα!

Σβούρας.—Μὴν ἀνησυχεῖς, κυρά—Μαλάμω, καὶ δύλα πληρώνονται στὸν παληόκοσμο...

Παγώνης.—(*Στὸν Φρίγκο*) τοῦ τᾶδωσες γερά;

Φρίγκος.—Ἄν ἔτρωγε καὶ τρίτο θὰ εἴχαμε συναγερμό.

Σβούρας.—Γιατὶ νὰ χαλάσωμε τὴ συμφωνία μας, ἀφοῦ εἴπαμε τέσσερα, ἀφεντικό... Ἔτσι νὰ βγῆ διπλὸ τὸ μεροκάματο... Λέγε τίποτα, οὲ Φρίγκο!...

Παγώνης.—(*Μ' ἔκπληξι*) Τί; Πῶς! Ἐσύ εἶσαι ὁ Φρίγκος;

Σβούρας.—Πάλι μπερδευτήκαμε!

Μαλάμω.—Ἄλλος μ' ἔζημιωσε κι' ἄλλος ἐπλήρωσε;

Σβούρας.—Μήν ἀνησυχεῖς, κυρὶα-Μαλάμω. «Ο λογαριασμὸς εἶνε ἐν τάξει.

Παγώνης.—Τί ἐν τάξει. Αὐτὸν τὸν Φρίγκο θέλω νὰ χαστουκίσω. Δυὸς καὶ γερά...

Φρίγκος.—Μιὰ φορὰ ξεθύμανες, μαστρο-Παγώνη. Έγὼ θὰ λογαριαστῶ μὲ τὸν Σβούρα. Πλήρωσέ τον μ' ἔνα κατοστάρκο γιὰ ἀποζημίωσι ποὺ τὶς ἔφαγε τζάμπα!..

ΑΥΛΑΙΑ

ZHTEITAI KAMARIEPA

ΚΩΜΩΔΙΟΥΛΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Η κυρία ΠΟΡΣΕΛΑΝΗ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ, έως 12 χρόνων
ΛΟΥΛΟΥ, έως 15 χρόνων (ή και μεγαλύτερη)

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ

ZHTEITAI KAMAPIEPA

MIA PRAEIS

'Η σκηνή σ' ἔνα δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ τῆς
κ. Πορσελάνη, ώραῖα ἐπιπλωμένο.

ΣΚΗΝΗ 1.

'Η κυρία Πορσελάνη, μόνη.

Πορσελάνη.—Φοβερὸ πρᾶγμα νὰ ἔχει κανεὶς
ἀνάγκη γιὰ μιὰ καμαριέρα καὶ νὰ μὴ μπορεῖ νὰ τὴν βρῇ
ὅπως τὴν θέλει. Τὶ κακὸ εἶν' αὐτὸ στὴν ἐποχή μας! Μὰ
δὲν ὑπάρχει πιὰ ζήτησις ἐργασίας; "Ολα τὰ μεσιτικὰ
γραφεῖα μόνο ὑποσχέσεις μοῦ στέλνουν μὲ τὸ τηλέ-
φωνο καὶ τὸ σπίτι μου ἔξακολουθεῖ νὰ μένει χωρὶς
καμαριέρα. Τὸ πῶς κατορθώνω καὶ ντύνομαι μόνη μου,
ἐγὼ καὶ ὁ θεδός τὸ ξέρουμε. "Επειτα ἔχω καὶ τὸν ἄν-
τρα μου ποὺ βάζει τὶς φωνές. Πότε γιατὶ ἀργῶ νὰ ἐτοι-
μαστῶ γιὰ τὸ θέατρο, πότε γιατὶ ξεχνάω νὰ φορέσω
κάλτσες, ἀλλοτε φορῶ δύο διαφορετικὰ παπούτσια...
"Α! μὰ εἶνε κατάστασις αὐτή!... Καλὰ ἔκαμα λοιπὸν
νὰ τὸ γράψω στὶς ἐφημερίδες... Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν
βρεθῇ κανένα κοριτσάκι τοῦ χωριοῦ. "Επὶ τέλους αὐτὰ
εἶνε πιὸ σβέλτα στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ.

(*Ερχεται ἡ Βασιλική, φτωχικὰ ντυμένη καὶ δειλή).

ΣΚΗΝΗ 2.

'Η κυρία Πορσελάνη καὶ Βασιλική.

Βασιλική.—Ἐδῶ ζητάτε καμαριέρα;

Πορσελάνη.—Ναί. Ποιὸς σὲ στέλνει;

Βασιλική.—'Η μάννα μου. Τὸ διάβασε, λέει, στὴν
ἐφημερίδα.

Πορσελάνη.—"Έχεις ἐργαστεῖ ἀλλοῦ;

Βασιλική.—”Οχι. Πρώτη φορά.

Πορσελάνη.—Μά, παιδί μου, πρέπει νὰ ξέρης.

Βασιλική.—Θὰ μάθω. ”Ομως ξέρω νὰ σκουπίζω.

Πορσελάνη.—Αύτὸ δὲν εἶνε δουλειὰ καμαριέρας.

Βασιλική.—Γιατί; Τάχα μὴ θὰ σκουπίζης ἐλόγου σου, κυρία;

Πορσελάνη.—Τὶ ἀνοησίες εἶνε αὔτες; ”Υπάρχει ύπηρέτρια γιὰ τὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ.

Βασιλική.—Ξέρω νὰ σφουγγαρίζω, νὰ πλένω...

Πορσελάνη.—Δὲν μοῦ κάνεις, παιδί μου. ”Επειτα εἶσαι μικρή...

Βασιλική.—Θὰ μεγαλώσω, κυρία...

Πορσελάνη.—Χρειάζομαι μιὰ καμαριέρα ποὺ νὰ βοηθάει ἐμένα, νὰ περιποιεῖται τὴν κρεββατοκάμαρά μου, τὰ φορέματά μου. ”Εσύ δὲν ξέρεις τίποτε ἀπ’ αὐτά.

Βασιλική.—Θὰ μάθω, κυρία. ”Έγὼ στὸ σπίτι μου μπαλώνω τὰ ροῦχα μας. Πῶς δὲν ξέρω;

Πορσελάνη.—(Μόνη) Ούφ! Θὰ μὲ σκάσῃ αύτὸ τὸ χαζό...

Βασιλική.—Τὶ εἰπες, κυρία;

Πορσελάνη.—Πήγαινε καὶ θὰ σὲ εἰδοποιήσω στὸ σπίτι σου.

Βασιλική.—Μὴν πάρης καμμιὰ ἄλλη, κυρία. ”Έγὼ εἶμαι καλὸ κορίτσι, δουλευτάρικο... ”Αντίο!... (Φεύγει).

Πορσελάνη.—(Μόνη) ”Ορίστε λοιπὸν θράσος. Νὰ θέλουν νὰ γίνω καὶ νταντὰ στὶς ύπηρέτριες... (Άκούγεται χτύπος στὴν πόρτα). ”Εμπρός!... (”Ερχεται ἡ Λουλοῦ πολὺ κομψά ντυμένη).

ΣΚΗΝΗ 3.

‘Η κυρία **Πορσελάνη** καὶ ἡ **Λουλοῦ**.

Λουλοῦ.—Καλημέρα σας, κυρία... ”Εσεῖς ζητᾶτε καμαριέρα;

Πορσελάνη.—”Α, καλημέρα, παιδί μου. ”Έχεις ξαναεργασθεῖ σὲ ἄλλα σπίτια;

Λουλοῦ.—Πῶς! Σὲ πάρα πολλὰ σπίτια, κυρία. Καὶ

σὲ πολὺ καλὰ σπίτια. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ καθίσω;

Πορσελάνη.—(*Ξαφνιάζεται καὶ δυσανασχετεῖ*) Μπορεῖς νὰ καθήσῃς...

Λουλοῦ.—Μερσί, μαντάμ. (*Κάθεται μὲ τὸ ἔνα πόδι ἐπάνω στὸ ἄλλο, ἐνῷ ἡ κυρία Πορσελάνη μὲνει δρόψῃ.*) Όραϊ τὸ σπιτάκι σας, κυρία. Ἀληθινὸ κουκλόσπιτο... νοικοκυρεμένο... καθαρό... (*Βλέπει τὴν ρόμπα τῆς*) Ἡ ρόμπα σας εἶνε θαῦμα. Ποῦ τὴν ράψατε, κυρία... Τ' ὄνομά σας, κυρία...

Πορσελάνη.—(*Πάντοτε δυσανασχετοῦσα*) Καλώσύνη σας! Ἐχω μοδίστρα στὸ σπίτι. *Ἄς ἔρθουμε στὸ θέμα μας.*

Λουλοῦ.—Ἐχετε παιδιά, κυρία; Γιατί, ξέρετε, δὲν μπορῶ νὰ τὰ ὑποφέρω τὰ μικρά. Οἱ φωνές τὰ παιχνίδια, ὁ μόρυβος ποὺ κάνουν γύρω στὶς κάμαρες μοῦ δίνουν στὰ νεῦρα!

Πορσελάνη.—(*Μὲ τὸ ἵδιο ὑφος τῆς*) Εὔτυχῶς γιὰ σᾶς, δὲν ἔχουμε παιδιά...

Λουλοῦ.—Θαυμάσια! Ἐτσι ἐλπίζω νὰ γίνωμε πολὺ καλές φίλες!

Πορσελάνη.—Τί πρᾶγμα;!

Λουλοῦ.—*Ω, κυρία μου. Ξέρω, ξέρω νὰ ἔκτιμω τὰ καλὰ σπίτια καὶ τὶς καθὼς πρέπει κυρίες...* Ἐλπίζω νὰ κάνετε καὶ σεῖς τὸ ἵδιο...

Πορσελάνη.—(*Μόνη*) Αὐτὸ δὰ μᾶς ἐλλειπε... (*Στὴν Λουλοῦ μὲ σφιγμένα τὰ δόντια*) *Ἄς τὸ ἐλπίσουμε κι' αὐτό...*

Λουλοῦ.—Ξέρετε; Μὲ λένε Λουλοῦ.

Πορσελάνη.—Νὰ τὸ χαίρεσαι τὸ ὄνομά σου...

Λουλοῦ.—Τὸ πραγματικό μου εἶνε Καλλιόπη... Ἀλλὰ τὸ ἄλλαξα, γιατὶ δὲν μοῦ τόσοάρεσε. Τὸ βρῆκα πολὺ χωριάτικο. Πρῶτα λοιπὸν τὸ ἔκαμα Πόπη. Εἶδα δμωὲ ὅτι δὲν πήγαινε καλὰ στὸ αὐτὸν καὶ ἔγινα Λουλοῦ. Πῶς σᾶς φαίνεται, κυρία;

Πορσελάνη.—Δὲν εἶνε καὶ ἀσχημό.

Λουλοῦ.—*Άς ἔρθουμε τώρα καὶ στὰ ἄλλα.*

Ἐλπίζω, κυρία, νὰ σᾶς κάνω. Ὁ μισθός μου, τὸ φαγητὸ καὶ τὸ ντύσιμο εἶνε τὰ πρῶτα ζητήματα ποὺ πρέπει νὰ κανονίσουμε. Γιὰ τὸ τελευταῖο μόνο ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ δτὶ δὲν θὰ δεχθῶ ποτὲ ἀποφόρια δικά σας...

Πορσελάνη.—(Μόνη καὶ νευριασμένη) "Α, μὰ αὐτὸ δὲν υποφέρεται..."

Λουλοῦ.—Θὰ μοῦ κάνετε τέσσερες ἐποχικὲς του-αλέτες τὸν χρόνο, χωριστὰ τὶς ρόμπες τοῦ σπιτιοῦ...

Πορσελάνη.—Μπᾶ!.. "Άλλο;
Λουλοῦ.—Θὰ μοῦ δίνεται ἔνα μῆνα κανονικὴ ἄδεια κάθε καλοκαῖρι γιὰ νὰ πηγαίνω στὰ λουτρὰ καὶ ἄλλο ἔνα μῆνα ἀναρρωτικὴ τὸ φθινόπωρο γιὰ ἀνάπτυση. Ξέρετε εἴμαι πολὺ ωμαντικὸς τύπος αὐτὴ τὴν ἐποχή. "Επειτα θέλω τὶς ἑβδομαδιαῖς ἔξόδους μου γιὰ τὸν κινηματογράφο.

Πορσελάνη.—Ἐλπίζω νὰ θέλεις καὶ τὰ ὄδοιπο-ρικά σου...

Λουλοῦ.—"Ω!. Αὐτὸ δὲν εἶναι διόλου σωστὸ γιὰ μὰ καμαριέρα... "Άλλα, ἀνηπηγαίνουμε μαζὶ στὸν κινη-ματογράφο, τότε φυσικὰ δὲν θὰ πρέπει νὰ σᾶς προ-σβάλω πληρώνοντας ἔγῳ τὰ εἰσιτήρια..."

Πορσελάνη.—(Μόνη) Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ κοιμώ-μαστε στὴν ἵδια κρεββατοκάμαρα... Μπᾶ τὴν ἀναιδε-στάτη!

Λουλοῦ.—Τὸ πρῶτο συνήθως τρώγω γάλα, φρέ-σκο βούτυρο μὲ μέλι ἥμαρμελάδα καὶ φροῦτα! Τὸ μεση-μέρι στὸ φαγητό μου...

Πορσελάνη.—Ξέρω, ξέρω... Πίνεις σαμπάνια!
Λουλοῦ.—"Α, ὅχι δά... Αὔτὸ θὰ ἥταν κατάχρη-σις ἀπὸ μέρους μου. Λίγη μόνο μαυροδάφνη... Εἶνε, ξέρετε, δυναμωτική.

Πορσελάνη.—Μὲ ζητοῦν στὸ τηλέφωνο...
Λουλοῦ.—Δὲν πειράζει... Θὰ περιμένω.
Πορσελάνη.—(Φεύγοντας μονολογεῖ) Τὶ ξετσιπω-σιά, Θεέ μου, τὶ ξετσιπωσιά! (Φεύγει ἡ Πορσελάνη. "Η Λουλοῦ σηκώνεται καὶ περιεργάζεται τὰ ἔπιπλα τοῦ σαλο-

τοῦ. Στὸ μεταξὺ ἀνοίγει ἡ πόρτα τῆς εἰσόδου καὶ φαίνεται τὸ κεφάλι τῆς Βασιλικῆς).

ΣΚΗΝΗ 4.

Λουλοῦ καὶ Βασιλική.

Λουλοῦ.—Τὶ κάνεις ἐσὺ ἔκει;

Βασιλική.—Περιμένω νὰ πιάσω δουλειά.

Λουλοῦ.—Δὲν πιστεύω νὰ ζητᾶς νὰ γίνης καμαριέρα! Γι' αὐτὸ εἶμ' ἐγὼ ἐδῶ.

Βασιλική.—Σὲ πῆρε σένα γιὰ καμαριέρα της;

Λουλοῦ.—Όχι ἀκόμα, ἀλλὰ τῆς ἀρέσω. Ἐσὺ τὶ εἶσαι. Ἡ υπηρέτρια;

Βασιλική.—Μπᾶ! Δὲν μοῦ εἶπε τίποτα ἀκόμα...

Λουλοῦ.—Τότε καλά. Ἄν μὲ κρατήσῃ ἐμένα, θὰ σὲ πάρω γιὰ βιοθό μου.

Βασιλική.—(*Προχωρεῖ καὶ δίνει τὸ χέρι της στὴ Λουλοῦ*) Σύμφωνοι. Τότε θὰ φτιάξω καὶ ἐγὼ φόρεμα σὰν τὸ δικό σου... Τὶ ώραῖο ποὺ εἶνε!

Λουλοῦ.—Ἐννοια σου, θὰ σοῦ συστήσω ἐγὼ τὴ μοδίστρα μου. Μόνο ποὺ παίρνει λίγο ἀκριβά... Ἀς εἶνε ὅμως θὰ τὰ κανονίσουμε. Γιατὶ ἐσὺ θὰ μοῦ εἶσαι ἀπαραίτητη ἐδῶ μέσα... Κύταξε χάλια! Κύταξε σκόνες! Κύταξε ἀκαταστασία! Λὲς καὶ ἔχει νὰ μπῇ ἄνθρωπος ἐδῶ ἔξη μῆνες.

Βασιλική.—(*Βγάζει τὸ μαντήλι της*) Δὲν μπορῶ νὰ τὰ βλέπω...

Λουλοῦ.—Τὶ κάνεις ἔκει;

Βασιλική.—Νὰ ξεσκονίσω.

Λουλοῦ.—Εἶσαι στὰ καλά σου; Ἡ κυρία δὲν ἐνδιαφέρεται ἡ ἵδια καὶ θὰ φροντίσουμε ἐμεῖς; Φαντάζομαι καὶ τὶ ἀπλυσιὰ θὰ εἶνε ἐδῶ μέσα...

Βασιλική.—Ἐγὼ ξέρω νὰ πλένω φοῦχα.

Λουλοῦ.—Ἄν σὲ πάρω, θὰ πλένεις χωριστὰ τὰ δικά μου! Φύγε ὅμως τώρα γιατὶ ἔρχεται ἡ κυρία...

(*Ἡ Βασιλική φεύγει τρέχοντας ἀπὸ τὴν ἵδια πόρτα.*
“Ἐρχεται ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ κυρία Πορσελάνη).

ΣΚΗΝΗ 5.

Ἡ Λουλοῦ καὶ ἡ κυρία Πορσελάνη.

Πορσελάνη.—Ἄκομαι ἐδῶ εἶσαι; Δός μου τὴν διεύθυνσί σου καὶ θὰ σὲ εἰδοποιήσω.

Λουλοῦ.—Κρατεῖστε τὸν ἀριθμὸ τοῦ τηλεφώνου μου, κυρία: 879-461.

Πορσελάνη.—Τὶ ἀκούω; Τηλέφωνο!...

Λουλοῦ.—Μένω, ξέρετε, στὸ «Τουριστικὸ» ξενοδοχεῖο. Τὶ νὰ κάνω, κυρία μου... Ὡς ποὺ νὰ εὔρω δουλειά.

Πορσελάνη.—Πολὺ καλά. Θὰ σὲ εἰδοποιήσω.

Λουλοῦ.—(*Ἐνῶ φεύγει*) Χαίρετε, κυρία...

Πορσελάνη.—Γειά σου!

Λουλοῦ.—(*Μόλις φθάνει στὴν πόρτα*) Ἔχετε αὐτοκίνητο, κυρία;

Πορσελάνη.—Ἐχω. Γιατί;

Λουλοῦ.—Οταν μὲ θελήσετε, νὰ τὸ στείλετε νὰ μὲ πάρη... (*Φεύγει*).

Πορσελάνη.—(*Μόνη*) Άλλοιμονο στὴ γοικούρα ποὺ περιμένει σήμερα κάτι ἀπὸ τὶς καμαριέρες. (*Στὴν πλατεῖα*) Τ' ἀκούσατε; Θᾶρα καιρός, μαζὶ μὲ τὸ κουτσομπολιό τους νὰ δεχόμαστε ἵσως καὶ ξύλο ἀπὸ τοῦ λόγου τους... Φυλαχθῆτε, λοιπόν!

ΑΥΛΑΙΑ

Ο ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΗΣ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ ΣΚΕΤΣ

(Γιά μικρά παιδιά)

ΠΡΟΣΩΠΑ

Η Κυρία ΣΑΣΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ, γυιός της
ΑΛΙΚΗ, φίλη του Γιώργου } 8 - 10 χρόνων
ΠΕΤΡΟΣ, ένα φτωχόπαιδο }

Ο ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΗΣ

ΜΙΑ ΠΡΑΞΙΣ

Ἡ σκηνὴ στὸ δωμάτιο ἐνὸς πλουσιόσπιτου.

ΣΚΗΝΗ 1.

Ἡ κυρία Σάσα καὶ ὁ Γιώργος.

Σάσα.—(*Ἐτοιμη νὰ βγῆ φοράει τὰ γάντια της. Στὸ τζάμι τοῦ παραδύρου ὁ Γιώργος ἔχει κολλημένο πεισματάρικα τὸ πρόσωπό του, βλέποντας ἔξω.*) Ἐπὶ τέλους δὲν μοῦ λές, τὶ τρόπος εἶνε αὐτός;

Γιώργος.—(*Χωρὶς νὰ στρέψῃ καθόλου*) Θέλω νὰ πάμε στὸ παιδικὸ θέατρο. Νά!

Σάσα.—Μὰ ἀκόμα χθὲς ἐσηκώθηκες ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ θέλεις νὰ βγῆς ἔξω; Ἐπειτα ἔχει συννεφιά καὶ μπορεῖ νὰ βρέξει.

Γιώργος.—Αἴ, καὶ σὰν βρέξη! Τὶς ὄμπρέλλες γιατὶ τὶς ἔχουμε;

Σάσα.—Μὰ παιδάκι μου, ἡ ύγρασία θὰ σὲ βλάψῃ. Ἡ γρίπη δὲν ἀστειεύεται.... Ἀφισε τούλαχιστον νὰ βγῆ λίγος ἥλιος.

Γιώργος.—Δὲν μπορῶ νὰ μείνω μέσα μόνος.

Σάσα.—Σὰν δὲν τρέπεσαι! Τί εἶσαι; Μωρὸ παιδί, ποὺ φοβᾶσαι νὰ μείνης μόνος;

Γιώργος.—Δὲν φοβᾶμαι. Στενοχωριέμαι.

Σάσα.—(*Μόρη*) Τὶ κακοκέφαλο παιδί, Θεέ μου! (*Στὴν πλατεῖα*) Τὰ ἴδια ὑποφέρετε καὶ σεῖς οἱ μητέρες ἀπὸ τὰ παιδιά σας;

Γιώργος.—(*Γνοίζει τώρα καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν πλατεῖα ἐνῷ μιλάει στὴν μαμμά του*) Ὁχι βέβαια, γιατὶ δλες αὐτὲς οἱ κυρίες ἔφεραν τὰ παιδιά τους στὸ θέατρο. Ἐνῶ ἐγὼ μένω κλεισμένος στοὺς τέσσερες τοίχους σὰν γὰ εἰμαι τιμωρημένος!

Σάσα.—”Ακουσε, Γιώργο. Έγώ φεύγω. Προτίμησε νὰ διαβάσης τώρα καὶ δταν γυρίσω θὰ πάρουμε τὴν ὥρα τοῦ παιδιοῦ στὸ ραδιόφωνο.

Γιώργος.—Σαχλαμάρες!

Σάσα.—(*Φεύγοντας*) ”Έλα, ξλα! Κάνε αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω. Θὰ σοῦ στείλω καὶ τὴν Ἀλίκη νὰ σοῦ κρατήσῃ συντροφιά... Φρόνιμα δύως! (*Φεύγει*).

ΣΚΗΝΗ 2.

Γιώργος μόνος.

Γιώργος.—Πολὺ κουτὴ θὰ είνε ή Ἀλίκη νὰ ἔρθῃ νὰ κλειστῇ ἐδῶ μέσα. Πφ! Τί λέσ! Ωραῖα θὰ διασκεδάσουμε σ' αὐτὸ τὸ στενόχωρο δωμάτιο! Κρῆμα ποὺ δὲν ἔχουμε καὶ κοῦκλες νὰ παίξουμε!... (*Γυρίζει στὸ μεταξὺ μέσα στὸ δωμάτιο πεισματάρικα, πιάνει στὰ χέρια διάφορα πράγματα καὶ τὰ ἐγκαταλείπει νευρικά*). ”Επὶ τέλους, ἔνας περίπατος ὡς τὸ πάρκο θὰ ἥταν προτιμώτερος ἀπὸ μιὰ φυλακὴ σ' ἔνα δωμάτιο μὲ κλειστὰ καὶ τὰ τζάμια. (*Ξαναπηγαίνει στὸ τζάμι καὶ κολλάει τὸ πρόσωπό σ' αὐτὸ δύπως προηγουμένως*). ”Ορίστε! ”Ερχεται ή δεσποινὶς Ἀλίκη... Μᾶς φέρνει καὶ τὰ παιγνίδια της... Βλέπω δτι θὰ διασκεδάσουμε ὥραῖα... (*Χτυπάει πεισματάρικα τὸ πόδι*) ”Ας βγῆ λίγος ήλιος καὶ βλέπουμε... (*Ερχεται ή Ἀλίκη μὲ ἔνα τετράδιο στὸ χέρι*).

ΣΚΗΝΗ 3.

Γιώργος καὶ Ἀλίκη.

Ἀλίκη.—Καλημέρα, Γώργο. (*Τὸν πλησιάζει*).

Γιώργος.—(*’Από τὴν θέσι του*). Καλημέρα!

Ἀλίκη.—Η μαμμά σου μοῦ εἶπε πώς είσαι στενοχωρημένος καὶ ἥρθα νὰ σοῦ κρατήσω συντροφιά!

Γιώργος.—Βέβαια θὰ περάσουμε ἔκτακτα τὸ ἀπόγευμά μας.

Ἀλίκη.—Νά, ξφερα...

Γιώργος.—Ξέρω, ξέρω. Τὶς κοῦκλες σου.

Αλίκη.—”Α, δχι. Έγώ δὲν παίζω πιά κοῦκλες. Τώρα είμαι μεγάλη.

Γιώργος.—”Αν ήσουν να μεγάλη θὰ ἐπήγαινες περίπατο καὶ δὲν θὰ ἔμενες κλεισμένη χωρὶς λόγο.

Αλίκη.—Γιατὶ χωρὶς λόγο; Έβοήθησα τὴ μαμμά μου σὲ τόσες δουλειές καὶ ἔπειτα ἔγραψα τὴν ἔκθεσί μου γιὰ αὔριο. Ελα νὰ σοῦ τὴν διαβάσω.

Γιώργος.—(Πλησιάζει τὴν Αλίκη) Τὸ ξέρω πὼς γράφεις ώραῖες ἔκθεσεις. Ο μπαμπᾶς ἔλεγε πὼς θὰ γίνης λογοτέχνις.

Αλίκη.—Τὶ θὰ πῇ αὐτό, Γιώργο;

Γιώργος.—”Ελα αύριο νὰ σοῦ ἔξηγήσῃ δ ἵδιος.

Αλίκη.—”Ακουσέ τη λοιπόν... (Κάθετε καὶ διαβάζει:) «Ἐξημέρωνε ἔνα ἀπὸ τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα πρωινὰ τοῦ Απριλίου. Ἡ ἀτιμόσφαιρα ἥταν ἐλαφρὰ δροσερὴ καὶ δ λαμπρὸς ἥλιος, ποὺ μόλις εἶχε ἀνατείλη, τὴν ἐθέρμανε μὲ τὶς χρυσὲς ἀκτίνες του...»

Γιώργος.—”Ουτούχῶς ποὺ δὲν ἥταν σὰν τὴ σημερινὴ ἡμέρα...

Αλίκη.—(”Ἐξακολουθεῖ) «Εἴχαμε φτάσει πιὰ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, δταν μπροστὰ στὰ μάτια μας, εἰδαμε δόλοζώνταν τὴ φύσι μὲ τὴν ἀνοιξιάτικη φορεσιά της. Τὸ ἀνθισμένο λιβάδι ἔμοιαζε σὰν νὰ φοροῦσε πορφύρα ποὺ τὴν χρωμάτιζαν ἡ βαθυκόκκινες παπαρούνες. Μόνο ἔνα ἀπαλὸ ἀεράκι μᾶς ἐδρόσιζε καθὼς μὲ τὶς ἄλλες συμμαθήτριές μου ἐτρέχαμε ἐδῶ κι ἐκεῖ, γιὰ νὰ φτιάσουμε ἀνθοστέφανα ἀπὸ τὰ ἀγριολούλουδα: »

(Μὲ μικρὴ διακοπὴ τραγουδάει ἡ ἀπαγγέλλει:)

Στὸ λιβάδι τ' ἀνθισμένο,
παπαρούνες στολισμένο.

Νὰ ἡ ἀνοιξη μυρίζει.

καὶ τ' ἀηδόνι τερετίζει.

Πρασινίζει τὸ χωράφι,

μοιάζει ἡ γῆ σὰν τὸ χρυσάφι.

Πρὶν ἐρθῇ τὸ καλοκατῆρι

πᾶμε ὅλοι χέρι χέρι. *

* Μουσικὴ N. Λάβδα.

Γιωργος.—Φτάνει, φτάνει, Ἀλίκη ! Μοῦ δίνεις στὰ νεῦρα.

Ἀλίκη.—Σοῦ ἔκανα κακό ; (*Τὸν πλησιάζει λυπημένη σὰν νὰ θέλει νὰ τοῦ ζητήσῃ συγνώμη*) Δὲν τὸ ἥθελα...

Γιωργος.—Μὰ σκέψου λοιπὸν πώς σ' ὅλα καὶ στὴν προχθεσινὴ ἐκδομή ἐγὼ ἔμεινα κλεισμένος ἐδῶ μέσα!

Ἀλίκη.—(*Δειλὰ*) Ἡ ἀλήθεια εἶνε πώς εἶσαι λίγο πεισματάρης, Γιωργο. (*Χτυπάει τὸ κουδοῦν τῆς ἐξώπορτας*) Χτυπᾶνε!

Γιωργος.—Δὲν ἔχω ὅρεξι ν' ἀνοίξω σὲ κανένα.

Ἀλίκη.—Μπορεῖ νὰ εἶνε τίποτε τὸ σοβαρό. Ν' ἀνοίξω ἐγώ ;

Γιωργος.—Καὶ δὲν ἀνοίγεις ! (*Ἀλίκη φεύγει γιὰ λίγο*). Ορίστε ! Προχθὲς στὴν ἐκδομή τους ποὺ ἐγὼ ἥμουνα στὸ κρεββάτι εἶχε τόσο ώραία λιακάδα. Σήμερα ποὺ ἐστηκώθηκα ἐσυννέφιασε !

(*Ξαναέρχεται ἡ Ἀλίκη. Τὴν ἀκολουθεῖ ὁ Πέτρος μὲνα κοστούμι ἀνδρικὰ ρούχα στὸ μπράτσο, τυλιγμένα. Μπορεῖ νὰ εἴνε καὶ παπούτσια*).

ΣΚΗΝΗ 4.

Οἱ ἕδιοι καὶ Πέτρος.

Ἀλίκη.—Ἐλα μέσα, μικρέ. Νὰ ὁ Γιωργος, ὁ γυιὸς τοῦ κυρίου Ἰωαννίδη.

Πέτρος.—(*Φτωχικὰ ντυμένος*) Ἐφερα τὰ καινούρια ρούχα τοῦ μπαμπά σου.

Γιωργος.—Καλά. Βάλε τα ἔκει ἐπάνω.

(*Ο Πέτρος βάζει κάπον τὰ ρούχα καὶ κατόπιν βλέπει μὲθαυμασμὸ τὸ δωμάτιο*).

Ἀλίκη.—Τὶ βλέπεις τόσο περίεργα;

Πέτρος.—Ζῆτε τόσο ώραία μέσα ἐδῶ, δεσποινίς !

Γιωργος.—Δὲν πιστεύω νὰ προτιμᾶς νὰ μένεις ἐδῶ μέσα κλεισμένος, παρὰ νὰ ἔχεις τὴν ἐλευθερία σου καὶ νὰ βγαίνεις δποτε θέλεις.

Πέτρος.—”Αν εἶχα καὶ ἐγὼ ἔνα τέτοιο σπίτι δὲν θὰ ἥθελα νὰ βγῶ ποτὲ ἔξω.

’**Αλίκη.**—Τότε. λοιπόν, ποῦ μένεις;

Πέτρος.—(*Περίλυπα*) Σ' ἔνα φτωχικὸ σπιτάκι μὲ δύο ιδωμάτια ποὺ τὰ πειράζει πολὺ τὸν κρῦο τὸν χειμῶνα. Τὰ χρήματα δύμως ποὺ κερδίζω δὲν φτάνουν γιὰ νὰ νοικιάσωμε καλλίτερο.

Γιώργος.—Κερδίζεις χρήματα, εἶπες;

Πέτρος.—Πῶς ἄλλοιως θὰ ζήσωμε, ἐγὼ καὶ ἡ μητέρα μου;

Γιώργος.—(*Φέρνει μὰ πλάκα σοκολάτα καὶ δίνει τοῦ Πέτρου*) Σου ἀρέσουν οἱ σοκολάτες;

’**Πέτρος.**—Θὰ προτιμοῦσα λίγο ψωμί.

Γιώργος.—Τὸ ψωμί, φίλε μου, τὸ τρῶγε μόνο στὸ φαγητό.

’**Αλίκη**—Φαίνεται πῶς εἶνε νηστικός. Θὰ ἔπρεπε κάτι νὰ φάῃ.

Γιώργος.—Σὲ κρατῶ νὰ φᾶμε μαζὶ τὸ βράδυ. Στὸ μεταξὺ τρῶγε τὴ σοκολάτα σου καὶ λέγε μας τὸ ὄνομά σου.

Πέτρος.—Πέτρο μὲ λένε. Ἄλλὰ πρέπει νὰ πάω στὸ μαγαζί. Μὲ περιμένει δὲ μάστοράς μου.

(”Ερχεται ἡ κυρία Σάσα).

ΣΚΗΝΗ 5.

Οι ίδιοι καὶ ἡ κυρία Σάσα.

Σάσα.—”Ω! Βλέπω πῶς δὲν εἰσαστε καθόλου δυσαρεστημένοι. Σὲ ποιὸν ἀπὸ τοὺς τρεῖς ὀφείλεται αὐτὴ ή μεταβολή.

Γιώργος.—Στὸν Πέτρο, μαμμά.

Σάσα.—Στὸν Πέτρο; Καὶ πῶς;

Γιώργος.—Νά. Τὸ βράδυ θὰ φάῃ μαζί μας. ”Ολη τὴν ἴμερα ἐργάζεται γιὰ νὰ κερδίσῃ χρήματα, μὲ τὰ δόποια συντηρεῖ τὴ φτωχὴ μητέρα του.

Σάσα.—Ἐγῶ ἐσύ, μικρούλη μου πεισματάρη, ποὺ

τὰ ἔχεις δλα, διαρκῶς γκρινιάζεις γιὰ τὸ τίποτα.

Άλικη.—(*Βλέπει ἀπὸ τὸ παράθυρο*) "Ηλιος! "Ηλιος!

Γιώργος.—Μαμά! Τώρα πρέπει νὰ βγοῦμε.

Σάσα.—Φυσικά, θὰ βγοῦμε. Θὰ πᾶμε πρῶτα στὸ σπίτι τῆς μητέρας τοῦ Πέτρου νὰ τὴν προσκαλέσουμε, γιὰ νὰ φᾶμε τὸ βράδυ δλοι μαζί.

Γεωργος.—Καὶ ἔπειτα;

Άλικη.—"Επειτα θὰ πᾶμε καὶ στὸ δικό μας τὸ σπίτι.

Σάσα.—Καὶ αὔριο στὸν κινηματογράφο. "Ετσι ἔλπιζω νὰ πάψῃ πιὰ δ Γιώργος νὰ κάνει τὰ ἀδικαιολόγητα πείσματά του.

ΑΥΛΑΙΑ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ - ΜΟΝΟΛΟΓΟΙ

ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

(κατά τὸν Αἴσωπο)

ΠΡΟΣΩΠΑ

Η ΚΥΡΟΥΛΑ, γερόντισσα
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ, νέος
Η ΖΩΗ, νέα και ώραία

“Υπαιδρο. Ἀριστερά τῆς σκηνῆς ἔνας πάγκος. Ἡ Κυρούλα ἔρχεται,
ἀκουμπώντας τὸ μπαστουνάκι της, ἀναστενάζει πότε - πότε καὶ
βογγάζει μιὰ - δυό φορές. Τέλος κάθεται στὸν πάγκο.

“**Η Κυρούλα.**—”Αχ! Θεέ μου! Πόσα βάσανα ἔχει
αὐτὴ ἡ ζωή! Δὲν εἶνε παρὰ μιὰ μεγάλη δοκιμασία. Πόνοι,
κόποι, ἀρρώστειες, θλίψεις... Ποιὲς χαρὲς ἔχει ἡ ζωή; Πέστε
μου, σεῖς, ποὺ κάνετε πὼς εἰσαστε εὐχαριστη-
μένοι... Πέστε μου, τὶ κερδίζετε ἀπὸ τὴ ζωή σας; Τὶ
ἀπολαμβάνετε; “Οσοι εἰσαστε νέοι ἀκόμα, γελιόσαστε
μὲ τὶς κούφιες ἐλπίδες καὶ μὲ τὴν ἀσυλλόγιστη ροπὴ
στὶς ἀπατηλὲς ζωγραφιές της. Κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν
σκέπτεται τὰ γερατειά. Κανένας στὸν κόσμο νέος δὲν
φαντάζεται πὼς μιὰ μέρα θὰ γεράσῃ κι' αὐτός, πὼς
θὰ φτάσῃ καὶ θὰ χτυπήσῃ μόγος του τὴν πόρτα τοῦ
θανάτου γιὰ νὰ ζητήσῃ σ' αὐτὸν ἀπολύτρωσι... ”Αχ!
ὅ Θάνατος! Τὶ ωραῖος ποὺ εἶνε!. Καὶ ὅμως ὑπερή-
φανος ἀκατάδεχτος, δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τόσον καιρὸ
τὶς παραπλήσεις μου. Δὲν θέλει νάρθη, νὰ μὲ πάρη, νὰ
μὲ λυτρώσῃ, νὰ μοῦ χαρίσῃ τὴ λησμονιὰ τῆς πίκρας τῆς
ζωῆς. Αὐτὸς ποὺ τόσο τὸν κακολογοῦν οἱ ἄνθρωποι,
δὲν εἶνε παρὰ ἔνας ἴπποτης, ἔνας φρόνιμος βασιλέας
τοῦ ἄλλου κόσμου, ποὺ παίρνει ψυχὲς στὸ βασίλειό
του, ἀφοῦ τὶς δοκιμάζει... ”Αχ, Θάνατε! Γλυκέ μου,
χρυσέ μου Θάνατε, ἔλα! Δὲν μπορῶ πιά. Ἡ ζωή μου

ξήγινε βαρετή. "Ελα! Λύτρωσέ με, σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων, σύ, ποὺ κυβερνᾶς τοὺς δυὸς κόσμους πάνω ἀπὸ τὰ μυστηριώδη παλάτια σου. Κάνε μου αὐτὴ τὴ χάρι καὶ σῶσε με... Πάρε με..."

(*"Ερχεται δὲ Θάνατος μὲν μαῦρα καὶ μὲν ἔνα μακροκόνταρο δρεπάνι στὸ χέρι. Βαδίζει σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὴν Κυρδούλα καὶ στέκεται σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ αὐτῆς καὶ λίγο δεξιὰ τῆς σκηνῆς.*)

Ο Θάνατος.—"Αν καὶ πολλὲς φορὲς μὲ γελοῦντες τ' αὐτιά μου, γιατὶ συνήθως δὲν ἀκούω καλὰ ἐξ αἰτίας τῶν πολέμων, μοῦ φάνηκε πὼς μὲ φώναξες, κυρά μου.

Η Κυρούλα.—Πήγαινε στὸ δρόμο σου, ἄνθρωπέ μου, καὶ δὲν φώναξα κανένα. Μοναχή μου μίλαγα καὶ παρεξήγησες.

Ο Θάνατος.—Μὰ μπορῶ νὰ πιστεύω πὼς μὲ ἐκάλεσες νὰ ἔρθω.

Η Κυρούλα.—Καλὰ τὸ εἶπες πὼς εἶσαι κουφός. Ξεβούλωσε λοιπὸν τ' αὐτιά σου καὶ ξεφορτώσου με!

Ο Θάνατος.—"Αν κανένας σὲ ἀκουγε προηγουμένως θὰ νόμιξε πὼς ἦταν τόσο εἰλικρινὴς ἡ παράκλησίς σου, ποὺ καὶ δὲν πιὸ σκληρὸς δὲν θὰ σου χαλοῦσε τὸ χατῆρι... Μὲ ζήτησες! Κι' ἔγῳ ἥρθα...."

Η Κυρούλα.—Μά, ποιὸς εἶσαι, τοῦ λόγου σου, τέλος πάντων; Κανένας κυνηγὸς ποὺ δὲν μπόρεσες νὰ πιάσῃς λαγοὺς καὶ πέρδικες;

Ο Θάνατος.—Δὲν εἶμαι κυνηγός. Ωστόσο σήμερα δὲν εἶχα τύχη στὴ δουλειά μου..."

Η Κυρούλα.—Τὶ εἶσαι λιπόν; (*Τὸν κυπτάζει ἀπὸ πάνω ὡς κάτω*). Κανένας θεριστής, ποὺ πηγαίνεις γιὰ μεροκάματο; "Η κανένας στρατιώτης ποὺ ἔχασες τὸν λόχο σου;

Ο Θάνατος.—Τίποτα ἀπ' αὐτά. Δὲν εἶμαι οὕτε θεριστής οὔτε καὶ παίρνω μεροκάματα. Οὔτε στρατιώτης εἶμ' ἔγῳ καὶ ξέρω πάντα τὸ δρόμο μου. Εἶμαι μόνο νοικοκύρης στὴ δουλειά μου καὶ στὸ σπίτι μου, χωρὶς

νὰ θέλω τὴ βοήθεια κανενός, γιατὶ μπορῶ μονάχος μου πάντα νὰ δουλεύω. Πολλοὶ μὲ θέλουνε καὶ μὲ προσκαλοῦν. Μὰ δὲν πηγαίνω γιατὶ οἱ περισσότεροι μὲ ζητοῦν μόναχα σὲ μιὰ στενόχωρη στιγμή τους. "Υστερα μὲ κακολογοῦν. "Οσους ἀπ' αὐτοὺς ἐπεσκέψθηκα καὶ μ' ἀκολούθησαν, γρήγορα μετάνοιωσαν, μὰ ἦταν ἀργά. Γι' αὐτὸ τοὺς ἀφίνω νὰ μὲ ζητᾶνε ώς ποὺ νὰ πιστέψουνε κι' οἱ ἴδιοι πῶς τοὺς εἶμαι ἀπαραιτος. Κάποτε ἔνα γεροντάκι, πολὺ πιὸ μεγάλος ἀπὸ σένα, μ' ἐφώναξε νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τὰ βάσανά του! "Οταν δυως μ' ἀντίκρυσε, ἀρκέσθηκε μόνο νὰ μὲ παρακαλέσῃ νὰ τὸν βοηθήσω νὰ φορτώσῃ στὴν πλάτη του ἔνα δεμάτι ξῆλα!

Ἡ Κυρούλα.—(*Ἀνασηκώνεται*) Μά, πές μου, λοιπόν, ποιὸς εἶσαι;

Ο Θάνατος.—Ποιὸς εἶμαι; Ἀκόμα δὲν μὲ γνώρισες;... Εἶμαι ἐκεῖνος ποὺ μ' ἔζητησες γιὰ λυτρωτή σου. Ναί, εἶμαι δ Θάνατος!.. (*Ἡ Κυρούλα μαζεύεται στὸν πάγκο ἐμβρόντητη*). Καὶ ἥρθα, γιατὶ σὲ λυπήθηκα. Οἱ ἀναστεναγμοί σου ἄγγισαν τὴν καρδιά μου καὶ δὲν μπόρεσα νὰ μείνω ὥσυχος. Εἶδα πῶς μὲ ἥμελες στ' ἀλήθεια κι' ἥρθα νὰ σὲ πάρω... Βλέπω πῶς ἀπὸ τὴ ζωὴ μόνο πίκρες καὶ λῦπες ἐδοκίμασες...

Ἡ Κυρούλα.—(*Περίλυπα*) Ναί. Δὲν εἶνε ζωὴ αὐτή!

(*Ἐρχεται ἀπὸ τὸ βάθος ἡ Ζωὴ μὲ ἀσπρο χιτῶνα, ξέπλεχα μαλλιὰ καὶ ἀνθοστέφανο στὸ κεφάλι.*)

Ἡ Ζωὴ.—Καὶ δυως ἡ ζωὴ εἶνε ἐκείνη ποὺ σοῦ ἔδειξε ὅλου τοῦ κόσμου τὴν ὑπαρξία... Ἀκουσα νὰ παραπονέσαι, καλή μου, μὰ δὲν τὸ πίστεψα. Κι' ἥρθα νὰ μοῦ τὸ εἰπῆς ἄλλη μιὰ φορά, ἀν πραγματικά, θέλεις νὰ μ' ἀφίσης ἡ νὰ μείνης κοντά μου.

Ο Θάνατος.—Ἐλα μαζί μου, πολύπαθη Κυρά. Θὰ σ' ὁδηγήσω στὰ δικά μου μέρη, ἐκεῖ ποὺ λάμπει ἔνα φῶς ἀνέσπερο. Φτερὰ θὰ σοῦ χαρίσω, γιὰ νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ τοὺς κόπους ποὺ δοκιμάζουνε τὰ γέρικά σου πόδια. Ἐλα μὲ μένα.

Ή Ζωή.—Μετινε, καλή μου φίλη. Μετινε ἀκόμα νὰ ξαναχαρης τῆς ἄνοιξης τὰ μυρωμένα λουλούδια, μετινε ν' ἀκούσης τῶν ἀηδονιῶν τὸ καινούργιο τραγούδι. Μετινε μαζί μου...

Ο Θάνατος.—Ἐλα κοντά μου, δυστυχισμένο ἐρείπιο. Στὰ δικά μου τὰ παλάτια δὲν θὰ βρεθῇ ἐνα σκληρὸς παγκάκι γιὰ ν' ἀναπαύσῃ τὸ βασανισμένο σου κορμί, δπως τώρα. Ἐκεῖ ἀχνόπλαστες πολυνθόνες, ἀνάμεσα στὰ σύννεφα τοῦ βασιλέα μας τοῦ Ἀδη θὰ σοῦ ξεκουράσουν τὴν ψυχή. Θὰ εἶσαι ἀπόλυτα εὔτυχισμένη κοντὰ σὲ φιλικὲς γνωριμίες, ποὺ δὲν ξέρουν τὸν φθόνο καὶ τὸ μῖσος... Θὰ ξυπνᾶς καὶ θὰ κοιμᾶσαι μὲ μουσικὴ ἀόρατη ποὺ θὰ εἶνε μιὰ διαρκής ψαλμωδία.

Ή Ζωή.—Μὴ θέλεις νὰ φύγης, καλή γερόντισσα. Γιατὶ ἀν μείνης στὸ μικρό σου τὸ σπιτάκι, θὰ ίδης ἀκόμα πολλὲς φορὲς τὸν ἥλιο ν' ἀνατέλλει λαμπερὸς καὶ νὰ βασιλεύει χρυσωμένος. Τὸ μαλακό σου κρεβατάκι μὲ τὸ χορταρένιο στρῶμα θὰ εἶνε πιὸ ζεστὸ καὶ πιὸ ἀναπαυτικὸ στὴν ἡρεμία τῶν γερατειῶν σου. Ὁ οὐρανὸς μὲ τὸ γαλάζιο χρῶμα του θὰ σοῦ χαρίζει τὰ πιὸ ὁραῖα θέλγητρα τῆς ζωῆς, καὶ κάτω ἀπ' αὐτὸν ὅλος ὁ κόσμος θὰ εἶνε δικός σου.

Ή Κυρούλα.—(Μόρη) Ἀλοίμονο! Δὲν ξέρω... Δὲν ξέρω τὶ νὰ κάνω... Ἐκεῖ ἡ ἀνάπαυσις κι' ἡ λησμονία. Ἐδῶ ὁ ἥλιος, δο οὐρανός, δέρεας...

Ο Θάνατος.—Ἡ ἀνάπαυσις εἶν' ἐκείνη ποὺ τὴν ζητάει τώρα πιὰ τὸ κουρασμένο σου κορμί, ἐνῶ τὸν ἥλιο, τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ἀέρα τοὺς δοκίμασες μὲ τόσες πίκρες...

Ή Ζωή.—Ανάπαυσις στὸ σκοτάδι εἶνε πλῆξις, μὰ ξεκούρασμα στὸ φῶς τοῦ ἥλιου εἶνε χαρά.

Ή Κυρούλα.—Θεέ μου! Φώτισέ με Σύ. Ποιὸς ἔχει ἄδικο ἀπὸ τοὺς δύο;

Ο Θάνατος.—Συλλογίσου πῶς ἐκεῖ κάτω θὰ ντυθῆς τὸν κάτασπρο χιτῶνα τῆς αἰωνιότητος...

Ή Ζωή.—Ἐνῶ ἐδῶ οἱ κομψότερες τουαλέττες

μπροστά σου θὰ κάμουν τὴν μεγαλοπρεπέστερη παρέλασι ποὺ ἐδημιούργησε ἡ προοδευτικὴ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.

‘Ο Θάνατος.—Θ’ ἀντικρύσης ἔκει κάθε προσφιλές σου πρόσωπο, ποὺ ἔχασες ἀπὸ πολλὰ χρόνια καὶ θ’ ἀκούσης τὴν χαρὰ ποὺ δοκιμάζουνε στὸ βασίλειό μας.

‘Η Ζωή.—”Αν μείνης στὸν ἐπάνω κόσμο δὲν θὰ σου λείψουνε οἱ περιποιήσεις τῶν δικῶν σου οὕτε τὰ στοργικὰ λόγια ποὺ θὰ σου λένε τὰ παιδιά σου καὶ τὰ μικρούλια τὰ ἔγγονάκια σου. Αὐτὰ μαζὶ μὲ τὶς χαρές τους, μὲ τὰ τραγούδια καὶ τὰ παιχνίδια τους, ἀποτελοῦνε τὴν ζωή. Γιατὶ θέλεις νὰ τὰ ἐγκαταλείψῃς;

‘Η Κυρούλα.—Εἶνε σὰν μιὰ δόλοκάθαρη ἀλήθεια τὰ λόγια σου, κοπέλλα μου!

‘Ο Θάνατος.—Εἶνε μιὰ ἀλήθεια πρόσκαιρη ποὺ σὲ λίγο θὰ σβύσῃ ὅπως καὶ τὸ μορμύρι σου μέσα στὸ χῶμα. Λίγο ἀκόμα μπορεῖς νὰ χαρῆς τοὺς ἀνθρώπους. Ἔνω τὶς ψυχὲς τῶν δικῶν σου θὰ τὶς βλέπεις παντοτεινά.

‘Η Ζωή.—Μιὰ ἀλήθεια εἶνε μεγάλη ὅσο ζῇ στὴν πραγματικότητα. Μὰ ἔκει ποὺ δὲν ξέρεις τὶ σὲ περιμένει, γιατὶ βιάζεσαι νὰ πᾶς;

‘Η Κυρούλα.—Αλήθεια εἶνε κι’ αὐτό. Ποιὸς ξέρει τί μᾶς περιμένει ἔκει κάτω!...

‘Ο Θάνατος.—Τὸν νοῦ σου, Κυρά μου... Καὶ μὴ γελαστῆς! Ή ματαιότητα τῆς ζωῆς μόνο θὰ σου αὐξήσῃ τὰ βάσανα. Λύσε τὰ δεσμά σου κι ἔλα μαζὶ μου.

‘Η Ζωή.—Η ζωὴ εἶνε ἡ χαρὰ τῆς Πλάσης ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀθώα βλάστησι τῆς γῆς καὶ φτάνει ὡς τὸ μυστηριῶδες μεγαλεῖο τ’ οὐρανοῦ. Ἔκείνη πάλι στολίζει σὰν μὲ διαμάντια τὸ στερέωμα.

‘Η Κυρούλα.—”Ομορφη ἦταν ἡ ζωὴ στὰ νειάτα... Μὰ κανεὶς δὲν μένει εὐχαριστημένος στὰ ἄγεράματα...

‘Ο Θάνατος.—Πολὺ φοβᾶμαι πώς τὰ πλανερὰ λόγια τῆς Ζωῆς θὰ σου ἀλλάξουν γνώμη. Ομως ἔκεινο

ποὺ ἔχω νὰ κάνω γιὰ σένα εἶνε νὰ μὴ σ' ἀφήσω σ' αὐτό σου τὸ μαρτύριο. Καιρὸς εἶνε νὰ ήσυχάσης.

Ἡ Ζωή.—Οταν δὲ ἄνθρωπος πεθαίνει, καὶ μάλιστα πρὶν ἔρθη ἡ ὥρα του, δοκιμάζει τὸ πικρότερο φαρμακό ποὺ ὑπάρχει στὴ φύσι. Ὡραῖος στὴ φαντασία τῶν ἀπογοητευμένων εἶν’ δὲ Θάνατος μὰ τρομερὸς στὴν κάθε ἐμφάνισί του. Κύτταξε τὰ μάτια του καὶ τὸ δρεπάνι του. Λαμπροκοποῦν ἀπὸ μανία. Ζητάνε θῦμα...

Ἡ Κυρούλα.—Ἄρχιζω νὰ κρυώνω...

Ο Θάνατος.—Εἶνε τὸ πεῖσμα τῆς ζωῆς ποὺ γιὰ εἰδωνία σοῦ πήρε τὴ θέρμη ποὺ κυρίευε τὸ αἷμα σου καὶ σ’ ἀφινε στὰ γερατειά σου νὰ ὑποφέρεις. Κι’ ὅμως! Σ’ ἐμένα ἀνήκεις... Ἔγὼ θὰ γίνω δὲ προστάτης σου. Δὲν θὰ σ’ ἀφίσω ἀνυπεράσπιστη. Ἔγω δπλο δυνατό!...

Ἡ Κυρούλα.—Πῶς κρυώνω...

Ἡ Ζωή.—Εἶνε δὲ φόβος ποὺ σὲ κάνει νὰ τρέμεις, δὲ φόβος τοῦ χαμοῦ σου. Βλέπεις μπροστά σου ἔνα ἀπέραντο σκοτάδι, ποὺ διακόπτουν, ποὺ καὶ ποῦ, πύρινες γλῶσσες. Η παγωνιὰ ποὺ βασιλεύει ἐκεῖ κάτω ἀρχισε νὰ σὲ τριγυρίζει καὶ νὰ σοῦ παγώνει τὸ κορμί, ως ποὺ νὰ φτάσῃ στὴν ψυχὴ σου.

Ἡ Κυρούλα.—Τρέμω... Ἀλήθεια πῶς δὲ φόβος ἀρχισε νὰ κάνει τὰ γόνατά μου νὰ λυγίζουν καὶ τὰ μάτια μου βαρειὰ ζητάνε νὰ κλείσουν... Φοβᾶμαι...

Ο Θάνατος.—Μὴ φοβᾶσαι! Ἔγώ εἴμ’ ἐδῶ καθὼς μὲ ζήτησες. Ήρθα γιὰ νὰ σὲ πάρω...

Ἡ Κυρούλα.—Δὲν εἴμαι καλά...

Ἡ Ζωή.—Θὰ γίνης... Φτάνει νὰ τὸ θελήσης. Διῶξε τὸν ἄνομο πόθῳ ποὺ σοῦ βασανίζει τὸ μυαλὸ κι’ ὁ κόσμος πάλι θὰ γελάσῃ μπροστά σου... Ὁ ξλιος θὰ σοῦ θερμάνη τὸ κορμὶ κι’ δὲ καθαρὸς ἀέρας θὰ σοῦ φέρῃ τὸ μήνυμά μου.

Ο Θάνατος.—Μὴν ἀκούσης τίποτα. Θὰ κάμω γιὰ σένα δὲ τι πρέπει. Θὰ σὲ πάρω μαζί μου χωρὶς καθόλου νὰ τὸ αἰσθανθῆς...

Ἡ Κυρούλα.—(Μὲ σβυσμένη φωνή) Δὲν... δὲν μπο-

ρῶ... Κάτι μὲ πνίγει. Πεθαίνω... Δὲν εἶν' ἔδῶ κανεὶς!

Ο Θάνατος.—(*Γελάει σαρκαστικά*) "Εφτανε μόνο
ἡ θέλησί μου. Κανεὶς δὲν ἔχει τὴ δύναμι μου, χωρὶς
αὐτή. Σὲ παίρνω αντά μου καὶ σὲ λίγο θὰ βρεθῆς
ἀνάμεσα στὶς βωβής ψυχὲς τῶν συγγενῶν σου.

Η Κυρούλα.—(*Στὴ Ζωὴ ἀπλώνοντας τὰ χέρια*)
Μίλησε... Πές μου κάτι... Μιὰ λέξι... ποὺ νὰ μὲ ζεστάνῃ...
Κάτι ποὺ νὰ μοῦ δώσῃ θάρρος... Γιατὶ ἐσὺ ἔπαψες;
Γιατὶ μ' ἔγκαταλείπεις;

Η Ζωή.—Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ διαλέξης!.. Μὰ φαί-
νεται πῶς δὲν ἀγάπησες οὕτε τὰ παιδιά σου...

Ο Θάνατος.—(*Στὴν Κυρούλα*) "Οχι, δὲν τὴ θέ-
λεις τὴ ζωή. Αρκετὰ σὲ πόνεσε. Τώρα, κάτω ἀπ'
αὐτὸ μου τὸ δρεπάνι θὰ μάθης πόσο ἄχρηστο σου
ἡταν τὸ αἷμα ποὺ κυλοῦσε στὶς φλέβες σου..." Εμπρός!...
Ξάπλωσε... Κλεῖσε θρεμα τὰ μάτια σου καὶ ἀφισε νὰ
χαθῇ ἡ γαλήνη στὸ πρόσωπό σου. Σὲ λίγο δλα τελειώ-
νουν...

Η Κυρούλα.—(*Ἐνῶ κάνει πρὸς στιγμὴν νὰ ξαπλω-
θῇ ἀπλώνει τὰ δυό της χέρια πρὸς τὴ Ζωὴ καὶ φωγάζει ξε-
ψυχισμένα:*) "Οχι... Οχι! Θέλω νὰ ζήσω... Θέλω ἀκόμα
νὰ χρῶ... Σῶσε με..."

Η Ζωή.—(*Πλησιάζει, τὴν κρατεῖ ἀπὸ τὸ χέρι, ἐνῶ ὁ
Θάνατος δύσθοχωρεῖ φεύγοντας νευρικά*) Νὰ τώρα ὁ ἥλιος
ποὺ ξαναβγαίνει... "Ακουσε τὸ κελάϊδημα τῶν πουλιῶν
ποὺ τόν χαιρετίζουν! Μακρὺ ἐκεῖ κάτω εἶνε τὸ ἐρη-
μοκλήσι. Ελα καὶ πάμε νὰ προσευχηθῆς.

Η Κυρούλα.—(*Ἀγκαλιάζει τὴ Ζωή*). Ναί, εἶν'
ἀλήθεια! Τὰ ξανακούω δλα... Πῶς φοβήθηκα!... Κρά-
τησέ με, πιὸ καλά. Είμαι ἀκόμα ζαλισμένη...

Η Ζωή.—Ησύχασε! Μὰ ποτέ σου νὰ μὴ ξητᾶς
κάτι ποὺ δὲν θέλεις πραγματικά...

Η Κυρούλα.—Καὶ θὰ ζήσω; Θὰ ζήσω πολὺ^ν
ἀκόμα, δὲν εἶν' ἔτσι;

Η Ζωή.—Ο Θεός τὸ ξέρει!...

ΑΥΛΑΙΑ

ΖΩΟΦΙΛΙΑ

ΚΩΜΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

(Για άγδρια ή κορίτσια)

ΠΡΟΣΩΠΑ

Θάνος* και **Πίπης** παιδιά 8—10 χρόνων.

(*Ἐρχονται ἀντίθετα, διπλῶς μὲν μπλούζα τῆς δουλειᾶς καὶ διεύτερος μὲν κυνστούμι περιπάτου*).

Θάνος.—Καλημέρα, Πίπη! (*Τοῦ δύνει τὸ χέρι*).

Πίπης.—Καλημέρα, Θάνο. Πόσον καιρό δέχω νὰ σὲ ίδω!

Θάνος.—Αφισέ με, καῦμένε Πίπη. Διαβάζω. Δὲν μου μένει οὕτε μιᾶς ὕδρας καιρός.

Πίπης.—Διαβάζεις; Μπράβο! Κανένα μυθιστόρημα, βέβαια, τοῦ Ἰουλίου Βέρν...

Θάνος.—Μπά! Οὕτε μ' ἐνδιαφέρουν τὰ παραμύθια...

Πίπης.—Τότε;

Θάνος.—Νά: διαβάζω ζωολογία. Ἀγαπῶ τόσο πολὺ τὰ ζῶα ποὺ φροντίζω νὰ μαθαίνω ὅλα τὰ ἐνδιαφέροντα σημεῖα τῆς ζωῆς τους.

Πίπης.—Ωραία ἀσχολία, νὰ σοῦ εἰπῶ. Άλλὰ λίγο βρώμικη.

Θάνος.—Μήν τὸ λές αὐτό. Τὰ ζῶα γίνονται τόσο καθαρὰ ὅσο τὰ περιποιοῦνται οἱ ἄνθρωποι.

Πίπης.—Τὸ βλέπω στὴν μπλούζα σου.

Θάνος.—Αὔτὸ δὲν ἔχει σημασία. Ὄλοι ὅσοι ἔργαζονται σ' ὅποιαδήποτε δουλειὰ λερώνονται. Αὔτὸς ἄλλως τε εἶνε καὶ διπλοορισμὸς αὐτοῦ τοῦ κοστουμιοῦ. Γιὰ νὰ προφυλάξουμε τὰ ροῦχα μας.

Πίπης.—Νάι. Άλλὰ νὰ πιάνεις μὲ τὰ χέρια σου

* Ο Θάνος ή καὶ οἱ δύο μαζὶ μποροῦν νὰ γίνουν κορίτσια.

δλα έκεινα τὰ βρώμικα καὶ σιχαμερὰ κτήνη εἶνε ἀηδιαστικό.

Θάνος.—Καὶ δμως, ἀγαπητέ μου! Κι' ἐσένα σὲ περιποιήθηκε ἡ μητέρα σου δταν ἥσουνα μικρὸς καὶ σ' ἔκαθάριζε μὲ τὰ χέρια της ἐπάνω στὴ κούνια σου.

Πίπης.—Ἄλλο αὐτό...

Θάνος.—Καὶ ἔγὼ τὸ ἴδιο κάνω. Περιποιοῦμαι κυρίως τὰ μικρά. Νά, χτὲς ἐγέννησε ἡ σκύλα μας καὶ ἔκανε τέσσερα κουταβάκια τόσα δά, ποὺ εἶνε νὰ τρελλαίνεται κανεὶς δταν τὰ βλέπει νὰ τρέχουν γύρω ἀπὸ τὴ μητέρα τους καὶ νὰ τὶς μιλοῦνε μὲ τὰ ἀκατάληπτα χουνητά τους.

Πίπης.—Πόσες φορὲς ἐγέννησε ἡ σκύλα σου, Θάνο;

Θάνος.—Εἶνε ἡ ὄγδοη φορὰ αὐτῇ.

Πίπης.—Ἡ ὄγδόν! Μὰ πόσων χρόνων εἶνε;

Θάνος.—Ἐχουμε τὴν ἴδια ἡλικία. Ἐγεννηθήκαμε τὴν ἴδια μέρα.

Πίπης.—(Γελῶν) Δηλαδὴ είστε δίδυμοι;

Θάνος.—Μπορεῖς νὰ κοροϊδεύεις ὅσο θέλεις. Αλλὰ θὰ ἤθελα νὰ μάθω τὶς δικές σου ἀσχολίες.

Πίπης.—Α! Ἐγὼ θὰ γίνω γιατρός.

Θάνος.—Χμ! Ἀπὸ τώρα;

Πίπης.—Καὶ βέβαια! Ἐχω κλίσι.

Θάνος.—Πῶς τὸ καταλαβαίνες;

Πίπης.—Νά: Ὁ θεῖος Ἰπποκράτης μοῦ χάρισε μιὰ χαλασμένη του σύριγγα. Μέ αὐτὴ κάνω ἐνέσεις στὶς γάτες.

Θάνος.—Ἐνέσεις!

Πίπης.—Ναί, γιατί;

Θάνος.—Φοβερό. Μὲ τὶ γεμίζεις τὴ σύριγγα;

Πίπης.—Τὶς περισσότερες φορὲς δὲν βάζω τίποτε.

“Αλλοτε ὄμως βάζω κρασί.

Θάνος.—Δυστυχισμένα ξῶα!

Πίπης.—Καὶ δμως ἀπὸ τότε ποὺ ἔκαμα ἐνέσεις στὴ μεγάλη μας γάτα, ἡ Ψιψίνα ἔγινε καλά.

Θάνος.—Μὰ τὶ εἶχε γιὰ νὰ γίνη καλά;

Πίπης.—Ἐρχότανε στὸ τραπέζι ὅταν ἐτρώγαμε καὶ διαρκῶς ἐνιαούριζε. Κατάλαβα πὼς θὰ εἶχε κάποιον πόνο καὶ υστερα ἀπὸ τὸ φαῖ...

Θάνος.—(*Διακόπτων*) Καὶ δὲν σοῦ ἐγρατσούνισε τὰ μοῦτρα;

Πίπης.—Ναί, ἀγρίεψε λιγάκι. Ἀλλὰ τὴν ἐκράτησα σφιχτὰ καὶ τῆς ἔκαμα ἔνεσι μὲ οὖζο.

Θάνος.—Μά, φίλε μου, ἡ γάτα σου ἡ δυστυχισμένη ἔκλαιγε γιατὶ πεινοῦσε. "Οχι γιατὶ πονοῦσε!"

Πίπης.—Τὶ λές, Θάνο. Ἡ γάτα ἥξερε πὼς θὰ τῆς ἐδίναμε ἔνα κομμάτι πλευρού.

Θάνος.—Κακὸ ποὺ τὸ βρῆκε τὸ κακόμοιρο τὸ ξῶο.

Πίπης.—Προχτές, ποὺ λές, ἔκαμα πάλι ἔνεσι μὲ οὖζο στὴ γάτα τῆς γειτόνισσάς μας.

Θάνος.—(*Βλέπει τὰ χέρια τοῦ Πίπη*) Σίγουρα θὰ διατηρεῖς τὰ ἵχνη τῆς ιατρικῆς σου λόξας. Λοιπόν;

Πίπης.—Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἔνεσι, ἔφυγε τρέχοντας. Ἀλλὰ ἐγὼ τὴν παρακολούθησα ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ τὴν εἶδα νὰ περιπατάει τρικλίζοντας. "Ηταν μεθυσμένη.

Θάνος.—Εἰσαι τύραννος, Πίπη.

Πίπης.—Ἄκουσε νὰ ίδῃς. Τὴν ἄλλη μέρα ἥρθε πάλι στὴν κουζίνα μας νὰ φάγη ψαροκόκκαλα. Μόλις μὲ εἶδε ἀρχισε νὰ σηκώνει τὶς τρίχες της καὶ νὰ φουντώνη τὴν οὐρά της μουγκρίζοντας. Μὲ τρόπο τὴν πιάνω στὰ χέρια μου ἄλλὰ κατώρθωσε νὰ μοῦ φύγη. (*Δείχνει τὰ χέρια του*). "Αν δὲν φοβόμουνα τὰ νύχια καὶ τὰ δόντια της..."

Θάνος.—Σὲ τιμώρησε μὲ πολὺ ἐπιείκεια. Ἀλλὰ δὲν μοῦ λές. "Οταν ἐπιανες στὰ χέρια σου τὶς γάτες δὲν τὶς σιχαινόσουνα;

Πίπης.—Δὲν εἶνε τὸ ἴδιο πρᾶγμα μὲ τὸ νὰ καθαρίζεις τῆς κοποιὲς τῶν στάβλων.

Θάνος.—Οι κοποιὲς χρειάζονται καὶ στοὺς λαχανόκηπους σὰν τροφὴ τῶν λαχανικῶν ποὺ τρῶμε. "Ελα νὰ πᾶμε γιὰ νὰ πεισθῆς.

Πίπης.—Μήπως σκέπτεσαι νὰ μόū ἀγαθέσης καμιὰ
μιὰ ὑπηρεσία στὸ ζωτροφεῖο σου;

Θάνος.—Εἶνε προτιμώτερο ἀπὸ τὶς γρατσουνιὲς
τῆς γάτας σου ὅταν ἀμύνεται. Ὁπωσδήποτε πᾶμε νὰ
ἰδῆς καὶ τὰ τέσσερα παχουλὰ σκυλάκια μας.

Πίπης.—Νὰ πάρω μαζί μου καὶ τὴν ἔνεσι;

Θάνος.—Οἱ καλύτερες ἐνέσεις καὶ οἱ ἀποτελεσμα-
τικώτερες εἶνε τὰ σουβλερά δόντια τῆς λεχώνας σκύ-
λας μας. Πᾶμε!

ΑΥΛΑΙΑ

ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΟΥ ΣΟΛ

ΚΩΜΙΚΟΣ ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

Κατερίνα, μόνη.

‘Η Κατερίνα όπηρέτρια δοκιμάζει τραγουδιστά νότες,
πρᾶγμα ποὺ δείχνει πώς μιμεῖται κάποιον. ’Άκόμα μὲ κινή-
σεις χεριῶν καὶ δακτύλων κάνει πώς παίζει πιάρο.

Κατερίνα.—Ντο, φε, μι. φα, σολ, λα, σι, ντο, ντο,
σι, λα, σολ, φα, μι, φε, ντο... ντο... (*Στὸ κοινόν*) Αǐ, λοι-
πόν, λένε πώς ἡ κυρία Ντοξιὰ εἶνε μεγάλη ύψιφωνος.
Γιατί; Γιατί τραγουδάει, δλα, τὰ μελοδράματα! Πφ!
Πόσα εἶνε δλ’ αὐτὰ τὰ μελοδράματα; Πέντε; Δέκα;
Εἴκοσι; Έκατό; Πόσα; Αὔτα εἶνε σὰν τῆς γάτας μας
τὰ νιαουρίσματα! ’Ακούω τὴ μικρὴ κυρία ποὺ τραγου-
δάει στὸ πιάνο τὴν Κάρμεν: (*Τραγουδιστά*) «Τὸ γελε-
κάκι τοῦ μπαμπᾶ νὰ φέρης, Κατερίνα!» Δὲν σᾶς λέω,
καὶλε εἶνε καὶ τὸ μελόδραμα, ἄλλὰ χρειάζεται φωνή!
‘Η κυρία κάνει φάλτσο. ’Ακουσα τὴν καθηγήτρια τῆς
φωνητικῆς μουσικῆς νὰ λέει τὰ ἴδια καὶ γιὰ τὸν Ντόν
’Αμίτσι. ’Άλλὰ ἐγὼ θὰ γίνω μιὰ μέρα μεγάλη καλ-
λιτέχνις τοῦ ἀσματος καὶ θὰ βγῶ στὴ Λυρικὴ Σκηνή.
Γελάτε; ”Εννοια σας καὶ θὰ μὲ χειροκροτήσετε μιὰ μέ-
ρα...Νά! Προχτὲς εἶχα πάει στὸ σπίτι τοῦ κυρίου Βέροντη
καὶ τὸν παρακάλεσα νὰ μὲ ἀκούση, νὰ ἔξετάσῃ τὴ
φωνή μου, καὶ νὰ μοῦ πῆ τὶ ἀξίζω. Αǐ, λοιπόν, ἄλλο
νὰ σᾶς πῶ καὶ ἄλλο νὰ ἀκούσετε! ’Ο μεγάλος μαέστρος
κάθεται μὲ εὐχαρίστησι καὶ ἐνδιαφέρον στὸ πιάνο καὶ
ἀρχίζει νὰ παίζει ἀπὸ τὸν Ριγκολέτο. ”Αχ! Τὶ ώραία
ποὺ εἶνε ἐκείνη ἡ ἀρια τοῦ Ριγκολέτου! ’Ακοῦστε φωνή
ποὺ θὰ νομίσετε πώς σφυρόσει τὸ τραῖνο τῆς Λάρισας!..
(*Τραγουδάει*) Α α α αι οι ó—ι ó ... Καὶ μπαίνουμε
στὸ τραγούδι. (*Τραγουδάει*) ó, ó, é,...

(*) "Εξ' ἀπ' τὸ κλουσθί σου
πέταξε, πουλὶ—πέταξε πουλί!..

Α α α α ε ε ε ι ι ο ι ο!.. Ἐνθουσιάζεται λοιπὸν ὁ κ.
Βέροντης καὶ μοῦ σφίγγει τὸ χέρι. «Γιά σου, Κατερίνα!
μοῦ λέει. Ἐσὺ θὰ φτιάσης τὸ ἑλληνικὸ μελόδραμα.
Ἐσὺ δὲν χάνεις νότα ἀπὸ τὸ πιάνο!» «Ἐύχαριστῷ,
κύριε Μαέστρο», τοῦ ἀπαντῶ. «Ἐγὼ τὰ καταφέρνω
καὶ χωρὶς πιάνο». «Μπᾶ;!» Μοῦ λέει δι μουσουργός.
«Μάλιστα», τοῦ ἀπαντῶ. Καὶ γιὰ νὰ τοῦ τὸ ἀποδεῖξω
ἀρχῖς (Ψάχνει τὶς τσέπες της) Νὰ πάρῃ δι όργη! Ποῦ
εἶνε τώρα;.. Πάει!. Τῶχασα!.. (*'Αποτείνεται σ' ἔναν*
κύριο τῆς πλατείας) Συγγνώμην, κύριε... Μήπως ἔχετε στὴν
τσέπη σας κανένα κλειδί;.. Πῶς; *"Έχετε;.. Τὶ τὸ θέλω;*
Καλέ, πώς φαίνονται οἱ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουν ίδεα
μουσικῆς! Δανείστε μου, κύριε, τὸ κλειδί σας καὶ σᾶς τὸ
ἐπιστρέφω.. Μικρό, μεγάλο, δι, τι νᾶνε... Πάλι μὲ
ρωτᾶτε τὶ τὸ θέλω; *"Απλούστατα.* *"Έχασα τὸ κλειδί τοῦ*
Σδλ καὶ δὲν μπορῶ νὰ τραγουδήσω τὸ σόλο μου!

(*'Εξακολούθει νὰ ψάχνεται*) Ντο-ρε-μι-φα-σολ... σολ...
Καὶ βέβαια, ποῦ νὰ βρῶ τὸ σολ ἀφοῦ τὸ ἔχω κλειδω-
μένο... Σολ... σολ... (*Στὸ κοινόν*) Μήπως κανένας κύριος
ἡ καμιαὶ κυρία ἔχει τὸ κλειδί τοῦ σολ;.. Κανείς... Δὲν
πειράζει, ἀδερφέ! Τραγουδάμε στὸ φα: Λοιπόν, τὶ ἐλέ-
γαμε;... *"Α! ναι!.. Τραγουδάω,* ποὺ λέτε, τοῦ μαέστρου
τὴν περίφημη ἄρια, ποὺ κάνει δι Τόσκα δταν κάθεται
στὴν ἀκροθαλασσιὰ καὶ βλέπει τὰ κύματα νὰ παλαί-
βουν μὲ τὶς παλαμίδες. (*Τραγουδάει*).

Θάλασσα λεβεντοπνίχτρα,
θάλασσα φα...

Φα... φα... ἐδῶ εἶνε τὸ κλειδί τοῦ φα! (*'Εξακολούθει*).
θάλασσα φαρμακεοήγή...

Εἴδατε κορώνα; *"Έχει καὶ πάρα κάτω...* (*'Εξακο-
λούθει*).

* Μπορεῖ νὰ τραγουδήσῃ τὸν πρῶτο στίχο δποιουδήποτε
ἄλλου τραγουδιοῦ.

Σὺ ποὺ κάνεις τὸν μαέστρο
Νὰ μ' ἀκούει καὶ ν' ἀπορῆη...

Αὕτη εἶνε κορώνα ἀπὸ τίς γχλοιόζες ιταλικῆς προ-
πολεμικῆς σχολῆς. (*Τελειώνει*).

Σὺ ποὺ κάνεις τὸν μαέστρο
Νὰ μ' ἀκούει καὶ ν' ἀπορῆ!

Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὶ ἔγινε ἔπειτα ἀπὸ
τὰ χειροκροτήματα. Τοῦ μαέστρου τὸ δωμάτιο ἔχει
ἀκουστικὴ καὶ μετέδιδε τριπλοὺς τοὺς ἥχους ἀπὸ τὰ
παλαμάκια... (*Στὸ κοινόν*) Πῶς; Ποιοὶ ἔχειροκροτοῦσαν;
Μὰ τὶ λέτε! Ποιὸς ἄλλος ἦταν μέσα ἐκτὸς ἀπὸ μένα;
Ἐγὼ ἔχειροκροτοῦσα τὸν ἑαυτό μου, καθὼς ὁ μαέ-
στρος εἶχε ἀποτραβηχτεῖ στὸ παράθυρο καὶ ἐκύταξε τὴ
βροχή, πίσω ἀπὸ τὸ τζάμι. Μόλις τέλειωσα ἔρχεται
κοντά μου καὶ σὲ «λὰ ματζόρε» μοῦ τραγουδάει κι' ἔκει-
νος μὲ τὴ σειρά του, δίνοντάς μου τὸ καπέλλο μου.
Τραγουδάει κατὰ τὸ «γελεκάκι» :

Φόρα το, μικρό μου,
φόρα το, μικρό μου,
φόρα τὸ καπέλλο σου
καὶ σῦρε στὸ καλό.
Γεά σου, Κατερίνα,
κάτσε στὴν κουζίνα
Μὴ ζητᾶς δουλειές μὲ φοῦντες
σὲ παρακαλῶ.

ΑΥΛΑΙΑ

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

(Μουσική Ν. ΛΑΒΔΑ)

Χαῖρε, Πανύμνητε
Νύμφη καὶ Δέσποινα,
πίστη κι' ἐλπίδα μας
παντοτεινή.

"Ἄς εἶν' ἡ σκέπη σου
γλυκὸ χαμόγελο,
κάθε φροτίδα μας
πιὸ φωτεινή.

Δέξου καὶ ἄκουσε
τὴν προσευχούλα μας
στὸν χρυσωμένο σου
τὸν οὐρανό.

Κοντά μας φώτιζε
μὲ φῶς ἀνέσπερο
σ' ὅλον τὸν δρόμο μας
τὸν μακρυνό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

(Τοῦ Α. ΤΟΜΟΥ)

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ:

1.	28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ. Κωμωδία	Σελ. 7
2.	ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ ΤΟΥ ΛΑΛΑ. Δραματική ἀφήγησις . »	29
3.	ΟΝΕΙΡΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ. Ὁπερέτα-έπιθεώρησις . »	43
4.	ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ. Μουσικόδραμα	» 71
5.	Ο ΤΡΑΚΑΤΡΟΥΚΑΣ. Μουσική κωμωδία	» 103
6.	ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ. Φαντασμαγορικὸ σκέτς . »	121
7.	ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ. Δραματάκι	» 139
8.	ΔΥΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙΑ. Κωμωδιούλα	» 149
9.	ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΚΑΜΑΡΙΕΡΑ. Κωμωδιούλα	» 159
10.	Ο ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΗΣ. Σκέτς	» 167

ΔΙΑΛΟΓΟΙ - ΜΟΝΟΛΟΓΟΙ.

11.	ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Διάλογος	» 176
12.	ΖΩΟΦΙΛΙΑ. Διάλογος	» 183
13.	ΤΟ ΚΛΕΙΔΙ ΤΟΥ ΣΟΛ. Κωμικός μονόλογος	» 187
14.	ΠΡΟΣΕΥΧΗ. Τραγουδάκι	» 190

ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ Ζ. Ν.
ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΤΥΠΩΘΗ ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ ΔΗΜ. Ε.Μ.
ΑΛΕΞΙΟΥ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑ
ΣΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕ
ΧΝΩΝ Ν. Β. ΔΕΛΗΔΗΜΗ
ΤΡΗ ΜΑΓΕΡ 18 - ΑΘΗΝΑΙ

024000028322

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ Ν. ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΗ - ΑΘΗΝΑΙ ΜΑΓΕΡ 18

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής